

Mercator
 Mercator-Dolenjska, d. d., Livada 8, Novo mesto
Akcija velja od 20.11. do 12.12.2001

Moka hit mix AKCIJA 239,00 SIT
 1kg, Intes redna cena 317,40 SIT

Moka posebna bela AKCIJA 129,00 SIT
 1kg, Žito redna cena 179,00 SIT

Mercator Center Novo mesto vabi vse otroke v petek,
 23.11.2001, ob 17. uri na delavnico "IZDELAVO VOŠČILNIC".

DOLENJSKI LIST

Št. 47 (2726), leto LII • Novo mesto, četrtek, 22. novembra 2001 • Cena: 240 tolarjev

Zmagal z najvišjo oceno

Nov uspeh mladega brežiškega kitarista

BREŽICE - Talentirani mladi glasbenik Marko Ferlan, ki se uči igranja na kitaro pri prof. Tomislavu Vrandečiču na brežiški glasbeni šoli, je k dosedanjim odmevnim uspehom na domačih in mednarodnih tekmovanjih dodal še enega. Na mednarodnem tekmovanju kitaristov, ki je v organizaciji Visoke šole za umetnost z licenco moskovskega državnega konservatorija P. I. Čajkovskega potekalo prejšnji teden v Lovranu na Hrvaškem, mu je mednarodna komisija uglednih glasbenih strokovnjakov in kitaristov za nastop dodelila 97,5 točke, kar je bila najvišja ocena tekmovanja. Ferlan je tako osvojil prvo nagrado v 1. kategoriji, nastopil na zaključnem koncertu v Opatiji, domov pa kot nagrado prinesel tudi dragoceno koncertno kitaro iz delavnice zagrebškega mojstra Mladena Frankovića. K nagradi so dodali še tečaj pri prof. Carlu Marchioniju, vodilnem evropskem kitaristu, kar je svojevrstno priznanje mlademu glasbenemu talentu.

MiM

Lisci Zlata košuta

SEVNICA, BEOGRAD - Delniška družba Lisca je na pravkar zaključenem sejmu mode v Beogradu ponovno prejela najvišje priznanje - Zlato košuto za serijo perila Nina. Lisca je še vedno cenjena na jugoslovanskem trgu, kjer je že v času bivše države imela svojo tovarno v Babušnici. V letu 1995 je v Beogradu odprla hčerinsko podjetje in v Babušnici obnovila kooperacijsko proizvodnjo perila in kopalk. Povpraševanje po izdelkih Lisce izdelkih je v Beogradu trenutno še večje od ponudbe.

KOZOLCI OSTAJAJO PRAZNI - Včasih so rekli, da ni kmečkoga doma brez kozolca. Kozolec, gospodarska sušilna naprava, je služil za sušenje žita, krme, detelje, koruze. Postavljen ob domačiji ali na polju na prepihu vetrov, četudi skromen in preprost, je služil svojim namenom. Danes leseni kozolci, dragoceni spomeniki ljudskega stavbarstva, počasi izginjajo iz slovenske pokrajine. Jeseni, ko sonce izgublja moč, le redko kje še zažarijo obloženi s koruzo ali senom. Povečini samevajo, saj kmetje krmo sušijo in hranijo na nove načine. Slovenska kulturna posebnost pa na edinstven način poživlja polja in travnike dolenske pokrajine. Na fotografiji: kozolec na poljih pod Gorjanci. (Foto: I. Pavlič)

VETERINARJI TRDIJO, DA JE NAŠE MESO VARNO - Prve domneve o pojavu bolezni norih krav v Sloveniji so najbrž dokončno zapečatile staro prakso zakolov doma. Na območju Dolenjske, Bele krajine in Posavja ni klavnice, ki bi bila registrirana za izvoz in bi utrpela neposredno škodo zaradi odpovedi naročil iz tujine, saj živali koljejo v več manjših klavnicah. Veterinarska uprava potrošnike vztrajno prepričuje, da je slovensko meso učinkovito nadzorovano, zato varno za uživanje, a strah pred boleznijo je že povzročil precejšnjo škodo. Podatkov o tem, za koliko se je v tem kratkem času že zmanjšala prodaja govejega mesa, še ni, rejci in predelovalci pa upajo, da bo zmagala pamet. V Mesarstvu KZ Krka Novo mesto (na sliki) so doslej letno prodali okrog 400 ton svežega govejega mesa in še enkrat toliko izdelkov. (Foto: B. D. G.)

Regijsko priznanje letos Kopitarni

Slovesnost ob 150-letnici Gospodarske zbornice Slovenije - Kopitarni Sevnica podelili posavsko priznanje za poslovne dosežke v letu 2000 - Priznanja prodajalnam

KRŠKO - Območna gospodarska zbornica Posavje je v petek popoldne priredila posebno slovesnost v počastitev 150-letnice Gospodarske zbornice Slovenije. Prireditve je potekala ob koncertu Simfoničnega koncerta krške glasbene šole, ki ga vodi prof. Drago Gradišek. Območna zbornica je slovesnost izkoristila tudi za podelitev posavskega priznanja za poslovne dosežke v lanskem letu ter za podelitev priznanj najlepše urejene prodajalne v Posavju.

Priznanje Območne gospodarske zbornice Posavje za poslovne dosežke v letu 2000 so letos podelili delniški družbi Kopitarna Sevnica. Podjetje, ki nadaljuje tradicijo izdelave lesenih kopit in napejčev za nego obutve, ki jo je leta 1886 začela družina Winkle, je danes še mnogo več kot kopitarna. Izdelava kopit še ostaja rdeča nit njene dejavnosti, sicer pa izdeluje še napejčarje in raztezače, obutev iz naravnih materialov, zaščitno in modno

obutev ter tudi lesene podplate in plastične polizdelke.

V Kopitarni je zaposlenih 236 delavcev. Kot je poudaril mag. Marjan Šunta, direktor Območne zbornice, v obrazložitvi nagrade, nagrajenka stalno vlaga v zaposlene in v tehnologijo, saj je izvozno usmerjena in kar 60 odst. prihodkov dosega na tujih trgih. Že od leta 1994 povečuje letni promet in izboljšuje uspešnost poslovanja. Kot je napovedal direktor Kopitarne Marjan

Kurnik, bo družba tudi letos nadaljevala po tej poti, saj pričakuje za 15 odst. večje prihodke in tudi še za nekaj več odstotkov večji dobiček.

Predsednik GZS Joško Čuk, ki se je v spremstvu generalne sekretarke zbornice Rike Germ Metlike udeležil prireditve, je spomnil, da je prva gospodarska zbornica nastala pred več kot 400 leti v Franciji, na našem območju pa smo jo dobili pred 150 leti. "Jutrišnja zbornica bo komunikacijski center gospodarstva," je napovedal.

Izpostavil je nekaj prednosti posavske regije, pohvalil optimizem in dobro sodelovanje v njej ter dobro lobiranje. Regija ima kar 4 poslance v državnem zboru in vrsto pomembnih ljudi drugod, med drugim tudi v organih GZS, kjer v skupščini delujejo Marko Šauta, Miran Stanko in Vili Glas, član upravnega odbora je Borut Mokrovič, še vrsta ljudi pa je aktivnih tudi v upravnih odborih združenj. Tako sta Vladka Kežman in Vili Glas predsednika UO združenj za okolje oz. za tekstil.

Med slovesnostjo so podelili tudi območna priznanja za najbolj urejene prodajalne. V ocenjevanju je letos sodelovalo 350 trgovin iz vse Slovenije. V Posavju so priznanja prejeli: Mercatorjev market na Bizelski cesti v Brežicah med marketi, prodajalna Bombi XXL samostojnega podjetnika Franca Špana iz Sevnice med prodajalnami s tekstilom in obutvijo, Shimano service center Krško podjetja Gama v skupini klasičnih tehničnih prodajaln in oddelek Drogerija v Mercatorjevem nakupovalnem centru Krško v skupini ostalo. B. DUŠIČ GORNIK

Berite danes

stran 2:

• Kaj se obeta mejni reki?

stran 3:

• Okrog krav bo še prav noro

stran 6:

• Kotlovnica za en tolar?

stran 13:

• Človeške kosti v peskokopu pri Cerovem Logu

stran 23:

• Garanje se je v pol ure sesulo v pepel

• Ko rečejo: "Ledvica dela," je to čista zmaga

stran 24:

• Zima na Premagovcih

PRIZNANJE ZA POSLOVNE DOSEŽKE - Območna zbornica je priznanje za poslovne dosežke v letu 2000 podelila Kopitarni Sevnica. Njenemu direktorju Marjanu Kurniku (desno) sta ga izročila predsednik komisije Vili Glas (levo) in predsednik UO Območne zbornice Posavje mag. Drago Fabijan. Organizatorji so na slovesnost v veliko dvorano Kulturnega centra Krško povabili župane, vodje občinskih uprav, poslance, ugledne direktorje in številne druge rojake, ki delajo na pomembnih delovnih mestih. Med ostalimi sta se prireditve udeležila tudi državna sekretarja Mitja Drobnič in Miha Molan. (Foto: B. D. G.)

Dvajset let Kozjanskega parka

PODSREDA - Kozjanski park Podsreda bo ob svoji 20-letnici pripravil vrsto dogodkov, med temi je današnji dan odprtih vrat, ko bodo zagotovili strokovna vodstva v gradu Podsreda, v Slovensko-bavarski hiši, Levstikovem mlinu ter Javerškovi in Kolarjevi domačiji. V Posredri bodo predstavili projekt LIFE - Natura, jutri bo otvoritev razstave Narava Kozjanskega parka. Med drugim bo v soboto ob 11. uri v gradu Podsreda slavnostna akademija Prvih dvajset let Kozjanskega parka, kjer bo slavnostni govornik minister mag. Janez Kopač.

Jože Globevnik je mladi gospodar leta

IDRIJA - Kot so nam sporočili iz Društva podeželske mladine Dobrava, so preteklo soboto v Govejku nad Idrijo močno navijali za Jožeta Globevnika, ki se je kot predstavnik Dolenjske in Bele krajine potegoval za naslov Mladi gospodar leta 2001. Jožetu, sicer govedorejcu in prašičerejcu iz Skocjana, ki skrbi za 42 ha obdelovalne zemlje in 8 ha gozda, je uspelo, saj je v konkurenci 9 mladih gospodarjev zmagal.

VREME

V noči na petek nas bo prešla hladna fronta, potem pa se bo vreme izboljšalo, le po nižinah bo megla in nizka oblačnost.

PVC OKNA VRATA
SENCILA
 tel.: 07/3930-930
 fax: 07/3930-947

ROLETARSTVO
MEDLE

ISSN 0416-2242

9 770416 224000

Vas zbuja terorizem?

V tokratni anketi je Dolenjski list zbral odgovore na vprašanje, ali vas je strah terorističnih napadov na Slovenijo, kakršne je doživela in še doživlja Amerika. Izrazitega strahu pred morebitnim terorističnim napadom na Slovenijo ni zaznali. Celo smisel za humor je ostal v ljudeh. Slovenija je po mnenju sogovornikov precej nepomemben člen v mednarodni skupnosti in je zato sorazmerno varna pred teroristi. Anketirance skrbi usoda sveta pa tudi posameznikov. K takim anketnim odzivom se poda vprašanje, ali vplivne svetovne sile res skrbi, kaj se bo zgodilo s človeštvom. Ali vsak izstreljeni zahodni naboj proti teroristom pomeni več ali manj sveta? Zahod trdi, da protiteroristični napadi na Afganistan rešujejo civilizirani svet. Talibani razumejo zahodno govorico orožja kot spodbudo v njihovi sveti vojni proti Ameriki. Kaj pa je Amerika? Samo civilizacijski podaljšek Evrope. Svet, ki v naravi ločuje Ameriko in Evropo, preletiš zelo hitro z letalom. In če je letalo tisto, ki mora nekje počiti?!

MARTIN ŠUŠTARŠIČ, učitelj likovne vzgoje v OŠ Žužemberk: "Veliko sem že doživel in dal skozi na vseh področjih, zato se ne bojim. Menim, da pri nas nismo tako ogroženi in da Slovenija ni predmet svetovnih sporov. Sem previden človek, zato sem se včasih ukvarjal z borilnimi veščinami. Prepričan sem, da mora biti človek vedno pripravljen na odgovor."

IVANKA TURK, upokojenka iz Novega mesta: "Napadi na Združene države Amerike me niso preveč prestrašili, živim tako kot pred 11. septembrom, ko se je to zgodilo. Sicer sem pa stara, kaj mi bodo pa vzeli? Ni me strah terorističnih akcij ali okužbe z antraksom. Skrbi me edino možnost napada na jedrsko elektrarno Krško, saj blizu nje živi moja hčerka."

MATJAŽ RUS, knjižničar iz Metlike: "Zelo se bojim antraksa, a le med 7. in 8. uro zjutraj, ko odpiram službeno pošto. Če je v kuverti bel prah, ga stresem na tla in poteptam. Če ga ni, si mislim, da mi je "šenkan" še en dan. Letalskih napadov se bojim že od takrat, ko so odprli belokranjsko letališče in so začeli leteti Matekovič, Stariha in Mihelčič."

TINE KONDA, rezkalec z Gradnika pri Semiču: "Ni me strah nevarnosti z Zahoda. Mislim, da gre velikokrat za provokacije. Ne bojim se, da bi mi kdo poslal pošto z antraksom, saj je nasploh dobivam bolj malo. Zdi se mi, da tudi Slovenija ni ogrožena, saj je premajhna, da bi lahko vplivala na svetovno politiko. Slovenci vsaj za sedaj živimo dokaj varno."

ADRIANA CEROVINA, dijakinja, iz Krškega: "Naj se ne zgodi pri nas, kar se je v Ameriki. Od napada v Ameriki me je terorizma bolj strah, ker vidim, da je vse možno. Slovenija ni ravno velika, zato je malo možnosti, da bi jo zadeli. Napadov ne bo konca, dokler katera od držav ne bo dosegla, kar hoče. Nočem verjeti, da bi lahko prišlo do tretje svetovne vojne."

ZDRAVKO ANDŽELEVSKI, dijak, iz Brežic: "Ni me strah niti terorističnega napada, ne antraksa, ne terorizma v kateri drugi obliki. Slovenci smo premajhni in nemočni, ničesar nimamo, kar bi lahko ogrozilo talibane, zato nas oni ne bodo napadli. Bolj bodo vrtali v Afganistan, slabše se bo končalo za Ameriko in za druge države, ki bodo prisotne v tej operaciji."

MIRKO DRNJAČ, upokojenec iz Sevnice: "Ne bojim se, da bi bila Slovenija, ali celo moj kraj, ogrožena zaradi terorističnih napadov po svetu. Mislim, da se nam ni česa bati, ker smo miroljubna in za nameček še majhna država, ki nikogar ne ogroža. Po svoje razumem Američane, da se hočejo maščevati za teroristični napad, samo da jih ne bi vojna preveč zanesla!"

MARKO KAPUS, podjetnik, z Mirne: "Današnji terorizem pomeni zločinsko dejanje. Sproža verigo povračilnih udarcev in relativizira prepoved ubijanja. To je daleč stran od svetosti življenja in od pravila vseh religij: Ne stori drugemu, česar ne želiš, da drugi stori tebi! Pri današnjem terorizmu in povračilnih udarcih je ključna gre za ogroženost sveta."

ANDREJKA ORSAG, prodajalka, iz Kočevja: "Mislim, da ni niti najmanjšega strahu, da bi se utegnili podobni teroristični napadi kot v Ameriki zgoditi tudi pri nas. Čeprav imamo dosti muslimanov, za teroristična dejanja v Sloveniji preprosto nimajo vzroka. Po mojem se dogodki v zvezi s tem preveč napihujejo. Nimam nič proti preventivi in budnosti pristojnih!"

POLEMIKE, KOLPA PA TEČE NAPREJ

Kaj se obeta mejni reki?

Pred dobrimi tremi leti so črnomaljski svetniki sprejeli odlok o belokranjskem krajinskem parku Kolpa, v katerem je, kot že ime pove, najpomembnejša prav mejna reka med Slovenijo in Hrvaško, ki je - kot radi rečejo Belokranjci - tudi najdaljša slovenska obala. A žal se Kolpi prav sedaj, ko je zavarovana, godi veliko slabše, kot se ji je marsikdaj prej v njeni zgodovini.

Če bi znala govoriti, bi Kolpa gotovo povedala, da ima največje težave s svojimi jezovi. Sicer pa to lahko opazi že vsak, niti ne tako pozoren opazovalec. Nekdaj so jezove skrbno vzdrževali mlinarji in žagarji ob reki, a kaj, ko se z opustelimi mlini in žagami sedaj podirajo tudi jezovi, Kolpa pa postaja vse bolj hudourniška. Da bi zavarovali slovenske brežine, so nekdanji Slovenci vzdrževali celo hrvaške jezove. Končno so tudi naši južni sosede spoznali, kako pomembno vlogo ima vsak slap - tako namreč Belokranjci pravijo jezovi - ter obljubili, da bodo vsako leto obnovili po dva. V resnici so v zadnjih letih na slovenski in hrvaški strani obnovili po en jez, vendar se kaj lahko zgodi, da na slovenski strani v prihodnjih letih zaradi pomanjkanja denarja ne bo narejenega veliko. Pa tudi pri pripravi projektov za sanacijo Slovenci nismo ravno med najhitrejšimi, saj jih imajo v Karlovcu samo za popravilo jezov od Vinice navzdol pripravljenih pet, medtem ko v Sloveniji pripravijo komaj en projekt.

Poseben žulj so za naše popraviljalce jezov naravovarstvena in kulturnovarstvena soglasja, ki zahtevajo, da so obnovljeni jezovi takšni, kot so bili nekdanj. A polaganje kamnov na suho, kot so to počeli naši predniki, je dvakrat dražje, vzdrževanje pa veliko težje, kot če slap zabetonirajo in obložijo s kamni. Ne nazadnje pa je precej čudno, da na eni reki veljajo dvojna pravila: medtem ko naj bi bili slovenski jezovi obnovljeni po prej omenjenih zahtevah, se Hrvati za nje ne zmenijo.

A tako kot se v krajinskem parku Kolpa dogaja bore malo (tudi) zato, ker nima upravljalca, je veliko težav tudi z reko, ker nima koncesionarja. V novomeški območni pisarni Agencije RS za okolje, ki obnavljajo in vzdržujejo jezove, jim niti na misel ne pride, da bi pustili prehode za čolne, ki jih je sicer na reki vse več. S tem bi namreč napeljali čolnarje, da bi se spustili skozi odprtino. A četudi čolnarji na lastno odgovornost, v agenciji oz. ministru za okolje in prostor, v okviru katerega agencija deluje, zatrjujejo, da ne bodo naredili prehodov, dokler ne bo koncesionarja, ki bo skrbel za varno čolnarjenje. Seveda pa so tudi takšni, ki jim še kako ustreza, da bi bilo čolnov na Kolpi čim manj. Predvsem ribiči, ki jim čolnarji s svojimi vse bolj množičnimi plovili uničujejo naravna dristišča rib, in si zato bolj kot za čolne želijo na jezovih prehode za ribe.

Četudi se, kot smo ugotavljali na začetku, v krajinskem parku Kolpa ne dogaja kaj prida, pa se očitno lomi kar nekaj kopij o tem, kaj naj bi se dogajalo. In da bi bilo hkrati pogodu tako prebivalcem, ribičem, naravovarstvenikom, vzdrževalcem jezov, čolnarjem, kopalcem in še komu. Upajmo le, da se bodo uskladili prej, preden bo tisto, kar je zaščiteno in vredno, da ohranimo zanamcem, povsem propadlo.

M. BEZEK-JAKŠE

Priznanja krvodajalcem

NOVO MESTO - Območno združenje Rdečega križa bo konec meseca novembra in v začetku decembra podelilo priznanja 535 krvodajalcem iz MO Novo mesto, Šentjerneja, Škocjana, Žužemberka, Mirne Peči in Dolenjskih Toplic, ki so v številnih akcijah skupaj zbrali 1.400 litrov krvi. Krkinim krvodajalcem, največji skupini krvodajalcev, ki šteje 163 članov, so priznanja podelili že v oktobru.

VELIKO ZANIMANJE ZA PREGLED DOJK - Območno združenje Rdečega križa Metlika je nedavno pripravilo pregled dojk, ki sta ga opravili ginekologinji onkologinji z Onkološkega inštituta v Ljubljani dr. Vida Stržinar in dr. Sonja Bebar (na fotografiji). V enem dnevu sta pregledali več kot 300 žensk, ker pa je bilo zanimanje izredno veliko, kar kaže veliko ozaveščenost žena, bo OZ RK kmalu pripravilo še en pregled, v prihodnje pa naj bi bili pregledi vsaj enkrat na leto. (Foto: M. B.-J.)

vržena rokavica

Svet posavskih občin naj bi poenotil sile

Jože Avšič, poslanec iz Brežic, je pobral rokavico, ki mu jo je vrgel Nikolaj Galeša. Galeša je vprašal, kako naj bi v Posavju poenotili vse sile glede energetike, da bi šel njen razvoj, zlasti pa veriga HE, pospešeno naprej.

• **Kje bi moralo Posavje nastopiti enotno?**

Poenotenje vseh dejavnikov v Posavju, ki vplivajo na razvoj, ne zadeva samo energetike in ne samo verige hidroelektrarn. Glede na to, da je Posavje ena od regij, ki po vseh razvojnih kazalcih močna zaostaja zlasti za osrednjo in zahodno Slovenijo, bi morali poenotenje doseči na vseh segmentih in razvojnih projektih. Tako tudi pri hitrejšem razvoju slovenskega avtocestnega programa vključno z dolensko avtocesto. Poenotiti mora sile pri razvoju primarnega gospodarstva in pri povečanju števila delovnih mest, saj je brezposelnost eden temeljnih posavskih problemov.

• **Kdo v Posavju bi lahko bil povezovalc moči?**

Znano je, da želi Posavje pridobiti status regije ob bodoči regionalizaciji Slovenije. S tem namenom smo sprejeli akte o Posavju kot regiji v ustanavljanju, ki ga vodi svet posavskih občin, sestavljen iz županov in predstavnikov občinskih svetov. Menim, da bi moral biti svet posavskih občin glavni usklajevalec vseh skupnih interesov Posavja. Na tej ravni bi morali oblikovati poenotena stališča do posameznih problemov, tudi do gradnje HE na spodnji Savi, in z njimi enotno nastopati pred državnimi organi in ustanovami. Menim, da Posavje zdaj ne deluje tako.

• **Primeri za to?**

To se lahko ob posameznih vprašanjih opaža pri naporih, da bi hitreje stekla gradnja verige savskih elektrarn. V Posavju sva dva poslance, ki sva bila predlagatelja zakona o izgradnji HE, vendar sva bila nekoliko izločena iz nadaljnjih postopkov glede gradnje HE. In to kljub temu da zakon postavlja vladi Republike Slovenije (državi) naloge v zvezi z izgradnjo državne in lokalne infrastrukture - infrastrukture povezane z gradnjo HE. Odločitve o proračunu te države pa se sprejemajo v parlamentu, kjer sedimo kar štirje poslanci iz Posavja.

Jože Avšič

• **Vendar gre še za druge zadeve, ne le za verigo HE?**

Drugi energetske primer je dogajanje v zvezi s sklenitvijo meddržavne pogodbe o ureditvi odnosov med Slovenijo in Hrvaško. Menim, da lokacija NEK, ki je resda v občini Krško, ni samo problem te občine, ampak širšega gravitacijskega prostora. Vendar mi ni znano, da bi se o tem kakor koli pogovarjali, še manj pa dogovorili na posavski ravni.

V skupno dobro Posavja je treba bolje povezati vse sile odločanja na tem območju. Pri posamznih projektih pa bi se bilo dobro povezati z Dolenjsko oziroma Novim mestom.

• **In vendar: ali veriga HE v Posavju?**

Argumenti, ki smo jih predlagatelji zakona zapisali v obrazložitvi, so povezani predvsem s hotenji in potrebami po hitrejšem gospodarskem razvoju Posavja in širše regije. Gre za vključevanje domače gradbene operative, projektantov in kadrov z drugih področij. Računali smo na to, da bi se možni negativni učinki umeščanja elektrarn v Posavje kompenzirali s hitrim gospodarskim razvojem.

• **Komu bi vrgli rokavico?**

Cirilju Pungartniku, županu občine Trebnje. Med razlogi, ki jih ministru za promet in zveze in Dars navajata za zamude pri gradnji dolenskega kraka avtoceste, je z lokalno skupnostjo neuskaljena trasa avtoceste mimo Trebnjega. Kot krivec se najpogosteje omenja občina Trebnje, ki morda zagovarja najdražjo varianto, ki pa je morda tudi strokovno sporna. Kdaj in kako, menite, bo občina Trebnje uskladila poglede na bodočo avtocesto z načrtovalci?

M. LUZAR

Posavje naj postane podjetje!

V regiji želijo ustvariti razvojno gibanje in vzpostaviti "regionalno vlado" kot politično koordinacijo posavskega razvoja - Priložnost tudi štirje poslanci

KRŠKO - Pretekli petek so na poslovnem srečanju Gospodarske zbornice Slovenije s posavskimi župani, direktorji občinskih uprav, načelniki za gospodarstvo ter poslanci ugotavljali, da ima posavska regija kar nekaj težav, a tudi precej razvojnih priložnosti. Ni prepoznavna, nima razvojne strategije, ustreznih kadrov, urejene podjetniške infrastrukture in rizičnega kapitala, zato pa ima precej ekološko sporne tehnologije. Ima pa priložnosti: bližino Zagreba, naložbo v savske elektrarne, prostorske možnosti in status območja z razvojnimi težavami.

Poslanec Andrej Vizjak je k temu dodal, da so vsaj še tri leta potencial regije kar štirje poslanci v državnem zboru, prednost pa so tudi tri velike občine, nekaj dobrih gospodarskih panog in ugodna strateška lega. Prav zaradi nje bi, kot je dejal, morali bolj razvijati storitve, še posebej logistiko, saj je tu prometno vozlišče, pomembna cestna povezava in obmejnega gospodarska ploščad. Priložnost bo tudi za projekte čezmejnega sodelovanja.

Kot je menil Kamil Krošelj iz PC KIN Sevnica, ki se je skupaj s Podjetniškim centrom Krško in Razvojnim centrom

Kamil Krošelj

Brežice lotil snovanja posavskega jutri, bi morali bolj kot o regiji govoriti o podjetju Posavje. Poiskali so gospodarske potenciale v regiji: delovno intenzivno industrijo v Sevnici z uveljavljenimi blagovnimi znamkami Lisce, Stillea in Kopitarne; papirno in celulozno industrijo v Krškem in nuklearno z najsodobnejšo tehnologijo na svetu pa Brežice s trgovino v bližini Zagreba in Termami Čatež, ki so center turizma evropskega kalibra. V Posavju je močna tudi kovinska industrija, imajo dobre možnosti za kmetijstvo (priložnost je cviček), hkrati pa je regija pomemben nosilec energetskega omrežja Slovenije, k sreči z ekološko sprejemljivo proizvodnjo električne energije.

Kot je dejal Krošelj, mora Posavje spodbuditi povezovanje podjetij po panogah: oblikovanje grozdov, tehnoloških centrov ter sektorskih in gospodarskih združenj. Pred krat-

• Posledica pretresanja problemov je navadno pretres potrošnikove denarnice in tresenje stolčkov.

kim so se lesnoproizvodna podjetja v Sevnici že povezala v prvi grozd. Govoril je tudi o t. i. regionalni vladi, ki trenutno lahko deluje kot že obstoječi svet pokrajine v ustanavljanju. Če se temu pridružijo še poslanci, je tu že politična koordinacija razvoja. "V regiji moramo ustvariti razvojno gibanje in nato gibanje usmerjati," je menil.

B. D. G.

VISOKO POLJSKO ODLIKOVANJE ZA MILOŠA KOVAČIČA - Prejšnji četrtek je veleposlanik Republike Poljske v Sloveniji dr. Maciej Szymanski (desni) na slovesnosti v Krki predsedniku uprave in generalnemu direktorju Krke izročil visoko poljsko odlikovanje komandirski križ, s katerim ga je odlikoval poljski predsednik Aleksander Kwasniewski za posebne zasluge pri razvoju poljsko-slovenskega sodelovanja. Vezi s Poljsko je pred ravno 40 leti navezal in začel utrjevati prav Kovačič, ki je leta 1961 kot mlad Krkin strokovnjak pol leta preživel na izpopolnjevanju na Poljskem. Danes so Krkina zdravila na voljo v vseh 8.000 poljskih lekarnah, letos pa bo Krka na poljskem trgu prodala za 44 milijonov dolarjev svojih zdravil. Sodelovanje s Poljsko Krka še krepi s svojo novo tovarno v Varšavi, ki jo je odprla pred kratkim. (Foto: A. Bartelj)

Za boljšo oskrbo bolnikov

Seminar medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov

ŠMARJEŠKE TOPLICE - Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Novo mesto je pretekli teden v Šmarjeških Toplicah pripravilo strokovno srečanje svojih članov. O celovitem obvladovanju kakovosti, ki ni več vprašanje, ampak pogoj, je predavala glavna sestra bolnišnice Novo mesto Slavica Krošelj Naumov. Splošna bolnišnica Novo mesto, ki je že tretje leto vključena v projekt RS za poslovno odličnost, poseben poudarek namenja kakovosti zdravstvene nege, za katero sta bistveni motivacija in zadovoljstvo zaposlenih, je ugotovila Naumova.

Doc. dr. Zdenka Zalokar Divjak je predavala o soočenju z usodnimi stanji, prizadetostjo, boleznijo in smrtjo. Medicinske sestre, ki se pri svojem vsakodnevnem delu srečujejo z usodnimi stanji, so pogosto v

Priznanje za varstvo okolja

DRAGATUŠ - Pretekli teden je bila na Univerzi v Ljubljani proslava ob 30. obletnici ustanovitve Zveze društev za varstvo okolja Slovenije. Ob tej priložnosti je dobil priznanje profesorja doktorja Franca Avčiča za dolgoletno in uspešno delo pri varstvu okolja tudi predsednik Društva za varstvo okolja Dragatuš Rajko Štefanič.

Tudi ti lahko rešiš svet

LJUBLJANA - Ministrstvo za okolje in prostor je pred kratkim izdalo zbiranko o spremembah podnebja in možnih rešitvah, ki jih za zmanjševanje toplogrednih plinov lahko prispeva vsak posameznik. Vsebina, prirejena za mlade bralce, je namenjena ozaveščanju mladim, začne se z uvodnim sloganom: O, da, tudi ti si lahko rešiš svet. Zbiranko so poslali na več kot 200 osnovnih in srednjih šol. Lahko jo preberete tudi na spletni strani ministrstva www.gov.si/mop

NIČ VEČ OTOK V EVROPI

Okrog krav bo še prav noro

Po treh hitrih, enem dodatnem predpisanem testu in končni potrditvi iz Švice ni več upanja, da je šlo za lažni alarm. V Sloveniji smo pač dobili prvi uradni primer bolezni BSE pri govedu, doletelo pa je pelletno kravo iz Zgornjesavinske doline, ki po trditvah gospodarja ni nikoli zaužila kostne moke in se je skotila na njegovi domačiji. Trenutno nihče ne more reči, ali je bolezen sploh posledica okužbe ali pa je samo ena tistih, ki se občasno pojavijo pri živini.

Kljub vsemu slovenska mesnopridelovalna industrija že čuti posledice alarma, saj so ji sicer obetavni bivši jugoslovanski trgi kar po vrsti zapirali vrata, pa tudi doma smo spet previdneje segali po govedini. Minister za kmetijstvo in veterinarska uprava sta domače potrošnike že začela prepričevati, da je slovensko meso dobro nadzorovano in da so ravno zato odkrili bolezen. Navsezadnje je država samo v zadnjem letu v ukrepe dodatne zaščite vložila več kot 5 milijard tolarjev, zdaj pa napoveduje še poostrene kontrole, saj naj bi obvezno testirali vse nad dve leti stare živali.

Naše kmetijsko ministrstvo je zdaj na preizkušnji. Od tega, kako uspešno bo v prepričevanju doma in na tujem, je odvisno, kako globoka in dolgotrajna bo kriza v govedoreji. Verjetno se ji tudi širša Dolenjska, ki se ponša z največjim staležem goveje živine in velja za oskrbovalko slovenskih mesarjev, ne bo mogla izogniti. Zdjaj so oči rejcev in mesarjev uprte v državo. Ji bo uspelo prepričati sosede, ki same nimajo nadzora nad mesom, naj se ne branijo našega? Bo pomirila domače kupce? Navsezadnje bi bilo čudno, če bi zdaj prenehali kupovati govedino, ko smo jo pa brez skrbi uživali pred leti, takrat, ko nadzora ni bilo ne doma in ne na tujem in za nore krave še vedeli nismo.

BREDA DUŠIČ GORNIK

Novi izdelki niso dovolj

Odbor za kakovost je preteklo sredo pripravil že 4. Dan kakovosti Dolenjske in Bele krajine

OTOČEC - Na zdaj že tradicionalnem posvetu, ki ga organizira Odbor za kakovost in inovativnost pri Območni gospodarski zbornici Novo mesto, je mag. Jožko Čuk, predsednik GZS in tudi Slovenskega združenja za kakovost, razložil, kako pogoji gospodarjenja vplivajo na kakovost, sicer pa so predstavili kar nekaj izkušenj z inovativno dejavnostjo.

Kako so začeli vzpodbujati inovativnost in kakšne rezultate so že dosegli, so povedali predstavniki novomeške družbe Adria Mobil. Franc Guštin iz Krke je opozoril na pomembnost sistematične razporeditve odgovornosti in pooblastil v podjetju, ki mora opredeliti ključna področja za delavce na vseh ravneh. Andrej Škrinjar, direktor Podjetniške

ga centra Novo mesto, sicer pa vodja Slovenske podjetniške inovacijske mreže, je razložil vlogo te mreže pri pospeševanju in uveljavljanju inovacij.

Barbara Krajnc, predsednica odbora za kakovost, je predstavila izkušnje novomeške Revoza s sugestijami, ki omogočajo vsakemu zaposlenemu, da z lastno ustvarjalnostjo izboljša proces dela in tudi rezultate podjetja. V Revozu so med drugim izdelali tudi metodologijo, s katero ločujejo med predlogom za izboljšavo in delovno nalogo. Tehnični direktor trebanjskega Trima Danijel Zupančič je poudarjal, da Trima danes ne zadošča več lastno razviti kakovostni izdelek, niti nova tehnologija ali razširjena tržna mreža, ampak nujno potrebuje visoko stopnjo ustvarjalnosti in inovativnosti vseh zaposlenih, da bi bil boljši od konkurentov. Dr. Matjaž Mulej, profesor na mariborski univerzi, je spregovoril o tem, kako uspešno uveljaviti novosti v praksi in kaj vse vpliva na to, ali je novost dobro sprejeta.

S tem, kako si podjetje z inovativnostjo pomaga do priznanj in do svetovnih trgov, je udeležence seznanil Bojan Črtalič iz družinskega podjetja Ferro Črtalič iz Dolenjskih Toplic. Med drugim je opozoril, da je v naši državi pri zaščiti inovacij in patentov potrebne preveč administracije, poleg tega pa razvojno usmerjeno podjetje težko dobi ustrezne kadre. Poudaril je, da zaznava prepoznavnost v Sloveniji in še zlasti na območju Novega mesta, še vedno pa jih pesti tudi neustrezen šolski sistem, zato si morajo kadre vzgajati sami že od srednje šole dalje.

B. D. G.

KAKO KAŽE NA BORZI?

DBD bo poslovalnica Poteze

V preteklih tednih smo bili priča izjemni rasti tečaja delnic Pivovarne Union, ki se je v prejšnjem tednu povzpela vse do 75.000 SIT. Tečaj delnice Pivovarne Laško se je dvignil nad 5.700 SIT. Prvi dan trgovanja v tem tednu je bilo trgovanje z delnicami Uniona začasno ustavljeno zaradi objave podjetja Interbrew, da namerava odkupiti vse delnice Pivovarne Union po ceni 73.000 SIT. Nekateri so pričakovali višjo prevzemno ceno. Nadaljujejo se ugibanja, ali bo Pivovarna Laško pripravljena odkupiti delnice Pivovarne Union po višji ceni ali pa bo tudi ona prodala delnice belgijskemu pivovarstvu. Morda bo vse jasno že v četrtek, ko boste prebrali te vrstice.

Rast tečaja je zabeležila tudi delnica Gorenja, ki je objavilo dobre devetmesečne rezultate. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem so ustvarili za 20 odst. več prihodkov od prodaje in za 30 odst. več čistega dobička. Tečaj delnice, ki se je že nekaj časa gibal okoli 2.000 SIT, se je v petek dvignil na 2.080 SIT. Vsekakor spada delnica Gorenja med tiste, katerih tržna cena ne odraža dobrih rezultatov poslovanja, zato je znatno podvrednotena.

Uprava družbe BTC je 18. novembra objavila sklic skupščine, na kateri se bo obravnavala tudi umik delnic BTC z organizirane trga Ljubljanske borze. Zadnje čase se je večina poslov sklepala po ceni 16.500 SIT. Imetniki delnic se boste morali odločiti, ali jih boste poskusili prodati, dokler so še na borzi,

ali jih boste obdržali kot dolgoletno naložbo v neborzni vrednostni papir.

Na koncu moramo dodati še informacijo, ki bo zanimala predvsem stranke naše borzne družbe. Konec tedna smo namreč vsem svojim strankam poslali obvestilo, da bo Dolenjska borznoposredniška družba prenehala poslovati kot samostojna borzna družba in bo svoje poslovanje prenesla na borzno posredniško družbo POTEZA, d.d., iz Ljubljane. Dogovorili smo se, da bomo poslovanje nadaljevali v obstoječih prostorih naše borzne družbe v Novem mestu, kjer bo POTEZA odprla poslovalnico. V njej bomo opravljali vse posle, ki smo jih za vas opravljali do sedaj. Vaše posle boste še vedno opravljali na isti lokaciji in sodelovali z istimi borznimi posredniki, s katerimi ste sodelovali do sedaj. Cena storitev pri tem ostaja za vas nespremenjena. V prilogi obvestila smo strankam poslali nove pogodbe o borznem posredovanju. Glede na to, da želimo prenos opraviti do 30. novembra, prosimo, da v pogodbe vpišete ime in priimek, jih podpišete in nam jih v priloženi kuverti vrnete na naš naslov.

Brian Tracy v eni od svojih uspešnih pravi: "Mislim sem, da so ljudje pomemben del posla. Naučil sem se velike resnice, ljudje so posel." Upamo, da se bo to tudi tokrat potrdilo in bomo še naprej uspešno sodelovali.

HERMINA KASTELEC,
Dolenjska borznoposredniška družba Novo mesto
Tel. št.: 371 82 21, 371 82 27

KNJIŽNA ČAJANKA - Mladinska knjiga vsak drugi četrtek v mesecu v 8 knjigarnah po Sloveniji prireja tako imenovane knjižne čajanke. Gre za pogovor o novih knjigah iz otroške in mladinske literature, ki jih predstavljajo starejšim ljudem, dedkom in babicam otrok, ki so jim te knjige namenjene. Namen teh prireditvev je spodbuditi zanimanje vseh generacij za literaturo in vnesti novo življenje v knjigarne, ki naj tako postanejo tudi prijetni prostori za druženje. Na fotografiji: knjižna čajanka prejšnji četrtek v novomeški knjigarni Mladinske knjige. (Foto: A. B.)

Romsko društvo spet deluje

Mladi Romi si želijo sprememb - Društvo Romano gav pripravlja delavnice in izobraževanja za Rome

NOVO MESTO - Medobčinsko romsko društvo Romano gav, ki združuje Rome iz MO Novo mesto, Šentjerneja in Škocjana, šteje 27 članov, večini mladih, ki si želijo sprememb. Ker je prejšnje društvo, ki je bilo predvsem društvo starejših Romov, razpadlo zaradi nesoglasij in preprirov, so po dveh letih maja letos ustanovili novo društvo in mu nadelo ime Romano gav, kar bi po naše pomenilo Rom-ska vas.

Društvo predseduje Jelenka Kovačič, učiteljica na OŠ Šmihel. Pravi, da so se za novo društvo odločili zaradi številnih prednosti, ki jih prinaša. Pri tem jim je pomagala in jih spodbujala Zveza Romov. Poleti so se predstavili tudi na Mednarodnem taboru Romov.

V društvu želijo vključiti čimveč mladih. Skrbijo za pomoč Romom, skupaj s Centrom za razvijanje prostovoljnega dela organizirajo edukativne delavnice za otroke. Pripravljajo različna izobraževanja za odrasle (predavanje o higieni, prehrani, zaščiti), v katerih po besedah Jelenke Kovačič spodbujajo stike s civilisti.

JELENKA KOVAČIČ - Predsednica Medobčinskega romskega društva Romano gav.

Prirejajo tudi družabna srečanja, s katerimi si prizadevajo ohraniti romske običaje in kulturo. V ta namen so ustanovili folklorno skupino, ki se srečuje enkrat tedensko in nosi ime društva. Različne dejavnosti in sestanki društva se odvijajo v prostorih vrtca Pikapolonica v romskem naselju. V prihodnje načrtujejo še kuharski tečaj, plavalni tečaj, čistilno akcijo... Romske otroke bo v sodelovanju z Društvom za razvijanje prostovoljnega dela v romskem naselju obiskal tudi Miklavž.

I. PAVLIČ

Dedek Mraz še zbira denar

Zbiranje denarnih prispevkov za Veseli december - S šotori bodo obdarili 4.000 predšolskih otrok - Za vse enako darilo - Podobna obdarovanja po Slovenji redkost

NOVO MESTO - Društvo prijateljev mladine Mojca, ki pripravlja prireditev Veseli december, bo letos obdarilo 4.000 predšolskih otrok v petih občinah.

Vsako leto se z negotovostjo lotimo priprav na Veseli december, je povedal Janez Pavlin. Letos bodo darila, programi in spremljevalne prireditve stale 12 milijonov tolarjev, ki jih morajo še zbrati. Pri tem računajo na darežljivost dolenskih ustanov, obrtnikov in podjetnikov, na katere so že naslovili več kot 2.000 prošenj za denarne prispevke.

Pomoč so jim že obljubili v podjetjih Krka in Revoz. Razen Dolenskih Toplic, kjer darila in programe pripravljajo sami, bodo občine Novo mesto, Šentjernej, Žužemberk, Škocjan in Mirna Peč za nakup daril prispevale 2.900 tolarjev za enega otroka. Dedek Mraz, v Škocjanu pa Miklavž, bo na 25 prireditvah med 16. in 23.

decembrom vse otroke obdaril z enakim darilom. Letos bo to otroški sobni šotor - iglu, ki mu bodo dodali še kaj, če bodo zbrali več denarja. V MO Novo mesto bodo obdarili 2.429 predšolskih otrok, v Šentjerneju 440, Škocjanu in Mirni Peči 200 ter Žužemberku 360 otrok. Obdarili bodo tudi okoli 200 otrok, katerih starši so zaposleni v Krkinih oddelkih v Ljubljani, Ljutomeru in Strunjanu. V spremljevalnem programu ob obisku Dedka Mraza se bo z lutkovno igrico Mojca Pokrajculja predstavil Taus teater. Na novomeškem Glavnem trgu se bo Dedek Mraz od naših krajev poslovil 27. decembra.

Podobnih obdaritev v drugih krajih po Sloveniji razen v No-

Krkina obrežja so skupna stvar

Simpozij o obrežjih reke Krke v Novem mestu - Obrežja so javno dobro, a nekateri tega ne upoštevajo - Pešpoti in kolesarske poti ob novomeških bregovih

NOVO MESTO - "Tekoča voda je skupna stvar," je v soboto z latinskim izrekom začel simpozij o obrežjih reke Krke novomeški rojak mag. Vladimir Mušič, njegova misel pa je povezovala vseh osem predavateljev, ki so si bili enotni, da, kljub temu da tudi sodobna zakonodaja obrežja obravnava kot javno dobro, tega mnogi ne upoštevajo.

Novomeščani bi Krki in njenim obrežjem v Novem mestu radi vrnilo življenje, kakršnega opisuje v petek v Dolenskem muzeju odprta razstava V obzoru Krkinih voda, ki obravnava kopaljšča, perišča, čolnarne, mlinske in mostove v Novem mestu od leta 1850 do 1950. Mag. Mušič je opisal, kako je pojasnil vpliv Krke na urbanistično načrtovanje Novega mesta. Da bi obrežjem vrnilo življenje, bi morali po njegovem mnenju med drugim bregove Krke povezati z mostovi na nižji ravni, recimo z nizkimi mostovi za pešce, kakršen je bil v minulem stoletju tisti na Loki. Vsi trije novomeški avtomobilski mostovi in železniški most se namreč dvigajo visoko nad obrežjem in tako vse komunikacije potekajo daleč od reke.

Dr. Stane Granda je opisal pomen Krke in obrežij skozi čas, od takrat, ko je imela za starodavne prebivalce reka prehrabeni, higienski in obrambni pomen, do zdaj, ko bržkone predstavlja predvsem prometno oviro in kanal, kamor se stekajo odpadne vode.

Mag. Peter Gabrijelečič je kot edini Nonovomeščan govoril o arhitekturi ob vodi pri nas in v svetu, na njegovo predavanje pa se je navezal tudi dr. Davorin Gazvoda, ki se je posvetil predvsem pomenu reke in zelenega pasu v mestih.

V drugem delu simpozija so se predavatelji posvetili bolj praktičnim problemom reke. Andrej Hudoklin je opozoril na številne ogrožene živalske in rastlinske vrste v Krki in na bregovih, kjer na primer gnez-

dijo številne ptice, ter na vpliv naselij in dejavnosti na reki in ob njej.

Slobodan Novakovič je opisal sodobno tehnologijo varovanja vzdrževanja obrežij z naravnimi nevsiljivimi snovmi ter predstavil vire in stopnjo onesnaženja Krke od izvira do izliva. Poudaril je, da za čistost reke niso odgovorni ljudje, ki živijo neposredno ob njej, ampak vsi, ki živijo na širšem območju povodja. Mag. Jelka Hudoklin je predstavila načrte pešpoti in kolesarskih poti na obrežjih Krke v Novem mestu, medtem ko je Darja Plantan predstavila uradne postopke, na osnovi katerih bi Novo mesto te poti

dejansko lahko dobilo, ter pri tem opozorila, da je obrežje marsikod pozidano oziroma je sestavni del stavbnih zemljišč. Ljudje pa so si na obrežjih uredili zelenjavne vrtove in prehod preprečujejo z različnimi ograjami.

Na okrogli mizi, s katero se je zaključil simpozij, je Jože Derganc iz Sekretariata za okolje in prostor pri Mestni občini Novo mesto žatrdil, da bodo most za pešce, ki bo povezoval športna parka pod Portovalom in na Loki, zgradili že čez dve leti.

I. V.

30 let kulture v Krki

Jubilej Kulturno-umetniškega društva Krka

NOVO MESTO - Kulturno-umetniško društvo Krka praznuje 30-letnico delovanja in v počastitev jubileja prireja Krkin teden kulture z vrsto zanimivih prireditvev, ki bodo potekale od 26. novembra do 3. decembra.

V prostorih galerije Krka na Šmarješki cesti se bodo zvrstile sledeče prireditve: v ponedeljek, 26. novembra, bo ob šestih zvečer predstava za otroke s klovneso Evo Škofič Maurer, v torek bo ob sedmih zvečer monokomedija Fehtarca in Žajfarca v izvedbi Mire Lampe Vujičić, v sredo ob osmih zvečer bo pogovor o "razkrivanju skritih očitnosti" novinarka Nele Malečkar s pesnikom, publicistom, esejistom in ornitologom Iztokom Geistrom, letošnjim dobitnikom Rožančeve nagrade, v ponedeljek, 3. decembra, pa bodo ob sedmih zvečer odprli razstavo del akademskega slikarja Petra Beusa. V Krkinem klubu na Trubarjevi bodo od torika do petka, 27. do 29. novembra, od štirih popoldan do osmih zvečer potekale likovne delavnice za krkaše in njihove družinske člane. Jubilejnih 30 let pa hkrati z društvom praznuje tudi mešani pevski zbor Krka, ki bo slavil s celovečernim koncertom v četrtek, 29. novembra, ob osmih zvečer v Kulturnem centru Janeza Trdine. Praznovanje bo seglo tudi v Ljubljano, kjer bo v torek, 27. novembra, v dvorani Krke 83. srečanje Gledališkega kluba Krka. Vstop na vse prireditve je prost.

Četrtekova srečanja v RIC-u

NOVO MESTO - Univerza za tretje življenjsko obdobje, ki je naredila prve korake v novo izobraževalno sezono, bo pripravila danes, 22. novembra, v novomeškem RIC-u srečanje s Slavkom Doklom in dolenskim posebnosti, naslednji četrtek pa bo na sporedu predavanje Anice Bračič "Kako do učinkovitega vedenja otrok - odnosi med generacijami". Četrtekova srečanja se začnejo ob 10. uri in so brez vstopnine.

Predavanje o Peruju in Ekvadorju

NOVO MESTO - Novomeščan Uroš Ravbar bo v petek, 23. novembra, ob 19. uri v avli osnovne šole Grm v Novem mestu pripravil potopisno predavanje z diapozitivi o lepotah Južne Amerike oziroma natančneje o svojem popotovanju po Peruju in Ekvadorju. Izkušeni svetovni popotnik bo pripovedoval o številnih avanturah, srečanjih z domačini, vzponu na najvišji vulkan sveta, izbruhih vulkanov, potresih, rajži po poteh Inkov, o največji perujski veselici - praznovanju boga Sonca ter odkrivanju svojih korenin na najvišjem plovnem jezeru na svetu - Titicaci, kjer živijo Uros Indijanci. Uroš bo ob tej priložnosti prodajal svojo prvo knjigo Student na poti okoli sveta po posebni ceni.

LETOŠNJE DARILO DEDKA MRAZA - Sobni šotor - iglu, intimen otroški kotiček. Šotor v redni prodaji stane 6 do 9 tisočakov, na račun velike količine so ga dobili za tretjino cene. (Foto: I. Pavlič)

Novomeška kronika

ZIMA - Zgodnji sneg je povzročil nemalo težav in preglavic v prometu in močno vznejevoljil voznike. Gotovo pa so se ga razveselili na Cestnem podjetju. Nazadnje so namreč cestarji jamrali, da so zaradi zelene zime ob zaslužek, saj ni bilo treba ne pluziti ne posipati cest. Sedaj pa je zima že navsezgodaj pokazala zobe, kar je za cestarje najlepši nasmeh, saj obljublja regres in morda (vsaj za nekatere) celo 13. plačo. Samo če ne bodo novi lastniki podjetja tega prvega zimskega dobička spravili le v svoj mošnjiček...

OBVOZNIČA - Novomeška severna obvoznica je očitno cesta za vse čase. Najprej so njeno odprtje napovedovali za konec pomladi, potem so ga odmaknili zaradi naknadne odobritve gradnje krožišča v Bučni vasi, minilo je vroče poletje, lepa jesen, z bolniške je prišel cestni minister, tu je zgodnja zima s prvim snegom in zmrzaljo, krožišče je zgrajeno, obvoznica pa še vedno "zaplankana". Sedaj lahko le ugibamo: bodo trak prerezali za nekdanji dan republike (alternacija: 30. november - Andrejevo, 1. december - dan ujedinenja, po novem dan boja proti aidsu), bo obvoznico Novemu mestu prinesel Miklavž, morda šele Božiček, stari dobri dedek Mraz ali šele trikralski koledniki. Samo da ne bi čakali do nove predvolilne kampanje!

CVIČEK - Nova bogata monografija o cvičku, ki je nastala pod uredniškim vodstvom gabskega rojaka Iva Kuljaja, je bila takoj po izidu ena najbolj iskanih knjig v novomeški knjigarni Mladinske knjige. Razkošna knjiga je bila kot nalašč za lepo darilo ob martinovem. Pozoren bralec in poznavalec cvička pa nas je opozoril, da tudi tu drži rek, da se hudič skriva v podrobnostih. Na eni od fotografij je namreč tudi steklenica "marvina", vina iz breziške kleti, ki se po novem sploh ne sme imenovati cviček, saj ne izvira iz cvičkove dežele. A ta majhen "kisk" knjigi lahko mirno spregledamo, saj je vse ostalo v znamenju cvičkovega PTP: priznanega tradicionalnega poimenovanja.

Ena gospa je rekla, da glede na to, kako novomeški kosarkarji zadnje čase igrajo, ne bo dovolj, da so znizali cene vstopnic, ampak bodo morali gledalcem še plačati, da bodo prišli na tekmo.

Trije večeri v LokalPartiotu

NOVO MESTO - Klub LokalPatriot iz Novega mesta vabi nocoj ob 21. uri na Queen night, tematski večer, ki bo posvečen pevcu legendarne skupine Freddie Mercuryju. Vstop je prost. Jutri ob isti uri prireja okroglo mizo o punku, o katerem bodo govorili Igor Vidmar, Gregor Tomc, Peter Lovšin in drugi. Na koncu bo še koncert novomeške punk skupine Bacili. Za soboto zvečer pa napovedujejo koncert Ayne.

Varna hiša

Ženske, ki doživljate nasilje, pokličite v varno hišo na telefonski številki:

07/33 26 895
031/393 614

Žagarjevi zredijo po 800 prašičev

So eni največjih rejcev prašičev na tem območju in eni redkih na Dolenjskem, ki so obdržali pitanje svinj, medtem ko je rejcev plemenskih svinj kar nekaj

JELŠE PRI MIRNI PEČI - V Žagarjevem hlevu v Jelšah pri Mirni Peči se vsako leto zvrsti od 800 in tudi do 1000 prašičev. Hkrati jih krmijo po 250. Kupujejo okrog dva meseca stare prašiče pri treh rednih dobaviteljih s ptujskega območja, nato pa jih redijo. Prodajajo pujske različnih velikosti, odvisno od potreb kupcev. Večina jih ne zraste kaj dosti nad 100 kg. Skoraj vse živali prodajo na domu, samo če kaj ostane, gre v zadrugo.

Z zadrugo so nekdanje tesno sodelovali in zaradi tega sodelovanja tudi zgradili prašičji hlev. V hudi prašičerejski krizi pred 10 leti so se z zadrugo raz-

šli in začeli gospodariti sami zase. Zdaj že vrsto let na njihov dom prihajajo kupci iz širše Dolenjske vse do Ljubljane, pa tudi precej Belokranjcev je vmes. Manjše živali si kupijo, da jih redijo naprej, večje pa seveda za zakol.

"Posejemo 10 ha koruze, kar nikakor ni dovolj, saj v normalnem letu pridelamo komaj polovico vse potrebne koruze. Poleg nje pa moramo kupiti še ječmen in otrobe. Če bi imeli več zemlje, bi se kaj zasejali, ker lastna hrana poceni reje, toda v Mirni Peči ni zemlje. V najem bi jo dobili komaj kje proti Straži ali Novemu mestu, kar je predrago, da bi se splačalo," pojasnjuje Stane Žagar, mladi gospodar na kmetiji.

Kot najmlajši izmed 7 otrok, ki so vsi odšli od doma, gospodar skupaj z očetom Jožetom in materjo ter skupaj z ženo Sonjo (oba sta kmečka zavarovanca) skrbi za štiri malčke: Lucijo, Ano, Gašperja in Urbana. V hlevu imajo še 10 krav molznic in 8 telic, kar je, kot malo za šalo in malo zares pove Stanko, za "plačo" oz. redni prihodek pri hiši. Cena mleka je namreč zadnje čase precej bolj stabilna, medtem ko cena prašičev zelo niha. Pred tremi leti je bila tako nizka, da so komaj zdržali.

Kot je povedal Stanko, je največ dela s pripravo hrane. Oče in mati imata na skrbi prašiče, Stanko pa krave in njive, čeprav je k sreči tudi 70-letni oče še vedno za vsako delo in tudi za traktor še sede. Domači, sosedje in sploh vsi Mirnopečani pa vedo, da so mu v posebno veselje tri kobile in zrebeta.

B. DUŠIČ GORNIK

ŽELEL JE OSTATI NA KMETIJI - "Oče je zgradil vsa poslopja na domačiji, zato zdaj lahko gospodarimo, ko samo peljemo voz naprej. Da bi pa danes šel v take naložbe, ne, to ne bi šlo! Čeprav smo negotovi, kako bo, delamo z veseljem in zato ni težko. Sam sem že kot šestleten fantič govoril, da bom ostal doma, na kmetiji. In sem res!" se spomni Stanko. Na fotografiji skupaj z ženo Sonjo ter z malo Ano in Gašperjem. (Foto: B. D. G.)

Romskih hiš ne bodo oštevilčili

Svetniki proti dodelitvi hišnih številk hišam, ki so jih na dobruški Gmajni zgradili Romi

ŠKOCJAN - Občinski svet občine Škocjan je pretekli teden na redni seji med drugim razpravljal tudi o dodelitvi hišnih številk hišam, ki so jih na dobruški Gmajni zgradili Romi. Slednje je županu predlagala strokovna sodelavka Upravne enote (UE) Novo mesto, ki vodi Oddelek za notranje zadeve.

Na UE menijo, da bi se z dodelitvijo hišnih številk izboljšala evidenca o Romih, ki so sedaj prijavljeni le na dveh hišnih številkah. Skupina Romov, ki živi ob magistralni cesti, je prijavljena na številki 35, tisti, ki živijo v naselju ob cesti proti Hudenjam, pa na številki 41.

Svetniki so v živahni razpravi nasprotovali predlogu UE. Mnogi imajo kot kmetje nenehne težave z Romi, saj jim ti z

bližnjih njiv pobirajo pridelke. Ker je sedaj na eni hišni številki prijavljenih okoli 50 Romov, se bojijo, da jih bo ob izdaji 10 hišnih številk čez čas 500.

Svetniki so opozorili, da Romi za zgrajene hiše niso pridobili nobenega potrebnega dovoljenja (gradbenega, lokacijskega...), zato jim ni jasno, na kakšni podlagi naj bi geodetska uprava izdala hišne številke. Hiše, ki so jih zgradili Romi, so označili za črne gradnje in se zavzeli, da črnograditelji ne morejo določati urbanistične ureditve kraja.

I. PAVLIČ

Pešec po sredini

GOMILA - 58-letni A. G. iz Brezovice pri Mirni je nekaj po polnoči 20. novembra hodil z Mirne proti Gomili po sredini desnega smernega vozišča. Oblečen je bil v temna oblačila, pri sebi pa ni imel odsevnega telesa. Za njim je pripeljala 34-letna voznica osebnega avta M. P. iz Praprotnice, ki je takoj začela zavirati, vendar je vseeno trčila v pešca. Vrglo ga je na pokrov motorja, nato pa je padel na vozišče, kjer je obležal hudo ranjen. Zdravi se v novomeški bolnišnici.

Srečka v Škocjanu

ŠKOCJAN - Gledališka skupina Kulturnega društva Studenec vabi na ogled komedije Marjana Marinca Srečka, ki bo v nedeljo, 25. novembra, ob 17. uri v prostorih OŠ Škocjan.

Drugo leto najkrajša pot?

Odprli dober poldrugi kilometer posodobljene regionalne ceste med Zavrtačem in Dolenjimi Raduljami

DOLLENJE RADULJE - Še preostalih 2,4 kilometra makadamske regionalne ceste od meje med sevniško in škocjansko občino v smeri proti Sevnici naj bi posodobili že v prihodnjem letu, tako da bo ta cesta postala ne le najkrajša povezava od Sevnice preko Škocjana do Novega mesta in naprej v Belo krajino, ampak tudi najboljše.

Slovesnost ob otvoritvi je bila na križišču Vejer, kjer se na regionalno priključi lokalna cesta za Štrit in Rako, napeto trobojnicu pa je prerezal državni sekretar na ministrstvu za promet Anton Šajna. Ta je podaril, da je v proračunu 2002/2003 za ceste in tudi za regio-

nalne ceste namenjenega več denarja.

Krajši odsek makadamske ceste v škocjanski občini so močno posodobili, poskrbeli za zemeljska dela in zgornji ustroj ceste, regulirali potok Vejer, zgradili 4 ploščate prepuste, postavili prometno opremo ter uredili tudi priključke na parcele in poljske poti. Zaradi vsega naštetega je naložba stala celih 181 milijonov tolarjev, od tega samo gradbeno dela 166 milijonov tolarjev. Kot je dejal državni sekretar, pa je cesta grajena za promet, kakršnega pričakujejo v bodoče.

B. D. G.

HUDIČEV TURN V ZLOŽENKI - Še letos bo v okviru projekta Po poteh dediščine izšla zloženka o gradu Soteska in Hudičevem turnu, na tej točki pa bodo postavili tudi informacijsko tablo. Z obnovitvenimi deli naj bi nadaljevali še prihodnje leto, nato naj bi restavrirali še freske. Ko bo turn povsem obnovljen, naj bi eden od domačinov prevzel ključ in obiskovalce tudi vodil v ta zanimivi objekt. (Foto: B. D. G.)

Zdaj zloženka, drugo leto streha

Kdaj še restavracija fresk?

SOTESKA - Topliška občina je nedavno izdala zloženko o polharski poti v Podstenicah, ravnokar pa je v delu še ena zloženka, ki bo olajšala turistom spoznavanje tukajšnjih znamenitosti, izšla pa naj bi še letos. Gre za zloženko v okviru projekta Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine, ki jo pripravlja Andrej Hudoklin, občina pa bo nosila stroške slovenske in angleške izdaje. Zloženka bo predstavila grad Soteska, Hudičev turn in na kratko še staro vas Soteska.

Lani so opravili kar nekaj dela v Hudičevem turnu, še v tem letu pa naj bi uredili pot od vhodnega portala do turna. Na drugi strani ceste načrtujejo počivališče, na katerem se bo mogoče ustavit, ob njem pa informacijsko tablo. Naslednje leto bodo nadaljevali z deli v objektu, če jim bo uspelo pridobiti kaj sredstev na razpisu kulturnega ministrstva oz. uprave za kulturno dediščino.

Objekt prenavlja Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine. Kot so povedali v občinski upravi, naj bi v naslednjem letu zamenjali skodlasto streho, uredili tlake v prtiličju in v 1. nadstropju ter osvetlili notranjost objekta. Pozneje bo prišla na vrsto še restavracija fresk.

B. D. G.

SLOVESNO V GORENJI STARI VASI - Gasilci PGD Stara vas - Loka so v nedeljo, 18. novembra, razvili nov društveni prapor ter odkrili sliko sv. Florjana, ki ga je na gasilskem domu upodobila Jožica Medle. Slovesnosti so se poleg gasilcev in vaščanov udeležilo tudi vodstvo šentjernejske Gasilske zveze, župan Franc Hudoklin in predstavniki pokroviteljev. Prapor in sliko je blagoslovil dekan Tone Trpin, slovesnost pa so popestrili pevci šentjernejskega okteta in ljudski pesnik Tone Grgovič. (Foto: Marijan Hočvar - MEGAfoto)

PRI ŠKOCJANU SO SPET REZALI TRAK - Državni sekretar Anton Šajna (v sredini) je v ponedeljek popoldne prerezal trak in s tem odprl 1.680 metrov dolg odsek regionalne ceste Zavrtač - Škocjan. Najkrajša povezava med Novim mestom in Sevnico, širše pa tudi med celjsko regijo in Belo krajino, zdaj čaka še na 2,4 km asfalta, ki naj bi ga dobila že do konca prihodnjega leta. (Foto: B. D. G.)

Iz topliškega vodnjaka

STUDENEC - Kaj je takega v Dolenjskih Toplicah, da se za nobeno stvar ne morejo dogovoriti po običajni poti in na enostaven način, temveč se vse zaplete v prepir? Tako smo spraševali oni dan nekega občana, ko smo po naključju pokramljali z njim. "Le kaj bi bilo, studenec imamo tak. Očitno vse okuži z nezaupanjem!" je odgovoril in popil čašo hladne vode iz tega studenca.

ŽELEZO - Župan Franc Vovk se je prejšnji tork udeležil krajše slovesnosti ob obisku predstavnika nemškega veleposlaništva v Občicah, kjer so tamkajšnjemu Društvu Kočevarjev staroselcev predali nekaj gradiva za lažje poučevanje nemščine. Župan je ob tej priložnosti tudi spregovoril. Med drugim je povedal, da bo občina rade volje priskočila društvu na pomoč, če bo le vedela, kaj potrebuje. Glede na podjetnost predsednika društva Avgusta Grila lahko župan v kratkem pričakuje vsaj manjši seznam potreb. Kuj železo, dokler je vroče! Menda še velja.

Merjenje tlaka in predavanje

MIRNA PEČ - Krajevni odbor Rdečega križa iz Mirne Peči pripravlja v naslednjem tednu kar nekaj aktivnosti. V nedeljo, 25. novembra, bo v sejni sobi občine merjenje krvnega tlaka. Pridete lahko med 7.30 in 9.30. Organizacija opozarja tudi na krvodajalsko akcijo, ki bo v torek, 27., in v četrtek, 29. novembra, od 6. ure do 9.30 v Transfuzijskem oddelku novomeške bolnišnice. V petek, 30. novembra, ob 19. uri pa bo v prostorih Osnovne šole Mirna Peč predavanje o boleznih želodca. Prisluhnili boste dr. Branku Gregoriču.

POTOVANJE SRCA - Metliška ljudska knjižnica in območna izpostava Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti sta avgusta razpisala natečaj, s katerim sta želela zbrati metliške občane, ki se ukvarjajo s poezijo. Odziv je bil večji, kot so pričakovali, saj je svoje pesmi - nekateri sicer pod psevdonimom - poslalo kar 18 avtorjev. Pesmi vseh so natisnjene v knjižici *Potovanje srca, polovica pa se jih je pred tednom dni s pomočjo Tonija Gašperiča predstavila tudi na literarnem večeru v metliškem hotelu. Poleg Klavdije Zorec, Alenke Mežnaršič, Boštjana Kočevarja in Maje Žugelj (na fotografiji) so Metličani prisluhnili še Francu Kočevarju, Branku Molku, Milici Stekovič, Albinu Tošeski in Tatjani Žele. (Foto: M. B.-J.)*

Kotlovnica za en tolar?

Na Čardaku ne zmrzujejo, a prihodnje leto bodo morali zagotovo popraviti kinete - Želi morda kdo kotlovnico?

ČRNOMELJ - Letošnje jesen ni bilo prvič, da se je v Črnomlju pred kurilno sezono zastavljalo vprašanje, ali ne bo okrog 13 odst. občanov, katerih stanovanja ogrevajo iz kotlovnice na Čardaku, zmrzovale. Končno so se stanovalci in Apegas, upravljavec kotlovnice, ki je sicer v občinski lasti, dogovorili za ceno ogrevanja v lanski in letošnji sezoni.

Da bodo naslednjih 12 mesecev uporabniki toplotne energije iz kotlovnice na Čardaku plačevali po 186 tolarjev za kv. meter stanovanjske ali poslovne površine, so se na zadnji seji strinjali tudi črnomaljski svetniki. Svetniki so se morali odločiti tudi, ali naj bi sprejeli nov odlok o daljinskem ogrevanju v mestu in razpisali novo koncesijo za to dejavnost. Ali pa naj bi sprejeli le novo upravljalsko pogodbo, v kateri bodo natančneje določila kot v sedanjih. Svetniki so se strinjali s pogodbenim odnosom občine z Apegasom in Apegasa s stanovalci. Apegas je dvakrat sicer že izstavil pogodbe stanoval-

cem, a jih niso podpisali, češ da so preveč zapletene.

Svetnik Jože Strmec je menil, da jim ne sme biti vseeno, kako se bodo ogrevali na Čardaku, da pa to ni skrb občine, ampak specializirane organizacije. Seveda gre tudi za vprašanje popravila kinet in plačila naložbe. Ali so 30-odst. izgube pri ogrevanju zares posledica dotrajanosti kinet, bo po besedah direktorja občinske uprave Boža Brajkoviča pokazal energetski pregled. Stanovalci so sicer pokazali veliko dobre volje, da bi postopoma odplačali popravilo, ne gre pa prezreti, da so dolgovi za ogrevanje doslej narasli že na 30 milijonov tolarjev.

Čardaška kotlovnica je bila prav zato, ker je občinska, že večkrat na dnevnem redu občinskega sveta, zato je bilo iz svetniških vrst slišati predlog, naj se je občina znebi. To pa najbrž niti ne bi bilo tako lahko, saj je vprašanje, če bi jo sploh kdo maral. A ker je ne smejo dati zastoj, so predlagali, naj jo občina proda za en tolar. M. B.-J.

Oder je Kondovim kot drugi dom

Oče Slavko Konda in njegovi trije otroci Helena, Bruno in Martina so nepogrešljivi na semiških prireditvah, ki jih niti ni tako malo - Pojejo, igrajo, recitirajo

TRATA - Čeprav je semiška občina dobro znana po tem, da ima veliko prireditev, na katerih se v glavnem predstavijo domačini, pa je skoraj ni, da ne bi na odru stal vsaj en družinski član Kondove družine s Trate pri Semiču, bodisi kot pevec, igralec, instrumentalist ali recitator. Pogosto pa se znajdejo hkrati na odru oče Slavko in vsi trije otroci: Helena, Bruno in Martina.

Slavko se spominja, da je pričel glasbeno pot kot sedmošolec v takratni semiški godbi na pihala. Bil je klarinetist, a četudi je bil samouk, mu je šlo igranje tako dobro od rok, da sta s frajtonarjem Mirkom Kambičem s sosednjega Sodjega Vrha skoraj celo desetletje igrala na ohceti. Pozneje je začel peti v semiškem moškem pevskem zboru sv. Štefana ter pri narodno-zabavnem ansamblu Vasovalci. Zadnje leto pa imajo zborček, v katerem poleg Slavta pojejo še trije njegovi brati, dva prijatelja, Bruno in Helena.

Slavko ne taji, da je otroke že od malih nog navduševal za glasbo. Helena je končala nižjo glasbeno šolo za klarinet, namerava pa jo narediti še za klavir, medtem ko jo Bruno zaključuje za trobento. Vsi trije tudi pojejo. Čeprav so nastopali že kot predšolski otroci, so ponosni predvsem na nastope na semiških karaokah, kjer sta Helena in Martina že zmagali, Bruno pa je bil tretji. Oktobra so se ob koncu tedna otroka skupaj z mnogimi drugimi družinami iz vse Slovenije v tovarni Lek predstavili na zaključni

Ob prazniku številne otvoritve

V Metliki so pričeli praznovati občinski praznikaže pred tednom dni, danes pa bodo nadaljevali z otvoritvijo ceste v Vidošičih - Galerija Kambič najlepše darilo

METLIKA - V spomin na 26. november 1942, ko so slovenski in hrvaški partizani uničili belogardistično postojanko na Suhorju, praznuje metliška občina svoj praznik. Kot je na tiskovni konferenci pred praznikom dejal župan Slavko Dragovan, nekaj let niso praznovali. A po njegovem ni razlogov, da bi dvomili o izbiri prazničnega dne, čeprav ima vsak pravico tudi do drugačnega mnenja. Predvsem pa naj ti zgodovinski dogodki ostanejo v spomin in opomin, da se ne bi nikoli več ponovili.

Dragovan je v predpraznični inventuri spomnil na nekatere težave, predvsem pa je nanižal uspehe v iztekajočem se letu. Slednji so še najbolj vidni pri vlaganjih v zidove, opremo in ceste, od katerih so jih nekaj že odprli, kar nekajkrat pa bodo prerezali trak prav ob občinskem prazniku. Prvič že danes, 22. novembra, ob 15. uri, ko bodo skupaj s prometnim ministrom Jakobom Presečnikom simbolično predali namenu 40 milijonov vredno cesto ob zeleni meji v Vidošičih.

V petek, 23. novembra, bo sta ob 15. uri častna gosta Milan Kučan in ministrica za kulturo Andreja Rihter odprla Galerijo Kambič ob glavni metli-

ški ulici. Na razstavi se bosta prva predstavila slikar Andrej Jemec in kipar Drago Tršar. Na otvoritvi galerije, ki je najlepše darilo Belokranjskemu muzeju od njegovi 50-letnici in občini Metlika ob njenem prazniku, bodo igrali tamburaši metliške folklorne skupine Ivan Navratil.

V soboto, 24. novembra, bo ob 15. uri pri gasilskem domu na Lokvici otvoritev prenovljene 900 metrov dolge ceste, ki je veljala več kot 23 milijonov tolarjev. Istega dne ob 18. uri bo v športni dvorani metliške osnovne šole svečana seja ob občinskem prazniku, na kateri bodo predstavili nov film o oktetu Vitis, podelili priznanja

občine in Rdečega križa Slovenije, slavnostni govornik pa bo župan Dragovan.

V nedeljo, 25. novembra, bodo ob 14. uri odprli obnovljeno športno igrišče v Rosalnicah, naslednji dan ob 13. uri pa na Veselici nad Metliko napravo za pripravo pitne vode. Ker je 26. november tudi praznik krajevne skupnosti Suhor, bodo na ta dan ob 17. uri pripravili svečanost v kulturnem domu na Suhorju.

M. B.-J.

Drugi gledališki abonma

ČRNOMELJ - Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj vabi v soboto, 24. novembra, ob 19.30 v tukajšnji kulturni dom na ogled druge predstave gledališkega abonmaja za odrasle ter za izven. Primorsko dramsko gledališče Nova Gorica se bo predstavilo z Libertincem, komedijo o vrtoglavem čaru nevarnega razmerja.

O naravnem zdravljenju

METLIKA - Metliška območna izpostava JSKD in Ljudska knjižnica Metlika bosta pripravila danes, 22. novembra, ob 19. uri v tukajšnji Ljudski knjižnici zadnjo od šestih jesenskih kulturnih prireditev. Dr. Drago Smiljanič bo predstavil svojo knjigo *Naravno zdravljenje*.

Delovnim ljudem in občanom Občine Metlika čestitam ob 26. novembru - prazniku občine in želim obilo skupnih delovnih uspehov.

Župan Občine Metlika
Slavko Dragovan

Čarovniški večer

ČRNOMELJ - Zik-enota Ljudska knjižnica Črnomelj vabi v petek, 23. novembra, ob 17.30 v tukajšnji kulturni dom na večer s čarovnico Nino, ki bo predstavila knjižnega junaka Haryja Potterja. Vstop bo prost, lahko pa se oblečete v čarovniška oblačila ali prinesete s seboj čarovniške pripomočke.

• Brali smo o "poplavi elektrike" pri nas - ob tej "poplavi" pa je potrošnik "finančni neplavalec".

MLADI TALENTI SO SE PREDSTAVILI - Dijaška sekcija Kluba belokranjskih študentov je pretekli teden pripravila v Črnomlju pestro kulturno dogajanje pod skupnim naslovom "Mladi talenti Bele krajine". V Speličevi hiši so odprli likovno razstavo, mladi so pod vodstvom dijakinje Valentine Strugar risali na papir ter ob svetovanju dijakinje Petre Bezljaj na steklo (na fotografiji) ter si na filmskem večeru ogledali dva filma. Na koncertu pa so jim zapeli in zaigrali Helena Konda, Echob da dogg, En Skus Fali in Space DJ. S temi prireditvami so želeli mlade spodbuditi, da bi svoj prosti čas namenili še čemu bolj pametnemu, kot je gledanje televizije. (Foto: M. B.-J.)

KONDOVI - Oče Slavko, 13-letna Martina, 16-letna Helena in 14-letni Bruno ter mama Mojca (z leve). Slednja sicer ne nastopa, zato pa je natančna opazovalka in stroga kritičarka na vajah moža in otrok, hkrati pa ji nikoli ne zmanjka dobrodošliih nasvetov. (Foto: M. B.-J.)

Črnomaljski drobir

TEKMA - Organizatorji črnomaljskega martinovanja pod velikim ogrevanim šotom v Jurjevanjski dragi niso bili najbolj zadovoljni z obiskom in s tem tudi z izkupičkom. A tako kot našim nogometašem so bili tudi njim bogovi naklonjeni le nekaj dni pozneje. Pod šotom so namreč pripravili skupinski ogled tekme na velikem platnu, množica nogometnih navdušencev pa je vino, ki jim ga ni uspelo iztočiti na martinovanju, izpila pred koncem tekme.

OGRAJA - Svetnik Ivan Štajdohar že dve leti na sejah občinskega sveta vztrajno sprašuje, kako je s postavitvijo ograje pri križišču za Jernejo vas. Dobil je kakšnih pet odgovorov in pojasnil o tem, kako je ograja potrebna, pa da zanjo ni denarja, a tudi, da odgovore na njegovo vprašanje na občinski upravi še čakajo. Pa saj Štajdohar sploh ni postavljaval vprašanj zato, da bi dobival odgovore, temveč da bi končno postavili ograjo!

Semiške tropine

SEDEŽ - Metliški občinski svetnik Jože Matekovič, ki sicer živi v Metliki, zaposlen pa je v črnomaljski občini, se je na eni od sej hudoval, zakaj bi morali biti sedeži vseh skupnih belokranjskih ustanov v Črnomlju. Vprašal je, zakaj ne bi bili na primer v Semiču, pa ne bi bilo večnega rivalstva med Črnomaljši in Metličani. Za to svojo misel si pri semiškem županu Janku Bukovcu zasluži vsaj kozarec najboljšega vina!

ZANIMIVOST - Semičani ob nedavnem občinskem prazniku niso skoparili z otvoritvami pridobitev, ki jim jih je uspelo zgraditi v letošnjem letu. Povsem prezrli pa so novost na Krvavčem Vrhu, ki je sicer tudi posebnost pri gradnji cest. Asfaltirana cesta skozi vas je namreč prekrita s kupčki zemlje, ki spominjajo na nekakšne miniaturne ležeče policaje. Morda so se županu Bukovcu ob silnem rezanju trakov ob občinskem prazniku skr hale škarje prej, preden mu je uspelo priti na Krvavči Vrh. Ali pa bo morda otvoritev krvavčevrhovske zanimivosti v naslednjih tednih, saj je župan obljubil, da bo do novega leta še nekajkrat rezal trak.

Najboljši logiki doma v Kočevju

Kočevska in bežigradska gimnazija sta bili na letošnjem državnem tekmovanju najuspešnejši šoli - Mojca Delač državna prvakinja

KOČEVJE - Dijakinja 3. letnika kočevske gimnazije Mojca Delač je na državnem srednješolskem tekmovanju iz logike, ki je potekalo v soboto, 11. novembra, v Ljubljani, osvojila naslov državne prvakinja, njena kolegica Helena Ilc pa je zasedla tretje mesto.

Mojčin uspeh za kočevsko gimnazijo ni bil prvi osvojeni naslov državnih prvakov, je pa, dopolnjen s Heleninim tretjim mestom, šolo postavil ob bok bežigradske gimnazije, ki je bila tako letos skupaj s kočevsko najboljša šola na tekmovanju.

Dijaki kočevske gimnazije zadnja leta na tekmovanjih iz logike dosegajo skoraj redno dobre rezultate. "Mojca je že 4. državni prvak iz logike na šoli," je povedala minuli petek na tiskovni konferenci, na kateri so predstavili letošnje uspehe dijakov, ravnateljica šole Meta Kamšek. Vendar tako dobri kot

letos niso bili še nikoli. Poleg Mojce in Helene sta namreč dobre rezultate dosegla tudi Matjaž Šega iz 4. letnika, saj je osvojil 4. mesto, in Špela Pohar, ki je bila med dijaki prvih letnikov sedma.

"Bežigradska in kočevska gimnazija sta bili edini šoli na tekmovanju, ki sta imeli po dve osvojeni mesti med prvimi tremi v posameznem letniku," je povedal mentor prof. Mirko Škof. Dodal je, da so bili letos na tekmovanju, ki se ga udeležilo skupno okoli 280 tekmovalec, izjemoma boljši dijaki prvih kot drugih letnikov,

ki sicer rešujejo enake naloge; podobno velja za dijake 3. in 4. letnikov. Obrazložil je, da bi bila Špela, ki se tako kot Mojca in Helena udeležuje tekmovanj iz logike že vse od 5. razreda osnovne šole, z doseženim rezultatom prva, če bi bila letos v 2. letniku. Ker je število dijakov s posamezne šole na tekmovanju odvisno od uspeha, ki so ga dosegli leto poprej, se je letos tekmovanja udeležilo 10 kočevskih dijakov, prihodnje leto pa se jih bo, kot je povedal prof. Škof, 11.

M. L.-S.

Drag semafor v Ribnici

RIBNICA - Bernarda Kogovšek, ravnateljica javnega zavoda Glasbena šola Ribnica je občinskim svetnikom prenesla zaskrbljenost staršev, ki opozarjajo na nevarnost edinega semaforja v Ribnici, na križišču Solske in Kolodvorske ulice. Semafor večkrat ne dela, v prometni konici praviloma le utripa in v zmedo spravlja tako voznike, ki skozi naselje redkokdaj upoštevajo omejitve hitrosti, in predvsem pešce, ki so zaradi neodgovornega ravnanja prvih v nevarnosti. Še najbolj so nevarnosti izpostavljeni otroci osnovne in glasbene šole, ki na križišču prečkajo cesto. Semafor že od začetka ne dela, kot bi moral. Zaradi utripanja, tudi v poletni sezoni, ko se čez Ribnico valijo kolne motornih vozil, se je doslej na križišču zgodilo več prometnih nesreč z veliko gmotno škodo. Ta je krepko preseгла znesek za popravilo semaforja, ki bo v prihodnjem letu občinski proračun bremenil za 4,5 milijona tolarjev.

Kali, mreža vodnih biotopov

KOČEVJE - V Pokrajinskem muzeju v Kočevju bodo danes, ob 18. uri odprli razstavo "Kali, mreža vodnih biotopov". Razstava, ki sta jo pripravila Pokrajinski muzej Koper in Center za kartografijo favne in flore iz Ljubljane, bo v Kočevju na ogled do marca prihodnje leto.

A. KOŠMERL

Pripravljena za otvoritev

Zdravstveno postajo bodo predali namenu v decembru - Obnova vredna 103 milijone tolarjev

LOŠKI POTOK - Rok za dokončanje generalne prenove zdravstvene postaje, kjer so z deli začeli letos spomladi, je bil nekoliko podaljšan zaradi nepredvidenih statičnih težav, zdaj pa je že znano, da bo stavba predana svojemu namenu 20. decembra.

Direktor zdravstvenega doma Ribnica Peter Rus pravi, da so zamude nastale, ker so gradbinci ugotovili, da je stanje 40 let starega objekta v veliko slabšem stanju, kot so predvideli projektanti. To je zahtevalo drugačno finančno konstrukcijo in delno spremembo projekta, občina kot investitorica in lastnica objekta pa je morala zagotoviti potrebno finančno kritje. Stavba je zdaj pripravljena za prevzem, vendar so odprtje preložili na konec kalendarskega leta, da se bo primereno osušila. Diagnostičnih dejavnosti ne bodo širili, bodo pa vse dejavnosti razporejene drugje.

gače. Med drugim bodo prvič v dolgoletni praksi imeli tudi posebno operacijsko sobo.

Obnova relativno velikega objekta je bila po razpisu ocenjena na približno 103 milijone tolarjev in jo bodo skoraj v celoti krili iz občinskega proračuna. Investicija se je povečala zaradi pozneje ugotovljenega stanja, ker pa so na račun nepriemernih temeljev odpadla kar tri stanovanja, je investicija ostala nekako nespremenjena. Oprema bo stala 30 milijonov, polovica tega zneska gre na račun zobozdravstvene opreme. Ministrstvo za zdravstvo je do sedaj prispevalo le 2,7 milijona, čeprav je odobrilo 10 milijonov, ki naj bi jih izplačali v naslednjih treh letih. "Letos bomo dobili 5,5 milijona tolarjev, zato lahko trdim, da je investicija izvedena pod takšnimi pogoji, za občino kar pogumno dejanje," je povedal dr. Rus.

DEGUSTACIJA SEMIŠKIH VIN - Društvo vinogradnikov Semič je v petek pripravilo v gostilni Jasenc v Gorenju pri Kočevju vodeno degustacijo semiških vin. Pred pričetkom pokašnje je Matija Hudak predstavil društvo in njegovo delo, degustacijo je vodil vinski somelier Martin Banovec, dodatna pojasnila o pridelavi posameznih vin pa je udeležencem degustacije, ki so se zbrali v za kočevske razmere kar lepem številu, podal tudi župan občine Semič Ivan Bukovec. Med 30 različnimi vrstami vin iz semiškega vinorodnega območja ni manjkalo navadnih letnikov, poznih trgategv ali ledenih izborov in ne butičnih vin. Degustacijo, na kateri so ob dobrotah gostilne Jasenc pestro ponudbo svojih izdelkov predstavili tudi domači ponudniki pekarna Hram, Sirarna Kočevje in Mesarstvo Bradač, so začeli z belokranjskimi belimi vini in jo sklenili s semiško penino pridelovalca Ivana Simoniča, ki je na lanskoletnem sejmu v Gornji Radgoni dosegla velik uspeh. (Foto: M. L.-S.)

KOČEVSKI LOGIKI - Mojca Delač (na posnetku ob ravnateljici Meti Kamšek, skupaj s Špelo Pohar, Heleno Ilc in prof. Mirkom Škofom) je naslov državne prvakinja prvič osvojila že v petem razredu osnovne šole Vse od tedaj se redno udeležuje tekmovanj in vsako leto se, kot je povedala, nauči kaj novega. (Foto: M. L.-S.)

Zelena luč za devetletko

V Stari Cerkvi naj bi z devetletko pričeli prihodnje leto - Prihodnje leto naj začeli tudi graditi telovadnico

STARA CERKEV - Kočevska primestna OŠ Stara Cerkev, ki je leta 1990 postala popolna osemletka, od leta 1992 pa deluje kot samostojna šola, bo prihodnje šolsko leto po vsej verjetnosti pričela z devetletko. Ministrstvo za šolstvo je namreč v teh dneh dalo zeleno luč za začetek priprav, dokončna odločitev o postopnem uvajanju devetletne osnovne šole pa bo, kot pravi ravnateljica Sonja Veber, v pretežni meri odvisna od odločitve staršev, ali bodo februarja prihodnje leto svoje šestletnike vpisali v prvi novi 1. razred.

Na šoli imajo opisno ocenjevanje za učence 1. in 2. razredov že od leta 1994 in dve od skupno 10 učiteljic z razredne stopnje že imata opravljene 5 od 8 modulov, kar jim, kot je povedala Vebrova, zadostuje, da bi lahko prvi razred pričel z devetletko že, ko so pričele s postopnim uvajanjem prve šole v državi. Kljub temu in čeprav imajo v izobraževanje za poučevanje v devetletki vključenih že veliko učiteljev, kot pravi Vebrova, pa bodo tudi prihodnje leto, če jim bo uspelo do takrat urediti vse za to potrebno, z devetletko pričeli samo na razredni stopnji. Zato bodo dodatno potrebovali dve učiteljici in eno vzgojiteljico, kar pa ne pomeni nujno novih zaposlitev, saj bodo kadre poiskali najprej znotraj šole.

M. L.-S.

Kostelski rižni

PRODAJAJO ŠOLO IN TRGOVINO - V občini Kostel so že prodali zasebniku šolo v Kužlju, še vedno pa prodajajo staro šolo v Vasi in novo trgovino v Banjaloki. Banjaloka je bila nekdanje središče občine s tem imenom in je imela več gostišč in trgovin, danes pa nima več niti ene trgovine oziroma niti enega gostišča.

ZIMSKE URICE - Minuli torek se je začel novi tečaj kleknanja, že v začetku preteklega tedna pa 40-urni začetni tečaj angleščine, za katerega se je prijavilo 16 interesentov iz občin Osilnica, Kočevje in Kostel, a so za vseh 6 Osilničanov ugotovili, da za začetnike že preveč znajo, tako da so ostali le Kostelci (6, med njimi tudi župan) in Kočevci (4). Na 100-urni tečaj za vodnike angleških turistov je prijavljena iz Kostela Nataša Letig (ki nemščino že obvlada). V okviru zimskega izobraževanja bodo v Kostelu izvedli že tretje leto zapored tudi tečaj slikanja na steklo in svilo.

Statistika ne odraža realnosti

V Ribnici so pripravili okroglo mizo na temo "Proti nasilju nad ženskami" - Potrebna nulta toleranca - Najtežje bo spremeniti miselnost

RIBNICA - Območno združenje Rdečega križa Ribnica je v podporo akciji "Kaj ti je deklica?", ki je namenjena osveščanju širše in strokovne javnosti o problematiki nasilja nad ženskami, prejšnjo sredo v svojih prostorih na Kolodvorski 11 organiziralo okroglo mizo na temo: "Proti nasilju nad ženskami".

Poleg lokalnih predstavnikov organov in ustanov, ki se srečujejo s problematiko nasilja, so se okrogle mize udeležili tudi predstavniki obeh ustanov, ki nudita pomoč žrtvam nasilja, Zatočišča in Materinskega doma Ljubljana. Franc Novak iz PP Ribnica je povedal, da se ženske nerade zatečejo na policijo in da zaprosijo za pomoč šele, ko ne vidijo drugega izhoda. Kot razlog je navedel, da postopek, ki se tu začne, zelo dolgo traja, ob tem pa poudaril, da daje policistom kazenski zakon iz leta 1995 več pristojnosti, tako da lahko sedaj ukrepajo tudi, kadar gre

za grožnje. Prav teh pa so v zadnjih štirih letih v Ribnici obravnavali tudi največ, saj so ob enem kaznivem dejanju hude telesne poškodbe, štirih nasilništvih ter po 11 primerih grdega ravnanja in lahke telesne poškodbe obravnavali kar 16 kaznivih dejanj ogrožanja varnosti.

Da statistični podatki ne kažejo realne slike, kot je povedal Novak, se je strinjala tudi Verica Tanko iz Centra za socialno delo. Poudarila je, da so letos obravnavali pet primerov nasilja v družini, da pa bi bilo tega še precej več, če bi ženske, ki so v večini primerov žrtve,

zbrale dovolj poguma in nasilneže prijavile. Omenila je, da gre ob fizičnem lahko tudi za psihično trpinčenje ali nasilje na delovnem mestu, in se strinjala z ravnateljico šole Andrejo Šulentič, da bo ob stanovanjski stiski, ki je tudi v manjših krajih zelo velika, najtežje spremeniti tradicionalne miselne vzorce in stališča do nasilja. Prav zato pa je do vsakršne vrste nasilja potrebna, kot je poudarila Lilijana Lesar iz Materinskega doma Ljubljana, nulta toleranca. Udeleženci razgovora so se strinjali, da nasilje ni stvar posameznika in štirih sten stanovanja, ampak družbeni problem ter da je prvi pogoj za učinkovito in uspešno delo v boju zoper nasilje interdisciplinarno timsko delo.

M.L.-S.

Speča lepota na Mirni vabi

Podarite kakšen tolar za Marinov grad, do zadnjega bodo vgradili v streho na severnem obzidju in palacij - Dr. Marko Marin za obnovo gradu podaril 40 let svojega življenja - Hvaležni krajanji in študentje

MIRNA - Mirnski grad je eden najstarejših gradov na Slovenskem. Po svoji politični vlogi in stavni zgodovini je veliko pomembnejši, kot se kaže na prvi pogled. Ko pa so v 17. stoletju srednjeveško grajsko utrdbo spremenili v renesančno palačo in jo oplemenitili z znamenitimi arkadnimi hodniki italijanske umetnostne šole, so grad povzdignili tudi v enega najlepših in za zgodovino grajske arhitekture najpomembnejših gradov pri nas.

Žal pa se je ta lepota po požaru decembra 1942 in kasnejših miniranjih zrušila v prah - ostalo je njegovo zgodovinsko pričevanje, ostala je njegova zidna golota in ostanki njegovih stavbnih posebnosti in estetskih dragocenosti. Med mnogimi slovenskimi gradovi, bilo jih je okrog tisoč, jih je do danes mnogo izginilo in le redki so ostali vsaj kot ruševine. Med njimi so bile tudi razvaline mirnskega gradu, ki ga je dr. Marko Marin poimenoval "Speča lepota", in ki po njegovi zaslugi dobiva nekdanjo grajsko podobo. Od 28. februarja 1962, ko mu je tedanji Občinski ljudski odbor Trebnje dodelil v uporabo "parcelo št. 1 z razvalinami nekdanjega gradu na Mirni", do danes je Marko Marin za obnovo gradu podaril 40 let svojega življenja. Speča lepota mu je za to hvaležna in mu ljubezen vrača. Vrača mu jo z grajsko podobo, ki vstaja iz ruševin, in z vsakim novim obiskovalcem in občudovalcem. Vrača pa mu jo tudi z nami, ki hodimo v njegovi

bližini, pravita Marko Kapus in Dušan Skerbiš med najbolj dejavnimi člani leta 1993 ustanovljenega društva "Speča lepota".

Ustanovljeno je bilo z namenom, da pomaga mirnskemu gradu povrniti nekdanji sijaj in mu poiskati današnjemu času primerno vsebino. Pomemben del aktivnosti društva je zagotavljanje finančnih sredstev, s katerimi je edino mogoče doseči zastavljene cilje. Društvo "Speča lepota" pridobiva sredstva za svoje delovanje podobno kot ostala društva s članarino, iz naslova materialnih pravic in dejavnosti društva, z darili in volili, s prispevki donatorjev, iz javnih sredstev in drugih virov. Tiste, ki bi radi prispevali k obnovi mirnskega gradu, vabijo k plačilu članarine, ki znaša 1000 tolarjev za leto 2001. To velja za tiste, ki ste bili že doslej člani društva "Speča lepota", in tiste, ki želite to postati. Vabijo pa tudi, da podarite še kakšen dodaten tolar, če ga lahko pogrešite - do zadnjega se bo vgradil v

grad, v streho na severnem obzidju in palacij. Prostovoljni prispevek lahko uveljavite kot olajšavo pri napovedi dohodnine.

Tudi mirnska krajevna skupnost na čelu z Janezom Bračkom bo tudi poslej po svojih močeh pomagala pri obnovi gradu, saj se krajanji vse bolj zavedajo pomena Marinovega neprecenljivega dela, kulturne dediščine in svojih korenin. O študiju pri 71-letnem profesorju Marinu, o njegovem pedagoškem delu na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani so te dni v televizijskem dokumentarcu nacionalke z izjemnim navdušenjem in toplino govorili številni ugledni slovenski gledališki igralci, med njimi tudi ambasadorja Unicefa, Milena Zupančič in Boris Cavazza. Tako, kot je sicer strogi profesor Marin svoje študente očarljivo "zastrupljal" s teatrom, pridobiva na svojo stran vse več občudovalcev in podpornikov svojega, na prvi pogled kar donkihotovskega početja, saj je iz razvalin, kamen za kamnom obudil spečo lepoto iz dolgotrajnega spanja.

P. P.

Kalejdoskop Franca Pavkoviča

SEVNICA - Drevi, 22. novembra, ob 19. uri se bo v galeriji Ana na Glavnem trgu s svojimi filmi predstavil sevniški kronist časa, ljudi in dogodkov, televizijski snemalec Sevničan Franci Pavkovič.

Zakladi iz domače kašče

Sevničana, življenjska sopotnika Zdravko in Janja Balog - Flisek darovala mestu likovno razstavo in poezijo

SEVNICA - Praznični Sevniči sta domačina, življenjska sopotnika Zdravko in Janja Balog - Flisek darovala likovno razstavo in poezijo, mir in spokojnost. Posebnost enega zadnjih Zdravkovih del v ciklusu je "menažerija velmož zdravilstva iz časa slutenege začetka. Tu je izražena vsa širina njegovega umetniškega (slikarskega) in rokodelskega (rezbarskega) creda," je z izbranimi besedami o umetniku spregovoril o umetnikovem opusu, Rudi Stopar, ob dr. Marku Marinu in Juriju Popovu, član programskega sveta Galerije Ana, sicer pa njen, čeprav ne-

formalni, dejanski kustos. Olje-platno Asculapiusa iz omenjenega cikla, je za galerijo prenesel na razglednico oblikovalec Andrej Jenko, ki so jo obiskovalci, kot je to že lep običaj Lekosove galerije, dobili že z vabilom.

Osnovno izhodišče Janjinega ustvarjanja je, po Stoparjevih besedah, njeno izvirno prikazovanje podzavesti, sanj in eksistencialne skrivnosti. "Slika prepričljivo, brez krčevitosti in intelektualne prisile, gledalca pa navduši in prevzame z videzom duha in urejenosti svojega sveta."

P. P.

SPROŠČEN KLEPET - Veliko ljubiteljev likovne umetnosti in poezije drugod, je prišlo na otvoritev razstave v Lekosovo Galerijo Ana. Po uvodnem recitalu Zdravkove poezije, po besedah Rudija Stoparja, "žal že odpoklicanega z obronkov snovanj in hotenj v molk tišine", ki ga je z občuteno spremljavo na kitari pospremil Zoran Košir, so se obiskovalci in slikarka (na posnetku druga z desne) zadržali ob prigrizku in kozarčku še v daljšem sproščnem klepetu. (Foto: P. Perc)

GRAFIKA SVETLOBE - V ponedeljek so v galeriji na sevniškem gradu odprli natečajno medobmočno fotografsko razstavo Posavja in Dolenjske - Grafika svetlobe. Sevniški območni izpostavi sklada RS za kulturne dejavnosti se je prijavilo 10 fotografov: Oskar Grejevič, Aleš Germovšek, Miloš Kukovičič, Gregor Sečen, Aleš in Vinko Šesko, Ivan Tomše, Tinko Vimpolšek ter zakonca Judith Tschersfinger-Zgonec in Tone Zgonec iz Boštanj (na posnetku) v pogovoru s prof. Alojzom Koncem (v sredini), ki je strokovno ocenil razstavo. Odprta bo do 9. decembra. Za prijeten glasbeni uvod so poskrbeli učenci sevniške glasbene šole s prof. Jelko Gregoričič-Pintar. (Foto: P. P.)

100 LET SALEZIJANCEV V SLOVENIJI - Sevniški župan Kristijan Janc, Jože Peterlin in sevniški župnik Ciril Slapšak (z desne) ob otvoritvi razstave v SMC Sevnica. Odprta bo do 25. novembra. (Foto: Dušan Senica)

Sto let salezijancev pri nas

Ob 100-letnici prihoda salezijanskih redovnikov v Slovenijo in 35-letnici njihovega prihoda v Sevnico razstava v Salezijanskem mladinskem centru v Sevnici - Avtor Zoran Zelič

SEVNICA - V petek, 16. novembra, zvečer sta pripravila Salezijanski mladinski center (SMC) Sevnica in Župnija Sevnica v počastitev 100-letnice prihoda salezijanskih redovnikov v Slovenijo in 35-letnici njihovega prihoda v Sevnico razstavo. V odsotnosti najstarejšega še živečega gojenca salezijanskega zavoda na Radni, 93-letnega Frančiška Čubra, sta jo odprla sevniški župan Kristijan Janc in 88-letni salezijanec Jože Peterlin.

Gospod Peterlin, ki nas je prijazno popeljal po razstavi, se je na Radni od leta 1931 celih 6 let pripravil za duhovniški poklic. Seveda je moral po Radni končati še Teološko fakulteto v Ljubljani. Zadnjih 12 let je služboval na Bučki. Zbrano gradivo je predvsem delo mladega Zorana Zeliča, skrbnega sevniškega zbiralca pisnih ali ustnih pričevanj o zgodovini Sevnice in drugem.

"Letos se vse odvija okoli sv. Janeza Bosca, velikega prijatelja mladih, za katere je zastavil svoje življenje. Letos namreč mineva 100 let, kar so njegovi duhovni sinovi salezijanci prišli v Slovenijo in med slovensko mladino nadaljevali njegovo poslanstvo. Gonilna sila predanega voditelja don Bosca na Slovenskem je bil ljubljanski katehet Janez Smrekar. Sprva je hotel kupiti graščino v Dolenjih Raduljah pri Bučki, a ni imel okrog 60.000 goldinarjev. Zato je leta 1901 kupil cenejšo grašči-

no pri Rakovniku. Smrekar se je zopet zelo izkazal pri iskanju prostorov za salezijanski noviciat. Leta 1907 so tako kupili Tariški grad (sedanja Radna). Deset let so bili tod salezijanci iz Poljske, za njimi so prišli sem novinci iz Veržeja. Leta 1924 so pričeli z molilnico. Njegov cilj je bil vzgojiti dobre ljudi, dobre katoličane. Združevali so mladino, gojili šport... Ob sobotah in nedeljah je prihajalo celo okrog 120 fantov, ki so jih razdelili v tri starostne skupine.

Na Radni so delovale gledališke skupine, ki so večkrat gostovale po okoliških krajih. Športno društvo Sloga se je združilo s ŠD Sava iz Sevnice. Večina športnikov je bilo iz Sevnice. Takratne jugoslovanske oblasti so zelo motile preveč slovenske barve ŠD Sloga. Imeli so tudi tamburaški zbor, orkester, od leta 1932 pa tudi pihalno godbo. Na Radni so podpirali tudi svoje misijonar-

je. Okrog 20 novincev se je odločilo za misijonski poklic. Najbolj znani misionarji so bili Jože Kerec na Kitajskem, Krčan Andrej Majcen v Vietnamu, Pavle Bernik v Indiji in Radečan Ludvik Pernišek v Patagoniji. V noviciatu se je vzgajalo okrog 350 novincev, kandidatov za salezijanske poklice. Leta 1941 so Radno zasedli Nemci in delo je bilo prekinjeno. Salezijanci so se umaknili na grad Škrljevo. Leta 1945 je komunistična oblast Radno nacionalizirala," je med drugim povedal 88-letni Jože Peterlin, še zelo vitalen salezijanec, rojen v kmečki družini v Velikih Laščah.

Monokomedija Rekviziter

SEVNICA - Tukajšnja območna izpostava sklada RS za kulturne dejavnosti vabi na gledališko predstavo - monokomedijo Rekviziter, ki jo bo izvedel igralec Bogomir Veras. Predstava bo drevi, 22. novembra, ob 19. uri v sevniški kulturni dvorani.

Trebanjske iveri

AROGANCA NS KOMUNALE - Trije člani nadzornega sveta Komunale so (že spet) (zlo)rabili občinsko Glasilo občanov (GO), da bi sebe demagoško razglasili za edino zveličavne razlagalce Resnice o dogajanjih v javnem podjetju Komunala Trebnje in okoli njega. Ker v DL še zaleč ne premoremo toliko prostora, da bi argumentirano odgovorili na vsako (pol)resnico, zapisano v pamfletu na 3. strani zadnje številke GO, niti nismo za to najbolj poklicani ravno novinarji, bomo NS obdelali po načelu "umiranja na obroke". Po malem pa zato večkrat, da bo bolj "lušten", kajne? Temeljno izhodišče pa je, če je polovica navedb NS točna, potem bi se že zdavnaj morale s Komunalo in še s kom ukvarjati zato pristojne in kvalificirane službe oz. organi. Nezaslišano pa je, da se "sveta trojica" članov NS hoče obdati s kitajskim zidom imunite za zdajšnja uganjanja in zelo verjetno tudi obtoževanja po krivem še dve leti po izteku mandata, očitno podučeno z izglubljeno tožbo predsednika NS, v isti sapi pa obtožuje, da "je ta sodba dokaz, da niso pomembna dejstva, pomembno je, komu sodišče hoče verjeti"! NS pa se po drugi plati naslaja nad pravičnostjo Upravnega sodišča, ker je, pač glede (preveč rdečega?) direktorja Komunale, razsodilo po njihovih pričakovanjih. Smešno in žalostno, hkrati. Če se ima troje članov NS za take pravne eksperte, ne bi potrebovali več sodišč, razen kakšnih posebne vrste...

Sevniški paberki

MUPOVSKE METODE - Vodja območne geodetske uprave (OGU) za Posavje s sedežem v Sevnici, diplomirani inženir geodezije Roman Novšak iz Dolenjega Boštanja, se je po objavi komentarja Arogantni uradniki iz Ljubljane v prejšnji številki DL znašel v precejšnjih škripcih, ker smo ga predstavili po njegovem delovnem mestu, po katerem ga pač pozna veliko več ljudi. Državna podsekretarka S. Traunšek namreč doživlja travme zaradi svoje vloge in odmevov tudi po drugih časopisih (Finance so povzele novico STA), po prekinjeni javni obravnavi glede HE Boštanj v Boštanju. Traunškova je Novšaka zatožila direktorju in še nekaterim, zadeva je prišla tudi do ministra. Traunškova, po mupovski (asociacija na službo v sosednji državi!) obtožuje Novšaka, da mu takšnih pristojnosti sploh nihče ne daje, in omalovaževalno dodaja, "zraven pa še pokaže, da o stvarih nič ne ve". Novšak pa hladnokrvno pojasnjuje, da se obravnave ni udeležil kot vodja OGU niti se ni tako predstavil, da pa se je prijavil kot predstavnik zainteresirane javnosti. Kot krajan je izpostavil nekaj zadev, ki so verjetno vplivale na to, da je Traunškova, sicer formalno korektno, a preveč pikro zabeljeno obravnavo prekinila.

GOLOBU PREŠA - Državni sekretar za energetiko dr. Robert Golob je podobno kot vsi pomembnejši gostje na praznovanju sevniškega občinskega praznika iz rok župana prejel prešo. Malo majhna je, da bi jo minister MOP mag. Janez Kopač uporabil kot mučilno napravo za Goloba, ker ni dovolj zgodaj odfrčal od hvaležnih gostiteljev nazaj proti vse bolj živčnemu šefu v Ljubljani, ki mu opozicijski poslanci vztrajno klopjejo interpelacijsko jamo.

“Odhajamo, vendar bomo še tam”

Glasbena šola Krško, ki zdaj deluje v “obupnih prostorskih pogojih” v starem jedru Krškega, se bo preselila - P. Žigante: “Zgradimo šolo v starem mestnem jedru!”

KRŠKO - Ker podoba mesta in občine Krško soustvarja tudi Glasbena šola Krško, v tem mestu ob spodnji Savi želijo dati glasbeni učno vzgojni ustanovi kar najboljše možnosti za rast in razvoj. Nedavno je občinski svet krško z 28 glasovi za in enim proti izglasoval sklep za reševanje prostorske omenjene stiske.

Sklep, ki so ga izglasovali sicer po precej dolgi razpravi, določa, da daje Občina Krško prostore starega hotela Sremič v upravljanje Glasbeni šoli Krško. Drago Gradišek, ravnatelj Glasbene šole Krško, je bil nad izidom glasovanja navdušen. Njemu pomeni selitev šole v novo stavbo rešitev za ustanovo, ker so v dosedanji šoli

“obupni prostorski pogoji”. Pod novo streho bo po Gradiškovih napovedih zaživelo srednje glasbeno izobraževanje na nekaterih smereh in mogoče tudi visoka šola. V vrsti prednosti nove lokacije ravnatelj našteva tudi bližino krškega hotela. Skratka, selitev je prednost.

Omenjeni sklep občinskega sveta ne bo potolažil vseh v Krškem, kaj šele razveselil.

Srečanje sladkornih bolnikov

ČATEŽ OB SAVI - Društvo sladkornih bolnikov Posavja bo pod pokroviteljstvom Term Čatež pripravilo v soboto ob 9.30 v športnem centru hotela Toplice v Termah Čatež 9. srečanje sladkornih bolnikov. Ob kulturnem programu bodo pripravili predavanja o značilnostih sladkorne bolezni in o obutvi, primerne za diabetike. Na srečanje lahko udeleženci potujejo z vlakom, ki pelje iz Sevnice ob 8.12, z Blance ob 8.19, iz Krškega ob 8.28 in prispe v Brežice ob 8.36.

Mladi folkloristi

ARTIČE - Osnovna šola Artiče in KUD Oton Župančič vabita v soboto ob 17. uri v prosvetni dom, kjer bo prireditev ob 5-letnici domače otroške folklorne skupine. Predstavili se bodo mladi plesalci iz artiškega vrtca, osnovnošolska skupina, otroška skupina, folklorna skupina KUD, glasbena in dramska skupina osnovne šole ter mlajši člani odrasle folklorne skupine. Gost večera bo otroška folklorna skupina OŠ Šmartno pri Litiji.

Mladinski center ponudil računalnike

Nova učilnica - MC Brežice med petimi izbranci Evropske komisije

BREŽICE - Mladinski center Brežice je 30. oktobra odprl novo multimedijsko računalniško učilnico. Otvoritev učilnice s 6 računalniki je del projekta “Posavje - izživ in priložnost”, s katerim je Mladinski center Brežice v sodelovanju z Društvom študentov Brežice in Razvojnim centrom Brežice uspešno kandidiral na razpisu programa Phare Access.

“Projekt Posavje - izživ in priložnost smo pripravili kot sklop neformalnih izobraževanj, ki jih izvajajo študenti za nezaposlene,” je povedala Patricia Čular, direktorica Mladinskega centra Brežice. S 50.000 evri ga je podprla Evropska komisija, kot je ob otvoritvi računalniške učilnice v Brežicah povedala

Mojca Krisper, predstavnica delegacije Evropske komisije in koordinatorica programov Phare Access. Po besedah Krisperjeve je na razpisu programa Phare Access prispelo 87 prijav. Izmed teh so jih izbrali 5, med njimi projekt Mladinskega centra Brežice Posavje - izživ in priložnost.

Po besedah direktorice Mladinskega centra Brežice ta ustanova želi s projekti tudi privabiti nazaj študentke na študiju zunaj Brežic.

Mladinski center Brežice je v torek predstavil tudi novo igralnico za otroke. Naredili so jo iz nekdanje kuhinje. V omejeno računalniško učilnico so preuredili bivšo garderobo.

M. L.

POZDRAV ŠOLI - Ko je Štefka Kučan 29. oktobra lani položila temeljni kamen za novo OŠ Pišce, je rekla, da to dela “za srečo, zdravje in znanje”. Vsega tega je že veliko tudi v obstoječi OŠ Pišce, kjer ob dopoldnevnih rastejo in se učijo tudi tile otroci, ki so zaplesali nedavno ob podpisu pogodbe za gradnjo nove šole. (Foto: M. L.)

Nekaterim se zdi, da z izselitvijo glasbene šole staro krško mestno jedro izgublja še eno pomembno lastnost mestnega okolja. Peter Žigante, občinski svetnik, bi zato dal, kot je želel

• Glasbena šola Krško s selitvijo v stari hotel, ki je na levem bregu reke Save, po zagotovilih ravnatelja Draga Gradiška ne zapuša v celoti starega mestnega jedra, ki je na desni strani reke. V starem delu mesta bo izvajala vsaj del glasbenega programa, zlasti orgelske koncerte.

dopovedati s svojim predlaganim sklepom, takoj delati prostore v starem mestnem jedru. S tako rešitvijo bi v Krškem hkrati ustregli tudi vsem tistim, ki bi stari hotel namenili raje čemu drugemu, ne poučevanju instrumentov.

M. L.

Posvet sadjarjev

KRŠKO - Strokovno sadjarško društvo Slovenije bo v okviru 7. Pirčevih dnevov pripravilo jutri in v soboto strokovno posvetovanje v Kulturnem domu Krško. Jutri bo tudi skupščina društva. V soboto si bodo udeleženci ogledali novo Evrosadovo hladilnico v Krškem.

Skupni poslanski glas za ceste

KRŠKO - Poslanci iz Dolenjske in iz Posavja so vložili zakonsko dopolnilo, s katerim naj bi zagotovili nekaj dodatnega denarja iz državnega proračuna za nekatere cestne odseke. Tako naj bi bilo na voljo več denarja, kot zdaj predvideva državni proračun, za križišče na Drnovem pri Krškem; obvoznico v Kostanjevici na Krki; za študijo za povezovalno cesto Krško-Brežice čez Vrbino; projektno dokumentacijo za cesto skozi Prekopo v občini Krško; med drugim za križišče Črnc v Brežicah in za urejanje cest v Šmarjeških Toplicah in Šmarjeti. O amandmaju so stranke dosegle soglasje.

V novi jeseni pod novo streho

Podpisali pogodbo o gradnji osnovne šole Pišce - Velike besede o težki pričakovani naložbi - S šolo bi radi obdržali ljudi v teh krajih - Samoprispevek

PIŠECE - Potem ko so v Pišecah učenci in učitelji užili dovolj strahu, da se bo tukajšnja šola dobesedno porušila, če ne vsa, pa vsaj njeni posamezni deli, bo kmalu boljše: nedavno so namreč podpisali pogodbo o gradnji nove šole.

Postavitev nove šole bo pomembna za učence in pokolenja, kot je na priložnostni slovesnosti v večnamenski dvorani pri šoli dejal Martin Dušič, ravnatelj OŠ Pišce. Gradnja šole je tudi največja naložba v zadnjih sto letih v sedanji krajevni skupnosti Pišce, kot je povedal Peter Skrivalko, predsednik sveta KS. Miran Levak, predsednik odbora za gradnjo osnovne šole, je skorajšnji začetek del za novi šolski objekt pri obstoječi šoli pospremil z besedami, da so Pišecani lahko veseli podpisa pogodbe za gradnjo.

Začetek gradbenih del so napovedali že za ta mesec, če bo slabo vreme, bo drugače. Šola naj bi naredili do prihod-

NA OTROŠKI PARLAMENT V LJUBLJANO - Na letošnjem 12. občinskem otroškem parlamentu v Krškem v začetku novembra so izbrali krško predstavnico za 12. nacionalni otroški parlament v Ljubljani, in sicer je to Vanja Papež iz Osnovne šole Leskovec pri Krškem (v sredini). Poleg nje so za odposlanstvo v Ljubljano navzoči predlagali še Majo Marušič iz OŠ Jurija Dalmatina Krško (leva) in Alenko Colner iz OŠ Podbočje (desna). (Foto: M. L.)

Čas, ki je samo moj

Letos že dvanajstič občinski otroški parlament, tokrat o prostem času - ZPM Krško je bila med pobudniki otroških parlamentov

KRŠKO - Občinski otroški parlament v Krškem, letos je bil že 12. po vrsti, je z otroškimi razpravi na temo Moj prosti čas pokazal med drugim tudi precejšen smisel šolarjev za odgovornost. Predvsem ob vprašanju, kdo naj skrbi za dobro preživljanje prostega časa, so mladi parlamentarci poudarjali, da naj bo to njihova skrb, s tem da imajo “v naši mladosti nekaj odgovornosti tudi starši in občina”. Parlamentarci so sicer ugotavljali, da o otrokovem prostem času odločajo, včasih preveč, starši. Na proste ure vpliva tudi šola, vendar, “če se dobro organiziraš, ta vpliv ni tako močan”. Sicer naj bi bil prosti čas tisto, ko “ne sme nihče vplivati na nas”, kot je predlagala ena od razpravljavk.

Tudi letošnji krški občinski otroški parlament je organizirala Zveza prijateljev mladine Krško, ki je tudi regijski koor-

dinator za otroške parlamente v občinah Brežice, Krško in Sevnica. ZPM Krško je bila pred 12 leti začetnik otroških parlamentov v Sloveniji. “Z otroškimi parlamenti smo želeli prispevati k vzgoji za demokracijo,” pravi sekretarka ZPM Krško Vida Ban, ki je bila med pobudnicami pred 12 leti.

Na občinskih otroških parlamentih v Krškem so doslej obravnavali različne teme, med drugim okolje, nasilje med vrstniki, odvisnost in spolnost. Otroci so se pokazali kot zgovorni, kritični in strpni in odkriti razpravljavci.

Nedavnega krškega otroškega parlamenta so se udeležili predstavniki vseh šol v krški občini ter gostje iz osnovnih šol Velika Dolina, Cerklje ob Krki in Brežice. Občinski otroški parlament bodo pripravili tudi v Brežicah.

M. L.

Novo v Brežicah

ZAKAJ ZEMLJO? - Če njivo prekrrije hiše, je potrebna za to sprememba namembnosti. Če njivo prekrrije trnje, plevel in gozd, ni potrebna sprememba namembnosti. Tudi v Brežicah je tako. Kaj je ob tem hujske zlo: ali “razraščanje” hiš ali razraščanje trnja?

EDEN BOLJŠIH - EDEN REDKIH - Načrtovalsko podjetje pripravlja zazidalni načrt za novo naselje na Čatežu ob Savi, kamor bodo preselili ljudi, katerih hiše bodo porušili zaradi gradnje avtoceste. Na seji občinskega sveta je rekla Ivanka Kraljič, predstavnica podjetja, da bo zazidalni načrt za omenjeno sososko eden boljših zazidalnih načrtov v brežiški občini. Svetnik Vlado Križman na to: “Pravite, da bo to eden boljših zazidalnih načrtov v brežiški občini. Res je, ker bo to eden redkih zazidalnih načrtov v občini Brežice.”

STRELSKO - Neko strelsko društvo želi v bodoče imeti strelišče na civilnem delu letališča Cerklje ob Krki. Če člani društva streljajo zdaj na glinaste golobe, bodo v bodoče, če bi društvu uspela omenjena selitev v Cerklje, lahko streljali tudi na jeklene golobe. Vendar te ugotovitve ne gre jemati zlonamerno. Strelci na Brežiškem si zaslužijo kar najboljše možnosti za svojo dejavnost, saj so pri strelstvu pridni kot čebele. Vsaj nekateri. Imajo tudi rekorde. Bravo!

Izkaznica ponarejena

OBREŽJE - 13. novembra je 46-letni bosanski državljani K. N. vstopal v Slovenijo, pri mejni kontroli pa je policist ugotovil, da je osebna izkaznica za tuja Frančije ponarejena. Tujca so vrnili na Hrvaško.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Na novomeški tržnici so branjevke v ponedeljek ponujale: korenje, redkev in kolerabo po 250 tolarjev kilogram, rdečo peso po 200, radič po 400, fižol po 1000, kislno repo in kislno zelje po 200, česen po 600, čebulo po 150, krompir po 100, jabolka po 150, rozine po 500, posušene jabolčne krljice, suhe slive in fige po 800, orehova jedra po 1500 in lešnike po 700. Liter domačega jabolčnega kisa je stal 300 tolarjev, medu 1000 in domačega žganja 1000. Za eno jajce je bilo potrebno odšteti 20 do 30 tolarjev in za šopek petersilja 50 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 88 do 3 mesece starih prašičev, 63, starih 3 do 5 mesecev in težkih po 40 do 70 kg, ter 7, težkih po 100 kg. Prve so prodajali po 460 do 500 tolarjev 1 kg, kar pomeni 10.000 do 14.000 tolarjev za žival, druge po 380 do 440, kar je 18.000 do 25.000, in tretje po 350 do 400 tolarjev kilogram, kar znaša 35.000 do 40.000 tolarjev za žival. Na srednje obiskanem sejmu je bila kupčija povprečna.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Ne prezrimo zrelega šipka!

Divja roža ali šipek je pri nas precej razširjena večletna rastlina. Spoznamo jo po značilnih do 2 m visokih precej razraslih grmih z bodečimi vejami in lepimi dišečimi cvetovi. Šipek ima značilne oranžno-rdeče plodove, ki dozori do pozne jeseni. Izmed vseh divjih plodov, ki zore v našem podnebnju, ima šipek največ vitamina C. Celo v suhih plodovih se njegova količina skoraj nič ne zmanjša. Šipek nabiramo v pozni jeseni, najbolje po prvi slani. Plodovi morajo biti temno rdeči in mehki. Iz zrelih plodov lahko pripravimo kuhano ali surovo marmelado, liker, čaj ali celo juho.

Za pripravo šipkove marmelade potrebujemo 750 g šipkovih plodov, 500 g sladkorja z zgoščevalcem, 2 dl belega vina in limonin sok. Šipek operemo, ocedimo in vsak polod posebej prerežemo ali plodove taremo med čistimi krpami tako dolgo, da odstranimo tudi zrna in bodičaste delce. Vse skupaj pretresemo v porcelanasto posodo, prelijemo z vinom, pokrijemo in pustimo stati tri dni. Nato šipek pretlačimo skozi gosto sito. Šipkovi meži primešamo sladkor in prilijemo limonin sok. Vse skupaj dobro premešamo in kuhamo dve minuti pri visoki temperaturi. Še vročo marmelado napolnimo v vroče kozarčke in takoj zapremo s kovinskimi pokrovciki. Če plodovi niso enakomerno zreli, pa mar-

S tržnico oživljali mestno jedro

Za začetek bodo v Črnomlju uredili tržni prostor okrog župnijske cerkve, če pa se bo zanimanje za ponudbo kmetijskih pridelkov in izdelkov povečalo, naj bi tržnica prerasla v sejem

ČRNOMELJ - Da bi v črnomljskem starem mestnem jedru obudili sejemsko dejavnost ter spodbudili prodajo kmetijskih pridelkov in izdelkov, na tukajšnji občinski upravi s pomočjo zunanjih sodelavcev pripravljajo ureditev tržnice. Pobudo zanjo so dali župan Andrej Fabjan, Kmetijska svetovalna služba in krajevna skupnost Črnomelj.

Na občinski upravi so pričarani, da bi ponovna obuditev tržnice, ki je v Črnomlju nekoč že bila, pripomogla k oživljanju vse bolj mrtvega starega mestnega jedra, dopolnila ponudbo v prodajalnah v mestnem jedru, kolikor jih je sploh še ostalo, ter pospešila selitev storitvenih in drugih dejavnosti v ta del mesta.

Po predlogu skupine z občinske uprave naj bi v prvi fazi uredili tržni prostor na platuju med staro šolo in cerkvijo, kjer bi na enotnih stojnicah prodajali domače izdelke in pridelke. Na platuju med cerkvijo in banko pa bi bila sejemska ponudba. Če bi bilo povpraševanje po domačih pridelkih ter mesnih in mlečnih izdelkih veliko, bi v drugi fazi uredili prostore pod bližnjo stavbo, ki jo domačini že imenujejo tržnica. In če bi se pokazalo, da je ponudba na tržnici enkrat ali dvakrat na teden postala nepogrešljivi del ponudbe, bi jo v tretji fazi lahko razširili in sejem, ki bi se po Ulici Mirana Jarca raztezal od Trga svobode do cerkve sv. Duha.

Svetnik Jože Strmec je na zadnji seji občinskega sveta opozoril, da ne poznajo kupcev in da jih ob sedanji trgovski ponudbi ter pridelavi na

domačih vrtničkih najbrž ne bo. Spomnil je, da za tržni prostor veljajo posebni higienski pogoji ter da so na prostoru okrog cerkve, kjer naj bi bila tržnica,

Vino je kot otrok

Glaserjev rumeni muškati odličen že kot mošt, kakšno bo šele vino!

ČRNOMELJ - Od desetih ocenjevanj mladih vin, ki so jih ob martinovanju pripravili v Črnomlju, je kar trikrat prejelo najvišjo oceno in s tem naslov šampiona vino Petra Glaserja iz Črnomlja. Dvakrat je bil šampion renski rizling, letos pa rumeni muškati, ki je dobil 18,17 točke.

Glaser prizna, da ga priznanje ni presenetilo, saj so bila njegova vina na vseh martinovanjih prviru, dobre ocene pa so dobila tudi na metliški Vinski vigredi. In ker gre tokrat šele za mošt, je prepričan, da bo vino še veliko boljše. A pravi, da ni skrben vinogradnik in odličen kletar zaradi medalj, temveč zaradi lastnega zadovoljstva. Odkar se je pred poldrugim desetletjem upokojil, se je še bolj posveča vinogradu na Stražnem Vrhu, kjer je zasadil okrog 650 žlahtnih trt, v prihodnje pa namerava pridelovati le rumeni muškati in renski rizling.

Peter Glaser

Peter pravi, da pri svojih uspehih v vinarstvu nima skrivnosti. "Od pomladi do jeseni sem vsak dan v vinogradu. Opazujem in postorim, kar je potrebno. Ob trgatvi mora biti grozdje zrelo, zdravo, posoda čista. Seveda pa je pomembno predvsem kletarjenje. Naredil sem tečaje, imam veliko knjig, vendar ni univerzalnega recepta. Pravi kletar se mora prilagajati vsaki letini posebej. Vino je kot otrok, neprestano potrebuje nego," pravi Glaser, prepričan, da so najpomembnejše izkušnje ter delo s srcem. Potem prav gotovo tudi uspeh ne izostane. Da ima prav, dokazuje z lastnih vzgledom.

M. B.-J.

sedaj parkirišča. "In kje bodo ljudje parkirali, dokler parkirišč ne uredijo na Majerju?" je zanimalo Strmca, ki je prepričan, da kupcev ne bo, če se ne bodo pripeljali do tržnice z avtom. Po njegovem naj bi za začetek pripravili le tržne dneve.

Nasprotno je bil svetnik Anton Vrščaj prepričan, da je tržnica dobra ideja za oživljanje starega mestnega jedra. Tudi Marija Prašin Kolbezen z občinske uprave se je strinjala, da poskusijo vsaj s prvo fazo, saj morajo ugotoviti, ali bodo ljudje sploh sprejeli takšen način ponudbe. Postavitev stojnic okrog cerkve jih ne bi veljala veliko. Svetniki so se z njenim predlogom soglasno strinjali, o prehodu v naslednjo fazo pa bo glede na uspešnost predhodne faze vedno odločal občinski svet. Pred formalno pravno ureditvijo tržnice bodo morali sprejeti tudi tržni red, tržnica pa bo morala izpolnjevati nekatere tržnosanitarnne pogoje.

M. B.-J.

Obvestilo vinogradnikom!

Cviček PTP je po pravilniku (Ur. list št.3/2000) pred prodajo obvezno uradno vzorčičiti. Prosimo vinogradnike Dolenjske, da za vzorčenje cvička PTP kličejo Kmetijski inštitut Slovenije (tel: 01 2805 250, Mateja). Vino bo povzročeno najkasneje v roku enega tedna.

Društvo lastnikov gozdov Poučna ekskurzija

Letos so lastniki gozdov v mirnski dolini ustanovili društvo lastnikov gozdov, ki je registrirano kot prvo tovrstno društvo v Sloveniji. V sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije, Območna enota Brežice in KS Mokronog je društvo za svoje člane in njihove najbližje organiziralo poučno ekskurzijo na Kras.

Udeleženci so si ogledali tovarno rezanega furnirja v Prestranku, spoznali tehnologijo in dobili odgovore na vsa strokovna vprašanja s področja izdelave furnirja. V Sežani je izletnike pričakal vodja enote Zavoda za gozdove Sežana, pod njegovim vodstvom so se z avtobusom napotili po razgibani kraški pokrajini mimo Dutovelj in Koprive proti Štanjelu. Pri lovski koči se je izletnikom pridružil še revirni logar in jih popeljal na ogled pogozdenega gozda izpred 90 let. Zanimiv ogled sta popestrila z razlago o Krasu, njegovih gozdovih in problemih, s katerimi se srečujejo gozdarji s tega območja. Sledil je še ogled gozdnega pogorišča pri Komnu, kjer so se udeleženci lahko pričepili, kakšno škodo in razdejavanje lahko povzroči nepredvidno odvržen cigaretni ogorek. V Tomaju so imeli kosilo, potem so si ogledali še muzej na Lokvah z vojaško opremo in zbirko orožja. Organizatorjem in sponzorjem gre vsa zahvala, da je izlet tako lepo uspel.

J. ZAKRAJŠEK

kmetijsko svetovanje

Travniški sadovnjaki v Slovenskem kmetijskoškolskem programu

Prihodnje leto je predvidena uvedba registra travniških sadovnjakov - Neposreda plačila na hektar

Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano je ukrepe v Slovenskem kmetijskoškolskem programu (SKOP) razvrstilo v 3 skupine. V drugi skupini ukrepov, ki je namenjena ohranjanju naravnih danosti, biotske pestrosti, rodovitnosti tal in tradicionalne kulturne krajine, so uvrščeni tudi travniški sadovnjaki.

Dolgoročni cilji tega ukrepa so: ohranjanje starih in avtohtonih sort sadnega drevja, ohranjanje tradicionalnih oblik travniških sadovnjakov z eventualno dvonamensko rabo, ohranjanje značilne krajine in habitatov za mnoge rastlinske, ptičje in druge živalske vrste, pestrejša ponudba proizvodov, katerih osnova so stare aromatične sorte sadja, ter zmanjševanje nevarnosti erozije. V ekološkem smislu bodo negovani travniški sadovnjaki doprinesli k zmanjšani in evidentirani porabi fitofarmaceutskih sredstev in gnojil ter tako zmanjševali onesnaževanje okolja.

Neposredna plačila po hektarju so namenjena za kritje stroškov dodatno vložene dela. Plačilo znaša 27.000 tolarjev na 1 ha travniškega sadovnjaka letno. Do neposrednih plačil, bodo upravičeni vsi sadjarji, ki so ali bodo prijavi travniške sadovnjake in bodo v 5-letnem obdobju izpolnjevali pogoje. Najmanjša dovoljena površina je 0,3 ha sadovnjaka, cepljenega na sejancu ali bujnih podlagah. Zahtevana gostota sajenja je 90 do 200 dreves na 1 ha. V ukrepu je določeno, da je potrebno v prvih dveh letih opraviti oživitevno rez. V nasadi je potrebno oskrbovati negovano ledino in gnojiti na osnovi gnojilnega načrta. Način gnojenja je odvisen tudi od usmeritve kmetije v ekološko ali integrirano. Od tega je odvisna tudi vrsta uporabe fitofarmaceutskih sredstev, ki pa morajo biti pri obih usmeritvah uporabljena le na osnovi prognoze.

Vsi prijavljeni kmetje bodo dobili v uporabo evidenčne liste, v katere bodo vpisovali najvažnejša izvedena dela. V naslednjem letu je predvidena tudi uvedba registra travniških sadovnjakov, s katero bo vsak registriran travniški sadovnjak dobil svoj MID, podobno, kot je dodeljen za intenzivne sadovnjake in vinograde. JANI GAČNIK, univ. dipl. inž.

Obsojene na zaraščanje

Razdrobljene parcele so cokla kmetijske dejavnosti tudi v občini Dobropolje

DOBREPOLJE - V občini Dobropolje ima kmetijstvo dolgo tradicijo, saj je v tem kraju zadružništvo poglavalno korenine že v 19. stoletju po zaslugi domačina Frana Jakliča. V večini vasi so manjše kmetije z nekaj glav živine v hlevih. Pašniki in travniki so lepo urejeni, čeprav je vse manj mladih ljudi, ki se hočejo preživljati na kmetiji. V Dobropolju edini izmed osmih občin na območju kočevske enote Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije tržno pridelujejo krompir. Župan Anton Jakopič opozarja, da so cokla intenzivnejšega kmetijstva tudi razdrobljene parcele, ki so kot takšne obsojene na zaraščanje. "Če se ne bomo razumno lotili združitve parcel, bo pri nas kmetijstvo še capljalo. Moti pa me izjemno velik odstotek soglasja, ki ga je treba pri lastnikih doseči pred

začetkom komasacij. Ta mora namreč biti kar 80-odstoten, veliko večji, kot jih morajo imeti poslanci za spremembo ustave," je ternal dobropoljski župan.

Najemnikom sklad kmetijskih zemljišč in gozdov zaračunava previsoke najemnine za državno zemljo, ki je na izrazito kraškem terenu. Občina namreč plačuje ceho preteklosti, ko je bila tesno povezana z Ljubljano. Ker je kot krajevna skupnost sodila v občino Grosuplje, so jo uvrstili v to območje. "Dokler nam ne bo zbirokratizirana država bolj prisluhnila, se bo kmetijstvo sesipalo. In zgodilo se bo to, kar imajo danes na Kočevskem. To je skoraj 100-odstotna zaraščenost prostora, ki bo raj za vse vrste živali. Z takšno državno strategijo se bo slovensko podeželje pogreznilo v morje," je še povedal Anton Jakopič. M. G.

Klanje živine doma ni mogoče

Klavnica v Kočevju zaprta - Kapacitete klavnice v Velikih Laščah za letos zasedene

LOŠKI POTOK - Kljub temu da odkup klavne živine poteka preko KZ Ribnica, so živinorejci v preteklih letih veliko živine zaklali doma in meso prodali. Novi zakon, ki podrobneje določa pogoje prometa s klavno živino, evidentiranje in oštevilčenje, to prepoveduje, hkrati pa subvencionira pretežni del stroškov, ki nastanejo pri klanju živine v klavnicah, ne pa vseh. Če gre za zakol krave, teh olajšav ni.

Še večji udarec so živinorejci doživeli z zaprtjem klavnice v Kočevju, na katero je bilo vezanih vsaj pet občin. Tuji klavnica v Velikih Laščah je letos v celoti zasedena, prihodnje leto pa se ji obeta podobna usoda

kot kočevski. Da so vse kapacitete te klavnice resnično zapolnjene, je potrdil tudi v.d. vodje območne enote Kmetijske gozdarske zbornice Kočevje Janko Debeljak, ki meni, da je Mercator kot lastnik klavnice zaprl zaradi ekonomskih razlogov. Pravi, da je okoliš klavnice dovolj homogen, da bi lahko omogočal rentabilno poslovanje. Debeljak se boji, da se bo prej ali slej uvedla stara praksa klanja, vendar bo, če se bo zakon dosledno upošteval, sankcionirana. Tako so kmetje v osmih dolenjskih občinah prikrajšani in razočarani, saj tovrsten način gospodarjenja ne pelje v prid spodbud o večji prireji.

A. KOŠMERL

V hlevih eno, na papirju drugo

Veterinarska uprava RS je med 24. septembrom in 5. oktobrom letos izvedla akcijo preverjanja dejanskega stanja označevanja govedi v Sloveniji - Zakaj najslabše na jugu?

NOVO MESTO - Služba za identifikacijo in registracijo govedi (SIR), ki deluje v okviru kmetijskega ministrstva, vodi centralni register s podatki o živalih, njihovih imetnikih in o tem, kje se živali nahajajo. Konec junija 2000 smo v naši državi ugotovljali, da je del živali fizično neoznačen, en del jih je označen s selekcijskimi oznakami in samo del s predpisanimi zelenimi oznakami.

Kakšno je stanje danes, so poskušali ugotoviti v posebni akciji. V njej je sodelovalo 50 uradnih veterinarjev iz 13 območnih uradov Veterinarske uprave, med njimi tudi veterinarji iz območja Kočevja, Krškega in Novega mesta.

Veterinarji so poskušali v akciji ugotoviti dejansko stanje v naših hlevih, zato so imeli nalogo na vsakem območju preveriti po 50 oz. 100 hlevov. Pregledovali so hleve večjih rejcev, ki imajo povprečno v hlevu najmanj 10 živali. Pozorni so bili na dokumentacijo na posestvu in na označenost živali. Z ugotovljenim stanjem veterinarji niso bili zadovoljni.

Na območju Kočevja so pregledali 60 hlevov, v katerih naj bi bilo 3.932 živali. V hlevih so našli na 3.872 živih živali, v register na gospodarstvih pa jih je bilo vpisanih komaj 1.112 ali samo dobra četrtina! V Posavju so pregledali 98 hlevov, v kate-

rih naj bi bilo 1.492 glav govede živine. V hlevih je prežvekovalo v resnici 1.230 govedi, v register na gospodarstvu pa je bilo vpisanih le 847 živali.

Na območju Dolenjske in Bele krajine so pregledali 97 hlevov, v katerih naj bi našli 3.514 živali, v resnici pa jih je bilo živih še 2.918. V register jih je bilo vpisanih 2.447. Na vseh treh območjih je skupno "izginilo" skoraj 1.000 glav govede živine, ki je v hlevih manjkala, pa to ni bilo vpisano v hlevske knjige. Na območju Kočevja je tako manjkalo 60, v Posavju 262 in na Dolenjskem 596 govedi!

Zakaj naše območje na tem področju izstopa, kot kaže poročilo? Specialist za živinorejo pri Kmetijskem zavodu Novo mesto Stane Bevc meni, da smo spremembe uvedli na hitro. Spočetka so kmetje morali voditi hlevske knjige za veterinarske posege in ravno na Do-

lenskem so to najprej zahtevali. Nato so uvedli še register govedi in prijavljanje živali na Veterinarskem zavodu.

"Vse to je bilo hkrati in je marsikoga zmedlo. Menim, da so v številkah delno zajete tudi čisto administrativne napake, najbrž pa je še veliko neusklajenosti pa tudi zamujanja. Našim ljudem je mnogokrat težko v sedmih dneh sporočiti spremembo v hlevu. Po moje črnih zakolov ni veliko, saj so kazni hude, res pa je na našem območju veliko manjših kmetov in tudi starejših, ki se težko prilagajajo," meni Bevc.

B. DUŠIČ GORNIK

Revija Sad

KRŠKO - Novembrska revija Sad piše o nujnosti spremembe sorte sestave jablanovih nasadov, o skladiščenju sadja, jagodovem ščitkarju, integriranem vinogradništvu, problemih pri kletarjenju letnika 2001 ter o svetovnem in evropskem vinskem trgu. Med drugim predstavlja tudi nove strokovnjake s področja sadjarstva in vabi na Pirčeve dneve v Krško.

Predavanja pogoj za uveljavljanje subvencij

NOVO MESTO - V okviru izvajanja kmetijsko-okoljskega programa bo Kmetijska svetovalna služba za Dolenjsko, Posavje in Belo Krajino v tem in naslednjem tednu pripravila različna predavanja, na katerih bodo kmetje prejeli potrdilo o opravljenem izobraževanju, ki je pogoj za uveljavljanje finančnih sredstev iz tega programa, tako v letošnjem kot tudi v naslednjih petih letih trajanja programa.

Predavanja o ekološkem kmetovanju bodo jutri, 23. novembra, ob 14. uri v sejni sobi občine Črnomelj; ob 15.30 v prostorih KG zavoda na Šmihelski 14 v Novem mestu; ob 16.30 v prostorih gasilskega doma na Senovem (pri Krškem). Predavanja o integrirani pridelavi grozdja za območje Bele krajine bodo v četrtek, 22. novembra, ob 11. uri v sejni sobi občine Metlika; za območje Dolenjskega okoliša v soboto, 24. novembra, ob 9. uri v sejni sobi občine Krško; za območje Bizeljsko-Sremiškega okoliša bo predavanje v petek, 30. novembra. Predavanja o paši v hribovitem svetu bodo v Žužemberku v sredo, 28. novembra, ob 18. uri v prostorih Kmetijske svetovalne službe; na Senovem v četrtek, 29. novembra, ob 10. uri v dvorani Gasilskega doma; v Črnomlju v petek, 30. novembra, ob 10. uri v sejni sobi občine Črnomelj.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanič

Vino v lesu ali les v vinu?

Moda čaščenja hrastovega okusa

Naslov tega članka ne bo takoj razumljiv, potrebno bo nekaj razmišljanja. Vino v lesni posodi je nekaj normalnega, hrastove deščice v vinu, ki ga negujemo v cisterni, pa ne. Včasih sta bila vinar in pivec vina nesrečna, če je imelo vino priokus po novem sodu. To se je stelo za vinsko napako. Zato so se vinogradniki trudili, da bi s parjenjem iz novega ali obnovljenega sode odstranili sveže hrastove tanine. V novejšem času pa je prišlo v modo čaščenje hrastovega okusa v vinu. Ta moda je prišla iz Kalifornije in nekaterim so začeli na vsa usta poveličevati vinski okus, "požlahtnjen" s hrastom. Tudi v Sloveniji se je ta moda razširila in vina s hrastovim okusom so se drago plačevala v gostilnah in restavracijah.

Da ne bo nesporazuma, pa naj povem, da sicer zagovarjam zorenje vina v hrastovih sodih in malih sodčkih (barikih), pri tem pa opozarjam, da ni vsako vino primerno za zorenje v novih sodčkih. Predvsem mora biti vino bogato, iz zelo zrelega grozdja, ki ni potrebovalo pomoči v obliki sladkorja iz vreče oziroma z najmanj 12,5 vol.% naravnega alkohola. Takšnemu vinu enoletno bivanje v novem hrastovem sodčku ne prekrije vinske-

ga značaja, ampak ga dopolni. Vino, ki je prešibko, se nazvame vonja in okusa po hrastu in zgubi kakovost. V Sloveniji smo uspešno preživeli učenje zorenja vina v barikih, sedaj lahko že najdemo čudovite kakovosti. Toda pred vrati je nova skušnjava: ceneno pridobivanje hrastovega okusa z dodajanjem lesa v vino. To je cenejše kakor nabava dragih sodčkov in v borbi za preživetje ljudje sežejo tudi po prepovedanih sredstvih. Ta pobuda za novo tehnologijo prihaja zopet iz dežel "novega sveta", med katere štejemo ZDA, Avstralijo, Novo Zelandijo, JAR, Čile. Skušajo jo preko mednarodnih institucij legalizirati. Upajmo, da to ne bo uspelo. Pri nas se na trgu že pojavljajo oznanjevalci takega novega kletarjenja in nagovarjajo vinarje k nakupu raznih izdelkov iz hrasta, od žagovine (čipsi) do tekočih lesnih izvlečkov, ki jih kar vlijejo v vino in zgodi se čudež - "barik vino".

Preprodajalce takih zvrkov čaka, če bo med vinarji veliko navnežev, bogata tržna žetev. Dvomim pa, da bo naš trg z navdušenjem naročal tako "sfrizirana" vina. Verjetno pa bo tudi inšpekcija posegla vmes. Preveč belih vin je že na videz tako vodene barve zaradi premočne obdelave s kemičnimi čistili, kar vzbuja sum v naravno kletarjenje. Zaupanje kupcev v naravno pridelavo vina je gotovo najboljšje jamstvo za konkurenčnost slovenskih vin.

Dr. JULIJ NEMANIČ

Pri podporah ne bo, kot je bilo

Agencija za kmetijske trge naj bi do konca meseca dobila akreditacijo, Slovenija in njeni kmetje pa s tem končno možnost za črpanje sredstev iz programa Sapard

KRŠKO - Pogledi kmetov so zdaj usmerjeni v ukrepe Slovenskega okoljskega programa, nekateri pa računajo tudi na sredstva iz programa Sapard. Kot je pred tednom dni v Krškem razložila državna podsekretarka v kmetijskem ministrstvu Janja Kokolj Prošek, je Slovenija iz tega programa predpristopne pomoči vsako leto do vstopa v EU upravičena do 6,4 milijona evrov. Kot je napovedala, naj bi konec tega meseca Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja končno dobila tudi evropsko akreditacijo za ta program. Šele ko se bo to zgodilo, bo Slovenija lahko črpala sredstva iz programa Sapard.

Nekaj več o tem so posavski kmetje, predvsem pa kmetijski svetovalci, zvedeli na seminarju Posavsko podeželje in EU, ki sta ga pripravila Urad vlade RS za informiranje in Regijski pospeševalni center Posavje. Na njem je stanje in možnosti posavskega kmetijstva pred vstopom v EU predstavila mag. Zdenka Kramar iz Kmetijskega zavoda Novo mesto, o projekih razvoja podeželja pa je na primeru projekta Po poteh dediščine spregovoril dr. Marko Koščak.

Osrednja tema je bila politika razvoja kmetijstva in podeželja vključno z novostmi v programu Sapard, ki jo je predstavila že omenjena državna podsekretarka. Kot je napovedala, zdaj lahko pričakujemo, da bo država v začetku naslednjega leta objavila razpise za pridobitev sredstev na osnovi 4 ukre-

pov programov Sapard, medtem ko naj bi prve račune za naložbe izplačali marca 2002.

Ukrepi programa Sapard v prvi vrsti podpirajo naložbe na kmetijah in v živilsko-predelovalnih podjetjih, razvoj različnih dopolnilnih in dodatnih dejavnosti na kmetijah ter izboljšanje infrastrukture na podeželju. Podrobnosti o ukrepih, o upravičencih, o naložbah, za katere so predvidene podpore, in o višini sredstev bodo v kratkem objavljene v posebnih brošurah, ki jih bodo prejeli Kmetijsko-gozdarski zavodi.

Kot smo slišali na seminarju, do evropskega denarja ne bo mogoče priti enostavno, saj bo pred kandidati kar nekaj hudih zahtev. Tako na primer upravičenci ne smejo pričeti z delom, dokler ne dobijo sklepa Agencije o podpori. Poleg tega bodo vse vloge trikrat preverja-

li: inšpekcija bo pregledala verodostojnost vloge na papirju in na terenu, nato pa bo naložbo nadzorovala še med izvajanjem in tudi po zaključku del. Potrebno je vedeti, da bodo podpore nakazovali, za razliko od dosedanje prakse, šele na osnovi dokazil in že plačanih računov, zato morajo investitorji sami zagotoviti denar za prvo izvedbeno fazo, kar ni mačji kašelj!

Kot je poudarila Janja Kokolj-Prošek, bodo omejitve tudi pri starosti, saj investitor ne sme biti starejši od 40 let, pa tudi pri izobrazbi, npr. za naložbo v dopolnilne dejavnosti, ki ne sme prinašati kmetiji več kot osnovna dejavnost.

B. DUŠIČ GORNIK

Kako odpraviti boleznini vin

TREBNJE - Društvo vinogradnikov Trebnje obvešča vse člane, da bo inž. Katari- na Merlin v soboto, 24. novembra, ob 14. uri v Oparovi zidnici v Stari gori svetovala, kako odpraviti napake in boleznini vin. S seboj prinesite liter vina, za katerega sumite, da ima napako.

MARTINOVANJE V BELI KRAJINI - Naročniki Dolenjskega lista in ljubitelji izletov, ki jih prireja Dolenjski list in turistična agencija Mana, smo v soboto raziskovali Belo krajino. Po ogledu krajevnih znamenitosti so nam na kmečkem Cerjančevem turizmu v Krupi pripravili malo zakasnelo, vendar prijetno martinovanje. Ze 1. in 2. decembra bomo pripravili dvodnevno druženje na Rogli, več o programu in prijavi lahko preberete v Dolenjskem listu. (Foto: Majda Luzar)

PO POTEH SOSESKE - V Drašičih svoj krajevni praznik, ki ga imajo na Martinovo soboto, ne praznujejo z zvenci in besedami in velikimi otvoritvami, ampak pristrčno, kot to znajo v vinorodnih krajih. Letos so poleg veselega martinovanja in tekmovanja frajtonarjev pripravili še drugi pohod po poteh soleske zidanice, ki se ga je udeležilo okrog sto ljudi. Seveda so se na začetku vsi podpisali tudi v knjigo (na fotografiji). Ko so se med nekajurnim sprehodom ustavljali pri številnih zidanicah, so ugotovili, da je bila ta preventivna poteza še kako umestna. (Foto: M. B.-J.)

dežurni poročajo

UKRADEL DVE TORBICI - Neznanec je 15. novembra vplomil v parkiran osebni avto na Rožnem pri Sevnici in odnesel dve ženski torbici z osebnimi dokumenti, denarjem in mobijem.

NAŠEL KLJUČ - 15. novembra dopoldne je neznaneec na polici stanovanjske hiše v okolici Senovega našel ključ in iz notranjih prostorov odnesel okrog 50 tisoč tolarjev gotovine.

ZEBLO GA JE - Očitno je bil to razlog, da je iz garderobe Glasbene šole Črnomelj 12. novembra izginila bunda, last T. S.

RAZBIL OKNO - Neznaneec je na Trgu svobode v Črnomlju v noči na 15. november razbil drsno izložbeno steklo na kiosku s hrano.

ODNESEL OKRASNE POKROVE - Med 14. in 15. novembrom je neznaneec na parkirnem prostoru v Smrečnikovi ulici v Novem mestu ukradel s koles osebnega avta Renault Megane štiri okrasne pokrove in lastnico J. G. oškodoval za 25 tisoč tolarjev.

TATVINA V AVTO - V vinogradnem okolišju Šentjurska gora je neznaneec 15. novembra iz osebnega avta, parkiranega pred zidanico, ukradel žensko torbico, v kateri je M. K. iz Novega mesta imela dokumente, mobi, kozmetiko, denar in ključce. Oškodovala je za 60 tisoč tolarjev.

POSEKAL 20 BUKEV - Med 15. oktobrom in 15. novembrom je neznaneec v gozdu Dole pri Metliki posekal 20 bukev in lastniku J. D. iz okolice Metlike povzročil za okrog 300 tisoč tolarjev škode.

KJE JE RIBIŠKI ČOLN? - Neznaneec je pretekli teden iz obrežja reke Save na Čatežu ob Savi ukradel okrog 100 tisoč tolarjev vreden ribiški čoln, dolg 5,4 metra, zelene barve.

KAR V PRTLJAŽNIK - Na parkirnem prostoru pred stanovanjsko hišo na Velikem Kalu je nekdo iz odklenjenega prtljažnika osebnega avta odnesel motorno žago; lastnik J. K. je oškodoval za 145 tisoč tolarjev.

PREREZAL DVE GUMI - 18. novembra ponoči je neznaneec na parkirnem prostoru pred diskoteko Sova na Dolnji Težki Vodi prerezal dve gumi na osebnem avtu F. K. iz okolice Novega mesta.

NESREČA V MOKRONOGU - Občinski svetniki iz mokronoškega konca so že večkrat, tudi na občinskem svetu v Trebnjem, zamenjali opozorjati, da naj bi končno le uredili in tako izboljšali prometno varnost v križišču z odcepi za Sevnico, Novo mesto in Trebnje. Občinski možje dobivajo od ljubljanskih uradnikov vedno podobne odgovore, češ da je po statistiki prometnih nesreč to križišče še dovolj varno. Z drugimi besedami: ni zadosti hujskih prometnih nesreč. K sreči tudi v tej na posnetku ni tekla kri, toda ali je res človeško življenje tako malo vredno, da brezčutni uradniki trgujejo še z njim? (Foto: P. Perc)

Nekateri že ostali brez izpita

Od veljavnosti novega ZVCP 500 voznikom izrek sankcije prenehanja vozniškega dovoljenja - 2880 kazenskih točk - Med povratniki zlasti Romi - Obeta se nov Zakon o prekrških

NOVO MESTO - Da bo sodnikom za prekrške zmanjkalo delo, se ni bati, saj jih predlagatelji postopka - različna ministrstva in njihovi inšpektorati, davčni uradi, pa tudi sami oškodovanci in drugi - zasipajo s svojimi predlogi. "V lanskem letu je bilo v takojšnji postopek privedenih 65 povratnikov, letos pa do sedaj 47," je povedala sodnica za prekrške v Novem mestu Zofija Redek.

V skoraj treh letih in pol, odkar velja nov Zakon o varnosti cestnega prometa (ZVCP), se je pripad zadev sodnikov za prekrške - v Novem mestu delujejo štirje - zmanjšal za dve tretjini. Eden od razlogov je v tem, da je še več vrst prekrškov prevzela policija, ki lahko sama izreka denarne kazni na kraju samem. Če pa pride do ugovora na plačilni nalog, zadevo dobi sodnik za prekrške. "Pozna se tudi, da imajo organi pregona možnost izrekanja opozoril," je povedala Redkova in med najpogostejšimi kršitvami cestnoprometnih predpisov naštel vožnjo brez ustreznega vozniškega dovoljenja, pod vplivom alkohola in prekoračitve dovoljene hitrosti.

Zakon o varnosti cestnega prometa predvideva sankcijo prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja vsem tistim voznikom, ki imajo v organizmu nad 1,5 grama alkohola na kilogram krvi ali pa če odklonijo preizkus z ustreznimi sredstvi in aparati ali strokovni pregled (zdravniški pregled, odvzem telesnih tekočin), kar velja tako za ugotavljanje prisotnosti alkohola, mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi v organizmu voznika. "Toda tudi v teh primerih je mogoče to sankcijo po zadnji spremembi Zakona o prekrških omiliti z izrekom najmanj sedmih kazenskih točk, češar pa se seveda ne poslužujemo pri povratnikih, za katere je prav, da se jih izloči iz prometa. Med njimi je največ Romov. Premislek pa je potreben predvsem pri poklicnih voznikih, ki tako izgubijo vse kategorije in lahko celo stanejo brez službe, pa pri starejših voznikih, ki bodo verjetno težko spet prišli do vozniškega dovoljenja," je povedala Redkova. Lahko namreč preteče dosti več kot pol leta, preden kaznovani voznik lahko ponovno opravlja vozniški izpit, saj izgubi pravico voziti motorna vozila z dnem pravomočnosti sodbe, zakonski rok pol leta, ko lahko ponovno dela izpit, pa prične teči šele z dnem vpisa te sankcije v evidenco voznika pri pristojni upravni enoti.

Največ kazenskih točk je mogoče dobiti za vožnjo pod vplivom alkohola, in sicer v primeru od 1,11 do 1,5 promila pet do sedem; od tri do pet kazenskih točk pa je mogoče prislužiti pri velikih prekoračitvah hitrosti, napačnem prehitvanju, vožnji brez ustreznega ka-

Zofija Redek, sodnica za prekrške v Novem mestu.

Preventivni teden

Pravo poročanje o drogah

LJUBLJANA, CELJE - V okviru preventivnega tedna Urada za droge, ki je od 12. do 19. novembra potekal pod geslom Pogovarjajmo se, je bila pretekli teden v Ljubljani organizirana okrogla miza, na kateri so sodelovali predstavniki različnih programov na področju drog in novinarji. Pogovor naj bi izboljšal poročanje o drogah, pripomogel k destigmatizaciji narkomanov ter olajšal delo novinarjem in strokovnjakom na področju drog.

Direktor Urada za droge Milan Krek meni, da smo Slovenci še polni stereotipov. Neverjetno popustljivi smo do alkohola in cigaret, narkomane pa potiskamo v nek odrinjen rezervat. "Poročati in pisati o drogah je nujno potrebno, v resnici pa mora biti to poročanje popolnoma preverjeno, sicer lahko naredimo več škode kot koristi. Tudi stroka mora opraviti svoj del naloge," meni Krek, ki je povedal tudi, da že v prihodnjem letu lahko pričakujemo informacijski center o drogah, strokovnjaki različnih ustanov pa se bodo morali dogovoriti o primerni terminologiji, ki bi bila priporočljiva za poročanje o tem področju.

V ponedeljek, 19. novembra, je v Narodnem domu v Celju potekala 4. konferenca lokalnih akcijskih skupin (LAS) z naslovom Možnosti pri preprečevanju odvisnosti na lokalni ravni. Srečali so se strokovnjaki, župani in člani LAS iz vse Slovenije. Teh skupin je v Sloveniji 31, ena deluje tudi v Novem mestu.

L. M.

tegorije ipd. Odločba o prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja je izdana vozniku, ki v zadnjih dveh letih zbere 18 ali več kazenskih točk, voznik začetnik 7 ali več. Vozniško dovoljenje takemu vozniku preneha veljati za vse kategorije motornih vozil, vozniško dovoljenje pridobi, ko ponovno opravi vozniški izpit za tiste kategorije motornih vozil, za katere so mu bile izrečene kazenske točke.

Redkova je pojasnila, da lahko sodnik pri hujskih primerih (ko ima voznik npr. nad 1,5 grama alkohola na kilogram krvi ali če vozi brez veljavnega vozniškega dovoljenja) izreče tudi zaporno kazen, vendar mora v teh primerih opraviti ustno obravnavo. Zaporno kazen sodniki za prekrške izreka le trdovratnim povratnikom. Kršitelj, ki mu je izrečena denarna kazen, jo mora poravnati v 15 dneh po pravomočnosti sodbe o prekršku, sicer se prisilno izterja. Kadar izterjava ni mogoča, se denarna kazen spremeni v nadomestno kazen zopora. Šteje se, da je en dan zopora enako deset tisoč tolarjev.

Novi Zakon o prekrških, ki se po letu 1983 vendarle obeta, bo verjetno opredelil organe za postopek o prekršku kot specializirana sodišča. Zanimivo je, da med sankcijami ne predvideva kazni zopora, temveč t.i. uklonilni zapor, v katerega bo moral obdolženec, če denarne kazni ne bo plačal. Vendar se uklonilni zapor ne bo všteval v kazen, izreči pa ga bo možno do 30 dni. Predlog Zakona o prekrških daje sodnikom možnost proste presoje pri izrekanju sankcij, predvsem pri številu kazenskih točk.

• Od maja 1998, ko je začel veljati nov ZVCP, so v Novem mestu določili 500 sankcij prenehanja vozniškega dovoljenja, izrekli pa so 2880 kazenskih točk. Lani jih je brez vozniškega dovoljenja zaradi doseženega števila kazenskih točk (18, začetniki 7 ali več) ostalo šest, letos pa pet voznikov. Dve zadevi sta še v pritožbenem postopku.

ZVCP, ki je kljub številnim pripombam o pomanjkljivosti in neskladnostih, do zdaj doživel le eno spremembo, čakajo nova dopolnila. Predvidenih je kar 80 sprememb, ki jih pripravlja delovna skupina, kot je povedala Redkova, pa k sodelovanju tako kot prvič spet niso povabili sodnikov za prekrške.

L. MURN

Obležal nezavesten

DOLŽ - 12. novembra se je 40-letni F. A. iz okolice Novega mesta v gostinskem lokalu Šega pogovarjal z oškodovancem, 36-letnim J. P. iz okolice Novega mesta, ki mu je očital dogodke iz preteklosti. Osumljeni F. A. ga je večkrat opozoril, naj preneha, nato pa ga je odrinil. Oškodovaneec je padel na hrbet in z glavo udaril ob tla, kjer je obležal nezavesten. Hudo poškodovan se zdravi v novomeški bolnišnici.

Ne gre za birokratizem

Anketiranci pravijo, da je kar prav, da je zakonsko predpisana zimska oprema za štiri mesece, tudi če ni snega

NOVO MESTO - Zakon o varnosti cestnega prometa določa, da je od prejšnjega četrta v naši državi zimsko obdobje in avtomobilisti morajo svoja vozila imeti opremljena z ustrežno zimsko opremo, torej z zimskimi gumami z oznako M+S, ali pa imeti v prtljažniku ustrezne verige za pogonska kolesa, če so na vozilu letne gume. Predpis še določa, da morajo imeti tako zimske kot letne gume najmanj 4 mm profila. Neupoštevanje zakona lahko voznika kar precej stane - kazen znaša 20 tisočakov. Mnogi vihajo nos, da gre za navadno birokratsko in neživiljenjsko odločitev, ki malo prispeva k boljši prometni varnosti, policisti pa mislijo drugače. Je pa tudi res, da nam je letos sneg zagodel še pred začetkom "prometne" zime.

IGOR KRAŠEVEC, zaposlen v Revozu Novo mesto, iz Praproč: "Mene prvi letošnji sneg ni presenetil, saj imam na enem avtomobilu zimske gume, na drugem z letnimi pnevmatikami pa v avtu vozim verige. Mislim, da je ta uredba neživiljenjska. Ko vladajo zimske razmere, mora biti obvezno, da vsak vozi z zimsko opremo, sicer po mojem to ni nujno. Lani smo se vse leto vozili z zimskimi gumami, snega pa nikjer. Sicer pa cestarji kar dobro skrbijo za prevoznost cest."

LILJANA DULAR, komercialistka za osebno obravnavo v NLB iz Novega mesta: "Imam športni avto in na njem letno-zimske gume, kar se po mojih izkušnjah zelo dobro obnese. Zdi se mi prav, da je zakonsko določeno, kdaj se začne zima in je obvezna zimsko oprema, da potem ne prihaja po nepotrebem do zastojev oz. nesreč. Da so zimske pnevmatike v snegu res nepogrešljive, sem spoznala, ko me je nekoč, ko je zapadel sneg (aprila!), z letnimi gumami kar močno vrtele po vozišču. K sreči se je vse srečno izšlo."

FRANC JORDAN, upokojenec z Drske: "Seveda je zimsko oprema potrebna in jo je treba imeti, to mora vedeti vsak voznik. Sam zdaj bolj malo vozim, samo po raznih opravkih v mesto, zato imam letne gume, s sabo pa vozim verige. Če kak dan zapade veliko snega, se na cesto sploh ne odpravim in raje počakam doma. Se pa brez razloga jezijo tisti, ki mislijo, da so zimske gume nepotrebne, če na cesti ni snega. Ni res. Pripomorejo tudi k boljšemu zaviiranju in so sploh primernejše za nizke temperature." L. M.

V torek kar 47 ilegalcev

Hrvat je vozil 35 prebežnikov, predvsem Iračane - 9 Jugoslovanov so isti dan prišli pri Brežicah

KRŠKO - Poročali smo že o prijetju večjega števila ilegalnih prebežnikov pretekli teden. 13. novembra ob 6.41 so brežiški policisti izven naselja Globoko ustavili hrvaškega voznika kombiniranega vozila z ljubljanskega registrskega območja. V vozilu so našli 32 Iračanov in tri Jugoslovane, kot sopotnik pa je bil še drugi hrvaški državljan.

Policisti so ugotovili, da sta Hrvata tujece naložila izven naselja Slogonsko, kjer so predtem ilegalno prestopili državno mejo. Prevoz tujecev je z osebnim avtom spremljal slovenski državljan, ki so ga policisti tudi ustavili. Kombinirano vozilo pa je bilo ponoči ukradeno v Ljubljani.

Ravno tako 13. novembra so okrog 18. ure trije jugoslovanski državljani ilegalno prestopili državno mejo na neugotovljenem mestu in nato pot nadaljevali do Brežic, kjer so se nekaj po 23. uri kar sami javili na policijski postaji.

Ob 23.25 pa je v Slovenijo nezakonito vstopilo še 9 Jugoslovanov, in sicer peš izven naselja Rigonce. Nato sta jih v osebna vozila naložila 23-letni ljubljčan K. M. in neznani voznik ter jih odpeljala v smeri Brežic. Med potjo so jih ustavili policisti, vendar je neznaneec tujece izpustil iz avta in nato pobegnil. Prijeli pa so dva ljubljčanca, ki sta prevoz spremljala.

Vse tujece so policisti po končanem postopku vrnili na Hrvaško, zoper prevoznike in organizatorje pa so na Okrožnem državnem tožilstvu v Krškem podali kazenske ovadbe.

L. M.

Ponarejen bankovec

KRŠKO - Na NLB je 15. novembra prišla 61-letna J. D., da bi menjala pet bankovcev po sto nemških mark v tolarje. Pri štetu pa je delavka ugotovila, da je eden ponarejen.

Človeške kosti v peskokopu pri Cerovem Logu

Vsepovsod kosti. Takšni so občutki ob zadnjih odkritjih novih skritih grobišč iz krvavega povojnega dogajanja in množičnih pobojev v Sloveniji, ki so se začeli s Slovensko Bistrico, nadaljevali s Hrastovcem pri Lenartu, Arehom, Hudo Jamo, Hrastniškim hribom... Spada k tem imenom tudi Cerov Log pri Šentjernej, kjer so pred kratkim našli stara človeška okostja, ki verjetno izvirajo iz vojnih časov?

Tega za zdaj ni mogoče reči, saj vse preiskave še potekajo. Toda presenečenje ob najdbi, pa naj se izkaže za karkoli že, je bilo veliko.

Delavec našel kosti

V peskokopu pri Cerovem Logu so v začetku julija letos

Bojan Avbar, vodja Okrožnega državnega tožilstva v Novem mestu.

odkrili prvo lobanjo. Delavec je pri prekopavanju gramoza opazil kosti v peti etaži, pri nadaljnjem kopanju pa so kakšen mesec dni nazaj naleteli na nova okostja. "Gotovo gre za človeške kosti, ki so zelo stare in verjetno izvirajo iz vojnih časov. Ne vemo pa ne števila oseb ne njihovega spola, kar bo pokazala nadaljnja analiza," je povedal vodja novomeškega okrožnega tožilstva Bojan Avbar, ki je bil skupaj z novomeškimi kriminalisti prisoten ob izkopavanju. Vse najdene človeške kosti so namreč poslali na Inštitut za sodno medicino v Ljubljano, kjer bodo skušali odkriti vzrok in čas smrti.

Policija in tožilstvo se trudita pri odkrivanju čim več informacij o dogodku, kar seveda ne gre brez povpraševanja pri ljudeh. Pod Pragom pri izviru Kobile je nekoč bila partizanska bolnišnica in poizvedbe so pokazale, da naj bi grobišče bolnišnice po vojni prekopali in kosti preselili na pokopališče v Orehovico. Morda je nekaj okostja ostalo od takrat. "To je prva informacija, ki pa ni nujno, da je točna. Tako je zdaj vse na ljudeh in izvedencih, da povedo, kakšno usodo so doživeli ljudje, katerih skelete so našli," je povedal Avbar in dodaja, da bodo veselili vsake informacije s strani ljudi.

Pomoč ljudi nepogrešljiva

"Brez ljudske pomoči ne bo šlo. Naj se ljudje ne bojijo! Žal je veliko tistih, ki bi lahko kaj povedali, že pokojnih. Ne apeliramo pa le na prebivalce bližnjih krajev iz občin Šentjernej, Škocjan in ostalih krajev ob Krki, kjer so se premikale vojske. Zanimajo nas tudi Suha krajina, kjer je polno kraških vrtač in jam, ki so neoskrbovane oz. zasute in obstaja možnost najdb. Le domačini vedo, kaj se je zgodilo. Naj povedo, če kaj vedo, saj je to konec koncev tudi njihova dolžnost," meni okrožni državni tožilec in dodaja, da se do zdaj še nihče ni javil.

Ko bodo svoja mnenja dali tudi izvedenci - kar bo verjetno trajalo, saj je najdb okostij zadnje čase veliko, analiza pa dolgotrajna in zahtevna, in vprašanje je, kdaj bodo kosti iz Cerovega Loga prišle na vrsto - bo s pomočjo informacij s strani ljudi in zgodovinarjev možno odkritje kakšnih podrobnosti. "Organi kazenskega odkrivanja in pregona se ponavadi v vse zadeve vedno vključujemo predvsem zaradi pregona, ne pa, da bomo neke stvari odkrili. V tem primeru računamo, da bodo odkriti novi podatki, možni storilci, predvsem pa, da se bo tem mrtvim ljudem izkazala pieteta, da ne bodo šli v pozabo," meni Avbar.

Pomemben čas dogodka

Večjih grobišč naj bi bilo v Sloveniji celo 140 do 150, in nekatera so že evidentirana, več lokacij pa je še treba preveriti. Kot je povedal Avbar, je generalna državna tožilka

Zdenka Cerar okrožnim državnim tožilstvom v Sloveniji naročila, naj tudi sami zbirajo podatke o možnih grobiščih in celo kličejo ljudi, da bi se ugotovilo, kdaj in kaj se je zgodilo, kdo je bil udeležen itd. "Čas je zelo pomemben. Od udeležencev in časa je odvisna pravna kvalifikacija. Če je vojska med vojno na nezakonit način ubijala, gre za umor, ki po petdesetih letih zastara. Vojni zločin pa nikoli ne zastara. Zato je vsakršna informacija kateregakoli državljanca res dobrodošla," je znova poudaril Avbar in dodal, da gotovo ni cilj vsega tega iskanje in brskanje po kosteh, temveč izkazati ljudem pieteto, da ne bodo šli v pozabo, kajti vsak ima pravico do dostojnega slovesa in do groba.

"Namen je gotovo eventualno odkritje storilcev teh kaznivih dejanj, sicer glede na časovno odmaknjenost od dogodkov z bolj majhno možnostjo uspeha v kazenskem postopku. Prvo pa je človekovo dostojanstvo. Vsega obžalovanja in obsojanja je vredno, da človek mori človeka brez razloga in brez obsodbe." Pričevanja in dokazje pa je težko zbrati, tudi če gre za novejšo zgodovino. Na novomeškem okrožnem sodišču je na primer iz osamosvojitvene vojne leta 1991 podana obtožba zoper bivšega jugoslovanskega oficirja za poskus umora in kaznivo dejanje zoper civilno prebivalstvo. "Razpisana je tiralica, odrejen je pripor, toda osumljenec je nedosegljiv," je povedal Avbar.

Civilizacijski dolg države

Meni, da je Slovenija ena redkih držav, ki je zmogla toliko moči, da priznava vsem po bitim, da ne bodo pozabljeni,

DELAVEC JE TU NAŠEL KOSTI - Pri prekopavanju gramoza v peskokopu pri Cerovem Logu je delavec pred mesecem dni našel človeška okostja. Prvo lobanja se je prikazala že julija. (Foto: L. M.)

Trčil v drevo

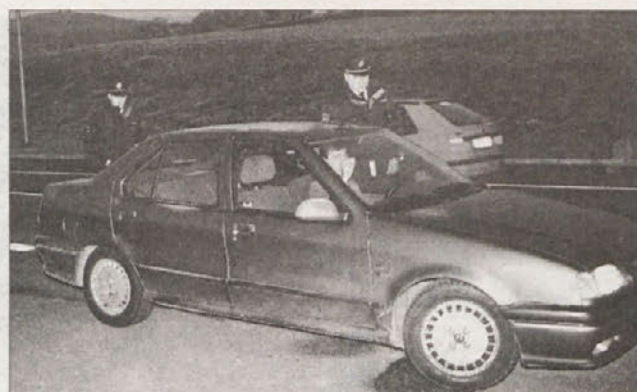
GOMILA - Neprilagojena hitrost po mokri cesti je bila razlog, da je 36-letnega voznika osebnega avta M. T. z Mirne 13. novembra zaneslo v levo izven vozišča, kjer je nato trčil v drevo in se hudo ranil. Zdravniško pomoč so mu nudili v novomeški bolnišnici.

kar je vrednota človeštva in kvaliteta države. "Pieteta je v bistvu ugotoviti in priznati. Potrebno je narediti obeležja pa tudi skupen spomenik vsem žrtvam, vojaškim in civilnim, ideološkim in političnim, kar na neki način pomeni obžalovanje vojnih zločinov. Gre za pravico do svetosti življenja in obenem opomin, da se kaj takega v zgodovini ne bi več nikoli ponovilo." Avbar je prepričan, da je to pravi korak k spravi. "Prof. dr. Mirko Kraševac pravi, da je najhujša kazen odpuščanje. Jaz pa dodajam: če smo pripravljene odpustiti, smo pripravljene na spravo. Bojna sekira je potem zakopana, sicer ne."

Umestno pa je vprašanje, zakaj se to dogaja šele po tolikih desetletjih oz. celo deset let po naši samostojnosti. Gre vendar za večna moralna in etična načela, ki terjajo spoštovanje človeškega dostojanstva vsakogar, nam pa se, kot kaže, mudi šele sedaj, ko trkamo na vrata Evropske unije. Smo šele zdaj in prav zaradi Evrope politično toliko zreli, da s častnim dejanjem ureditve grobišč zapremo to temno poglavje naše zgodovine?

V preteklih letih, točneje od leta 1993 naprej, so bile človeške kosti najdene še v krajih Trebnje, Mihovica in Kočevski Rog. Števila oseb, katerim okostja pripadajo, ni bilo mogoče več ugotoviti.

L. MURN

POLICISTI KONTROLIRALI IN OPOZARJALI - Zima prinaša mnoge pasti, tako za voznike kot ostale udeležence v cestnem prometu, zlasti pa za pešce. Policisti PU Novo mesto so tako pretekli teden izvajali preventivno akcijo Stopimo iz teme! Pri ustavljanju voznikov (na sliki v Bršljinu), ko so pregledovali dokumente, in po 15. novembru tudi, ali vozijo z ustrežno zimsko opremo, so tako vsakemu poklonili tudi zloženki Stopimo iz teme! in Varna zimska vožnja. Preventivnega dela res ne gre zanemariti, saj bo marsikdo morda šele ob branju nasvetov spoznal, kako pomembno je, da mora za svojo varnost najprej vsak poskrbeti sam. (Foto: L. M.)

Izdajala sta se za serviserja

Okradla trgovini

KRŠKO, NOVO MESTO - 14. novembra okrog 13.30 je v trgovino Mercator v Krškem prišel neznanec, ki se je predstavil kot serviser drsnih vrat. Iz vodil zunanjih in notranjih vrat je odmontiral dva mehanizma za pogon vrat skupaj z računalniki in štiri senzorje, v drugem prostoru pa je nato odzval še digitalna stikala za odpiranje vrat. Z vsemi predmeti je odšel neznan kam. Lastnik je s tatvino oškodovan za okrog 500 tisoč tolarjev.

Istega dne ob skoraj isti uri, okrog 14. ure, je tudi v trgovino Mercator Dolenjska na Glavnem trgu v Novem mestu prišel neznanec ter se poslovdnji predstavil kot delavec podjetja, ki izdeluje senzorje in odpiralne mehanizme vrat, ki jih imajo nameščene na vhodu v trgovino. Rekel je, da bo opravil redni servis na omenjenih napravah. Neznanec je odmontiral štiri senzorje in dva odpiralna mehanizma, nato pa odšel in se ni vrnil. Trgovina je oškodovana za 500 tisoč tolarjev.

Zimska služba dobro pripravljena

CP Novo mesto ima na voljo okrog sto vozil za čiščenje snega s cest - Peska in soli je dovolj - S prvim snegom tudi nekaj zastojev - Vejevje sili na cesto

NOVO MESTO - Prvi letošnji sneg nas je že presenetil in mnogim voznikom zagrenil petek pred martinovim, saj je bila večina jeklenih konjičkov še opremljena z letnimi gumami. Zdaj je v glavnem že drugače, mi pa smo se na Cestnem podjetju (CP) Novo mesto vseeno pozanimali, kako je njihova zimska služba pripravljena na zimo in zimske razmere na cesti, saj sneg očitno tudi letos predvsem Dolenjcem ne bo prizanašal.

Saj veste - ko sneži, nas najbolj zmotijo neočiščene ceste. Kot je povedal direktor za vzdrževanje cest pri CP Novo mesto Anton Hrastar, jih prvi sneg ni presenetil, saj aktivnosti za zimo potekajo že od srede avgusta naprej, ko so pripravili izvedbeni načrt za zimsko službo. Dela imajo dosti, saj pokrivajo kar 1135 kilometrov državnih cest, okrog 1400 lokalnih cest in 80 kilometrov mestnih ulic v Novem mestu, kar je po obsegu največ v Sloveniji. Na voljo imajo okrog sto vozil za odiranje snega, in sicer 70 tovornjakov s plugi posipalci in trideset traktorjev. Za oskrbovanje cest v zimskem času imajo pripravljene tudi okrog 15 tisoč ku-

bikov peska in tri tisoč ton soli. Na zalogi imajo v cistrenah tudi sol in magnezij, kar uporabljajo za preventivno posipanje cest, če se temperatura spusti pod 7° Celzija.

Kdaj se delavci CP sploh odpravijo čistit ceste? Hrastar je razložil, da dežurna služba upošteva hidrometeorološka obvestila, po 15. novembru, ko je začetek t. i. prometne zime, pa morajo imeti obvezno 24-urno dežurno službo, ki nadzoruje stanje na devetih zimskih bazah: v Brežicah, Krškem, Sevnici, Trebnjem, Novem mestu, Črnomlju, Kočevju, Ribnici in na Dvoru. Sicer pa po predpisu velja, da na glavnih in hitrih cestah ne sme biti več kot deset centimetrov

snega, na ostalih pa petnajst.

"Po predpisih je cesta prevozna, če je v času sneženja prevozna z verigami. Naši delavci se praktično takoj ob začetku sneženja spravijo k delu, saj skušamo ceste še pred pluzženjem posipati," je pojasnil Hrastar in povedal tudi, da cestno podjetje odreja policiji, kdaj začne z izločanjem tovornih vozil iz prometa. Tovornjakarji se namreč vse prepogosto ne držijo uredbe, da v času sneženja in poledice ne smejo biti na cesti - to velja za tiste, katerih teža presega 7,5 tone. "Izločiti bi se morali že sami, saj jih na to opozarjajo tudi znaki. Žal se to vedno ne zgodi, toda že en sam tovornjak, ki se na cesti postavi počez, zaustavi promet in potem tudi naša služba včasih ne more blizu, na pomoč." Hrastar je povedal, da lahko dve uri po končanem sneženju zagotovijo, da se po "njihovih" cestah lahko vozi z vsako opremo, sicer pa v času hudega sneženja vsem svetuje, naj se takrat, če le ni nujno, ne odpravijo na pot.

Skrb cestnega podjetja je tudi odstranjevanje vejevja in drevces ob cesti, ki bi lahko ovirala promet. Prav letošnji prvi sneg je marsikje povzročil lomljenje vej. "Pozna se, da je za vzdrževanje vse manj denarja. Če pa se seveda zgodi, da drevje pada na cesto in predstavlja nevarnost, ga naše ekipe čimprej odstranijo. Pogosto nas pokličejo kar ljudje sami," je še povedal Hrastar.

L. MURN

ZALOG JE DOVOLJ - Cestno podjetje Novo mesto se je očitno dobro pripravilo na prihajajočo zimo. Na sliki so kupi peska in soli za posipanje cest. (Foto: L. M.)

Kapševa osvojila prvi velemojstrski bal

Na ekipnem EP druga na drugi deski

STARI TRG OB KOLPI - Slovenska državna prvakinja v šahu Starotržanka Darja Kapš je na ekipnem evropskem prvenstvu v šahu v sedmih partijah zbrala 5,5 točk in s tem osvojila srebrno kolajno v točkovanju šahistk na drugi deski, osvojila pa je tudi prvi velemojstrski bal, bila pa je tudi najbolj zaslužna, da se je mlada slovenska vrsta, ki je bila od tedaj na rating listi udeležencev na 23. mestu.

Slovenija je pri moških med 35 državami osvojila peto mesto, pri ženskah pa je bila med 32 državami enajsta, kar sta najboljša dosežka na evropskih ekipnih tekmovanjih do zdaj.

Rokometni veterani v Črnomlju

ČRNOMELJ - Veterani rokometnega kluba Črnomelj bodo v soboto, 1. decembra, ob 10. uri v športni dvorani Loka v Črnomlju pripravili 7. memorialni mednarodni rokometni turnir v spomin na Bojana Novaka. Nastopila bodo moštva Kvarneja z Reke, Hvara, Dobove, Sviša iz Ivančne Gorice, Sodražice, Novega mesta, Semiča in Črnomlja.

Najbolje streljali Brežičani

BREŽICE - Pretekli konec tedna je so se strelci z različnim orožjem pomerili v 3. krogu državne lige v Škofji Loki (mlajše kategorije) in v Ljubljani (člani). Z območja Posavja in Dolenjske so bili na Gorenjskem najbolj številni Brežičani, ki so izstopali tudi po doseženem uspehu v streljanju zračno pištolo.

Mlajša mladinka Kristina Grubeša je s 316 krogi z enakim rezultatom kot zmagovalka Daša Gelze iz Kočevske Rke osvojila drugo mesto. V skupni uvrstitvi se Kristina po treh krogih še vedno nahaja na prvem mestu. Med fanti pa je s četrtem mestom in novim osebnim rekordom 339 krogov samega sebe prekosil Davor Mrkič. Ekipno so bili mlajši mladinci iz Brežic četrtri. Zaradi ugodnega razporeda, ko vsi tekmovalci niso tekmovali hkrati, je tokrat prvič nastopila tudi popolna ekipa brežičkih starejših mladincev. Zaradi nezadostne količine orožja doslej kaj takega namreč ni bilo mogoče. Osvojeno četrto mesto je dobra

HUD, A POSTEN BOJ - Izzivalec Nizozemec Sahin Yakut (desno) je novomeškemu tajskemu boksarju Gašperju Cajnerju (levo) odvzel naslov evropskega poklicnega prvaka v kategoriji do 76,2 kg po verziji E.P.M.T.F. Moža trdih pesti, komolcev in kolen sta se bojevala častno in pošteno, tako da sodnik tokrat ni imel težkega dela. Boj je prekinjal le takrat, kadar je kateremu od njiju spodrsnilo, ko sta obstala v klinču in ko je komu zdrsnil ščitnik s komolcev. Zmagovalec je po boju povedal, da si želi izzvati tudi svetovnega prvaka Britanca Richarda Smitha in da se bo pustil izzvati tudi Gašperju, če bo izrazil željo. (Foto: I. Vidmar)

Gašper Cajner preveč obljubljal

Samozavestni Novomeščan je moral šampionski pas evropskega poklicnega prvaka v tajskem boks do 76,20 kg odstopiti izzivalcu iz Nizozemske Sahinu Yakutu

NOVO MESTO - Novomeški as v tajskem boks Gašper Cajner je bil pred sobotnim dvobojem za naslov evropskega poklicnega prvaka v razredu do 76,2 kg po različici E.P.M.T.F. v Dvorani Leona Štuklja v Šmihelu zelo samozavesten. V slogu boksarske legende Mohameda Alija je trenutni evropski prvak napovedoval, da njegov izzivalec Nizozemec Sahin Yakut ne bo dočakal gonga ob koncu pete runde, ampak ga bo prej položil na pod, napovedoval pa je tudi že boj za naslov svetovnega poklicnega prvaka, a je bil to zgolj račun brez krčmarja.

Že prva runda dvoboja je pokazala, da Yakut za Cajnerja ne bo tako lahek zalogaj, kot je

bil prejšnjikrat Rus Magomedov. Boj kot se je bližal konec dvoboja, bolj suvereno je Nizozemec tepel in brcal vse bolj izčrpanega Cajnerja, ki je nekajkrat sicer poskušal napasti tekmeča, a je imel očitno premalo moči. Njegovi udarci so bili vse bolj medli, nasprotnik pa je spretno izkoristil njegovo utrujenost in Cajnerja obdeloval z nožnimi udarci, ki so bili ponavadi glavno orožje Novomeščana.

Ko se je ob koncu pete runde po 15 minutah trdega boja zadnjič oglasil gong, so Yakut in njegovi pomočniki visoko dvignili

roke, Cajner pa je sklonjeno glavo odšel v svoj kot po tolažbo svojega trenerja in menedžerja Iztoka Vorkapiča.

Kar nekaj časa so sodniki pregledovali zapisnike dvoboja, preden so svojo odločitev zaupali uradnemu napovedovalcu. Nesoglasna odločitev sodnikov 2:1 za Sahina Yakuta je v dvorani vzbudila začudenje, saj bilo očitno, da je njegova zmaga nedvoumna in čista.

Pred obračunom za naslov evropskega poklicnega prvaka je okoli 2000 gledalcev videlo pet dvobojev. V prvem je novomeški mladinec Mirko Vorkapič (Scorpion Novo mesto) premagal hrvaškega vrstnika Senada Omahača. Dejan Madjarevič (Dema Mengeš) je nato premagal Hrvat Igorja Divjanoviča, Jože Terlep (Scorpion) je premagal Nizozemca Cora Schneiderja, Hrvat Mario Valentič Nizozemca Willyja Schneiderja in Hrvat Ivan Rudan Avstrijca Ronnyja Hinterseerja.

I. V.

V reprezentanci en Novomeščan

NOVO MESTO - Na spisku Slobodana Subotiča, novega trenerja slovenske košarkarske reprezentance, ki bo nastopila na prvih tekmah kvalifikacij za evropsko košarkarsko prvenstvo, je tudi Novomeščan Matjaž Smodiš. Ob Matjažu, ki že drugo leto košarkarski kruh služi v Bologni, bo reprezentančni dres oblekel tudi Ljubljančan Jaka Lakovič, ki v novi sezoni zastopa barve novomeške Krke Telekom.

TPV z muko, Keko zelo obetavno

Odbojkarice TPV-ja le stežka ugnale Ljutomer - Žužemberčani dodobra namučili državne prvake

NOVO MESTO, ŽUŽEMBERK - Čeprav so bile odbojkarice novomeškega TPV-ja pred tekmo 6. kroga s sedmouvrščno Zavoralnico Maribor iz Ljutomera favoritinje, so se morale pošteno potruditi, da so zmagale, poleg tega pa so jim borbene Ljutomerčanke odščitale točko. Žužemberčani so tudi tokrat dobro namučili moštvo z vrha lestvice in kot na tekmah s Fužinarjem in Salonitom na koncu ostali praznih rok.

Novomeščanke so tekmo začele živčno, tako da so gostje v prvem nizu povedle s 4:1, potem pa so TPV-jevke povedle in niz dobile s 25:23. V drugem nizu Ljutomerčanke po začetnem vodstvu z 8:1 niso popustile. Novomeščankam nikakor ni uspelo ustaviti Drevenškove, popustile so v napadu in slabo sprejemale servis, tako da so zbrale vsega 14 točk. V tretjem nizu je bila zgodba obrnjena in izid tudi. Vendar to ni bilo dovolj, da bi novomeške odbojkarice mirno končale tekmo in vknjižile 3 točke. V četrtem nizu so na začetku spet popustile, potem pa niso mogle na silo nadoknaditi zamujenega. Na srečo jim je v odločilnem petem skrajšanem nizu igra spet stekla in se jim za zmago ni bilo treba več bati. Po šestih krogih so Novomeščanke na lestvici

besedo imajo številke

KOŠARKA
Evroliga, skupina C, 6. krog - BUDUČNOST: KRKA TELEKOM 77:72 (12:20, 27:37, 48:53); BUDUČNOST: Milojević 27, Smiljanić 17 itd.; KRKA TELEKOM: Anzulović 1, Davison 17, Drobnjak 11, Gnjidić 9, Grum 7, Laković 10, Šamanić 4, Skelin 13.

Ostali izidi: CSKA Moskva: Real Madrid 77:92, Panathinaikos: Zadar 102:64, Pau Orthez: Skipper 86:69.

Lestvica: 1. Panathinaikos 11, 2. Real Madrid 11, 3. CSKA Moskva 9, 4. Skipper 9, 5. Pau Orthez 9, 6. Krka Telekom 8, 7. Budućnost 8, 8. Zadar 7.

Liga Goodyear, 8. krog - TRIGLAV OSIGURANJE: KRKA TELEKOM 93:95 (25:28, 49:52, 79:75); TRIGLAV OSIGURANJE: Štemberger 19, Baždarić 31, Genjac 15, Štimac 14; KRKA TELEKOM: Anzulović 5, Gnjidić 6, Skelin 23, Laković 19, Jelesijević 2, Davison 18, Grum 13, Drobnjak 4, Čapin 5.

Ostali izidi: Union Olimpija: Zadar 96:65, Cibona VIP: Geoplin Slovan 88:69, Pivovarna Laško: Bosna 76:71, Split: Sloboda Dita 85:78, Budućnost: Široki Brijeg 79:63.

Lestvica: 1. Union Olimpija 16, 2. Cibona VIP 15, 3. Budućnost 14, 4. Pivovarna Laško 13, 5. Zadar 12, 6. Krka Telekom 12, 7. Široki Brijeg 12, 8. Sloboda Dita 12, 9. Split 12, 10. Geoplin Slovan 9, 11. Triglav osiguranje 9, 12. Bosna 8.

1. B-liga, 7. krog - KRŠKO: RADOVLJICA 82:67 (58:49, 36:29, 23:10); KRŠKO: Balažič 33 (10 skokov), Mesič 19, Ogorevc 9, Rozman 7 itd.; lestvica: 1. Jurij 13... 5. Krško 11 itd.

2. liga, 7. krog - Krka Telekom B: Portorož 86:74 (Venta 25, Taraniš 20 in Gliha 16 itd.); lestvica: 2. Krka Telekom B.

ODBOJKA

1. DOL, moški, 5. krog - CALCIT KAMNIK: KEK-OOPREMA ŽUŽEMBERK 3:1 (20, -21, 14, 26). Lestvica: 1. Calcit Kamnik 15, 2. Fužinar GOK Igem 14, 3. Salonit Anhovo 13, 4. Maribor Stavbar IGM 9, 5. Merkur Lip Bled 8, 6. Šoštanj Topolšica 6,

7. Galex Pomurje 5, 8. Keko-oprema Žužemberk 4, 9. Granit 1, 10. Olimpija 0.

3. DOL, zahod, moški, 4. krog - KRKA NOVO MESTO: LOGATEC 3:2 (25:19, 21:25, 20:25, 25:20, 15:12); 5. krog - ISKRA MEHANIZMI KROPA: KRKA NOVO MESTO 1:3 (16:25, 25:20, 21:25, 22:25); KOČEVJE: MERKUR LIP BLEED II 1:3 (25:23, 25:27, 20:25, 19:25); Lestvica: 1. Astra Telekom 9, 2. Krka Novo mesto 8, 3. Calcit Kamnik II 6... 6. Kočevje 3.

1. DOL, ženske, 6. krog - TPV NOVO MESTO: ZM LJUTOMER 3:2 (23, -14, 14, -19, 10). Lestvica: 1. Nova KBM Branik 18, 2. Ljubljana 15, 3. HIT Nova Gorica 15, 4. TPV Novo mesto 11, 5. Formis Bell Miklavž 10, 6. Koper 7, 7. ZM Ljutomer 7, 8. Savinjska Šempeter 4, 9. Solkan 2, 10. Kamp Pivka jama 1.

2. DOL, ženske, 6. krog - P.PREVALJE: KOČEVJE 3:1 (25:13, 19:25, 25:14, 25:20); lestvica: 1. Purus Tabor Maribor 16... 7. Kočevje 7 itd.

3. DOL, ženske, zahod, 6. krog - SEMIČ: ČRNOMELJ 0:3 (24:26, 17:25, 19:25); lestvica: 1. Koper mlade 17... 5. Črnomelj 12, 6. Semič 12.

ROKOMET

1. A SRL, moški, 7. krog - SEVNICA: VELIKA NEDELJA 28:26 (14:13); SEVNICA: Marcola, Mičević 10, Požek 3, Oslovnik, Trupi, Grizold 1, Kozlina, Zupančič, Štuhec 2, Raič 6 (6), Teraš 3, Kisovec, Simončič 3, Povše.

TERMO: TRIMO TREBNJE 22:19 (10:10); TRIMO TREBNJE: Torlo, Ostanek, Mežnaršič, Gorenšek, Štruc 1, Šavrič 2, Natek 4, Pekolj, Privšek, Žitnik, Gradišek 3, Ivančič 3 (1), Tajner, Stojanovič 6.

CELJE PIVOVARNA LAŠKO: INLES RIKO (torek, 20. november)

Lestvica: 1. Mobitel Prule 67 12, 2. Celje Pivovarna Laško 11, 3. Termo 10, 4. Prevent 8, 5. Gorenje 8, 6. Slovan 7, 7. Trimo Trebnje 6, 8. Rudar Trbovlje 5, 9. Inles Riko 4, 10. Sevnica 3, 11. Velika Nedelja 2, 12. Izola 0.

PRVA SMUKA ZA POKUŠNJO - Kočevski Rog je sredi novembra prvič to jesen pobelil sneg, ki ga je na smučišču smučarskega centra takoj izkoristila paradna vrsta učiteljev Rogove šole smučanja. V nedeljo je obratovala le otroška vlečnica, ostalih žičnic in blagajne pa za zdaj še mirujejo. (Foto: Andrej Križ)

Srečno Novo mesto!

Juhu, Dolenjska dobila svoj Si.mobil center

1 SIT
Nokia 3310

1 SIT
Siemens M35

0 SIT/MIN
za naročniške
pogovore med
Prijatelji*

predplačniški
paket Halo

25.900 SIT
Siemens M35

V Novem mestu vas na Ljubljanski cesti 22 pričakuje pisana novoletna ponudba predplačniških in naročniških paketov! Med Siemensi in Nokio za tolar, da o nič SIT za pogovore med Prijatelji niti ne govorimo, boste gotovo našli kaj zase in za svoje. Vsi prejmete ob nakupu še božične copatke, ki vas bodo grelj med dolgimi zimskimi pogovori. Ponudba velja do 15. januarja oz. do razprodaje zalog. Za dodatne informacije pokličite **080 40 40** ali obiščite www.simobil.si.

* Novi naročniki paketov Simbol, Smart in Start, ki se nam boste pridružili do 15. 1. 2002, boste s tremi izbranimi Prijatelji v Si.mobilovem omrežju do 1. maja 2002 klepetali brezplačno. Stortev Prijatelji ni vključena v ponudbo za študente in dijake.

vedno zame.

simobil

Si.mobil center

→ Novo mesto, Ljubljanska cesta 22

**SINTAL[®]
PROTEKT**

družba za varovanje
Glavni trg 3, Novo mesto
☎ 07/30 20 000

MANA
turistična agencija

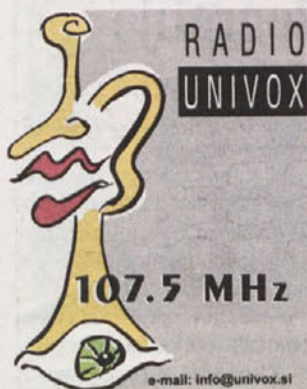
Katalog
ZIMA

2001/2002
je že na voljo!

Slovenija, Italija,
Avstrija, Francija...

Pokličite nas, brezplačno
vam ga bomo poslali!

07/39 35 770

RADIO
UNIVOX

107.5 MHz

e-mail: info@univox.si

Dober dan jutri!

RADIO
OGNJIŠČE

Kum 105,9 Boč 107,3

Radio 100,2MHz

Ana

Agencija 41, design: LUXS Studio, foto: T. Gregorič, Mobitel d.d., 1537 Ljubljana

P.S. Povej SMS.

Pisni SMS → glasovni SMS.

Poleg pisnih SMS-ov lahko odslej pošljate tudi glasovne. Mladi (po srcu) jih uporabite predvsem za zabavo, starejšim, tistim z okvaro sluha ali vida pa je dobrodošla pomoč pri sodobnem komuniciranju. Na 1919 pošljite SMS s ključno besedo **POVEJ**, številko naslovnika in besedilo sporočila. Vaš pisni SMS glasovni sintetizator pretvori v glasovnega, pokliče naslovnika ter mu pove vašo številko in sporočilo. Glasovni SMS lahko pošljete v vsa slovenska omrežja - tudi iz tujine. Vedno doseže naslovnika - trenutno nedosegljive kliče 3 dni oz. jim pusti vašo številko in glasovno sporočilo v telefonskem predalu ali na tajnici fiksnega telefona.

	V omrežje Mobitel GSM	V stacionarno omrežje in omrežje drugega operaterja
Naročniki Mobitel GSM	30 SIT	48 SIT
Mobiuporabniki	32 SIT	50 SIT

Glasovni SMS deluje vse dni v letu od 7.00 do 23.00. Sporočila, poslana zunaj njegovega delovnega časa, glasovni SMS sprejme, dostavi pa v najkrajšem možnem času.

Brezplačno žepno brošuro s podrobnejšimi informacijami dobite v vseh MC-jih in na naši spletni strani, v pomoč pa so vam tudi naši svetovalci na brezplačnih številkah 041/031 700 700 (naročniki GSM), 041/031 121 (Mobiuporabniki) in 080 70 70 (ostali).

info

KJERKOLI ŽE STE
WWW.MOBITEL.SI

steklarstvo

Miran Vidmar s.p.

Brod 11, Novo mesto

tel.: 07/33 79 090

tel./faks: 07/33 26 279

GSM: 041/ 643 567

- obdelava stekla in ogledal
- izdelava izolacijskega stekla
- peskanje
- vitraži
- varnostna stekla
- oprema lokalov
- vse steklitve
- okvirjanje slik

steklarstvo

Mercator

Mercator-Dolenjska, d.d.

Livada 8, Novo mesto

objavlja

Najugodnejšemu ponudniku oddamo v najem:

- opremljen gostinski lokal Bife Brežičanka, Cesta svobode 31, Brežice, v izmeri 119 m² koristne površine.

Izhodiščna najemnina za najem znaša mesečno 1.000 DEM, preračunano v tolarski protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila.

SPLOŠNI POGOJI RAZPISA SO:

- Ponudnik je lahko pravna ali fizična oseba. Ponudnik, ki je fizična oseba, mora predložiti dokument, da je državljan Republike Slovenije, ponudnik, pravna oseba, pa mora predložiti overjeno kopijo iz sodnega registra.

- Pisne ponudbe morajo vsebovati predmet ponudbe in ponujeno najemnino. Upoštevane bodo fiksne ponudbe.
- Najemnik poleg najemnine plača vse obratovalne stroške (elektrike, vode, ogrevanja, odvoza odpadkov), ki znašajo 5 DEM/m², preračunano v SIT, ter pripadajoči davek na dodano vrednost.
- Najemna pogodba bo sklenjena za nedoločen čas z možnostjo odpovedi leto dni.
- Lastnik ni dolžan z nobenim ponudnikom skleniti najemne pogodbe.
- Drugi pogoji bodo določeni s pogodbo.

Pisne ponudbe pošljite priporočeno v 8 dneh po objavi na naslov: Mercator-Dolenjska, d.d., Livada 8, 8000 Novo mesto, z oznako "Javni razpis za oddajo lokala v najem".

Ogled lokala je možen po predhodnem dogovoru, kontaktna oseba je g. Franc Jevnikar, Novo mesto, Livada 8, telefon 07/373-07-19.

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

Nazaj v objem "Ijubice zveste"

V Dolenjskem muzeju so odprli zanimivo razstavo o objektih in dogajanjih na reki Krki v stoletnem obdobju do leta 1950, ko je sožitje z reko zamrlo

NOVO MESTO - Kdor ne verjame, da še pred nekaj desetletji reka Krka v svojem srednjem toku ni bila smrdeč in zasvinjan kanal, v katerem se noben mešan pri zdravi pameti niti v najhujši poletni vročini ne bi namočil, kaj šele da bi iz nje srknil požirek vode, ta pač mora zaviti v Dolenjski muzej in si ogledati razstavo V objemu Krkinih voda, ki s sliko, besedo in razstavnimi predmeti priča o nekdanji tesni prepletenosti reke z življenjem prebivalcev Novega mesta in bližnje okolice.

Razstavo je pripravila višja kustosinja, zgodovinarica Majda Pungerčar, katere delovno področje je med drugim zgodovina Novega mesta, odprli pa so jo v petek, 16. novembra, zvečer v mali dvorani Dolenjskega muzeja. Številno občinstvo je z zanimanjem prisluhnilo uvodnemu govoru direktorja muzeja Zdenka Piclja, avtorici razstave in še posebej zanesenim besedam pesnika Toneta Pavčka, ki se je z velikim žarom razgovoril o Dolenjski, Krki in Dolenjcih. Razstavo je odprl novomeški župan dr. Tone Starc.

Majda Pungerčar je razstavo zasnovala kot prikaz dogajanja ob Krki in na nji v stoletnem obdobju od 1850. do 1950. leta v Novem mestu in njegovi bližnji okolici od Broda do Mačkoveca. Oprla se je na arhivske vire, različno slikovno gradivo,

literaturo, pregled terena in na pripovedi številnih ljudi, ki še pomnijo, kakšen je bil nekdanji utrip življenja ob Krki in kaj je reka ljudem pomenila. Omejila se je predvsem na objekte neposredno ob Krki in na njej ter predstavila kopaljšča, perišča, čolnarne, mline in mostove, dotaknila pa se je tudi nekaterih dejavnosti in družabnega življenja, od sejmišč in napajališč do rekreacije in zabave na reki (Nepoumukovo slavljenje, beneška noč, noč na Krki). Razstavljenega je veliko dokumentarnega fotografskega in drugega slikovnega gradiva, ki ga spremljajo jedrnatna besedila, med predmeti pa pozornost pritegujejo trije čolni, krški, bohinjski in sandolin, s kakršnimi so se nekdanj prevažali po Krki po opravih in za zabavo. Dopolnilo razstave je spremljajoča projekcija posnet-

kov reke in dejavnosti ob nji v današnjem času. Posebej zgovorni sta veliki podobi Novega mesta iz zraka z označenimi objekti na reki med vojnami in v današnjem času, pred katerima se mora vsakdo zamisliti, saj neusmiljeno kažeta, kako okrnjeno je današnje sožitje mesta in njegove "Ijubice zveste", kot ji pravi pesnik Dragotin Kette.

Razstava in spremljajoča publikacija, ki jo je izdal Dolenjski muzej, ne obujata le spomin na stare čase dobrega sožitja Novomeščanov in Krke, ampak želita prebuditi potrebo po spremembi sedanjega stanja, ki si ga ne mesto in ne reka ne zaslužita. Pritrditi velja besedam direktorja muzeja Zdenka Piclja, da bi bilo prav, če bi si razstavo ogledalo čim več prebivalcev Novega mesta, da bi znova odkrili biser, ki se z reko Krko ponuja mestu in ki ga "moramo v prihodnosti bolje izkoristiti, kajti s tem bomo pridobili vsi, še najbolj pa naše mesto na svoji vrednosti in prepoznavnosti".

M. MARKELJ

PESEM JIH POMLAJA - Mešani pevski zbor Društva upokojencev Novo mesto si je za slavnostni koncert ob 45-letnici delovanja izbral pomenljiv naslov *Pesem vodi nas v mladost*. "Veliko dobre volje in ljubezni do petja pa medsebojno spoštovanje in dobri odnosi, nas pomlajujejo," je na prireditvi v Kulturnem centru Janeza Trdine v soboto, 17. novembra, dejal predsednik društva Ivan Štebljaj in na kratko opisal zgodovino upokojenskega zbora, katerega pobudnik je bil njegov prvi zborovodja Boris Savnik. Zbor, ki se lahko pohvali s pestrim programom, kar so pevci dokazali tudi na koncertu, saj so prepevali tako narodne, ljudske in partizanske pesmi, zdaj že osemnajsto leto uspešno vodi Sonja Pirc. Zbor je bil na koncertu, katerega pokrovitelj je bil novomeški župan Anton Starc, deležen več priznanj, pa tudi čestitk ostali pevskih kolegov, poseben dosežek pa pevcem nedvomno pomeni, da se bodo decembra udeležili državnega srečanja upokojenskih pevskih zborov v Mariboru. Sobotni koncert, ki ga je povezovala Klavdija Kotar, je z nastopom popestril Dolenjski oktet. Na sliki: vodja Območne izpostave Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti Bojan Bencik izroča zlato Gallusovo značko zborovodkinji Sonji Pirc. (Foto: L. Murn)

Z besedo in fotografijo

Knjižnica Mirana Jarca za boljše sodelovanje z občinami - Predstavitev knjige o Dolenjskih Toplicah

NOVO MESTO - Knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu ni samo občinska knjižnica, ampak s svojo dejavnostjo pokriva območje najmanj šestih dolenjskih občin in je dejansko regijska knjižnica. Njen pomembni interes je zatorej, da ima kar najboljše odnose z vsemi občinami ter da krepi sodelovanje z njimi, še posebej, ker v nekaterih občinah, katere občani sicer s pridom uporabljajo vse, kar knjižnica nudi, njenega poslanstva nekako nočejo videti in ga primerno podpreti. Da bi sodelovanje izboljšali, so v knjižnici pripravili program predstavitev posameznih občin s knjigami in drugimi publikacijami. Prva prireditev take vrste je bila v četrtek, 15. novembra, zvečer v hotelu Krka, na nji pa so predstavili knjigo Mojce Kranj Nekoč Toplica - danes Dolenjske Toplice.

Predstavitev je bilo žal slabo obiskana. Prireditelji so še posebej pogrešali župane, saj je od šestih vabljenih prišel le neutrudni Janez Povšič, novomeško in topliško občino pa sta zastopala podžupana Adolf Zupan in Alojz Kuhan, tako da uvodni nagovor Andreje Pleničar, ravnateljice Knjižnice Mirana Jarca, s sporočilom o potrebnosti dobrega sodelovanja

ni naletel na vsa tista ušesa, ki naj bi ga slišala. Prisotni občinski možje so v svojih pozdravnih besedah težnjo knjižnice v osnovi podprli.

V nadaljevanju prireditve je višja bibliotekarka Jadranka M. Zupančič v razgovoru z avtorico knjige Mojca Kranj in z Rajkom Henigmanom, lastnikom pretežnega dela fotografskega gradiva, objavljenega v knjigi, razkrila, kako se je knjiga rojevala, kje vse je iskala gradivo in kakšno ji je uspelo zbrati, kako je knjiga vsebinsko zasnovana in kaj pomeni za promocijo kraja in občine. Prireditve so popestrili z razstavo izbranih dokumentarnih fotografij iz bogate Henigmanske zbirke, z razstavo knjižnega in neknjižnega gradiva o Dolenjskih Toplicah, ki ga hranijo v Knjižnici Mirana Jarca, in z nastopom mešanega pevskega zbora Dolenjske Toplice pod vodstvom Rade Rebernik.

MiM

Razstava Morje

KRŠKO - Danes, 22. novembra, ob šestih zvečer bodo v galeriji Krško odprli fotografsko razstavo Morje, na kateri se bodo s svojimi deli predstavili člani Društva ljubiteljev fotografije Krško.

Na predstavitvi knjižne novosti v Novem mestu so sodelovali (z leve proti desni): ravnateljica Knjižnice Mirana Jarca Andreja Pleničar, mešani pevski zbor Dolenjske Toplice, Rajko Henigman, Jadranka Zupančič in Mojca Kranj.

Ana Vidmar na prvi predstavitvi svojih dveh pesniških zbirk.

Stihi življenja

Predstavitev dveh pesniških zbirk Ane Vidmar

NOVO MESTO - Preneka teremu ljubitelju poezije se prej ali slej utrne tudi kakšen lasten verz, v katerega prelije svoja počutja, čustva, razmišljanja, in ko se listov s pesmimi nabere kaj več, se porodi tudi želja iti z njimi v javnost, izdati jih v knjižni obliki. Ana Vidmar iz Novega mesta je s knjigami in počezijo drugovala dolgo časa, od srednješolskih let in časov, ko je delala v Mladinski knjigi, pa do let, ki jih je preživela doma ob otrocih in možu. Življenjske izkušnje, med njimi tudi grenke, so ji potisnile pero v roke, dolgo pa ni bila toliko samovezavestna, da bi svoje preproste stihe predstavila še komu drugemu kot bližnjim znanecem. Nazadnje se je le opogumila in leta 1999 pri Dolenjski založbi izdala prvi zbir svojih verzov pod naslovom *Pesmi*, lani pa je prvenec, ki ga je razdala prijateljem in znanecem, sledila še pesniška zbirka z naslovom *Stihi življenja*. Tudi ta se je doma in med znanci medila skoraj leto dni, dokler se ni avtorica odločila, da se predstavi na prvem samostojnem literarnem večeru.

Prireditve s predstavitev obeh pesniških zbirk je bila v sredo, 14. novembra, v Domu starejših občanov. Vodila jo je Mateja Zelič, za glasbene predahe sta poskrbeli mladi glasbenici, pevka Natalija Jauškovec in violinistka Sanja Grmaš, pesmi pa sta brali voditeljica prireditve in Heda Orač. Večer so popestrili še stanovanjci doma Marijan Dobovšek, Julijana Lobe, Marta Medic in Angelca Majer, ki so občuteno recitali svoje najljubše pesmi.

MiM

25-letnica Kresa

NOVO MESTO - Folklorno društvo Kres praznuje 25-letnico delovanja in v počastitev jubileja priredi v soboto, 24. novembra, ob sedmih zvečer v Športni dvorani Leona Štuklja slavnostno predstavo "Pa je b'la ohcet v Kangalileji".

Direktor muzeja Zdenko Picelj, avtorica razstave Majda Pungerčar, novomeški župan dr. Tone Starc in pesnik Tone Pavček na otvoritvi razstave.

Slike ohranjajo izginevajoče

Razstava del novomeške slikarke Danje Bajc

NOVO MESTO - Mehkoba dolenjske krajine, njene starožitnosti, kozolci in hrami, stare domačije, mlini in zidanice, ki imajo dandanašnji nostalgičen pridih davno minule domačnosti in pristnosti, a nezadržno izginjajo v silovitem naletu sodobnih sprememb, vse to se ohranja na platnih novomeške slikarke Danje Bajc. Videti je, da jo ta tematika izredno privlači in da v nji najde prave podobe za izražanje svojih občutij, saj so pasteli, akrili in

akvareli s temi motivi postali tako rekoč njena osebna slikarska izkaznica, odkar se je pred skoraj tridesetimi leti s svojimi likovnimi deli začela predstavljati tudi na razstavah. V zadnjih letih pogosteje sodeluje tudi na različnih likovnih kolonijah in ekstemporih, kjer je deležna tudi priznanj in nagrad. Letos je denimo prejela nagrado na mednarodnem ekstemporu v Zetalah. Njena novejša dela si ljubitelji likovne ustvarjalnosti ta čas lahko ogledajo v jedilnici novomeške Splošne bolnišnice, kjer so v sredo, 14. novembra, zvečer odprli razstavo izbranih pastelov, akrilov in akvarelov.

Precej številno občinstvo (vsi pač ne prisegajo zgolj na nogomet, ki je prav tega večera na tekmi v Bukarešti cefral živec športnim množicam) je nagovorila direktorica bolnišnice Mira Retelj, o razstavi in slikarki je spregovorila Zdenka Seničar, za prijeto razpoloženo pa je poskrbela violinistka Petra Božič ob spremljavi pianistke Jerce Majzelj.

MiM

Danja Bajc ob sliki s priljubljanim motivom.

Gugalnik v Mirni Peči

MIRNA PEČ - V kulturnem domu bo v soboto, 24. novembra, ob sedmih zvečer nastopila gledališka skupina KUD Ivana Cankarja iz Velike Loke s komedijo *Novaka Gugalnik* v režiji Daniela Barleta.

Čargova razstava

BREŽICE - V galeriji Posavskega muzeja bodo danes, 22. novembra, ob sedmih zvečer odprli razstavo izbranih del slovenskega umetnika Ivana Čarga, shranjenih v zasebnih in javnih zbirkah. Avtorja in njegova dela bo predstavila muzejska svetovalka Breda Ilich Klančnik.

Knjiga o aterosklerozi

NOVO MESTO - V mačkovskem mlinu podjetja Termotehnika so včeraj, 21. novembra, predstavili knjigo dr. Petra Kapša *Ateroskleroza*, tihi ubijalec. Avtorja in knjigo sta predstavila dr. Rafko Kapš in urednik založbe Erro Toni Vovko, v kulturnem programu pa sta sodelovala citrar Rudi Mlinarič in Jože Musa.

Nabucco v Krškem

KRŠKO - Za ljubitelje operne glasbe se v soboto, 24. novembra, ob osmih zvečer obeta izvrsten kulturni dogodek. Ljubljanska opera bo na odru Kulturnega doma izvedla znamenito Verdijevo opero *Nabucco*.

Da bi bil kar najbolj izdelana knjiga

Po štiridesetih letih je končno zagledal beli dan dolgo pričakovani novi Slovenski pravopis, ob slovnici in slovarju knjižnega jezika eden temeljnih jezikovnih priložnikov, ki oblikuje pravila za zapisovanje glasovnih, naglasnih in drugih lastnosti sistemskih prvin jezika, jedrnatno rečeno, kako pravilno pišemo. To je knjiga, ki naj ne bi ostala taka, kot je prišla iz tiskarne, bolj ko bo izdelana od pogostega listanja, večja bo korist od nje, saj naj bi po nji bolj ali manj redno, odvisno od jezikovne izobraženosti in znanja, segali vsi tisti, ki s pisano ali govorno slovensko besedo stopajo v javnost in jim je kaj do tega, da javna beseda ni jezikovno skrpučala, govorniku ali piscu v sramoto, jeziku kot eni temeljnih vrednot slovenstva pa v posmeh. Knjiga naj bi sicer iz-

Slavnostna predstavitev novega Slovenskega pravopisa v Slovenski akademiji znanosti in umetnosti v Ljubljani: glavni urednik založbe ZRC SAZU Vojislav Likar, predsednica Inštituta Frana Ramovša dr. Varja Cvetko Orešnik, akad. dr. Jože Pogačnik, akad. dr. Jože Toporišič in predsednik ZRC SAZU dr. Oto Luthar

šla ob stoletnici prvega slovenskega pravopisa (Levčev iz leta 1899), a ima zakasneli izid vseeno primeren časovni okvir, saj prihaja med Slovence v letu jezikov, s katerim se med drugim izkazuje okrep-

ljena svetovna zavest o bogastvu jezikov, njihovi enakovrednosti in posebej o prednosti in pomenu materinščine.

Slovenski pravopis 2001, šesti v vrsti naših pravopisov, je delo uredniškega odbora za pravopisna pravila in uredniškega odbora za pravopisni slovar Pravopisne komisije pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti (SAZU) ter redaktorjev in strokovno-tehničnih sodelavcev Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša Znanstvenoraziskovalnega centra (ZRC) SAZU. Med najbolj zaslužnimi zanj je nesporno akademik dr. Jože Toporišič, slovenist in jezikoslovec, predsednik pravopisne komisije SAZU ter glavni pobudnik in avtor novega pravopisa. Pot do le-tega je bila dolgotrajna in mučna, saj je bilo prizadevanje po sodobnem jezikovnem priložniku deležno veliko spotikanj in zavlačevanj. Pobudo je dr. Toporišič dal že leta 1971, deset let kasneje je bil natisnjen Načrt pravil za novi slovenski pravopis, leta 1990 so izšla Pravila kot prvi del novega pravopisa, letos pa je končno

pravopis izšel še s slovarskim delom. Izdala sta ga SAZU in ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša.

Zajetna knjiga obsega nekaj več kot 1.800 strani. Vsebinsko je razdeljena na pravila in slovar. Pravila z naukom o pisnih znamenjih, z glasoslovjem, oblikoslovjem, besedotvorjem, zvrstnostmi, preglednicami, slovarčkom jezikoslovnih izrazov, pripravo tipkanega besedila za tisk in slovaropisnimi pravili po stvarnem in razčlenjenem kazalu zavzemajo manjši del knjige. Uporabniku bosta pri iskanju potrebne informacije najbolj v pomoč stvarno in razčlenjeno kazalo na koncu Pravil, ki ga skupaj z vsebinskim kazalom na začetku usmerjata na pravo stran. Glavnina obsega knjige gre slovarju, ki obsega čez 130 tisoč besed oz. besednih zvez (iztočničnih in podiztočničnih) v več kot 90 tisoč slovarskih sestavkih. Prinaša občnoimensko in lastnoimensko besedje, ki zajema slovenske občine, pošte, župnije, 500 najpogostejših slovenskih priimkov, imena najbolj znanih slovenskih in tujih osebnosti, imena zemljepisnih danosti in stvarna imena. O izbranih besedah slovar informira v vseh možnih pogledih: kako se kaj piše, izgovarja, kaj je besednovrstno, kako se slovnično pregiba, povezuje v stavku in kakšne stilne in zvrstne vrednosti je.

Pravopis je torej tu in z več kot tisoč zapisanimi pravili in 130 tisoč slovarskimi gesli ponuja pomoč vsakomur pri njegovih prizadevanjih - za nekatere so kar dolžnost - za lepo in pravilno izražanje v slovenščini, tej neprecenljivi vrednosti našega rodu.

M. MARKELJ

TAFLEK - Na osnovi etnografske zbirke Marije Sušnik je taflek v nekoliko lepšani sodobni obliki izdelal mizar in restavrador Jože Žerjav iz Artič. Ponuja ga kot turistični spominek ali kot vsestranski kos pohištva, uporaben v počitniških hišah, podstrešnih sobah... (Foto: M. Sušnik)

ETNOLOŠKA DEDIŠČINA

Vsestransko uporabni taflek

Prebivalci Bizeljskega so pred drugo svetovno vojno živeli večinoma na majhnih domačijah in viničarijah. Razporeditev prostorov v stanovanjskih hišah, v katerih so živele družine s številnimi člani, je bila ustaljena. Kose maloštevilne notranje opreme so preudarno razporedili. Navadni kosi pohištva, kot mize, klopi, stoli, skrinje in postelje, so bili preprosto izdelani, krasili so jih z enostavnimi vzorci, liki in posnetimi robovi. Pri redko kateri hiši je imel vsak družinski član svojo posteljo, navadno sta spala po dva ali po trije v eni. Otroci in posli so pogosto spali na pomožnih ležiščih, na klopih ob peči in mizi, v predalih, izvlečenih izpod postelje, in v "tafelpetih".

Taflek ali tafelpet je bil eden osnovnih kosov notranje opreme, ki je stanovalcem prihranil omejeni bivalni prostor. Posebna raztegljiva otroška postelja je bila v obdobju pred drugo svetovno vojno del inventarja doma vsake bizeljske hiše. Manjši otroci so spali v zloženih, odraščajoči pa v raztegnjenih. Izdelovali so ožje in

širše, v izjemni stiski pa so v eni spali tudi po štirje manjši otroci.

Taflek so navadno izdelali iz manjvrednega lesa sadnega ali gozdnega drevja, bukve, slive ali hruške. Dno so obložili z oblanci ali belinjem - ovojnimi listi koruze, čeznje so dali slamarico in prešito odejo, ki so ju po potrebi prepognili na pol. Postelja je bila opremljena še z laneno rjuho in pernato blazino.

Taflek so uporabljali tudi kot otroško stajico, zaprto s pokrovom pa kot mizo in igrhalno površino. Na posteljni pokrov so s tintnim svinčnikom narisali različne namizne igre, npr. špano, mlinček ali volk in ovce. Pokrov zaprte postelje so uporabljali kot mizo za zajtrk, kosilo in večerjo, na njem so otroci pisali domače naloge, ob njem molili in brali iz katekizma. Površina pokrova je bila pripravna za drobljenje orehov in lešnikov ali za lupljenje bučnih semen, ki so bila poleg drugega sadja in kruha redni zimski obroki. V zložen taflek je bilo mogoče tudi marsikaj spraviti ali skriti.

IVANKA POČKAR

SLOVENSKI FILHARMONIKI NAVDUŠILI - Ljubitelji resne glasbe so minuli četrtek, 15. novembra, prišli na svoj račun. V okviru velikega koncertnega abonmaja in za izven je na odru velike dvorane Kulturnega centra Janeza Trdine v Novem mestu nastopil orkester Slovenske filharmonije pod vodstvom Marka Letonje. Filharmoniki so zaigrali Bachov Koncert za dve violini s solistoma Irino Kevorkovo in Miranom Kolblom, Mozartov Koncert za rog in orkester s solistom Davidom Kutasom in Mendelssohn-Bartholdyjevo Simfonijo št. 4. Navdušeno občinstvo si je z vztrajnim ploskanjem izborilo še dodatno Rossinijevo skladbo. Na sliki: solista Miran Kolbl in Irina Kevorkova, v ozadju na čembalu dirigent Marko Letonja. (Foto: M. Markelj)

Janko Kersnik

Jara gospoda

"Odšel je že! Napové nas gori pri Slamarju, da bode mogoče kaj skuhati!" reče ona gospodična, ki je ravnokar spravila košari v red. "Tega tudi ni treba! Zakaj mu nisi velela, naj počaka? Ti, Julka, ti tudi ne misliš in ne veš, česa je treba! Stric bi nam lahko vodil Sivčka!"

"Oh ne, tega bodem jaz!" zakliče takoj pet ali šest glasov.

"Jaz ga bodem!" pravi najglasneje Maruša. Držala je osla že za brzdo.

"No - kje pa je -?" vzklikne graščak sedaj še enkrat polglasno in pogleda zamišljeno okoli sebe. "No, torej pa - odrinimo!"

Polovica družbe je že korakala vkreber proti obraščenim brdom, vstajajočim za gradičem. Gospod Orel je bil le iz stare svoje navade ponovil tisti "Kje pa je?" in, ker ni imel v tem trenutku nobene želje več, nastopil je sedaj mirno z gospemi in svojim postarnim tovarišem pot za drugim mladim rodom, ki je hitel dalje z obloženim oslom na čelu.

Vtem se mi lahko zložno seznanimo še z nekaterimi te družbe, katerih si vsch doslej še nismo mogli ogledati.

Moški spremljevalec graščakov je bil umirovljen stotnik molčec gospod, ki drugih ni niti kratkočasil niti vznemirjal. Stanoval in živel je več let pri Orlovih, udeleževal se kot

"pasiven član" vseh zunanjih nastopov te družine, kazal se časih tudi koristnega pri nadziranju hlapcev v hlevu in skednju, sicer pa je bil bolj "samosvoj" gospod.

Izmed gospa je bila ena soproga Orlova, tiha, drobna ženica, ki je že navsezgodaj v polnem miru preskrbela, da je stalo vse, česar je bilo treba naložiti Sivčku, pred gradom na klopi, naročila tudi hlapcu, da opravi dolgouha, in odposlala strica Pepeta. Potem pa je sprejemala v pritlični sobi poleg veže točno prihajajoče goste: gospo Golovo z dvema hčerama, gospo pl. Malijevo s hčerko in sinom in še več mladih gospodov, večinoma študentov, bivajočih na počitkih v bližnjem trgu ali sosednjih selih in gradičih.

Namenili so se danes na Kremen, dokaj visok hrib na vzhodu domače doline, čigar vrhunec diči majhna podružnična cerkev. Tudi kaplan je bil naprošen, da jim bere mašo tam gori, toda obetal je, da jih že pričaka pri cerkvi, ker mu je bil z doma pot tja priležnejši.

Počasi se je pomikala družba po gorskem kolovožu; bukev in kostanj sta širila košate svoje veje na desni in levi strani; pot pa je robilo leskovo in glogovo grmovje, iz katerega je sedaj tu, sedaj tam zletel vznemirjen kos ali pa vzplapotala plaha taščica. Mladi ljudje spredaj so hoteli naprej po dva, trije ali štirje skupaj, a sedaj in sedaj se je zaklicalo za njimi, da nikar tako urno. In potem so čakali sprednji, smejoč in glasno govoreč, da so starejši prikorakali za njimi.

Maruša je tirala obloženega osla, kateremu so vrhu polnih košar nadeli še razne zavijače in vrhnje suknje.

Poleg Maruše je stopal eden mladih gospodov, katerega bi bil vsakdo spoznal na sto korakov za vseučiliškega dijaka kmetskega rodu.

"Gospodična, pustite vendar meni tega osla!" dejal je, ko se je po kratkem postanku družba zopet pomikala dalje.

"Ah, kaj še! Ta je moj! Oh, ti Sivček, ti si moj!" zavrne deklica na pol nejevoljno, na pol šaljivo.

"Utrudilo vas bode to tiranje! Glejte, saj ne sluša ta neumna žival in pot je čimdalje slabši!"

"Nič se ne bojte, gospod Vrbanoj," odgovori deklica, "jaz ga že vem krotiti." Reki na lahko udari po oslovem hrbtu z leskovko, katero ji je nedolgo urezal spremljevalec. Dolgouhec res skoči nekoliko dalje, tako da ga dohitita šele po kratkem teku, dočim se smeje in kriči zaostala družba za njima.

Vrbanoj, kakor ga je nazvala Maruša, prime uhanca za brzdo.

"Pa bi bil res skoro ušel!" sopne Maruša.

Potem korakata molče drug za drugim, Vrbanoj bolj skrbeč za žival, nego je očito treba, Maruša pa polglasno pevajoč za njim. S šibico je dražila in gladila osla po hrbtu.

Bila sta kakih petdeset korakov pred drugimi in za majhnim ovinkom pota, ko se zdajci oglasi Maruša:

"Zakaj pa ne hodite z Julko, gospod Vrbanoj?"

"Zakaj?" ponovi oni, ne da bi se obrnil.

"Zakaj, da, zakaj? Sicer - do sedaj ste bili vedno ž njo!"

"Ako ni bilo drugih, ki so bolj kratkočasili gospodično Julko!" meni oni suhotno.

"Hihi! Oh, ta Julka!" zasmeje se deklica.

"Zakaj? Sedaj zopet vprašam, zakaj?" nasmehe se tudi Vrbanoj in na pol obrne k mladi deklici svoje lice, kažoče lahko rdečico.

"Jaz bi ne povedala," de je deklica nekoliko počasno, "ali ta Julka je poredna, zlobna - vi ne veste, kaj mi je storila!"

"Ne, res ne!" de je Vrbanoj na pol začuden, na pol radoveden, kaj ima pač ta otrok na srcu.

"Seveda ne veste! Toda povem vam: zapreti me je dala - tri ure zapreti! V gorenji sobi sem morala biti včeraj tri ure in ukazala je, da moram tisto neumno nemško pravljico - oh, saj sama ne vem, kaj je - zapisati najprej francoski, potem pa slovenski. Pomislite - tri ure sem pisala - no, pa kako? Maščevala sem se - tako grdo sem pisala - oh, kako grdo!"

"Pa zakaj ste bili zaprti?" vpraša Vrbanoj obradoščen.

"Prav po nedolžnem! Včeraj zjutraj sem bila doli na tratini pod gradom in Sivček, tale osel, pasel se je tamkaj, tako lepo je bilo pa sem ga zdajci zajahala in zdirjala sva po cesti proti vasi. Tam naju pa je srečal naš župnik, jaz sem se smejala, on pa ne, on je šel prav tedaj k nam - no, in potem me je Julka zaprla. No, pa le počakajte, še nekaj vam povem!"

Sporočilo bralcem

V zakonu o medijih, ki je bil sprejet 25. aprila 2001, so v členih od 26 do 44 natančno določena pravila za (ne)objavo popravka objavljenega obvestila oz. odgovora na objavljeno informacijo. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Popravki in odgovori", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu popravke oz. odgovore ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo popravka oz. odgovora, ki se ne nanaša na objavljeno obvestilo oz. informacijo; ne navaja dejstev in okoliščin v zvezi z objavljenim obvestilom oz. informacijo; navaja neresnične ali nedokazljive podatke in trditve; je napisan žaljivo; je nesorazmerno daljši od obvestila oz. informacije, na katero se nanaša.

Amerika, nasilje in svet

DL št. 38, 20. septembra

Ko sem prebrala Dolenjski list z dne 20. septembra, sem začutila moralno dolžnost, da vam napišem to pismo. V rubriki "Vaša anketa" ste posredovali nekaj mnenj o napadu na ZDA 11. septembra. Sem 23-letna slovenska Američanka, ki živi v New Yorku, natančneje na Long Islandu. Verjemite mi, da nisem tiste vrste človek, ki bi se oglašal v časopisih, a ko sem prebrala protiameriško stališče Sandre Kežman, se mi je zazdelo, da moram nekoliko osvetliti tukajšnje dogajanje, kajti njeno mnenje o tukajšnjih dogodkih izraža nevednost. Sem učiteljica in tudi zato zagovornica svobodnega izražanja mnenj, toda ob tem, kar je imela povedati Sandra Kežman, sem zgrožena in užaljena, zato želim z bralci deliti svoje mnenje.

11. september je bil tu v New Yorku čudovit topel dan. Bil je dan kot vsak drug. Vsi smo šli na delo, tudi moj oče, ki dela v središču Manhattan. Kot se že povedala, sem učiteljica otrok s posebnimi učnimi potrebami in sem tedaj tudi delala. Novico smo zvedeli 10 minut po tistem, ko je zgradbo zadelo prvo letalo, in dali so nam navodila, naj ostanemo mirni in otrokom ne povejmo, kaj se dogaja. Ker je bilo vse skupaj zmedeno, so bila poročila o tem, koliko letal je bilo ugrabljenih, nejasna, in vse, kar sem tedaj čutila, je bil strah, kajti moj oče je vedel, koliko letal bo napadlo še druge zgradbe. Zares se je zdelo, kot da so napadli Ameriko, in to nikakor ni bila šala. Hvala bogu se mojemu očetu ni zgodilo nič, a družin, ki jim je

bilo hudo in jim je še, je veliko. V tem območju je umrlo več kot 5000 ljudi, in ena zgodba je bolj žalostna od druge. So otroci, ki so izgubili enega starša ali celo dva, noseče žene so ostale brez mož, starši brez otrok in spisek se v tem smislu nadaljuje... Spomnim se, kako me je tisti dan, ko sem nekaj ur preživela v negotovosti očetove usode, bolelo srce, zato si lahko le predstavljam, kako težko je tistim, ki so ostali brez svojih ljubljjenih.

Kar dela ta napad neprimerljiv z drugimi vojnama, je, da ni bil le nepričakovan in nenapovedan, ampak da je bil neposredno na Američane... civiliste. Ubil je ljudi iz vseh družbenih slojev, od direktorjev do čuvajev, in pripadnike vseh narodov. Ta napad bi bil lahko pobil 50 000 ljudi, če ne bi bilo junaških naporov policije in gasilcev, ki so v reševalnih prizadevanjih tudi sami izgubili na stotine ljudi. Zadnji udarec pa je, da so njihova telesa v glavnem spremenjena v prah, tako da jih družine niti ne bodo mogle pokopati.

Sandra Kežman primerja Bin Ladnov napad z ameriškim napadom na Beograd. Sprašujem jo, kako lahko primerja ti dve dejanji? Amerika je šla nad Beograd v upanju, da bo ustavila genocid nad muslimani. Napad na WTC je bil neizzvan. Bin Laden nas je napadel, ker je zoper svobodo, ki jo dovoljuje Amerika. Je proti popularni glasbi, kinu in modi, ker je to sprto z njegovo različico muslimanske vere, čeprav to ni mnenje muslimanskih voditeljev. Vendar si je pridobil milijarde z našimi delnicami, s čimer je, kar je hkrati ironično in boleče, financiral napad na nas. Po mojem je napad na nas bolj primerljiv z napadom Srbov na Slovenijo, ko je ta želela svobodo.

Kar zadeva mnenje Sandre Kežman, da živimo v oblakih, pa bi rada izrazila svoje nestrinjanje. Čeprav smo Američani "svobodni", pa za to trdo delamo in bomo trdo delali še naprej, da bomo svobodo ohranjali. Mnogi med nami smo zaposleni v dveh službah in hkrati študiramo, tako da trdo delamo 12 ur na dan - zato da ohranjamo svojo svobodo. Sodim v isti razred kot večina mojih prijateljev. Zelo jasno vidimo, po kateri poti moramo stopati, da bomo ohranili svojo svobodo.

ANITA BAHOR, New York

Večer z Geistrom

TREBNJE - Danes, 22. novembra, bo ob 18.30 v Knjižnici Pavla Golie pogovor s pesnikom, ornitologom, ekologom in publicistom Iztokom Geistrom, letošnjim dobitnikom nagrade Marjana Rožanca za najboljšo esejistično zbirko.

Življenje je vredno - vedno

Seminar za duševno motene in njihove svorce - Za boljše vključevanje v življenjsko okolje - Drugačnost kot del vsakdanjosti - Pravica do izbire

OTOČEC - "Nada", je povedala svoje ime in s kazalcem pokazala name, nato pa prijazno vprašala, kdaj bo ples. S kretnjami je razložila, da bi se rada prej še uredila. Boštjana, ki je sedel poleg, sem vprašala, če bo plesal z njo. Ah, je samo zamahnil z roko, češ, me ne zanima, a je bilo videti, da je počaščen.

46-letna Nada in 25-letni Boštjan sta duševno prizadeta, pogovor pa je potekal na eni od delavnic seminarja, ki ga je pripravilo društvo Sožitje minuli konec tedna. Društvo organizira različne oblike pomoči težje in težko duševno prizadetim in si prizadeva za njihovo vključevanje v življenjsko okolje. Prejšnja leta je bil seminar namenjen družinam z manjšimi duševno motenimi otroci, letos so ga posvetili družinam z odraslimi duševno motenimi.

"Motnja v duševnem razvoju je drugačnost in bo to vedno ostala, postala pa naj bi del vsakdanjosti," je starše odraslih oseb z motnjami v duševnem razvoju nagovoril Marjan Lačen, direktor Centra Črna na Koroškem in pobudnik bi-

valnih skupnosti ter specialne olimpiade za duševno prizadete v Sloveniji. Kot eno temeljnih vrednot življenja oseb z motnjami v duševnem razvoju je izpostavil pravico do izbire, ki po njegovih besedah vključuje tudi pravico do samostojnega bivanja, aktivnega življenja, intimnosti in spolnosti. Predvsem glede slednje so bili starši precej skeptični, vendar jih je predavatelj opomnil, da je ljubezen povsem naravna in je nimajo pravice braniti.

V vikend seminarjih starši v razgovoru s strokovnjaki pridobijo napotke za vzgojo svojega otroka in spoznajo druge družine s podobno življenjsko izkušnjo. Seminarja, ki poteka že osmo leto zapored, se je tokrat na Otočcu udeležilo 17 družin. Za vse so v soboto pripravili družaben večer s plesom, ki sta ga Nada in Boštjan težko pričakovala že sredi popoldneva. Pa ne samo onadva. Tudi vsi drugačni, ki se ne zavedajo, zagotovo pa čutijo, kdaj je njihovo življenje vredno. Sprejmimo drugačnost, da bo vredno vedno.

I. PAVLIČ

O beguncih in azilantih

V črnomaljski Srednji šoli so se lotili aktualne teme, žal pa ni bilo povabljenih sogovornikov, da bi odgovorili na vprašanja

ČRNOMELJ - Dijaki srednje šole Črnomelj in člani Debatnega kluba z mentoricama Janjo Jankovič in Rozalijo Saje so konec preteklega tedna pripravili okroglo mizo, na kateri je beseda tekla predvsem o beguncih, azilantih in pridobivanju viz. Žal je veliko vprašanj,

ki jih je zastavil nekdanji črnomaljski dijak in uspešen debator Igor Angelovski, ostalo brez odgovora, saj sta se od mnogih povabljenih odzvali le Lidija Bezek in Aida Vlašič iz tukajšnjega begunskega centra.

Gostji sta povedali, da so begunci iz Bosne v Črnomlju več kot devet let, a se ne morejo vrniti, ker so z območja Republike Srbske, njihove hiše pa so porušene ali so se vanje vselili drugi ljudje. Slednji so dobili zahteve za izselitev, a jih ne uresničijo. V Črnomlju sta dobila delovni vizi le dva begunca, mnogi pa so, ko so se asimilirali, začeli delati na črno. Tudi njihovi otroci so se dobro prilagodili na življenje v Sloveniji.

Ker bo decembra regijsko debatno tekmovanje o tej temi, sta se v razpravo vključila tudi debaterja Slavica Pilič in Igor Dražetič. Prva je zagovarjala liberalno plat, drugi je zastopal ksenofobično slovensko javnost. Dražetič je menil, da naša meja ni varna zaradi tolikšnega števila pribežnikov, čeprav se je zavzel, da bi smeli otroci beguncev, rojeni v naši državi, zaprositi za slovensko državljanstvo. Slavica je dejala, da smo v Sloveniji egoistični do beguncev, ki so brez služb in štipendij.

M. B.-J.

Koncert sopranistke Modrušan

BREŽICE - V dvorani tukajšnje glasbene šole je bil v ponedeljek, 19. novembra, zvečer koncert, na katerem je nastopila sopranistka in komorna glasbenica Klasja Modrušan ob klavirski spremljavi Darka Domitroviča in godalni spremljavi več gostov.

DRUGAČNOST KOT DEL VSAKDANJOSTI - Na delavnici s psihologinjo Zmago Prošt so udeleženci seminarja z motnjo v razvoju spregovorili o svoji samopodobi. (Foto: I. Pavlič)

MELODIJE ŠKOCJANSKE DOLINE - Četrta, že skoraj tradicionalna prireditev Melodije škocjanske doline je v soboto, 17. novembra, v OŠ Frana Metelka v Škocjanu privabila veliko ljubiteljev glasbe in plesa. Prireditev dekliska pevstva in folklorna skupina Plamen je v goste povabila pihalni orkester občine Šentjernej, zapeli so fantje Stiškega kvarteta, na diatonično harmoniko pa je zaigral mladi harmonikar Janez Lekše. Pred polno dvorano povečini domačega občinstva so bili velikega aplavza deležni tudi prireditelji, ki so s petjem in plesom dokazali, da niso od muh (na fotografiji folklorna skupina Plamen). Med glasbenimi premori se je Danijel Barle pogovarjal s pisateljem in novinarjem Slavkom Doklom, ki je v eni od svojih knjig zbral anekdote iz šentjernejskih in škocjanskih krajev. (Foto: I. Pavlič)

RAZNOLIK KONCERT SATTNERJEVIH DNEVOV - Četrty koncert Sattnerjevih dnevo, ki so ga pripravili v nedeljo, 18. novembra, po večerni maši v novomeški frančiškanski cerkvi, je bil glasbeno bogat in pester. Številno občinstvo, ki je povsem napolnilo cerkev, je lahko prisluhnilo petju komornega zbora Gallus iz Kranja pod vodstvom Angele Tomanič, pevskemu solistu Alešu Makovcu, ki je ob klavirski spremljavi Cvetke Krampelj zapel dve Sattnerjevi skladbi, solistkama Marjetki Horžen Podgoršek in Mojci Saje, ki sta solo in v duetu zapeli ob orgelski spremljavi Milana Brudarja in ob spremljavi priložnostnega komornega godalnega orkestra pod vodstvom Milana Brudarja - orkester je nastopil tudi samostojno - tenoristu Matjažu Kastelcu, kvartetu rogov in orgelskemu nastopu Angele Tomanič. Na sliki: gostujoči zbor Gallus iz Kranja. (Foto: M. Markelj)

PRI VIDMARJEVIH TUDI VITRAŽI IN OKVIRJANJE SLIK - Steklarstvo Vidmar na Brodu ni znano samo po steklitvah, obdelavi stekel in ogledal, izdelavi izolacijskih stekel in varnostnih stekel, peskanju in graviranju, temveč tudi po steklarski galeriji, v kateri izdelujejo vitraže in okvirjajo slike. Prihajajoči čas praznikov je kot nalašč za obisk galerije, kjer lahko izbirate med slikami priznanih slikarjev ali sliko prinesete s seboj in izberete okvir. V galeriji Steklarstva Vidmar bodo poskrbeli za zunanjo preobleko izdelka, s katerim boste obdarili poslovnega partnerja ali svoje najbližje. (Foto: Majda Luzar, EPS)

MARTINOV VEČER PO BELOKRANJSKO V MORAVČAH - Že tradicionalna prireditev je v KD v Moravčah potekala v petek, 9. novembra. Pred polno dvorano KD so bili nastopajoči, med drugimi folklorna skupina Semiška ohcet, Mladi Dolenjci, dramska skupina Limbar iz Moravč in moški pevski zbor Tine Kos, deležni burnega aplavza publike. Dekleta v belokranjskih oblačilih so za dobrodošlico postregla s kozarcem belokranjskega vina. (Foto: J. Novak)

Z devetletko v šolskem letu 2002/2003

SEVNICA - O aktivnostih za uvedbo devetletke na OŠ v Sevnici so se sevniki župan in strokovni sodelavci oddelka za družbene dejavnosti pogovarjali z ravnateljico OŠ Savo Kladnik Jelko Slukan in pomočnikom ravnateljice Slovenkom Podržajem ter ravnateljico vrtca Danico Božič. Z devetletko naj bi začeli v šolskem letu 2002/2003 v tretji triadi in v letu 2003/2004 v I. triadi. V skladu s planom razvoja šolstva v občini bo šola pridobila prostore vrtca Kekec, ki se bo po izgradnji novih prostorov preselil v Naselje heroja Maroka. V naslednjem proračunskem letu bo prišlo do izgradnje prizidka in telovadnice k osnovni šoli na Blanci, potem pa bodo investicije realizirali po sprejetem vrstnem redu.

Prazni študentski želodčki

Počasen računalnik kriv za študentsko lakoto

Zaradi študentskih bonov je v Ljubljani lačnih veliko manj študentov, kot bi jih bilo, če se Študentska organizacija Univerze v Ljubljani (ŠOU) in država leta 1992 ne bi odločili finančno izdatno kriti stroškov kosila. Vsakemu študentu, ki ni redno zaposlen, pripada toliko bonov, kot je delovnih dni v letu, in to po zares ugodnih cenah. Tudi zato je vsako leto oktobra izredno stanje na prodajnih mestih, letos pa je študentom zagodel še počasni računalniški program. Nizkim cenam navkljub je zato še kar veliko praznih želodčkov.

Da en študent naroči in dobi bon, traja tudi do 15 minut, saj mora računalnik v ogromni bazi najti njegove podatke, nato

pa tiskalnik bone s črtno kodo natisne. Prejšnje bone so študentje dobili hitro, saj so jih prodajalci vedno imeli dovolj pripravljenih. Ker jih je bilo zlahka ponarediti (barvno fotokopirati), je ŠOU res moral ukrepati, vendar bi bilo prav, da bi poskrbel za zmogljivejši računalniški program. Že v lanski zadnji polovici študijskega leta so bile namreč vrste velike, pa čeprav ni bilo tako velikega navala kot je vsako leto oktobra.

ŠOU je študentom zamudno, včasih večurno, pa vseeno neuspešno (ker so pred nosom zaprli vrata, češ, konec delovnega časa) čakanje razložil na spletni strani in na letaku, ki so ga delili po šolah. Priznali so, da je računalniški program preobremenjen in obljubili, da ga bodo kmalu posodobili, študentom pa med drugim priporočali, naj bone kupujejo le enkrat mesečno. Očitno je računalniška evidenca zares slaba, saj kar mnogim študentom še ni uspelo kupiti niti enega bona, kaj šele da bi tam stali za vsak bon posebej.

Da bi zmanjšali nadležne vrste in pomirili prazne želodčke študentov, bi lahko uvedli na primer kreditne kartice, ki bi jih kot račune za mobilne telefone lahko polnili študentje sami, gostinci pa bi ob predložitvi študentske izkaznice iz računa odtrgali bonificirano ceno obroka. To ŠOU seveda ne bi ustrezalo, saj potem ne bi vedeli, ali je posamezen študent res jedel le tolikokrat, kolikor mu pripada, in ne morda večkrat. Kot da študentje tako radi jedo hrano iz menze...

MOJCA RAPUŠ

Elektronska redovalnica nepotrebna

Mnenje Dijaške organizacije Slovenije

Predstavniki dijakov posamezne srednje šole smo ob prejetem gradivu o elektronski redovalnici (in dnevniku) razpravljali na sestankih Šolskih dijaških skupnosti in tako pridobili mnenja posameznih oddelčnih skupnosti.

Čeprav gre za prakso, ki je uveljavljena v tujini, menimo, da je projekt na slovenskih šolah nepotreben. Tako smo se odločili na sejah in burnih razpravah v parlamentu Dijaške organizacije, na katerih je vsakič sodelovalo več kot 100 predstavnikov srednjih šol.

Dijaki tega projekta ne podpiramo zaradi možnosti še večje odtujitve staršev od otrok, še posebej s sproščanjem ocen preko SMS sporočil, kjer gre tudi za vprašanje varnosti podatkov. Projekt spodbuja tudi večanje neenakosti v družbi, saj še vedno veliko ljudi nima računalnika ali dostopa do interneta oz. z njim ne znajo delati, izključuje pa tudi tiste revne starše, ki ne bi mogli plačevati vploga.

Projektu nasprotujejo številni ravnatelji in želijo, da starši še naprej prihajajo v šolo osebno. Negativno stališče do projekta zavzemajo tudi starši, ki si želijo ohraniti stike s svojimi otroki in šolo.

DIMITRIJ DJOKIČ,
predsednik Dijaške organizacije Slovenije

MILADI DOPISNIK

OBISK UČENCEV IZ VUKOVARJA - Deset učencev in dva učitelja iz Vukovarja so skupaj s pišeškimi učenci, ki so bili njihovi gostitelji, obiskali našo osnovno šolo. Učencem smo predstavili različne šolske dejavnosti. Zelo so bili navdušeni nad športno dvorano, kjer smo se z njimi pomerili v malem nogometu in odbojki. Navdušeni so bili tudi nad računalniško učilnico, saj so lahko brskali po internetu, risali, pisali ali pa igrali igrice (na sliki). Med zabavo smo Moniko Tomanič in Majo Malčič, učenci 8. r., povprašali, kako je pri njih na šoli. Povedali sta, da odkar ni več bojov, pouk poteka skoraj normalno, čeprav šola še obnavlja. O naši šoli sta rekli, da je lepa. (Martina Cizel, 7. r. OŠ Dobova)

Živi zdravo, jej z glavo

Gledališka predstava, ki je mlade podučila o pomenu zdravega prehranjevanja

V sredo, 17. oktobra, smo se učenci 8. r. odpravili v novomeški Kulturni center Janeza Trdine na gledališko predstavo. Imenovala se je Živi zdravo, jej z glavo. Glavna igralka sta bila oče in hčerka.

Oče je prišel na oder in si na mizo prinesel listek in svinčnik. Začel si je zapisovati vsa živila, ki bi jih rad jedel. Rebrca, šunka, beli kruh, osem krofov, tri vrečke čipsa. Potem je na oder priskakljala njegova hči. Oče jo je poslal v trgovino. Oči bi ji kmalu padle iz jamic, ko je prebrala, kaj je pisalo na lističu. Takoj ga je začela sprashevati, zakaj to in ono, on pa si je izmišljeval nešteto razlogov. Ni mu verjela. Domov je prinesla sama zdrava živila: zrnat kruh, piščančje hrenovke, pašteto, vodo... Oče je bil seveda

začuden. In tako se je začela prava o zdravi prehrani. Zdrava prehrana je tista, ki ne škoduje našemu organizmu in so v njej zdrave snovi. Vendar je predvsem važno, da si hrano čez dan pravilno razporedimo. Zadnje čase se v svetu uveljavlja tudi hitra hrana. Ampak ta ni zdrava. Glavna igralka sta omenjala tudi dve boleznii prehranjevanja - anoreksijo in bulimijo. Najbolj pa sem si zapomnila misel, da je treba dobre misli zalivati, slabe pa iztrgati iz glave in jih potepati z nogami. Tudi to sodi k dobremu počutju vsakega človeka.

Predstava se je končala ob 13. uri. Miza na odru je bila založena s samimi zdravimi okusnimi jedmi in živili. Mislim, da nisem bila edina, ki ji je krulilo v želodcu. MAJA ŠIMC, 8. B. OŠ Brusnice

Prepoznali so se na fotografijah

Izgnanci v nemških taboriščih

ŠENTJANŽ - V okviru praznika KS Šentjanž na Dolenjskem so ob 60. obletnici izgnanstva in 60. obletnici boja Milana Majcna in Jančija Mevžlja v Murnicah KS Šentjanž, Krajevna organizacija Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 Šentjanž in Krajevna organizacija Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 Krmelj - Tržišče organizirale družabno prireditve.

Na razstavi v KD Šentjanž, ki jo je pripravil Janez Kos in spregovoril tudi o njenem pomenu za današnji čas, smo se mnogi izgnanci prepoznali na fotografijah iz prisilnega izgnanstva v nemških taboriščih. V kulturnem programu so nastopili oktet Jurij Dalmatin, recitatorji in pevci OŠ Milana Majcna iz Šentjanža.

Predsednica društva izgnancev Slovenije Ivica Žnidaršič, ki je tudi sama preživljala otroštvo v izgnanskih taboriščih v Nemčiji, je obudila spomin na kalvarijo prisilnih izgnancev. Poudarila je, da se mnogi niso nikoli vrnili in da so grobovi Slovencev raztreseni po tretjem rajhu.

Govorila je tudi o Zakonu o žrtvah vojnega nasilja in odškodnini za odvzeto in uničeno premoženje, za katero upamo, da jo bomo nekoč prejeli.

JANEZ BLAS,

Prisilni slovenski izganec v nemških taboriščih v letih 1941-1945

Občinski praznik

Tudi letos je proslava ob občinskem prazniku Občine Semič potekal v tamkajšnjem kulturnem domu. Na slovesnosti so se predstavili moški pevski zbor in učenci osnovne šole. Občina je tudi letos podelila plakate in diplome Semičanom, ki so se izkazali na različnih področjih dela. Kriteriji za dodelitev so predvsem nesebično in aktivno delo. Diplome so letos dobili Jožef Kambič, Milan Plut, Alojz Rogelj, Martina Jakša in skupina starejših pritrkovalcev. Poleg diplom so razdelili tudi plakete, in sicer Vlasti Henigsmann, Antonu Malnariću, članski tekmovalni ekipi PGD Štrekljavec ter tovarni Iskra iz Semiča. PGD Stranska vas je plaketo prejela ob 70-letnici svojega delovanja.

TJAŠA ŽUGELJ, 8. a
Novinarski krožek OŠ Semič

Janez Blas je eden od številnih prisilnih izgnancev v letih 1941-1945 v nemških taboriščih, ki se je prepoznal na fotografiji prisilnih izgnancev. (Foto: I. Žnidaršič)

Vsi smo na isti poti

Oskrbovanci doma Impoljca obiskali grobove na Logu pri Sevnici - Smrt ni naša sovražnica

Ob dnevu reformacije je bilo v našem domu Impoljca, ki nosi naziv "S posebnim statusom" čutiti nekaj prazničnega. Na ta dan smo Slovenci dobili prvo knjigo, s tem pa stopili v najnaprednejšo evropsko elito.

Dan prej se je zbrala manjša skupina nas "mlajših", ki smo se dogovorili z vodstvom doma, da bomo obiskali skupni grob pokojnikov, ki so prebivali tukaj med nami. Želeli smo se jim pokloniti in se jih spomniti. Pokopališče na Logu je bilo ta dan podobno pokopališčem drugod po naši deželi.

Tekmovalna mrzlica, čigav grob bo najlepše urejen, je bila povsod prisotna. V tišini je bilo slišati le hitre korake svojcev, šumenje vode iz bližnje pipe... Če si dogajanje opazoval od daleč, se je zdelo smešno in neokusno. Kot bi pokojniki svojece opazovali iz grobov in opozarjali, kako naj jih uredijo. Kot pri frizerju.

Naš skupinski domski grob, grob naših nekdanjih prijateljev, je v kotu pokopališča. Darja, naša domska vrtnarica, je poskrbela, da je bil lep razsvetljen in okrašen. Nad grobom je tabla iz črnega marmorja, vanjo je z zlatimi črkami vklesan napis Impoljca. Svoj zadnji dom so tu našli Godlar, Petričeva Rezka, Ravbarjeva

Ana, nekdanji odlični telovadelec iz društva Sokol Ivan Perše...

Nihče od nas, ki smo obiskali grob, ni zbujal vtisa posebne žalosti. Ni bilo solza in tihega ihtenja, saj se prav vsi zavedamo, da smo na isti poti, nekateri prej, drugi pozneje. Ko se za trenutek zaveš te realnosti, ti tudi gospodična s koso v roki ni več tuja. Nekaterim je bila smrt celo njihova prijateljica. Z njo je bilo vsaj za nekatere konec bolečin in trpljenja.

Smrt ni vedno sovražnica Zemljanov. Nasprotno! Tisti, ki so najbolj trpeli, so zadnje dejanje celo želeli. Med spominom na naše mrtve so prav gotovo najbolj izstopajo žrtve vojnega in povojnega nasilja. Kako številna so množična brezna grobišča, drugače jih ne morem imenovati. Zločine bi kvečjemu lahko pripisali grobim živalim, pa še te so včasih bolj usmiljene kot mi, ki hočemo biti ljudje. Strahote, ki so se dogajale po vsej Evropi, ne bodo nikoli pozabljene.

Vsi upamo, da se množični grobovi ne bodo več ponovili. Mrtve pustimo, naj počivajo v miru, to so si zaslužili. Živi pa se potrudimo, da se kaj podobnega ne bi nikoli več ponovilo. Dve katastrofalni vojni bi nam morali biti več kot v poduk.

FRANKO PELLASCHIER

Jesenske počitnice

Bližal se je konec oktobra in že so bile tu prve jesenske počitnice. V tem tednu je bilo kar pestro. V nedeljo so nam podaljšali spanec za eno uro. Dva dni sem bila na počitnicah pri mami v Pavli vasi. Na dan mrtvih smo obiskali grobove. Tudi jaz sem prižgala svečke. K nam so prišli tudi sorodniki. Malo sem prebirala knjige ter pomagala mami. In že je bil konec tedna, ko se je bilo treba pripraviti na šolo. Počitnice so bile kratke, a zelo lepe.

BARBARA VIRANT
OŠ Krmelj

Razmišljanje o nasilju

Danes se lahko z nasiljem srečamo skoraj povsod. Priznati moramo, da ni večernega filma brez nasilja. Tudi na šolah je veliko žrtev nasilja, ki so tiho in se ne upajo priznati, kaj se jim dogaja in kako jih je strah. Takim fantom in dekletom bi morali pomagati. Menim, da so žrtve nasilja tisti, ki so tihi, ki se ne znajo ali ne morejo vključiti v družbo. Nasilneži pa so tisti, ki se delajo "frajerje" in bi radi prijateljem dokazali svoj pogum tako, da nadlegujejo šibkeje. Da pa bi bilo nasilja manj, bi vsak od nas moral prispevati svoj delež k zmanjševanju in preprečevanju nasilja. Nasilneže bi morali kaznovati, žrtve pa podučiti o tem, kako se morajo braniti, da jih ne bo strah pred nasilneži.

MARUŠA BRADAČ, 7. a
Novinarski krožek OŠ Brežice

Evropsko tekmovanje v Zagrebu

V petek, 21. septembra, smo se štirje učenci odpravili v Zagreb na 16. evropsko prometnoizobraževalno tekmovanje. Bili smo Andrejka Štimpfel (5. b), Tea Tomažin (5. b), Jernej Mesojevec (5. b) in Benjamin Polovič (6. a). Na pot so nas pospremili predstavniki AMD in AMZS Novo mesto, novomeški župan Anton Starc in naš učitelj prometne vzgoje Jože Novak. V soboto smo se zbrali pred hotelom in se nato s tremi avtobusi in še mi z novim kombijem, ki so nam ga dali za naš pot, odpeljali v spremstvu policije do dvorane v Zagrebu. Najprej so nas seznanili s pravili tekmovanja in nas razdelili po državah. Tekmovanje je potekalo zunaj in v dvorani. Bili so različni poligoni, ožine, osmica, prenašanje verige, reševali pa smo tudi teste. Večina vaj nam je bila znana s treningov, zato je bila vožnja lažja. Dobro smo se odrezali, saj smo za sedli 6. mesto. Pohvalili so nas in bili smo ponosni. Zastopati Slovenijo in se pomeriti še z 20 drugimi državami, ni kar tako.

ANDREJKA ŠTIMPFELJ,
TEA TOMAŽIN, 5. b
OŠ Šmarjeta

KANDIJA JE DRAGOCENA LOKACIJA

Brežine Krke so last vseh Novomeščanov

Kako se dela, kako naj se ne bi delalo ali zakaj naj ne bi bilo lokacije Vavžik v Kandijski ulici tik ob reki Krki.

Zaporedje dogodkov – leto 1989: V drugi polovici meseca marca je postalo jasno, da se bo začela rekonstrukcija Partizanske ceste (zdaj Kandijska). Hitra zagotovila sredstev in inflatorna gibanja so pospešili začetek del brez poprejšnjih potrebnih načrtov. Komite za urbanizem pri občini Novo mesto je zaprosil ožji odbor za prenovo starega mestnega jedra za soglasje pri določenih delih na omenjeni cesti. Odbor je 6.4.1989 zavzel negativno stališče do predvidenih posegov. Zaradi tega je bil 7.4.1989 sklican odbor v širšem sestavu, ki pa ni mogel prevzeti odgovornosti za dela, ki se izvajajo na tak način (brez predhodnega načrta in pod tako prisilo roka). Predlagana je bila preložitve začetka del vsaj za teden dni, v tem času pa naj bi strokovna skupina odbora prezentirala probleme in nakazala rešitve, ki bi bile čimbolj v skladu z intencijami prenove Kandije in celotnega mestnega jedra. Strokovna skupina se je 10.4.1989 sestala še enkrat, kjer so bili problemi ponovno temeljito obdelani.

Na sestanku smo ugotovili, da so se dela že začela in da je nemudoma potrebno začeti spremljati izvajanje del, da bi zagotovili interese prenove Kandije. Operativno spremljanje obnove Partizanske ceste sva izvajala v glavnem arhitekta Blatnik in Lapajne, pri čemer je nekatere probleme pomagal reševati Račević, univ. dipl. grad. inž. Naše delo (zapisniki, skice sprotnih ureditev in drugo) je zajeto v mapi pod naslovom Obnova Partizanske ceste in je bilo oddano kot Poročilo za izvršni svet občine Novo mesto pod št. P-01/89, datum 23.5.1989, ter je dostopno javnosti.

V poročilu posebej izpostavljam tri dokumente, katere je pripravil Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto in so sestavni del tega poročila:

1. Dopis zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Zavodu za druženo planiranje dne 12.9.1985. Zadeva: Smernice za obdelavo lokacije, objekt: Nova lekarna in Zavod SMH Novo mesto, lokacija: ZN Zdravstveni center v Kandiji (ZN-10/76). V dopisu začasni poslovodni organ - arhitekt Jovo Grobovšek izčrpnost in bogato predstavljala Kandijo in njene probleme ter hkrati ponuja rešitve. Moram reči, da je bilo to bogato gradivo, ki je danes še bolj aktualno. Takrat, ko sva se z arhitektom Blatnikom morala hitro odločiti o nekaterih podrobnostih, je bilo neprecenljivo vrednosti.

2. Dopis zavoda Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje Novo mesto dne 4.4.1989 v zadevi: Partizanska cesta, popravila kanalizacije in vodovoda (za Ko-

munalo Novo mesto) – direktor Jovo Grobovšek. Dopis govori o tem, da korekcije Partizanske ceste niso v prid ohranjanju pomembnega predela mesta in njegovemu sodobnemu in bodočemu razvoju, našteva pa tudi pomembne podrobnosti ostale infrastrukture. Prizadetost avtorja je zlasti značilna v zadnjem odstavku dopisa: "...želimo si, da bi nekoč ime mesta pisalo v turističnih zemljevidih Novo mesto (zanimivo), če že ne Novo mesto (vredno ogleda)".

3. Dopis zavoda Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje dne 19.4.1989, kjer direktor zavoda arhitekt Jovo Grobovšek govori o potrebnih pogojih, ki bi omogočili revitalizacijo kompleksa Kandije.

Za razumevanje celotnega članka bom navedel osnovne zamisli revitalizacije Partizanske ceste, kakor jih je podal arhitekt Grobovšek v svojem dopisu.

a) Kandija je zgodovinsko pomemben del historičnega Novega mesta in kot taka enakovredna srednjeveškemu jedru.

b) Brežine reke Krke so vitalni življenjski prostor prebivalcev mesta vseh starostnih struktur in nagnjenj.

c) Na Kandijo mora gravitirati življenje pešca in meščana iz naselja Majde Šilc (današnja Jakčeva ulica), Grma, dela Šmihela, Lebanove ulice in Mirana Jarca, delno tudi Drške in Broda.

d) Kandija mora postati del najbolj reprezentančnega humanega bivalnega okolja, okolja srečevanja in preživljanja zasluženega prostega časa.

e) Ukinitve vsega tranzitnega prometa.

Nadalje dopis v podrobnostih govori o posameznih objektih, kjer je rečeno v točki 8: Odstranitev stavb Partizanska 10 (Barbičeva hiša) in Partizanska 12 (delavnica Vavžik) ter razmislek o nadomestnem paviljonu na tem mestu ter izhodih na vodo v pontonske pomole in čolnarne ter kavarno in restavracijo na vodi...

In še o Partizanski 12 (delavnica Vavžik): stavba je brez vseh kvalitet, le gabaritno nakazuje način pozidave in urejanja Kandije. Sklep: stavba se odstrani in na platoju kasneje izvaja ureditev po celovitem konceptu "Kandija".

Iz navedenega se vidi, da ni mogoče reševati posameznih objektov v Kandiji brez vizije celote, kar sva z arhitektom Blatnikom tudi poudarila na koncu poročila izvršnemu svetu občine Novo mesto.

Leto 1995 - 1996

Na podlagi študije problematike celotne Kandije in določenih izizov kandijskega križišča sem posku-

šal leta 1996 na razstavi "Kandija iz preteklosti v prihodnost - vizije in realnost" prikazati posamezne probleme in jih reševati v celoti. Pri tem sem, kolikor je le mogoče, upošteval zgoraj našteje smernice arhitekta Grobovska iz let 1985, 1988 in 1989. Velika spodbuda so bile tudi konzultacije z Marinko Dražume-rič, dipl. umetnostno zgodovinarstvo in etnologinjo. Moram poudariti, da je ena izmed značilnosti predloga celovite rešitve odprtosti Kandije proti staremu mestnemu jedru in s tem v zvezi absolutna dostopnost desnega brega reke Krke ter poveza-va Kandije ob reki s Portovalom.

Logična posledica takih ureditev je predlog, da na sami brežini reke Krke ne bo nobenih novogradenj.

Celovita rešitev kompleksa Kandije je bila predstavljena še dvakrat: na razstavah v Novem mestu in Ljubljani in objavljena leta 1996 v Novomeškem zborniku.

Leto 2000

Sem član Odbora za okolje in prostor pri Mestni občini Novo mesto. Na 13. seji smo dne 27.6.2000 obravnavali tudi premoženjskopravne zadeve – soglasje k prodaji stavbnih zemljišč v lasti občine. Med drugimi zemljišči je bila naprodaj tudi parcela št. 469 površine 327 m² – neposredno poleg delavnice Vavžik. Z ozirom na povedano problematiko Kandije sem postal pozoren in sem stanje razložil odboru. Odbor je nato sklenil, naj se iz predloga sklepa št. 1 umakne in ponovno preveri naslednja zemljišča pod zaporednimi številkami: 24 parc. št. 469, stanovanjska stavba v izmeri 241 m² in dvorišče v izmeri 86 m², KO Kandija (počakati do rekonstrukcije Kandijske ceste).

Kasneje o tej parceli nismo več razpravljali.

Leto 2001

Najprej so me dosegle govornice, naj bi se napravila nadomestna gradnja delavnice Vavžik, da je že dano tudi spomeniškovarstveno soglasje, pa nisem verjel. Tudi na vprašanje na odboru nisem dobil odgovora. Po pisмени zahtevi 24.4.2001 sem junija 2001 le dobil odgovor sekretariata za okolje in prostor – oddelka za prostorsko planiranje, kjer je razvidno, da je:

1. Lokacijska dokumentacija Vavžik bila narejena že januarja 2000;

2. geodetski posnetek pa že decembra 1999;

3. da je parkirni prostor v sklopu lokacije Vavžik narisani prav na parceli 469 KO Kandija, o katere prodaji smo razpravljali na odboru in sklenili, da se počaka do rekonstrukcije kandijske ceste;

4. da je Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto 13.3.2000 izdal popolnoma nasprotno soglasje od tistih pogojev, ki jih omenjam iz leta 1989 (pripravil konservator Tomaž Golob, univ. dipl. um. zg., direktor D. Breščak, univ. dipl. arheolog). Soglasje iz leta 2000 v bistvu na kratko, brez globlje analize dovoljuje objekt in trdi, da je oblikovanje usklajeno s projektantom. Dodan je odstavek o parkirnem prostoru - v nasprotju s temeljitimi analizami prostora, ki jih je podal arhitekt Grobovšek v treh dokumentih in v katerih je zavrnil lokacijo na tem mestu.

Medtem sem izvedel, da je bila parcela št. 489 k.o. Kandija kljub

FOTO: Milan Markelj

sklepu odbora prodana. Zanima me, komu in kdo je to omogočil.

Moje mnenje o izdelani lokaciji

Ni nujno, da se vsakdo strinja s podanimi rešitvami celotne Kandije, kakor sem jih predstavil na razstavah in v Katalogu razstave, vendar lokacija Vavžik na tem mestu strokovno ne zdrži iz več razlogov:

1. lokacija se ne rešuje v kontekstu celotnega dogajanja v historični Kandiji.

2. desni breg Krke naj bi ostal nepozidan in tako dostopen vsem meščanom;

3. po lokacijski dokumentaciji je razdalja med obstoječim objektom Kandijska 26 in novim nadomestnim objektom Vavžik približno 11 m, kar je preozko za izvedbo sodobnega cestnega profila s peš pločniki, z varnostnimi pasovi in s kolesarskimi stezami. Za ilustracijo: projektirani profil nove Šmihelske ceste znaša 15 m, torej zmanjka tu 4 m;

4. projektant lokacijske dokumentacije določi dvostezno kolesarsko pot na severni strani, kar ni utemeljeno v nobenem splošnem doku-

mentu (ne ve se, kje so navezave proti mestu itd.);

5. način lociranja samega objekta onemogoča iskanje drugačnih tras Kandijske ceste in izvedbe kandijskega križišča;

6. novi objekt onemogoča izvedbo kontinuiranih sprehajalnih poti oziroma kolesarskih stez (morda drugačen način kot klasičen ob cesti!) na relaciji Ragov log-Kandija-športni center Portoval.

Skratka: iz vsega povedanega je razvidno, da je v Kandiji še toliko nedorečenih stvari, potencialno pa je Kandija dragocena lokacija za nas in naše potomce in ne dopušča takih napak pri lociranju posameznih objektov.

Službo spomeniškega varstva bi spomnil na arhivsko gradivo in na že opravljene študije v Kandiji, saj po mojem mnenju ne bi napravila takega spodrsrlajaja, da bi dala soglasje za nekaj, česar poprej po temeljiti analizi ni dala. Prav tako pa bi spomnil gospoda župana in sekretarja za okolje in prostor na odgovornost za prostorski razvoj in za take rešitve, ki bodo služile tudi zanamcem.

Pripravil: MARIJAN LAPAJNE

OB UKINITVI JAVNIH PREVOZOV

Kdo gre v Evropo?

Kadarkoli slišim napoved, da se vse bolj "bližamo" Evropi, mi to zavozla razpoloženje v gordijski voz. Da naj bi šli tja, nam polnijo ušesa ob nenehnih primerjavah raznih, tudi najosnovnejših dobrin ter njihovih podražitev. In čisti kapitalizem vse bolj odkrito kaže svoje karte.

Živim v vasi, ki je po cesti (cesta Novo mesto-Semič) pravo dirkališče, posebno ob delovnih konicah ter ob koncu tedna, žal pa nas je veliko, ki smo skoraj primorani štopati Belokranjce za jutranjo pot v Novo mesto. Ampak kdo bo ustavil betežni ženščin? Z leti postaja plemenitejša le izbрана pijača, ženske zagotovo ne, da se malce pošalim, čeprav mi še malo ni do smeha. Imeli smo lokalni avtobus (vsa čast pok. podjetju Gorjanci), zdaj vozi evropsko nastrojeno I in I Koper čisto po svojem režimu. In ironija nad ironijo - avtobus ob 7. uri zjutraj šolarje odpelje z Laz, ob 13. uri jih pripelje iz Šmihela in Birčne vasi nazaj, po nerazumljivi logiki (z leti verjetno peša tudi razum) pa vozi le šolarje. To je menda zakon, ne menda, ampak je res. Na intervencijo krajanov in vodstva KS smo imeli sestanek s predstavniki Občine Novo mesto. In smo položili karte na mizo, mi in oni, za ta randi pripravljeni. Vsem je sicer jasno, da je vožnja v ta konec samo zaradi nekaj betežnih krajanov, ki morajo k zdravniku, pa še nekaj mlajših zaradi (če verjamete ali ne) tudi službe in drugih opravkov v Novem mestu, kjer so vse uradne institucije pa še kaj drugega poleg, nerentabilna. In preostane vlak, so dejali. Seveda - vlak je udoben, poceni, žal pa za mnoge od nas predač. Z Laz je do železniške postaje Uršna

sela 40 minut v eno stran, z Ljubna prav tako, tu pa sta še Dobindol in Travni Dol.

Z nostalgijo se spominjam socialističnih časov. Takrat smo hodili po utrjeni potki ob progi in si za tri četrt skrajšali pot, pa še leta so nam služila. Zdaj je ta pot uničena in na vlak moramo po cesti skozi Uršna sela in nazaj proti Lazom po drugi cesti. Vsem, ki nam trobijo na upehana ušesa ter kažejo svetlo pot v Evropo, bi svetovala, naj le enkrat opravijo to pešpot, pa jim bo kristalno jasno, kako se počutimo. Jaz zelo težko hodim zaradi raznih obolenj nog, v vasi pa je še več meni podobnih, ki smo odvisni le od nog, ker nimamo prevoza. In kako se počuti ostarelo bitje, ki z dvignjenim palcem stoji ob cesti kot "občinska reva"? Za to najbrž ni potrebno veliko domišljije. Zdaj grozi železnica, da bo na naši relaciji zreducirala vlake ob koncu tena. In vsi, ki ob nedeljah hodimo na obiske v bolnice in domove za ostarele z vlakom, že iščemo izhode v sili.

Zakaj avtobus, ki pripelje v vas in vozi le "strogo zaščitene šolarje", naj mi oprostijo za ta izraz, ki je, kar pač je, ne vzame gor nas nekaj potnikov, saj nas ni veliko? Pridno bi stali in ne bi motili vzdušja vesele mladeži. Vajeni smo že vsega, vedno teže pa razumemo udrihanje po starem in opevanje novega sistema, ki postaja vedno bolj nehuman. Ali je takole obnašanje merilo za pot v Evropo ali pa je ta čista izmišljotina, tako rekoč pravljica za lahko noč? Ali pa gre v Evropo le naša ljuba Slovenija in peščica izvoljenih, vsi drugi podaniki pa bomo plačevali le ceho za to.

JOŽA SLADIČ
Laze, Uršna sela

FOTO: Milan Markelj

POGORELCI

Garanje se je v pol ure sesulo v pepel

Ljudje, ki na vsakem koraku in ob vsakem spodrsllaju obupujejo, tarnajo nad svojo usodo in nasploh pričakujejo od vseh, ki so jih pripravljene poslušati, pomilovanje, bi morali prisluhniti tistim, nad katerimi se je tako neusmiljeno poigrala usoda, četudi je niso izzivali. Med slednjimi sta tudi Ana Puhek in njen sin Vinko iz Pustega Gradca pri Dragatušu, ki kljub hudim življenjskim preizkušnjam žreta v prihodnost z optimizmom, zlasti Vinko pa ima tudi polno malho načrtov.

Prvi hud udarec za Puhkove je bil spomladi leta 1971, ko se je v bližnji Lahinji utopil komaj šest let star sin Zdravko. Z bratom Vinkom sta se podila po obrežju, spodrsnilo mu je, a kljub temu, da ga je bližnji sosed Klepec hitro potegnil iz vode, za fantiča ni bilo več pomoči, zlomil si je namreč tilnik. Dve leti pozneje je takrat 36-letna Ana ostala brez moža Poldeta, 9-letni Vinko pa brez očeta. "Kako sem bila nesrečna!" zavzdihne Ana, ko se spomni na tiste čase. S sinom sta namreč ostala sama na kmetiji, zato jima je prišla na pomoč Anina mama iz Bosiljevega onkraj Kolpe. Vinko je moral, četudi še v rosnih letih, velikokrat poprijeti za možka dela, a se mu kmetija ni zamerila. Nasprotno, vzljubil jo je. Morda celo bolj, kot če ne bi bil prisiljen na hitro odrasti.

Vsi trije so pridno delali, varčevali in posodabljali domačijo. Ana se je za štiri leta celo honorarno zaposlila pri črnomaljskem Viatorju kot snažilka, da je z zaslužkom odplačevala obroke za traktor. Dograjevali so tudi hišo in ravno letos je nameraval Vinko nerediti še fasado, pa se je lanskega 15. avgusta prav na veliki šmaren v pičle pol ure vse zasukalo. V pepel se niso sesuli le načrti preudarnega gospodarja, temveč tudi vse, kar je gradil in dograjeval skoraj dve desetletji.

"Po maši v bližnjem Zapudju in prazničnem kosilu sem se okrog pol druge ure popoldne odpravil v službo v črnomaljski Danfoss, saj delam v štirih izmenah. Kmalu potem, ko sem odšel, je nad hlevom zagorelo. Saj so prišli na pomoč dragatuški in črnomaljski gasilci ter vaščani, a

hlev, garaža, skedenj in pristrešek, ki so bili pod dvaindvajset metrov dolgo streho, so zagoreli kot bakla," pripoveduje Vinko, medtem ko Ana ob obujanju spominov le nemočno tarnata. Gasilec je uspelo pred požarom ubraniti vsaj hišo, na kateri so na eni strani popokala stekla na vseh oknih, zgorelo pa je tudi ostrešje bližnje kašče. Seveda je bilo uničeno tudi vse, kar je bilo pod streho: seno in slama, pripravljena za zimo, deske, puhalnik, nakladalka. Na srečo je sredi dvorišča ostala vsaj traktorska prikolica s krompirjem, ki so ga bili pobrali prejšnji dan, ter nekaj traktorskih priključkov. Pred vrata v hlev pa se je podrl nadstrešek in zaprl dohod do živali. Zadušili so se štirje pitani prašiči, tri plemenske svinje, dve kravi in dva bika. Sosedu je uspelo rešiti le petnajst odojkov.

Puhkovima so sicer rekli, da je prišlo do samovžiga, a Vinko tega ne verjame. Ve, da tudi elektrika ni bila kriva. Najhuje pa mu je, da ga, ko je zagorelo, ni bilo doma, saj je prepričan, da bi mu uspelo kaj rešiti. A takrat, ko je ob hiši zijalo pogorišče, je moral misliti predvsem, kako naprej, saj je vedel, da časa ne more zasukati nazaj. Trdno je bil odločen,

HVALEŽNA ZA POMOČ - Ana in Vinko Puhek sta se po požaru, ki ju je presenetil lanskega 15. avgusta, že nekoliko pobrala tudi po zaslugi mnogih, ki so jima priskočili na pomoč. Prav zato, ker Vinko zatrjuje, da še vedno zaupa v kmetijstvo, je na pogorišču zrastle novo gospodarsko poslopje, v katerem za začetek redi plemenske svinje. (Foto: M. B.-J.)

da ga ta nesreča ne bo odvrnila od kmetovanja, zato niti za trenutek ni pomislil, da ne bi ponovno zgradil gospodarskega poslopja. Na srečo tudi tokrat, tako kot zlasti pri pogorelih že velikokrat, solidarnost ni padla na izpitu. "Sosedu so nama priskočili na pomoč. Ponudili so streho za odojke, pomagali počistiti pogorišče, na katerem je ostala le garaža pod skednjem. V začetku decembra, ko sem dobil dovoljenja, smo začeli graditi. Gospodarsko poslopje sem imel zavarovano, tako da sem dobil odškodnino. Sorodniki in prijatelji so pomagali pri gradnji, eni so prispevali les, na krajevni skupnosti so pripravili zbiralno akcijo po vaseh, sodelavci v Danfossu so odstopili plačo, ki so jo zaslužili z delom na solidarnostno soboto. Vsem, ki naju z mamó niso pustili sama na pogorišču, sva hvaležna iz vsega srca," je zadovoljen Vinko.

Tudi zaradi vse te pomoči sta začela Puhkova že aprila uporabljati

novó gospodarsko poslopje, približno tako veliko, kot je bilo nekdanje. Le da se je Vinko odločil, da se bo usmeril v svinjerejo in je temu prilagodil tudi gradnjo. V hlevu je prostora za rejo trinajstih do petnajstih plemenskih svinj, odojke pa namerava prodajati, saj je zanje veliko povpraševanje. Ker pa iz dolgoletnih izkušenj ve, da se v kmetijstvu marsikaj zasuka, je za vsak primer pripravil tudi bokse za rejo bikov.

Čeprav imata Puhkova pet hektarov svoje obdelovalne zemlje ter tri hektare v najemu, pravita, da s pomočjo strojev delo še zmoreta. Seveda je njuno kmetovanje nekoliko drugačno, saj živita na robu krajinskega parka Lahinja, precej njiv pa je v parku. A zatrjujeta, da ju to ne moti. Nasprotno, vesela sta, da prav zaradi parka prihajajo v njihovo vas številni turisti, ki so za vaščane očitno že postali del vsakdanjega življenja.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

PO PRESADITVI

Ko rečejo: "Ledvica dela," je to čista zmaga

Bil je avgust. Novomeščanka Zdravka Žižič se je odpravila na kopanje v Šmarješke Toplice. A ji, ljubiteljici vodnih radosti, ni bilo veliko do kopanja. Cel dan je bila vznemirjena. Naročila si je kavo in čakala ob telefonu. Ko je zazvonilo in na drugi strani reklo: "Mirjana tukaj. Ste zdravi?" je otrpnila, saj je vedela, da ta stavek pomeni presaditev, nato pa je vprašala: "Ja, kaj bo pa zdaj?"

Sestra Mirjana iz ambulante za presajanje organov ji je odgovorila: "Ja, kaj bo zdaj? Prišli boste v Ljubljano." Slišalo se je zelo preprosto, a ne za Zdravko Žižič. "Kot da se je pred menoj odvrtel film življenja: bolezní, dializa..." pripoveduje Žižičeva. Zbolela je že v srednji šoli, bila šestkrat operirana zaradi ledvičnih kamnov, pred petimi leti pa je začela z dializo. Med potjo domov je klicala reševalno službo, da jo odpelje v Ljubljano, saj so bili njeni najbližji na morju. "Ko sem videla, da je moje starše še bolj strah kot mene, sem jih potolažila, da bom prenesla, kot sem že vse dotlej, čeprav me je stiskalo in dušilo," je občutke pred odhodom opisovala 49-letna Novomeščanka.

Pređen je ledvični bolnik uvrščen na listo za presaditev organov, mora opraviti nešteto testove. "Pomembno je koliko plomb imaš v zobeh, med drugim ti slikajo nos, pregledajo te ginekološko," je preiskave, ki trajajo skoraj leto dni, opisala Žižičeva in dodala, da moraš vsakič, ko si bolan, to sporočiti, da te začasno umaknejo z liste. Ob prihodu v Ljubljano so jo zopet testirali, da bi dokončno potrdili primernost darovalca, in šele zvečer sporočili, da bo drugi dan zares dobila ledvico.

Noč v Ljubljani ni bila lahka. Spanca ni hotelo biti, premišljevala je o vsem, kar je v življenju naredila... "Kot da ločuješ med življenjem in smrtjo." Pa čeprav je vedela, da so operacije presaditve več kot 95-odst. uspešne, in čeprav se je precej pomirila, ko je izvedela, da bo sedemurno operacijo vodil kirurgurolog, ki ga pozna in on njo že 30 let.

Po operaciji se je zbudila "v vesoljskem Nasa centru - bilo je polno aparatov, cevok, ves čas nekaj delajo s tabo," se Zdravka Žižič spominja intenzivne nege in se nasmehne, da so okoli nje hodili samo izredno prijazni mladi moški - medicinski tehniki, ki "so veselí, da si se zbudil in ti je dobro." Najboljši občutek pa je bil, ko je izvedela, da je operacija uspešna, da "ledvica dela".

Ampak to delovanje je bilo avtomatsko, šele ko so Zdravki odvzeli vse katetre, je bila postavljena pred novo dejstvo. Povedala je, da je imela na začetku tako majhen mehur, da je morala odliti vsako kapljico posebej, sčasoma pa se mehur po-

veča in je tak kot pri ostalih povsem zdravih ljudeh.

Po presaditvi ledvic se prehrambene navade ledvičnih bolnikov postavijo na glavo. Prej je solato morala izpirati, grozdu prešteti jagode, jesti čim manj sadja in zelenjave. Zdaj mora popiti 2,5 litra tekočine na dan, pojesti čimveč sadja in zelenjave. "Ko sem v Kliničnem centru dobila za kosilo tudi banano, sem jo postavila na nočno omarico, gledala in se spraševala, ali je to sploh zame. Potem pa mi je zdravnik dejal, da jo zdaj smem pojesti," opisuje težak prehod iz ene v drugo skrajnost Žižičeva. Poleg tega mora pred obroki zaužiti številna zdravila, ki preprečujejo zavrnitev ledvice, začasno pa vplivajo tudi na izgled.

Dializa vzame bolniku približno petnajst ur na teden. Toliko ur tedensko ima zdaj energije polna Žižičeva preveč. Le kaj počne? Trenutno je še na bolniškem dopustu, ki po presaditvi organov traja 6 do 9 mesecev, pogosto pa mora v Ljubljano na preiskave. Kadar ima čas, rada pleše, se sprehaja na Otočcu ali v Šmarjeških Toplicah, še bolj zavzeto, odločno in marljivo vodi Društvo ledvičnih bolnikov Dolenjske, rada poseda in brklja po policah novomeške knjižnice, bere ameriške psihološke uspešnice, ki analizirajo odnos med moškim in žensko, trenutno pa se smeje neumnostim Bridget Jones. Upa, da bo zdaj, ko ni več odvisna od dialize, lahko odpotovala tudi kam zelo daleč. Rada bi se ogledala stara in znamenita mesta pa blišč Floride; v Dubrovnik pa, pravi, bo šla obvezno. To hrvaško obmorsko mesto je Novomeščanko začaralo, obožuje njegove starodavne mogočne zidove, ki so ostali trdni kljub njegovi pestri zgodovini. Zdi se ji, da je tako tudi z njo. Vedno vztraja, ne glede na to, kako brezupno se zdi.

MOJCA RAPUŠ

Zdravka Žižič

Na les, list ali jajce

Minka Smolič iz Ostroga riše že od mladih nog - Želja po študiju se ni uresničila - Letos prvič na tečaju

OSTROG - Ko je bila Minka Smolič majhna, je najraje risala, tudi za domačo nalogo. "Čeprav ni bilo risanje velikokrat za domačo nalogo," prizna. Veselje do likovnega ustvarjanja je ostalo, pred dvema letoma pa se mu je bolj posvetila, čeprav so ji vsi govorili, da bo za to čas, ko bo v penziji. "Kdo bo pa čakal do takrat," se nasmehne Minka Smolič.

Smoličeva pa tudi njena sestra sta ljubezen do slikanja podedovali od očeta tesarja, ki je risal in tudi izdeloval kozolce, prenesla pa jo je tudi na svoja otroka, za katera so pravili, da "komaj žlici držita v rokah, risati pa že znata".

Minka si je seveda želela svoje sposobnosti, ki jih pred drugimi sramežljivo skriva, dvakrat pa jih je postavila na ogled, in pravi: "Ne bom se hvalila, vesela pa sem, če so komu moje slike všeč." Ker ni bilo denarja in kljub prepričevanju strica iz Ljubljane, ki bi mlado dekletce vzel pod svoje budno oko, je Minka morala v službo.

Letos se je prvič udeležila tečaja pri Jožici Medle, ki jo je naučila veliko skrivnosti. Od nje bo poskušala čimveč izvedeti tudi na nadaljevalnem tečaju. Nekatere slike bi zdaj najraje kar vrgla stran, nekatere bo oz. je že na novo naslikala. Blejsko jezero je tako narisala že dvakrat, v prihodnosti pa si želi ponovno naslikati med drugim tudi

ZA MIZO - Ob čopičih in barvah se Minka Smolič odlično počuti. "Slikam za dušo," pravi. Na sliki so tudi njeni pirhi, ki jih je zelo lepo poslikala. Na enem izmed njih se z obračanjem razkrije vasica s cerkvijo. (Foto: M. R.)

svojo domačijo, ki je stara kar 300 let, zdaj pa je ni več.

Rada slika na les, platno, hrani pa tudi košarico lično poslikanih pirhov. Najraje upodablja živali in naravo, njena največja želja pa je upodobiti Jezusa v žitu. Žitno polje - "za vajo" kot pravi - je naslikano in visi uokvirjeno v jedilnici. Tukaj Minka tudi ustvarja, kmalu pa upa, da bo svoje čopiče, barve in slike lahko odnesla v atelje, ki si ga ureja na domu.

M. RAPUŠ

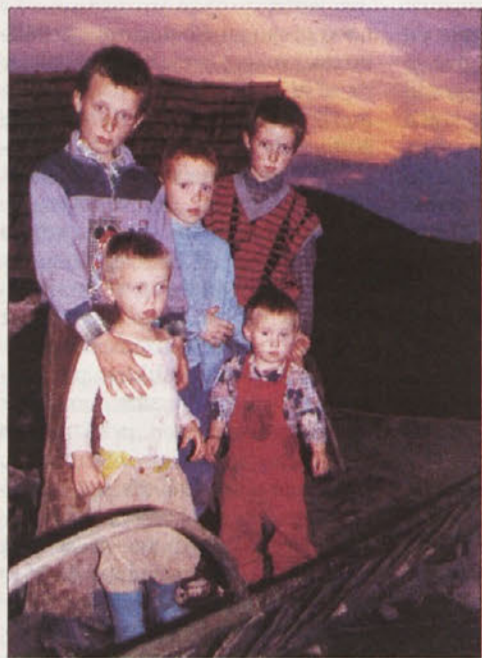
PRI KODRIČEVIH

Zima na Premagovcih

"Ko prihajajo decembrski prazniki in ko smo mnogi v toplem domačem krogu, nam še na misel ne pride, koliko je posameznikov in družin, ki tega ugodja ne poznajo."

Tako je nedavno zapisal Dušan Erhovnic iz Cerkelj ob Krki. Besede mu je narekovala usoda družine Kodrič v mali gorjanski vasi Premagovce v občini Krško. "Mediji so doslej že nekajkrat predstavili Kodričeve. Družina, ki šteje osem članov, se preživlja le z doma pridelanimi dobrinami. Zadnjih nekaj let skrbi zanjo tudi socialno skrbstvo.

V vsej tej življenjski revščini, v kateri pa v družini ni nasilja in alkohola, so se Kodričevi le dokopali do začetka gradnje nove hiše. Želja Bogdana, 42-letnega očeta in glave številne družine, je bila, da bi do prvega snega postavil še streho.

OTROCI - Dedek Mraz, bodi ti njihov dedek! Še nekaj tednov imaš časa, da svojo obloženo pravilčno vprego obrneš tja gor na njihovo planino. Mar ne gledajo v daljo, od koder se boš pripeljal?

Pa se je zalomilo. Neki dan je moj prijatelj Bogdan na domačem gradbišču nesrečno padel. Utrpel je hude poškodbe in je že deseti dan v komi. Pomišljam, kaj bo z otroki in 36-letno ženo, če ostanejo brez ateka in moža," je nedavno zapisal Dušan Erhovnic.

Po sledeh tega se je po nekaj nasvetih domačinov o pravi poti na Premagovce dalo priti h Kodričevim. Na dvorišču za leseno ograjo so stali dečki in gledali čez ograjo na drugo stran. Pomahali so z roko prišleku, ki je ustavil avto zunaj na cesti. Potem so dečki prijazno odprli ograjo. Jožica, njihova mama, je povabila v hišo.

Hiša ni velika, bolje: je majhna. Premajhna je za toliko ljudi. Zato številne nemirne mlade noge hodijo pogosto iz hiše. Potem hodijo spet nazaj. Zunaj je pred dnevi deževalo. In kadar na Premagovcih dežuje, se zemlja na dvorišču razmoči v blato. Blato pa se rado prime škornjev.

Najbrž ni pravi čas, da bi šteli stopinje, ne tistih zunaj ne stopinj pod streho. Lepše je šteti ljudi, posebno otroke. Pri Kodričevih sta se pred desetimi leti in pol rodila dvojčka Božo in Martin. Leto mlajši od njiju je Ivan, Jože jih šteje 6, Valentin je star 3 leta, Jožica se je rodila pred poldrugim letom.

Ljudje se menijo, da je mama teh otrok Jožica Kodrič spet noseča. "Ali ste res?" "Ne, nisem," je minulo nedeljo odvrnila žena Bogdana Kodriča, ki je zaradi padca s prve plošče nedograjene domače hiše moral, kot rečeno, v bolnišnico.

Zdaj je Jožica začasno mama in oče, gospodinja in gospodar na Kodričevi domačiji v Premagovcih. Najbrž je težko biti vse to hkrati. "Ali vam gre vseeno?" "Nekako gre. Tudi pomagajo. Brat pomaga. On je dal drva. Danes je zmanjkalo mleka. Poklicali so malo prej k nam, da ga bodo pripeljali."

Zunaj v tem času sonce zgodnjega popoldneva že tone za hribe. Bliža se večer, čas, ko

KODRIČEVI - Mama Jožica in šest otrok pred domačo hišo na Premagovcih. Ati je zdoma. Leži v bolnici. Ob toliko majhnih otrocih in brez avtomobila žena težko obišče ponesrečenega moža. Iz bolnice ga bodo najverjetneje dali v "dom". Ne v njegov dom na planini, v tisti dom v dolini.

si svet še tretjič na dan pogrinja mize, da bo jedel, in čas, ko si gosposki otroci domišljavo mažejo nosove in roke z maslom, s pašteta in podobnimi vsakdanjimi dobrotami. Zunaj torej nastaja večer na Premagovcih.

Ker je ugašajoči dan nedelja, otroci niso šli v šolo. Drugače hodijo v Krško v Osnovno šolo dr. Mihajla Rostoharja. Včasih kateri tudi ne gre v šolo. "V jeseni sem vsak dan katerega zadržala doma da mi je pomagal," pravi Jožica.

Do šole je sicer za otroke precej zahtevna pot, poleti ne toliko, pozimi gotovo. Otroke v šolo vozijo. Če je bil pozimi kdaj velik sneg, so šli na konja in hija! - jih je ta njihov prijatelj nesel v beli breg dol proti dolini.

Konj te odnese v šolo. Kdor ima rad konja, se ga potem s hvaležnostjo spominja ves dan! Kdor je konja videl samo od daleč ali pa še to ne, se mu smeje, ko ga zavoha na soščelvi obleki. Ali je to pošteno do živali in do ljudi?

Na približno dva hektarja veliki hribovski kmetiji, kot je Kodričeva, konj pomaga tudi

obdelovati zemljo in delati marsikaj drugega. Kmetija in ljudje in živali so tu zelo odvisni drug od drugega, ker zemlja Kodričevim ne daje dovolj kruha. Zato družini pomagajo dobri ljudje in Center za socialno delo Krško. Toda krepki dečki se čez počitnice potegnajo, da so hleče kmalu prekratke. Jožica, ki je minulo nedeljo vsa zaspana iz odejice v bratovem naročju pokukala v pozno popoldne, bo kmalu potrebovala spet nova oblačila. "Pomagajo nam. Obleke imamo kar dosti. Z denarjem pa je bolj tako," je rekla Jožica.

Ob slovesu so dečki odprli lesena vrata na dvorišču in jih potem spet zaprli za odhajajočimi. Bukve nad dolino so se počasi odevale v noč. Z mrakom je prihajal mraz na Premagovce. Ni bilo dvoma, zima je v deželi.

Ko prihajajo decembrski prazniki in ko smo mnogi v toplem domačem krogu, nam še na misel ne pride, koliko je posameznikov in družin, ki tega ugodja ne poznajo.

MARTIN LUZAR

S SKROMNO HRANO DO MIRU

Naj bo jesti pravica in ne dolžnost!

Spoznavamo, da je ogrožen svetovni mir. Tako kot leta 1939 niso ustavili Hitlerja, ko je začel drugo svetovno vojno, tudi danes ameriške bombe ne bodo zadržale teroristov. Vse preveč svetovni politiki vidijo samo posledice islamskega fundamentalizma, ki se najbolj vidi v terorju in samožrtvovanju. Podobno je tudi z našim zdravstvom. Zdravniki so prepričani, da je njihova glavna naloga odkrivati bolezni in njihove simptome pokončevati z vedno močnejšimi in dražjimi zdravili. Še nisem slišal ameriškega predsednika, ki ga pogosto vidujemo na TV, da bi se vprašal, če ni morda vzrok za teror tudi v tem, da je polovica ljudi na tem našem svetu lačnih. Četrtnina v bogatih državah pa je telesno in duševno motenih in bolnih zaradi preobilja, ki pa ga niso pripravljene deliti z lačnimi.

Ni drugega, tudi sami moramo kaj storiti, da bomo uresničevali temeljno človeško načelo, da jemo zato, da bi živeli. Vsi, ki so predebeli, so praviloma bolni ali na poti v kako bolezen, ker mislijo, da živijo zato, da bi jedli. Glavnega krivca vidim v zgrešeni miselnosti, da je jesti dolžnost. V navado je res prišlo, da mnogi jedo ob določenem času. To narekuje tudi biološki ritem. Nikakor pa to ne pomeni, da smo tudi dolžni jesti vse, kar imamo na krožniku in kar nas še čaka, da natlačimo želodec. Nikakršnega opravičila ni, da obremenjujemo svoje telo samo zato, ker je pogled na hrano slasten. Namesto da bi bil človek v sodobnem času vedno bolj svoboden, pa z njimi manipulira sodobna kulinarika. Okuševalne brbončice na jeziku nam je mati narava dala, da bi nas obvarovale pred za-

užitjem tistega, kar bi nam škodilo. Preveč "dobrega" in nepotrebne pa jih je razvadi- lo, da nam narekujejo: jej mastno, sladko, slano in kolikor le lahko stlačiš v sebe. Mnogi to počno že tako: ko je želodec poln "dobrot", izbruhajo in ga spet hitijo polniti. To je prava zasvojenost, ki ni milejša od uživanja drog.

Spominjam se zgodbe o izbircni Metki. Kaše ni marala za kosilo, zvečer pa jo je slastno pojedla. Večina ljudi v razvitem svetu ne ve, kaj pomeni biti lačen. Seveda je treba ločiti fiziološko lakoto, ki nastane, ko so zaloge izčrpane, od psihološke, ki jo prinesejo velike oči in razvajene brbončice. Pomislimo malo na vojno in druge izredne hude čase. V partizanih so jedli samo enkrat na dan. Med drugo vojno smo pri nas dalj časa jedli samo tisto, kar smo našli v naravi. Niso redki, ki se danes odrečejo hrani tudi do 40 dni, da bi se rešili kake usodne bolezni, pa ostanejo živi in so praviloma med postom tudi aktivni.

Naj sklenem z mislijo enega največjih genijev, kar jih je človeštvo imelo. Leonardo da Vinci je že pred poltisočletjem zapisal, da bodo na svetu toliko časa vojne in nasilje med ljudmi, dokler se bo ubijalo živali samo za to, da bi uživali v gurmanskih pojedinah. Na svitku egipčanskega papirusa so našli zapis: "Večina tega, kar jemo, je odveč. Živeli bi lahko s četrtnino tega, kar pogoltujemo. Druge tri četrtine so zato, da živijo tisti, ki nas zdravijo."

Prav vesel bi bil, da bi kdo oporekal temu, kar se lahko prebere v mojem kotičku. Polemika o tem bi razgibala bralce našega tednika, in tudi tu velja načelo, da več glav tudi več ve!
IVAN MARŠIČ

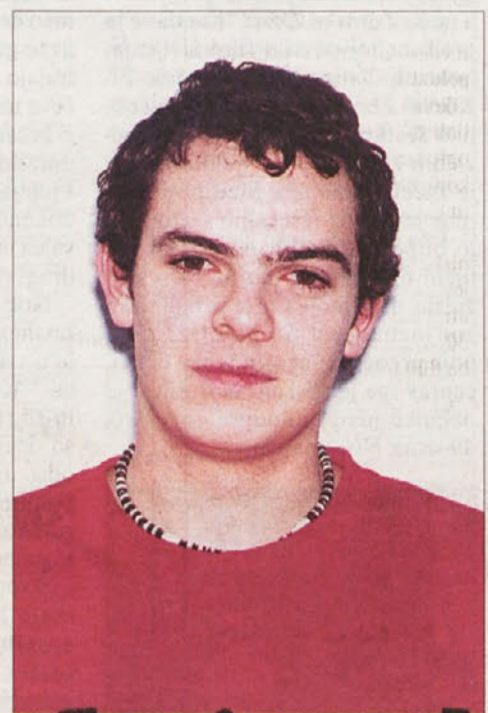
GLAVNA NAGRADA V BELO KRAJINO

Trije v 33 dneh okoli sveta

Ko so Marka Vidica iz Rosalnic pri Metliki v začetku novembra poklicali po telefonu in mu povedali, da je eden od desetih finalistov, ki se bodo potegovali za 33-dnevno potovanje okoli sveta, je najprej pomislil, da si ga je nekdo pošteno privoščil. Da je ugotovil, da ne gre za potegavščino, je moral biti kar majhen detektiv.

Letošnjega septembra je Markov oče Marjan na Obrtnem sejmu v Celju izpolnil kartončka zase in za sina, ki mu ju je potisnila v roke hostesa ter povedala, da gre za nagradno igro Vege, novega mobilnega operaterja v Sloveniji. Ker v družini nihče ne igra iger na srečo, saj verjamejo, da je človek srečen toliko, kolikor sreče si ustvari sam, Marjan ne le da je na vse skupaj hitro pozabil, ampak celo sinu ni povedal, da je izpolnil kartonček v njegovem imenu. Zato je bilo Markovo prese- nečenje, da se je od 79.100 udeležencev igre prav on znašel med finalisti, ki so se morali za glavno nagrado še pomeriti med seboj, toliko večje. "Reševali smo teste in očitno sem najbolje opravil nalogo. Na dober mesec dolgo potovanje pa lahko vzamem še dva prijatelja. Odločil sem se za bratranca in sestro Tino, ki je doslej že veliko prepotovala, tako da bo dobra vodička. Sam še nisem imel priložnosti potovati, zato tokratne ne bom izpustil iz rok, saj se ne bo ponovila nikoli več," je povedal 20-letni Marko, študent 1. letnika agronomije, ki upa, da se mu bo uspelo na fakulteti dogovoriti, da mu bodo od sredine decembra do sredine januarja dovolili izostanek.

Trije mladi Belokranjci bodo potovali z letalom po vseh celinah razen po Afriki, novo leto pa bodo pričakali v Sydneyju. "Presenečen sem bil, kako veseli so bili moje nagrade

Marko Vidic

sovaščani. Dva izmed njih, avtoprevoznik Marko Vraničar in Jože Kremesec iz gostilne pri Treh farah, pa sta mi že dala denar za dodatne stroške na poti. Po telefonu so mi čestitali celo ljudje, ki jih komaj poznam, veseli, da je končno prišla ena izmed velikih nagrad tudi na sončno stran Gorjancev," pravi Marko, ki je obljubil, da bodo po vrnitvi vsi trije popotniki tudi za naše bralce povedali marsikatero zanimivo zgodbo.

M. B. J.

Za zimsko veselje!

SPECTRA -300.000 SIT
R20 -200.000 SIT
PREGIO -200.000 SIT
SEPHIA -300.000 SIT +klima
K2700 II -300.000 SIT
CARENS -300.000 SIT

Do 31.12.2001 so določeni modeli vozil Kia občutno cenejši. Popusti veljajo za omejene količine vozil.

KIA NOVO MESTO, Šmarješka cesta 50, tel. 07/ 393 36 80 **KIA KIA MOTORS**

STUDIO
radio
 103.0 MHZ

Izlet naročnikov Dolenjskega lista
Silvestrovanje na Rogli
1. in 2. decembra

Na dvodnevni izlet, združen s silvestrovanjem, vas tokrat vabimo na Roglo, znano po klimatsko športnem centru.

Odhod z novomeške avtobusne postaje bo v soboto, 1. decembra, ob 7. uri.

Med potjo do našega končnega cilja si bomo ogledali Slovenske Konjice, dvorec Trebnik, pri priznanem čebelarju poskusili medene specialitete in se ustavili na topli malici. Po prihodu v hotel se bomo pripravili na večerjo in silvestrovanje.

Po zajtrku bomo organizirali športni mnogoboj in za vse, ki bodo želeli in bili primerno opremljeni, pripravili pohod na Lovrenška jezera. Okoli 12. ure se bomo zapejli do Zreč, kjer si bomo ogledali termalno kopalniški kompleks, se po želji kopali in ostali na kosilu.

Cena za naročnike Dolenjskega lista je 13.900 tolarjev, za ostale 14.900 tolarjev, otroci do 12. leta pa imajo 30% popust. Doplačati bo treba 800 tolarjev za kovanje v Termah Zreče ter 600 tolarjev za ogled in degustacijo na dvorcu Trebnik.

Cena vključuje: prevoz, obisk in poskus pri čebelarju, toplo malico, večerjo ter ples ob živi glasbi in animacijo, nočitev v hotelu ali depandansi, zajtrk, kosilo v Termah Zreče, turistično pristojbino, vodenje in organizacijo izleta.

Rok za prijave je do ponedeljka, 26. novembra, na telefonski številki 07/ 39 35 770.

Na izlet vas vabita

MANA
 turistična agencija
 in

DOLENJSKI LIST

LERAN

Novo mesto, Lebanova 24

http://www.leran.si

e-mail: leran@siol.net

telefon: 07/33 79 940

07/33 79 941

faks: 07/33 22 282

mobil: 041/633 553

Prodamo:

- HIŠE: v Bojanji vasi, na Bučki, v Črnomlju, Dol. Ponikvah (pri Trebnjem), Jagodniku, Krškem, Metliki, Mokronogu, na Mirni, v Novem mestu, Prečni, Češči vasi, Grobljah, Straži, Škocjanu, Žužemberku, Gabrijelah, na Otočcu, Dvoru, Uršnih selih, v Višnji Gori
- STANOVANJA: v Krškem, Novem mestu, Straži, Črnomlju, Ljubljani (2-sobna)

- APARTMAJE: več novih enot v Šmarjeških Toplicah
- VIKENDE (zidanice): v Dol. Kotu pri Dvoru, Semiču, Orešju, na Ljubnu, Kartaljevem
- STAVBNA ZEMLJIŠČA: nad Tuševim Dolom, v Šentrupertu (okolica), Straži, na Ratežu
- POSLOVNE OBJEKTE IN PROSTORE: v Črnomlju (diskoteka), Novem mestu (Glavni trg, Novi trg, Germova, Dilančeva, Bršljin-Rialto, Hedera)
- POSLOVNO-STANOVANJSKE OBJEKTE V OBRATOVANJU: v Dol. Vrhopolju (gostilna), Vavti vasi (pizzerija)
- KMETIJE: v Šentrupertu (okolica), v Beli krajini (6 km od Črnomlja)

Oddamo:

- poslovne prostore in stanovanja v Novem mestu

Oglasite se na sedežu podjetja ali nas pokličite.

RADIO
 94,9 Mhz

VESELJAK

FRIZERSKI
STUDI
Simona

Simona Šimec, s.p.

Novo mesto, Marjana Kozine 3

Telefon: 07/33-73-461

Gsm: 041/609-144

pon.-pet.: od 8. do 19. ure
 sobota: od 8. do 12. ure

RADIO
SRAKA
 94,6 MHZ

MANA
 turistična agencija

Kandijska 9, Novo mesto

07/ 39 35 770

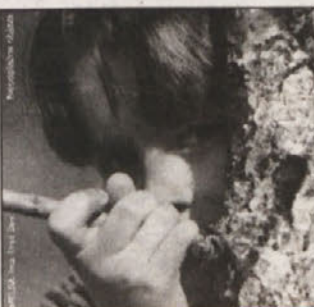
SKI OPENING
TREVALI 2001

od 13. do 16. decembra 2001

Hoteli in apartmaji Moena

Welcom: 3-dnevni paket v hotelu ali APP + 3-dnevna smučarska vozovnica po osebi. V ceno paketa je všteti 3 x polpenzion v sobi oz. najem apartmaja 1/2 in 3- dnevna smučarska vozovnica Trevali ter program Ski opening.

hotel 42.900 SIT/os
 APP 1/4 27.900 SIT/os
 hotel 45.900 SIT/os
 APP 1/6 24.900 SIT/os

Otroci
 jo potrebujemo!

brez ročun:
 50101-654-41037

ZA NOVO PEDIATRIČNO KLINIKO

Smo veliko industrijsko podjetje v Črnomlju. Proizvajamo hermetične kompresorje za svetovni trg in uspešno poslujemo.

Naša vizija je biti med tremi vodilnimi podjetji na področju produktivnosti, kvalitete, porabe energije in zmanjševanja hrupa.

Danfoss

Prosto delovno mesto

RAZVOJNI INŽENIR ZA ELEKTROMOTORJE

izziv za

univ. dipl. inženirje elektrotehnike

Zaželene so:

predhodne izkušnje

znanje angleškega in/ali nemškega jezika

Zaposlitve sklenemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom in poskusno dobo.

Verjamemo, da si želite delati v stabilnem podjetju, kjer so glavne vrednote predani ljudje, napredna tehnologija in varovanje okolja.

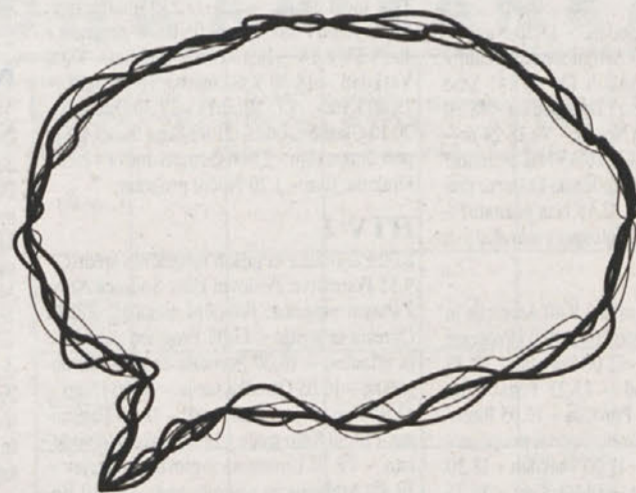
Prav gotovo vam veliko pomeni dinamično delo v mednarodnih timih, spremljanje in možnost uporabe novih tehnologij ob nenehnem dodatnem izobraževanju.

Če je tako, vas vabimo, da nam pišete v 20-ih dneh od objave tega razpisa na naš naslov v kadrovsko službo z oznako ZA RAZPIS.

Danfoss deluje globalno in ob tem spoštuje lokalne vrednote. Kandidatom nudimo stabilna delovna mesta, prijetno delovno okolje v svetovno priznanem podjetju, možnost napredovanja, osebnega razvoja in izobraževanja v tujini.

Danfoss Compressors, d.o.o., Črnomelj
 Heroja Starihe 24
 8340 Črnomelj
 ali na elektronski naslov danfoss@danfoss-cmpr.si

www.danfoss-cmpr.si

Kličite sproščeno. Kličite ceneje.

EU, Hrvaška, Kanada in ZDA
že za 28 SIT/min*.

Dobra zveza je obveza. Telefonske pogovore brez šumenja, hreščanja in prekinitvev omogočajo vrhunske naprave in strokovnjaki Telekom Slovenije.

Vsem uporabnikom nudimo 35,5% nižje cene za mednarodne pogovore vrhunske kakovosti. Kombinacija nizkih cen in kratkih intervalov obračunavanja vam zagotavlja, da boste dobili največ za svoj denar.

*Cena je brez DDV-ja in velja od 19. do 7. ure, v času običajne tarife je cena 35 SIT/min.

080 80 80
www.telekom.si

Telekom Slovenije
 Naj vas sliši ves svet

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 22.11.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Mostovi; Male sive celice; Zgodbe iz školjke; Avstralska kronika; 60 let Kričaca; Prezrti okolja; 4 x 4 - 13.00 Poročila - 13.30 Pod preprogo - 14.20 Mario - 16.00 Slovenci po svetu - 16.30 Poročila - 16.45 Pia se nauči plavati, kratki film - 17.00 Na liniji - 17.45 Zenit - 18.20 Dosežki - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Tednik - 21.00 Prvi in drugi - 21.20 Osmi dan - 22.00 Odmevi - 22.55 Pisave

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 15.00 Videospotnice - 15.35 Laboratorij v vojni, dok. oddaja - 16.30 Rad imam Lucy, nan. - 17.00 Ženska, nad. - 17.50 Aspen: veleslalom, 1. vožnja (ž) - 19.30 Videospotnice - 20.05 Osamljen planet - 20.50 Veleslalom, 2. vožnja - 22.00 Kam grede divje svinje?, nad. - 23.00 Poseben pogled, film - 0.25 Akcija, nan.

KANAL A

9.00 Ekstra magazin - 9.15 Ricki Lake - 10.10 Šov Jerryja Springerja - 11.30 Begunec, nan. - 12.30 Obala ljubezni, nad. - 13.25 Mladi in nemirni, nad. - 14.45 Dvakrat v življenju, nan. - 15.40 Ricki Lake - 16.35 Zvezdne steze, nan. - 17.30 Princ z Bel Aira, nan. - 18.00 Vreme - 18.05 Cosby, nan. - 18.30 Korak za korakom, nan. - 19.00 Ekstra magazin - 19.17 Vreme - 19.20 Šov Jerryja Springerja - 20.10 Počivaj v miru, žena, film - 21.50 Will in Grace, nan. - 22.20 Tretji kamen od sonca, nan. - 22.50 Noro zaljubljena, nan. - 23.20 Ekstra magazin - 23.40 Dannyjeve zvezde

POP TV

9.10 Risanka - 9.35 Hroščeborgi, nad. - 10.00 Vsiljivka, nad. - 10.55 Črni biser - 11.50 Prepovedana strast, nad. - 13.10 Lepo je biti milijonar - 14.05 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.30 Oprah show - 16.25 Prepovedana strast, nad. - 17.20 Črni biser, nad. - 18.15 Vsiljivka, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Raztresena Ally, nan. - 20.55 Prijatelji, nan. - 21.30 Seks v mestu, nan. - 22.00 Zahodno krilo, nan. - 22.50 Udarci pravice, nan. - 23.40 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.30 Napovedi in obvestila - 16.45 Avtomobilsko zrcalo - 17.15 Iz združenja lokalnih TV - 17.45 Smo dobri gospodarji? - 18.15 Brez panike - 18.50 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Pokličite župana - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Tedenski kulturni pregled - 21.30 Najviža - 22.45 Nas poznate? - 23.00 Novice - 23.15 Motosport mundial

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 9.40 Aretacija in sojenje, nan. - 10.00 Poročila - 10.05 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.35 Ti si moja usoda, nad. - 13.25 Pozabljeni jubezen, film - 15.00 Poročila - 15.05 Raziskovalec, nad. - 16.00 Izobraževalni program - 16.45 Hrvaška danes - 17.00 Vsakdan - 18.30 Alpe-Donava-Jadran - 19.00 Kviz - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.05 Politični magazin - 21.05 Željka Ogresta in gostje - 22.10 Poslovni klub - 22.45 Odmevi dneva - 23.15 Ekumena - 0.20 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 10.05 Ponovitev: Jack in Jill; Nikita; Govorimo o zdravju; Trenutek spoznanja; Globalna vas; Misli 21. stoletja; Evromagazin; Pol ure kulture - 15.10 Program za otroke in mladino - 16.05 Poročila za gluhe in naglušne - 16.10 Otroška oddaja - 16.40 Hugo - 17.10 Ti si moja usoda, nad. - 18.00 Panorama - 18.30 Kolo sreče - 19.05 Na zdravje, nan. - 19.30 Umetnine svetovnih muzejev - 19.45 Aretacija in sojenje, nad. - 20.10 Sodnica Amy, nad. - 21.00 Polni krog - 21.15 Prava mati, film - 22.55 Seinfeld, nad. - 23.20 Skrb za Jojoa, nan. - 0.15 Na meji mogočega, nad.

PETEK, 23.11.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Oddaja TV Maribor; Fračji dol; Pia se nauči plavati; Na liniji; Zenit; Dosežki; Slovenski magazin; Dr. Quinnova, nad. - 13.00 Poročila - 13.45

Čari začimb - 14.15 Prvi in drugi - 14.35 Osmi dan - 15.05 Vsakdanjik in praznik - 16.00 Mostovi - 16.30 Poročila - 16.45 Iz popotne torbe - 17.00 Rdeči grafit - 17.45 National Geographic, nad. - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Vrčičkarji, nan. - 20.35 Deteljica - 20.45 Poljub v Glasgowu, nad. - 22.00 Odmevi - 22.55 Polnočni klub

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 15.00 Videospotnice - 15.35 Stoletje odkritij, dok. nan. - 16.30 Rad imam Lucy, nan. - 17.00 Ženska, nan. - 17.50 Aspen: veleslalom, 1. vožnja (m) - 19.15 Smučarski skoki - 20.05 Sloves, nad. - 20.50 Veleslalom, 2. vožnja - 22.00 Blišč in beda Kurtizan, nad. - 23.00 Otipljiv dokaz, film - 0.35 Ljubimkanja in nogomet, nad.

KANAL A

9.00 Ekstra magazin - 9.15 Ricki Lake - 10.10 Šov Jerryja Springerja - 11.30 Pop'n'roll - 12.30 Obala ljubezni, nan. - 13.25 Mladi in nemirni, nan. - 14.45 Dvakrat v življenju, nan. - 15.40 Ricki Lake - 16.35 Zvezdne steze - 17.30 Fant zre v svet, nan. - 18.00 Vreme - 18.05 Cosby, nan. - 18.30 Korak za korakom, nan. - 19.00 Ekstra magazin - 19.17 Vreme - 19.20 Šov Jerryja Springerja - 20.10 Čarovnice, nan. - 21.00 Izganjalca vampirjev, nan. - 21.50 Skrivnostno mesto, film

POP TV

9.00 Risanka - 9.35 Hroščeborgi, nad. - 10.00 Vsiljivka, nad. - 10.55 Črni biser - 11.50 Prepovedana strast, nad. - 12.40 Lepo je biti milijonar - 14.10 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.30 Oprah show - 16.25 Prepovedana strast, nad. - 17.20 Črni biser, nad. - 18.15 Vsiljivka, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Bitka s teroristi, film - 21.40 Privid zločina, nan. - 22.30 Udarci pravice, nan. - 23.20 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.30 Napovedi in obvestila - 17.00 Pokličite župana - 17.45 Kmetijski razgledi - 18.15 Otroški mišmaš - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Začetek spopadov 91 - 21.00 Novice - 21.30 Odkrito ni skrito - 22.30 Posavski obzornik - 23.00 Novice - 23.15 Kako biti zdrav?

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 9.40 Aretacija in sojenje, nad. - 10.00 Poročila - 10.05 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.40 Ti si moja usoda, nad. - 13.25 Dihalne vaje, film - 15.00 Poročila - 15.05 Izobr. program - 16.15 TV o TV - 16.45 Hrvaška danes - 17.00 Vsakdan - 18.30 Krščanstvo, izobr. nad. - 19.00 Kviz - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.10 Glasbena odd. - 21.00 Žena francoskega poročnika, film - 23.00 Odmevi dneva - 23.35 Drakula, film - 1.20 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 9.55 Ponovitev: Poslovni klub; Sodnica Amy; Zabavni program; Politični magazin; Željka Ogresta in gostje - 15.05 Program za otroke in mladino - 16.00 Poročila za gluhe in naglušne - 16.05 Otroška serija - 16.40 Hugo - 17.10 Ti si moja usoda, nad. - 18.00 Panorama - 18.30 Kolo sreče - 19.05 Zakonske vode, nan. - 19.30 Umetnine svetovnih muzejev - 19.45 Arefacija in sojenje, nad. - 20.10 Begunec, nad. - 21.00 Polni krog - 21.20 Mesečina - 22.05 Svet zabave - 22.40 Caffe Cinema - 23.25 Pravi čas

SOBOTA, 24.11.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Zgodbe iz školjke; Gulimišek; Radovedni Taček; Male sive celice; King Trushbeard, film; Tednik - 13.00 Poročila - 13.20 Mostovi - 14.20 Pod piramido - 14.50 20.000 milj pod morjem, film - 16.30 Poročila - 16.45 Špicparkelje, ris. film - 17.10 Trnovo robidovje, lut. nan. - 17.50 Na vrtu - 18.15 Ozare - 18.20 Z vseh koncev sveta, nan. - 18.50 Risanka - 19.00 Danes - 19.05 Utrip - 19.30 Dnevnik - 20.05 Vrčičkarji, film - 20.35 Nekako čudovito, film - 22.05 Obiskali smo... - 22.40 Poročila - 23.15 Sopranovi, nad. - 0.05 Dve potovanji Jacquesa Lecoqa, dok. oddaja

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 9.00 Tedenski izbor: Raymonda imajo vsi radi, nan.; Murphy Brown, nan.; Štafeta mladosti; Narodno-zabavna glasba - 15.00 Evrolog - 16.00 Rokomet (m) - 17.50 Aspen: Slalom, 1. vožnja (ž) -

19.15 Smučarski skoki - 20.50 Slalom, 2. vožnja - 21.45 Praksa, nan. - 22.25 Sobotna noč

KANAL A

9.20 Obala ljubezni, nad. - 13.30 Atlantic City, film - 15.30 Tako pač je!, nan. - 16.00 Matlock, nan. - 16.50 Mesto greha, nan. - 17.45 Komandir straže, film - 19.30 Domače kraljestvo, nan. - 20.00 Zlati pajki, film - 21.40 Ledeno hladni, nan. - 22.30 Tujec v noči, film - 0.10 Rdeče petke, nan.

POP TV

8.20 Risanke - 11.30 Mladi Herkul, nan. - 12.00 Šolska košarkarska liga - 12.55 Preverjeno - 13.45 TV Dober dan, nan. - 14.40 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.40 Prva izdaja, nan. - 16.30 Možje v belem - 17.30 Snubitev, film - 19.15 24 ur - 20.00 Lepo je biti milijonar - 21.10 Teorija zarote, film - 23.40 Iz ječe z ljubezni, film

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.30 Napovedi in obvestila - 17.00 Iz združenja LTV - 17.30 Klepet z... - 18.00 Kmetijski razgledi - 18.45 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Lepo je biti milijonar - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Pokličite župana - 22.15 Brez panike - 23.00 Novice - 23.15 Od sobote do sobote - 23.30 Motosport mundial

HTV 1

8.00 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.30 Dok. oddaja - 13.00 Prizma - 14.00 Glas domovine - 14.35 Oprah show - 15.25 Hruške in jabolka - 16.10 Zlata dekleta, nan. - 16.35 National Geographic - 17.35 Dopolnitev - 19.30 Dnevnik - 20.10 Draga, otroke sem pomanjšal, ameriški film - 21.45 Družina Soprano, nan. - 22.50 Poročila - 23.20 Nadaljevanka - 1.50 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 11.15 Quillerovo poročilo, film - 12.55 Povabilo v gledališče - 14.55 Hišni ljubljenci - 15.40 Oddaja za otroke - 16.30 Beverly Hills, nad. - 17.20 Brilljanten - 18.10 Dekleta v trendu, nan. - 19.05 Maggie, nad. - 19.30 Umetnine svetovnih muzejev - 19.45 Aretacija in sojenje, nad. - 20.10 Obstanek, nad. - 21.00 Poročila - 21.10 Hit HTV - 22.00 Glamur Cafe - 22.55 Moške svinje, nad. - 23.25 Freddie Mercury, dok. film

NEDELJA, 25.11.

SLOVENIJA 1

8.00 Živžav: Telebajski; Trnovo robidovje; Palček David; Promenadni koncert; Pomagajmo si; Afrika - pogled s tal, nad.; Obzorje duha; Ljudje in zemlja - 13.00 Poročila - 13.30 Veriga, film - 15.00 Črna reka, dok. oddaja TV Maribor - 15.30 Lingo - 16.00 Čari začimb - 16.30 Poročila - 16.45 Vsakdanjik in praznik - 17.45 Alpe-Donava-Jadran - 18.15 Razgledi slovenskih vrhov - 18.45 Risanka - 18.50 Žrebanje lota - 19.00 Danes - 19.05 Zrcalo tedna - 19.30 Dnevnik - 20.05 Mario - 21.50 Intervju - 22.45 Poročila - 23.10 Zgodbe o knjigah - 23.20 Beli lovec, črno srce, film

SLOVENIJA 2

8.30 Tedenski izbor: Videospotnice; Blišč in beda Kurtizan, nad.; Kam grede divje svinje?, nad.; Obljubljena dežela; Policija; Folklorni ansambel La Capuliero - 16.05 Nogomet, posn. - 17.50 Aspen: Slalom, 1. vožnja (m) - 19.30 Videospotnice - 20.00 Kashmir - vojna v raju, dok. oddaja - 20.50 Slalom, 2. vožnja - 22.00 Murphy Brown, nan. - 22.30 Turistična oddaja - 23.00 Končnica - 0.00 Slovenski baletni večer

KANAL A

9.20 Mladi in nemirni, nad. - 13.30 Appaloosa, film - 15.15 Slavne zvezde, dok. oddaja - 16.15 Jack in Jill, nan. - 17.10 Beverly Hills, nad. - 18.05 Melrose Place, nad. - 19.00 Pop'n'roll - 20.00 Izgubljeni v vesolju, film - 22.15 Dosjeji X, nan. - 23.00 Majhni grehi, film

POP TV

8.20 Risanke - 11.30 Mladi Herkul, nad. - 12.00 Šolska košarkarska liga - 13.00 Taksi do Kanade, film - 14.30 Otroški zdravnik, nan. - 15.30 Gorski zdravnik, nan. - 16.30 Možje v belem, nan. - 17.30 Detektiv Cosby, film - 19.15 24 ur - 20.00 Lepo je biti milijonar - 21.30 Športna scena - 22.15 Razred leta '61, film

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.30 Napovedi in obvestila - 17.00 Posnetek dogodka - 18.00 Podjetniška praksa - 18.15 Posavski obzornik - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Lepo je biti milijonar - 21.30 Športna scena - 22.30 Podjetniška praksa - 22.45 Nas poznate? - 23.00 Novice - 23.15 Od sobote do sobote

HTV 1

8.15 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.30 Sadovi zemlje - 13.20 Mir in dobro - 13.50 Duhovni klic - 14.00 V nedeljo ob dveh - 15.00 Poročila - 15.10 Hruške in jabolka - 15.45 Gruntovčani, nad. - 16.50 Runaway Car, ameriški film - 18.25 Povabilo na čaj, nad. - 19.15 Loto - 19.30 Dnevnik - 20.05 Zlata leta, film - 21.05 Članek 99, film - 22.50 Poročila - 23.30 Der Bockerer, film - 0.40 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 9.00 Sveto pismo - 9.15 Hrvaška cerkev, izobr. oddaja - 9.45 Agape - 11.00 Nedeljska maša - 12.00 Dve gospe Carroll, film - 13.45 Mini nad. - 16.20 Ksena, nan. - 17.05 Turistični magazin - 17.35 Šampioni narave, dok. nad. - 18.05 Opera box - 18.35 Vabilo, odd. o kulturi - 19.05 Risanka - 19.30 Iz zakladnice hrvaških muzejev - 19.45 Aretacije in sojenje, nad. - 20.10 60 let Tamburaškega orkestra - 21.40 Poročila - 21.50 Nevidni človek, nad. - 22.35 Triler

PONEDELJEK, 26.11.

SLOVENIJA 1

8.00 Tedenski izbor: Utrip; Zrcalo tedna; Pod piramido; Iz popotne torbe; Rdeči grafit; Dnevnik velikih mačk, nad.; National Geographic; Na vrtu: Z vseh koncev sveta; Črna reka, oddaja TV Maribor - 13.00 Poročila - 13.30 Ljudje in zemlja - 14.20 Polnočni klub - 15.30 Pisave - 16.00 Dober dan, Koroska - 16.30 Poročila - 16.45 Telebajski - 17.05 Radovedni Taček - 17.20 Enciklopedija živali - 17.45 Recept za zdravo življenje - 18.35 Žrebanje 3 x 3 plus 6 - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Komisar Rex, nan. - 21.00 Portret - 22.00 Odmevi - 23.00 Brez reza

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 15.00 Videospotnice - 15.35 Sloves, dok. nad. - 16.30 Rad imam Lucy, nan. - 17.00 Ženska, nan. - 17.50 Aspen: Slalom, 1. vožnja (m) - 19.30 Videospotnice - 20.05 Gospodarski izzivi - 20.50 Slalom, 2. vožnja - 22.00 Stoletje odkritij, dok. nad. - 22.55 Brane Rončel izza odra

KANAL A

9.00 Ekstra magazin - 9.15 Ricki Lake - 10.10 Šov Jerryja Springerja - 11.30 Dannyjeve zvezde - 12.30 Obala ljubezni, nan. - 13.25 Mladi in nemirni, nad. - 14.45 Dvakrat v življenju, nan. - 15.40 Ricki Lake - 16.35 Zvezdne steze, nan. - 17.30 Fant zre v svet, nan. - 18.00 Vreme - 18.05 Cosby, nan. - 18.30 Korak za korakom, nan. - 19.00 Ekstra magazin - 19.17 Vreme - 19.20 Šov Jerryja Springerja - 20.10 Sam doma, film - 22.00 Will in Grace, nan. - 22.30 Tretji kamen od sonca, nan. - 23.00 Noro zaljubljena - 23.30 Ekstra magazin - 23.50 Dannyjeve zvezde

POP TV

9.10 Risanka - 10.00 Vsiljivka, nad. - 10.55 Črni biser, nad. - 11.50 Prepovedana strast, nad. - 13.10 Športna scena - 14.05 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.30 Oprah show - 16.25 Prepovedana strast, nad. - 17.20 Črni biser, nad. - 18.15 Vsiljivka, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 TV Dober dan, nan. - 20.55 Sedma nebesa, nan. - 21.50 Urgenca, nan. - 22.40 Udarci pravice, nan. - 23.30 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.30 Napovedi in obvestila - 17.00 Posnetek dogodka - 17.45 Smo dobri gospodarji? - 18.15 Športni pregled - 18.45 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 TV Dober dan, nan. - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Klepet z... - 21.50 Kmetijski razgledi - 22.20 Športni pregled - 22.45 Nas poznate? - 23.00 Novice - 23.15 Podjetniška praksa

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 9.40 Aretacija in sojenje, nan. - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.40 Ti si moja usoda, nad. - 13.25 Več od bejzbola, film - 15.00 Poročila - 15.05 Raziskovalec, nad. - 16.00 Predšolska vzgoja - 16.45 Hrvaška danes - 17.00 Vsakdan - 18.30 Živeti z..., izobr. oddaja - 19.00 Kviz - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.05 Viza: Finska - 20.55 Latinica - 22.30 Odmevi dneva - 23.05 Nočni program

HTV 2

9.50 Ponovitev: Mir in dobro; Povabilo na čaj, nad.; Svet zabave; Cafe Cinema; Mesečina; Hruške in jabolka; Glamour Cafe - 15.10 Program za otroke in mladino - 16.05 Poročila za gluhe in naglušne - 16.10 Otroška oddaja - 16.40 Hugo - 17.10 Ti si moja usoda, nad. - 18.00 Panorama - 18.30 Kolo sreče - 19.00 Show Michaela Richardsa - 19.30 Umetnine svetovnih muzejev - 19.45 Aretacija in sojenje, nad. - 20.10 Še enkrat od začetka, nad. - 21.10 Polni krog - 21.15 Becker, nan. - 21.40 Afganistan, dok. oddaja - 22.25 Ponovitev

TOREK, 27.11.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Mostovi; Čarobni šolski avtobus; Radovedni Taček; Gulimišek; Moja mala enciklopedija; Recept za zdravo življenje; Pomagajmo si; Komisar Rex, nan. - 13.00 Poročila - 13.40 Obzorje duha - 14.10 Portret - 15.00 Dve potovanji Jacquesa Lecoqa, dok. oddaja - 16.00 Prislusnim tišini - 16.30 Poročila - 16.45 Sprehodi v naravo - 17.00 Otroci na ladji Luna, nan. - 17.45 Človek Opica, nad. - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Titani, nad. - 21.00 Aktualno - 22.00 Odmevi - 22.55 Francoska drama

SLOVENIJA 2

10.30 Vremenska panorama - 15.10 Videospotnice - 15.45 Gospodarski izzivi - 16.30 Rad imam Lucy, nan. - 17.00 Ženska, nad. - 17.55 Kombi, film - 19.30 Videospotnice - 20.05 50-letnica Instituta za narodopisje pri SAZU - 21.00 Delije, jug. film - 22.15 Na univerzi - 22.45 Dvakrat na teden, slovenski kratki film - 22.55 Omožila sem čudaka, film

KANAL A

9.00 Ekstra magazin - 9.15 Ricki Lake - 10.10 Šov Jerryja Springerja - 11.30 Mladenič v modrem, nan. - 12.30 Obala ljubezni, nad. - 13.25 Mladi in nemirni, nad. - 14.45 Dvakrat v življenju, nan. - 15.40 Ricki Lake - 16.35 Zvezdne steze, nan. - 17.30 Fant zre v svet, nan. - 18.00 Vreme - 18.05 Cosby, hum. nan. - 18.30 Korak za korakom, nan. - 19.00 Ekstra magazin - 19.17 Vreme - 19.20 Šov Jerryja Springerja - 20.10 Kung fu: Obračun v japonski četrti, film - 21.40 Will in Grace, nan. - 22.10 Tretji kamen od sonca, nan. - 22.40 Noro zaljubljena, nan. - 23.10 Ekstra magazin - 23.30 Dannyjeve zvezde

POP TV

9.10 Risanka - 9.35 Hroščeborgi, nad. - 10.00 Vsiljivka, nad. - 10.55 Črni biser, nad. - 11.50 Prepovedana strast, nad. - 13.10 TV Dober dan, nan. - 14.05 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.30 Oprah show - 16.25 Prepovedana strast, nad. - 17.20 Črni biser, nad. - 18.15 Vsiljivka, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Preverjeno - 20.45 Globoko v mojem srcu, film - 22.30 Udarci pravice, nan. - 23.30 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.30 Napovedi in obvestila - 17.00 Brez panike - 17.30 Posavski obzornik - 18.00 Športni pregled - 18.30 Podjetniška praksa - 18.45 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Preverjeno - 21.00 Novice - 21.30 Grmska bajka o Gorjancih - 22.05 Podiranje meja, britanski dok. film - 22.35 Košarkarica Anja Vilfan - 23.00 Novice - 23.15 Športni pregled

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 9.40 Aretacija in sojenje, nan. - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.35 Ti si moja usoda, nad. - 13.20 Veliki otok, film - 15.00 Poročila - 15.05 Raziskovalec - 16.00 Izobraževalni program - 16.45 Hrvaška danes - 17.00 Vsakdan - 18.30 Govorimo o zdravju - 19.00 Kviz - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.05 Skupaj do zvezd - 20.55 Forum - 22.00 Knjižnica - 22.45 Odmevi dneva - 23.20 Živio! Elyen! Eviva! Re

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Dober dan, Koroška; Risanke; Špicparkelje, risani film; Sprehodi v naravo; Otroci na ladji Luna; Lingo; Človek Opica, nad.; Titani, nad. - 13.00 Poročila - 13.40 Kralj Drogograd, film - 15.10 Aktualno - 16.00 Mostovi - 16.30 Poročila - 16.45 Pod klobukom - 17.45 Avstralska kronika, nad. - 18.45 Risanke - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Klic dobrote - 22.00 Odmevi - 23.00 Portret

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 14.40 Videospotnice - 15.15 Moja dežela - lepa in gostoljubna - 16.00 Policija - 16.30 Rad imam Lucy, nan. - 17.00 Ženska, nad. - 18.00 The History of mr. Polly, film - 19.30 Videospotnice - 20.05 Športna središča - 23.00 Umori, nan.

KANAL A

9.00 Ekstra magazin - 9.15 Ricki Lake - 10.10 Šov Jerryja Springerja - 11.30 Dannyjeve zvezde - 12.30 Obala ljubezni, nad. - 13.25 Mladí in nemirni, nad. - 14.45 Dvakrat v življenju, nan. - 15.40 Ricki Lake - 16.35 Zvezdne steze - 17.30 Fant zre v svet, nan. - 18.00 Vreme - 18.05 Cosby, nan. - 18.30 Korak za korakom, nan. - 19.00 Ekstra magazin - 19.17 Vreme - 19.20 Šov Jerryja Springerja - 20.10 Begunec, nan. - 21.00 Na kraju zločina, nan. - 21.50 Will in Grace, nan. - 22.20 Tretji kamen od sonca, nan. - 22.50 Noro zaljubljena - 23.20 Ekstra magazin - 23.40 Dannyjeve zvezde

POP TV

9.10 Risanke 9.35 Hroščeborgi - 10.00 Vsiljivka, nad. - 10.55 Črni biser, nad. - 11.50 Prepovedana strast, nad. - 13.10 Preverjeno - 14.05 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.30 Oprah show - 16.25 Prepovedana strast, nad. - 17.20 Črni biser, nad. - 18.15 Vsiljivka, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Ugrabljeni sin, film - 21.45 Newyorška policija, nan. - 22.40 Udarci pravice, nan. - 23.30 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.30 Napovedi in obvestila - 17.00 Rezerviran čas - 17.45 Brez panike - 18.15 V mojem košku je mavrica - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Agencija za šport - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.30 Odprta tema - 22.30 Klepet z... - 23.00 Novice - 23.15 Kako biti zdrav?

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 9.40 Aretacija in sojenje, nan. - 10.00 Poročila - 10.05 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.40 Ti si moja usoda, nad. - 13.25 Gospodar nereda, film - 15.00 Poročila - 15.05 Raziskovalec, nad. - 16.00 Izobraževalni program - 16.45 Hrvaška danes - 17.00 Vsakdan - 18.30 Krapinske toplice, dok. oddaja - 19.00 Kviz - 19.20 Risanke - 19.30 Dnevnik - 20.05 Globalna vas - 20.40 Pol ure kulture - 21.15 Trenutek spoznanja - 21.50 Misli 21. stoletja - 22.45 Odmevi dneva - 23.20 Evromagazin - 23.55 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 10.00 Ponovitve: Črno-belo v barvi; Forum; Glasbena oddaja - 15.05 Program za otroke in mladino - 16.05 Poročila za gluhe in naglušne - 16.10 Otroška oddaja - 16.40 Hugo - 17.10 Ti si moja usoda, nad. - 18.00 Panorama - 18.30 Kolo sreče - 19.05 Risanke - 19.30 Umetnine svetovnih muzejev - 19.45 Aretacija in sojenje, nad. - 20.10 Jack in Jill, nad. - 21.00 Polni krog - 21.20 Nikita, nad. - 22.05 Dok. film - 22.55 Ponovitve

iz slovenske lirike

Gospa

Potrgala jesen je cvetje,
v rjavem blatu svet leži,
upadel vaš obraz in bled je,
in trudne vaše so oči.

Megle se vlečejo počasi
čez zapuščene njive v les,
pohlevni so lasje postali
in skoro beli bodo vmes.

In neko jutro sneg zapade,
in neko noč pojemajoč
umrje zadnji vzklik naslade -
in vse bo proč.

PAVEL GOLIA (1887-1959)

MODNI KOTIČEK

Pas za okras

Vsako sezono si modni oblikovalci poskušajo izmisliti kaj novega. Če je večina tkanin in vzorcev že izumljenih, pa so načini, kako nositi detajle vedno znova predmet modnega razmišljanja. Med dodatki, ki poudarijo osebni slog oblačilja je lahko tudi modni pas, ki ga nosimo napeljanega v hlačah ali krilu - običajno zato, da nam jih "drži gor" - ali pa kot okras ohlapno zapetega čez srajco, obleko.

Če so bili poletni trend kovinski pasovi v obliki dolgih verižic, pa so jesensko-zimska smernica predvsem najrazličnejši usnjeni pasovi. Izbirate lahko med klasičnimi širinami (4 cm) ali poudarite ženstvenost s širokimi usnjenimi trakovi (15 cm). Lahko ga nosite tesno ob životcu, tako da poudari pas in dekolte, ali pa ohlapno ovija boke in poudari dolge noge. Pasove nosite z večjimi ali manjšimi kovinskimi zaponkami, ki ne smejo motiti oblačila.

Pas lahko nosite z dnevnimi ali večernimi oblačili, lahko povrh srajce, bluze ali obleke, na hlačah ali krilu ali pa čez plašč. Tudi pasovi na rokavih kmalu ne bodo več nič posebnega. Poleti so postali celo neke vrste modni nakit. Tudi sicer naj bodo pasovi med skrbno izbranimi modnimi dodatki, s katerimi si lahko izdelate celostni in prepoznavni modni slog. Gotovo imate globoko v omari kakšen babičin pas, morda si kakšnega naredite kar sami. Pazite le, da se bo izbor vedno ujema z ostalimi dodatki, kot so torbice, šali, rokavice, nakit, pokrivala. Po možnosti naj imajo skupno "rdečo nit" (isti material, ista barva).

Pozor: pas lahko poudari vaše idealne telesne proporcije ali pa napake, ki jih sicer ne bi želeli izpostaviti. Izbirajte ga torej glede na svojo postavo. Vitke z ozkim životcem lahko nosijo široke in zategnjene pasove, dolgonoge, četudi ne vitke v pasu, spuščene na bokih, obilnejše pa čimbolj tanke usnjene trakove.

JERCA LEGAN

Nagrade v Stražo, Leskovec in Celje

Do roka smo prejeli 201 rešitev in žreb je izmed reševalcev 45. nagradne križanke izbral **Marijo Pavček iz Straže, Heleno Frankovič iz Leskovca pri Krškem in Tončko Sodja iz Celja**. Pavčkovi je pripadla denarna nagrada, Frankovičeva in Sodjeva pa bosta za nagrado prejeli knjigo. Nagrajenkam čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 3. decembra na naslov: **Dolenjski list, Germova ulica 4, p.p. 212, 8001 Novo mesto**, s pripisom "križanka 47". Ovojnico brez poštna znamke lahko oddate v nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

Rešitev 45. križanke

Pravilna rešitev 45. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: POSTILA, OKLESEK, PIETETA, KONDOR, ATA, VEKA, POETOVIO, OG, OKTAVAN, ALI, STARA, ESTET, EAM, NASLADA, SVINJA, ARAT, TANGER, KIRO.

Nevsakdanjosti

Preko radijskih postaj in časopisov se ljudje zahvaljujejo črpalkarjem, trgovcem, doktorjem, medicinskim sestram, šoferjem avtobusov, vratarjem, gostilničarjem, poštarjem, občinskim birokratom, državnim voluharjem in drugim osebam, s katerimi pridejo službeno v stik: za njihovo prijaznost, za pomoč, za hitro opravljeno storitev ali uslugo. Kaže, da je z medčloveškimi odnosi pri nas na sončni strani Alp nekaj hudo narobe, ko postane nekaj samo po sebi razumljivega izjema. Se vam ne zdi, da bi morali našeti in ne samo ti, marveč vsi, ki delajo z ljudmi, biti ustrezljivi, potrpežljivi, prijazni in kar je še lepih človeških lastnosti.

Mar ne sodi k občinskemu pisarniškem molju hitro opravljena usluga z vsem spoštovanjem do državljana? Se morda motim, če pričakujem od medicinske sestre, da mi bo med ležanjem v vročih bolnišničnih prostorih z dobro voljo pomagala lajšati bol? Sem prezahleven, če mislim, da mi šofer avtobusa ne bo zaloputnil vrat tako, da mi bo priprl nos ali zadnjico, desno nogo? Na ta in podobna vprašanja je logičen samo tale odgovor: "Ne!"

Da se razumemo: nisem zoper hvaležnost in zahvale, sem pa proti mišljenju, da so stvari, znane iz knjige o lepem vedenju, obravnavane kot nekaj izjemnega, posebnega in zato zaslužijo naše neizmerno, domala dosmrtno hvaležnost.

TONI GAŠPERIČ

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal

s Trdinovega vrha na kanalu 41

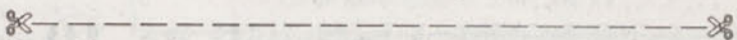
DESET DOMAČIH

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista nagrado dodelil **Slavki Kumer, Goriška gora 4, Škocjan**. Čestitamo! Lestvica, ki je na sporedu Studia D v ponedeljek ob 20.10 v sklopu *Večera domače glasbe*, ponovitev pa ob nedeljah ob 17. uri, je ta teden takšna:

1. (2) Hvala, mami - ansambel Pogum
2. (4) Sanje med brezami - ansambel Vrisk
3. (3) Smehljaj narave - Klemen Hribar
4. (1) Črnotaska s kitaro - ansambel Vasovalci
5. (7) Najbolj si želim - ansambel Slapovi
6. (8) Na Dolenjskem je lepo živeti - ansambel Lojzeta Slaka
7. (5) Moj svet - ansambel Rog
8. (6) Očka odhaja - ansambel Mladi Dolenjci
9. (-) Prijatelj ne šteje - ansambel Tonija Verderberja
10. (9) Pri nas je pa taka navada - ansambel Korenine

Predlog:

Pastirček in deklica - ansambel Spomin

Kupon št. 47

Glasujem za: _____

Moj naslov: _____

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 8000 Novo mesto

NE ZAMUDITE NA VAŠEM KANALU

- Nocoj ob osmih zvečer lahko pokličete v naš studio, ko gostimo metliškega župana **Slavka Dragovana**, s katerim se bo pogovarjala Verica Marušič.
- V petkovih **Kmetijskih razgledih** ob 17.45 boste zvedeli, kako lahko doma sami pripravite jabolčni sok.
- Kdo ne pozna rojaka in pesnika **Toneta Pavčka**? Prijetni sogovornik bo naš gost v soboto ob pol šestih zvečer v oddaji **Klepet z...**
- **Športni pregled** bomo zavrteli v ponedeljek ob 18.15, ponovili pa ob 22.20. Vmes ob 21.20 boste v **Klepetu z...** spoznali novomeškega diplomiranega slikarja **Janka Orača**.
- V **Podjetniški praksi** vam bomo v torek ob 18.30 predstavili **Zlatarstvo Donum**. Gledališko, glasbeno in plesno komedijo **Grmska bajka o Gorjancih** so učenci in njihovi mentorji osnovne šole Grm posvetili pisatelju Janezu Trdini. Na sporedu bo v torek ob 21.30.
- Zadnja sredi v mesecu je rezervirana za kontaktno oddajo o športu. Tokrat se bo Aleš Kirm ob osmih zvečer pogovarjal s predstavnikom novomeške Agencije za šport o kandidatih za športnika leta.

NAGRADNA KRIŽANKA 47

AVTOR:	TANČINA	PRIPADNIK LEGENDARNEGA LJUDSTVA V PALESTINI	MEDNAR. ORGANIZ. ZA STAND. EVR. PRISELENJE V J. AMERIKI	DOLENJSKI LIST	JAPONSKI OTOK (GL. MESTO AIKAWA)	ŽENSKO OBLAČILO	VRSTA NAKITA	TRHLENINA	IME SLIKARJA ŠUBICA	VODNA NIMFA	PALESTINSKI PREDSEDNIK (JASER)
GRUPA											
KDOR UPRAVLJA ARHIV											
DRISKA											
SLOVAŠKO MESTO OB HRONI									ANA FRANK		
									RAZJEDANJE ZEMELJSKEGA POVRŠJA		
ZNANOST											
POTROŠNJA											
KMET NA SREDNJEM VZHODU							MORSKI ROPAR				
FINSKO JEZERO							STAR. JAP. TELOVADEC			RAJ	MUCKA
PERJE PRI REPI							VRSTA VEZENJA				
HIRANJE, UPADANJE MOČI											
DOMAČA ŽIVAL											
POSADKA NA LADJI, LETALU									GOROVJE V MALI AZIJI		
									RIMSKA ŠTRICA		
SINKO							PRIPADNIK GERMAN. PLEMENA OB RENU				
GRŠKI POLOTOK V EGEJSKEM MORJU							KNEZ DEMONOV, VLADAR ŠRILANKE				

10 LET KULTURNEGA DRUŠTVA - Zasluge za uspešno delo KD Ambrus imajo poleg članov tudi dosedanja predsedniki: Robert Bradač, Martina Hrovat, ki je vodila društvo kar sedem let (na sliki se ji zahvaljujejo za delo), in novi predsednik Stane Zupančič. Po njegovih besedah bodo še naprej skrbeli za vsestransko kulturno življenje Ambrusa in okoliških vasi in skupaj s šolo pripravljali prireditve. V načrtu imajo gledališko igro, pevci pa nastopajo doma in v gosteh. (Foto: B. D. G.)

"Pomoč" iz Ljubljane je odveč

BELA KRAJINA - Vse kaže, da želijo v naši prestolnici z ukinjanjem prog avtobusov in vlakov v Belo krajino pravzaprav pomagati Belokranjcem. Vztrajnost državnih birokratov pri tem početju si v deželi ob Kolpi razlagajo kot ljubljanski trud, da zadržijo šolane Belokranjce v rojstni deželi. A dobri poznavalci belokranjskih razmer svetujejo gospodi iz Ljubljane, naj kar pustijo kakšno avtobusno in železniško progo na skrajnem jugu Slovenije, kajti belokranjski možgani bodo pobegnili v vsakem primeru. Če ne bo avtobusov in vlakov, pa z lastnimi avtomobili ali celo letali.

ZPNO

Trgovina Zrno, d.o.o., Raka, zbira naročila za izvedbo fasad za pomlad 2002.

V trgovini Zrno imajo akcijsko prodajo umetnih gnojil proizvajalca Petrokemija Kutina.

Akcija traja do 1.12.2001. V tem času so cene 30% nižje od sezonskih cen, oziroma od ostalih ponudnikov umetnih gnojil (NPK 15-15-15, NPK 7-20-30, NPK 8-26-26, KAN in UREA). Blago je možno dostaviti na dom.

Akcijaska prodaja vinogradniškega gnojila:
PK 0-10-30-3-1

2.790,00 SIT/vreča

SUPERFOSFAT

1.890,00 SIT/vreča

Poleg umetnih gnojil vam nudijo po izredno ugodnih cenah žitarice: ječmen, koruzo, oves in sojo, tudi v manjših količinah.

Akcijaska prodaja mineralnih olj za traktorje in ostale delovne stroje proizvajalca INA:

motorno olje INA SUPER TURBO 10/1 4.034,89 SIT

motorno olje INA SUPER 5 10/1 3.429,00 SIT

hidravlično olje INA TRANSHIDROL 85 10/1 3.901,00 SIT

Program mineralnih olj INA vam nudijo do 20% ugodneje od ponudbe na trgu.

Vse informacije

na telefonski številki:

07/49-75-410

07/49-75-086

Prispevki za Veseli december

NOVO MESTO - V tednu med 12. in 16. novembrom so za Veseli december v petih dolenskih občinah za obdaritev 4.000 predšolskih otrok na žiro račun Društva prijateljev mladine Mojca Novo mesto št. 52100-678-80209 nakazali: Berus, d.o.o., N.m., 30.000 tolarjev; Jožica Krajšek - Novak s.p., N.m. 30.000; Edvard Šefer, s.p., Straža, 10.000; Kadros, s.p., N. m., 15.000; Franc Tutin, s.p., Smolenja vas, 1.000; Jana Štrukelj, s.p., N. m., 10.000; Matjaž Režek, s.p., N.m., 1.000; Marjan Količ, s.p., Uršna sela, 2.000; Miha Butara, s.p., N.m., 2.000; Valerija Dimic, s.p., N. m., 3.000; Šolski center N. m., 10.000; Veldos, d.o.o., N. m., 10.000; Trins, d.o.o., N. m., 5.000; MTI Pavlič, d.o.o., N. m., 10.000; Liu's junaki, d.o.o., N. m., 11.000; Sorex, d.o.o., N. m., 10.000; Gradbeništvo Novak, d.o.o., 5.000; Potrč, N. m., 5.000; Ivan Jevšek, s.p., Otočec, 5.000; Castle Storitve, N. m., d.o.o., 5.000; Viljem Kirm, s.p., Mali Slatnik, 3.000; Ivan Derganc, s.p., N. m., 10.000 in Duško Bojanc, s.p., N. m., 5.000 tolarjev. V delu, materialu in uslugah so pomagali: Kemična čistilnica Primož Strgar, s.p., N.m.; Bor - Retelj Boštjan, s.p., N.m., ter Janez in Mira iz gostišča Kos. Vsem hvala!

Peške ni opazila

SEVNICA - 19-letna S. P. iz okolice Podsrede se je 19. novembra ob 6.30 peljala z osebnim avtom po regionalni cesti 3. reda št. 679 proti Trgu svobode. Ko je v križišču zavijala v levo, je z njene leve strani po slabo vidnem prehodu za pešce prečkala cesto 70-letna Sevnčanica J. M. Ker prehod za pešce ni bil osvetljen in je bila vidljivost zaradi noči in sneženja slaba, vozniška peške ni opazila in jo je zadel s srednjim delom avta. Hudo ranjeno peško so odpeljali v celjsko bolnišnico.

Raje dedku Mrazu

Ko so pred leti pripravili pred farno cerkvijo v Metliki za otroke Miklavžev obdaritev, je dobri radodarni striček poklical na oder fantiča in mu rekel: "Daj, Jožko, zapoj Miklavžu pesmico, pa boš dobila jabolko." Deček je bil nekaj časa tiho, potem pa se je odrezal: "Ne, ne bom pel pesmice tebi. Popeval jo bom dedku Mrazu. On mi ne bo dal jabke, ampak čokolado."

Upihnili so 10 svečk

Ambruški kulturniki proslavili bogato in vsestransko desetletno delo - Prišli do prostora

AMBRUS - Člani KD Ambrus so na sobotni slovesnosti pred številnim občinstvom pripravili slavnost, s katero so počastili desetletno delovanje društva. V bogatem kulturnem programu so se predstavili pevci moškega zbora pod vodstvom Cirila Hočevarja ter gledališčniki in najmlajši rod mladih pevcev pod

vodstvom Mateje Hočevar. V prepolni dvorani, ki so jo dobili po dolgih mnogih lastninskih zapletljajih pred tremi leti, so navdušili zbrano občinstvo s komedijo in tragedijo. Zaigrali so odlomke iz gledaliških iger: Zdravnik po sili, Skapinove zvižaje, Razvalina življenja, Sumljiva oseba in Mama je umrla dvakrat.

Gledališka dela, ki so jih na začetku zaigrala kar na šolskem igrišču, so režirali: Tatjana Bradač, Peter Hočevar in Stane Zupančič. Čestitke ob obletnici jim je izrekel tudi župan občine Ivančna Gorica Jernej Lampret ter poudaril pomen kulturnega dela v Ambrusu, ki skupaj z okoliškimi vasi šteje 850 prebivalcev.

Pokojninski zakon

LJUBLJANA - Vlada je prejšnji teden potrdila predlog sprememb Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, da bi olajšala izvajanje zakona in odpravila pomanjkljivosti. Pokojnine naj bi se še naprej dvakrat letno usklajevale z rastjo plač in bodo ob višji rasti cen življenjskih potrebščin ohranjale realno vrednost. Novela jasneje razmejuje kolektivno in individualno zavarovanje in odpravlja nejasnosti glede davčnih olajšav. Znižuje tudi odstotek zaposlenih, ki jih mora delodajalec vključiti v dodatno kolektivno pokojninsko zavarovanje od sedanjih 66 na 51 odst.

Varnostniki prijeli tatu

NOVO MESTO - Intervencijska skupina G-7 je 19. novembra ob 23.30 po alarmu odhitela v Mercator Cash&Carry, diskont na Livadi, kjer je prišlo do vloma. Opazili so razbito steklo na zunanji in notranji vhodnih drsnih vratih diskonta, notri pa neznanca, ki se je zalagal predvsem s cigaretami. Varnostnika sta vlomilca obvladala s strokovnimi prijemi in ga zadržala do prihoda policistov, ki so prevzeli nadaljnji postopek. Storilec je imel tudi pajdaša, ki pa je pred prihodom varnostnikov pobegnil, a ga je policija kasneje prijela.

Zapiskalo mu je

NOVO MESTO - Mladoletni A. Š. iz okolice Črnomlja je 13. novembra v trgovini Big Bang s police vzel pet zgoščenek in jih skril za pas pod jakno. Na blagajni je eno zgoščenko plačal, nato pa odšel, toda pri izhodu mu je zapiskalo. Osumljenec je nato vrnil zgoščenke v vrednosti 15 tisoč tolarjev.

Simbolična predaja ključev

Slovesnost pri Robkovih, ki so s pomočjo mnogih dobrih ljudi in podjetij v štirih mesecih prišli do nove hiše

KOGLO PRI ŠMARJEŠKIH TOPLICAH - Kot smo že poročali tudi v našem časopisu, se je te dni končala obsežna človekoljubna akcija v pomoč družini Robek, ki jim je junija letos pogorel dom. Krajevni odbor, v katerem so se zbrali krajanji, da so organizirano pomagali družini - materi s štirimi šolo-obveznimi otroki - pri zbiranju sredstev in gradnji novega doma, je v torek, 20. novembra, družini simbolično predal ključ nove hiše, v kateri že stanujejo, in pripravil skromno slovesnost.

Gradbenemu odboru, ki mu je predsedoval najbližji sosed Robkovih Jože Gorenc, v njem pa so bili še: direktor Krkinih Zdravilišč Vlado Petrovič, predsednik KORK Šmarjeta Marija Borse, predsednik KS Peter Selak, direktor podjetja Plastoform Franc Gregorčič in Ernest Zorman z novomeške občine, je uspelo družino rešiti stiske. Igradnjo hiše so vodili s tehnične, finančne in organizacijske plati. Odbor je še s pomočjo mnogih drugih Robkovim omogočil selitev v novi dom še pred zimo.

Do 9. novembra se je na računu nabralo dobrih šest milijonov tolarjev darovalcev. Sama družina je v gradnjo vložila dodatnih 4.500.000 tolarjev v denarju in materialu. V odboru ocenjujejo, da je bila znašala podarjenega materiala, storitev in popustov podjetij, obrtnikov in podjetnikov še dodatne štiri milijone. Za izgradnjo so porabili 10.107.479 tolarjev, ostanek pa je namenjen še nabavi svetil, zasteklitvi notranjih vrat in dokončanju fasade spomladi prihodnje leto.

Tako krajevni odbor kot sama družina se vsem darovalcem in ostalim, ki so kakorkoli pomagali, lepo zahvaljujejo. Prispevek medijev v tej humanitarni akciji, torej tudi naš, pa je objava darovalcev.

Največji donatorji so bili: Krka, tovarna zdravil Novo mesto (dva milijona tolarjev), sodelavci mame Jožice Robek (1.700.000,00), Rotary klub Novo mesto (1.500.000,00), Rdeči križ Dolenjske (1.427.000,00), Mestna občina Novo mesto (1.500.000,00), Komunala Novo mesto (1.200.000,00), Plastoform Šmarjeta (600.000,00), Granit Commerce Novo mesto (500.000,00) in Begrad Novo mesto (400.000,00).

Darovalci, ki so podarili denarna sredstva, material ali storitve v vrednosti od 50 do 250 tisoč tolarjev, pa so: Mizarstvo Brane Vidmar iz Straže, Pečarstvo Alojz Robek in Projekt biro Tratar, oba iz Šmarjeških Toplic, Gradbeništvo Janez Jenič iz Škocjana, Tovarna pohištva Svea iz Zagorja, Tovarna pohištva Garant Polzela, Krka Tehnoservis, Bramac iz Dobruške vasi, Kolpa iz Rosalnic, Tesarstvo Gričar iz Štavberka pri Šmarjeških Toplicah, Interalta Cugelj iz Ljubljane, Žagarstvo Anton Zupančič iz Soteske, Mapei Slovenija iz Novega mesta, Jože Zakrajšek, kmet s Trebelnega, Gradbeništvo Slavko Strasberger iz Novega mesta, Društvo skavtov, krajanji KS Šmarjeta, bralci Dolenjskega lista in Slovenskih novic. Še enkrat vsem iskrena hvala!

L. M.

KRAJEVNA SKUPNOST ŠENTRUPERT

8232 Šentrupert 33 A

vabi k sodelovanju

- sodelavca z dokončano VII. stopnjo izobrazbe pravne fakultete in 2 letoma delovnih izkušenj
- ali sodelavca z dokončano VI. Stopnjo izobrazbe višje upravne šole in 3 leti delovnih izkušenj.

Zaželene so izkušnje iz upravnih postopkov in lokalne samouprave; v nadaljevanju možnost redne zaposlitve in ostali stimulativen pristopi (pomoč pri reševanju stanovanjskega problema, ostalo po dogovoru).

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratim opisom dosedanjih delovnih izkušenj v 15 dneh po objavi na naslov **KS Šentrupert** s pripisom "razpis-strokovni sodelavec". O izboru bomo kandidate obvestili v roku 8 dni.

NOVOTEKS TKANINA, d.d.

Foersterjeva 10, Novo mesto, in Trgovina NOVOTEKS, d.o.o. Foersterjeva 6, Novo mesto

objavljata

r a z p i s

za zbiranje pisnih ponudb za prodajo parcel na območju Smučarskega centra Črmošnjice - Rog

Predmet prodaje sta:

- travnik, parc. št. 4553/12, k.o. Štále v Gričicah, površine 443 m², za najmanj 12.000 DEM v tolarški protivrednosti na dan plačila;
- travnik, parc. št. 4532/7, k.o. Štále v Gričicah, površine 328 m², za najmanj 9.000 DEM v tolarški protivrednosti na dan plačila.

Pogoji razpisa:

- Na razpisu lahko sodelujejo domače pravne in fizične osebe (potrdilo o državljanstvu oz. veljavni izpisek iz sodnega registra).
- Nepremičnini sta naprodaj po načelu videno-kupljeno.
- Ponudbe morajo biti poslani v 8 dneh po objavi na naslov: **Novoteks Tkanina, d.d., Foersterjeva 10, 8000 Novo mesto**, v zaprti ovojnici z oznako "Zbiranje ponudb".
- Ponudniki morajo v pisni obliki navesti svoje natančne podatke, ponujeno ceno, plačilne pogoje.
- Vse stroške v zvezi s prenosom lastništva plača kupec.
- Izbrani ponudniki morajo v 8 dneh po prejemu obvestila, da so izpolnjeni vsi pogoji za sklenitev kupoprodajne pogodbe, le-to skleniti s prodajalcema.
- Ta objava ne zavezuje prodajalca, da sklene pogodbo o prodaji.

Hkrati **NOVOTEKS TKANINA, d.d.**

objavlja

ODDAJO poslovnih prostorov v najem,

ki se nahajajo v večnadstropni upravni stavbi v neposredni bližini Novoteks Tkanina.

Prostori so primerni za opravljanje različnih poslovnih dejavnosti. Vse informacije so na voljo po tel. 07/393-20-32.

Stoletnica salezijancev

LJUBLJANA - Osrednja slovesnost ob stoletnici prihoda salezijancev na Slovensko bo v nedeljo, 25. novembra, ob 15. uri v salezijanskem zavodu na Rakovniku. Slovesnost bo vodil beograjski nadškof Stanislav Hočevar, prepevali bodo mladinski mešani pevski zbori. Salezijanski duhovniki od 18. do 25. novembra vsak večer vodijo mašo z nagovorom ob 18.30 uri. V okviru praznovanja stoletnice so v nedeljo, 18. novembra, pripravili koncert rakovniškega pevskega zbora, na katerem so prepevali pesmi slovenskih salezijanskih skladateljev.

VEČERNA ŠOLA EKONOMIKE IN FINANC - V prostorih Termotehnik v Mačkovcu poteka večerna šola ekonomike in financ, ki jo v sedmih sklopih organizirajo Območna gospodarska in obrtna zbornica Novo mesto ter Podjetniški center. Šola, ki jo obiskuje 27 slušateljev iz obrti in podjetništva, je namenjena vsem, ki niso imeli možnosti, da bi se seznanili s problematiko proizvodnje, razvoja, prodaje, nabave in financ. Na fotografiji: slušatelji na predavanju strokovnjakov, ki jih je k sodelovanju pritegnila Gea College. (Foto: S. D.)

HISTERIA

m o d e

Za novo poslovno enoto v

SLOVENSKI VASI

iščemo:

1. VODJO TRGOVINE

Delovne izkušnje niso tako pomembne, pomembnejše je, da imate smisel za modo in prodajo, da znate motivirati in samostojno voditi sodelavke.

2. PRODAJALCE/PRODAJALKE

s smislom za modo, prizadevnostjo, predvsem pa z veliko željo dokazati svoje sposobnosti.

Od vas pričakujemo:

pod 1: končano poslovodsko ali ekonomsko šolo

pod 2: končano šola za prodajalce

Če smo vzbudili vaše zanimanje, nam ponudbo pošljite v 8 dneh po objavi oglasa na naslov: **Emona blagovni center d.d., Ljubljana, Šmartinska c. 130, 1528 Ljubljana.**

Mercedes-Benz

Na slovenskem avtomobilskem trgu smo dobro uveljavljeno in renomirano podjetje, ki v svoji ponudbi, kot ekskluzivni uvoznik, zastopa svetovno znana vozila znamke Mercedes-Benz.

Za uresničitev smelo in ambiciozno zastavljenih ciljev poslovanja iščemo dinamičnega, komunikativnega in samoiniciativnega sodelavca ali sodelavko. Če vam te lastnosti niso tuje, vam ponujamo prosto mesto

na področju prodaje dostavnih vozil:

1. komercialist/ka

Pogoji za zaposlitev:

- srednja šolska izobrazba, dve leti delovnih izkušenj, znanje nemškega jezika, poznavanje slovenskega avtomobilskega trga, poznavanje dela z osebnim računalnikom.

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas z možnostjo podaljšanja za nedoločen čas. Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v roku 8 dni od razpisa na naslov: AC-Intercar Ljubljana, PE Novo mesto, Seidlova cesta 16, 8000 Novo mesto.

ZZZS

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE

Območna enota Novo mesto

- Ste komunikativni, natančni in zanesljivi,
- ste dipl. upr. org. (VII/0), s strokovnim izpitom iz upravnega postopka po ZUP,
- obvladate delo z osebnim računalnikom in imate
- ustrezne delovne izkušnje?

Potem Vas vabimo, da podate svojo vlogo za opravljanje del na področju

mednarodnega zdravstvenega zavarovanja.

Vloge pričakujemo do 30.11.2001 na naslov:

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Območna enota Novo mesto, Prešernov trg 7, Novo mesto.

Povabili vas bomo na osebno predstavitev.

OSNOVNA ŠOLA JOŽETA GORJUPA KOSTANJEVICA NA KRKI

Svet šole

Gorjanska 2

8311 Kostanjevica na Krki

razpisuje prosto delovno mesto

RAVNATELJA

Kandidat mora izpolnjevati:

- pogoje po 53. členu ZOFVI ali
 - pogoje po 145. členu ZOFVI ali
 - pogoje po 43. členu ZOFVI
- ter imeti organizacijsko-strokovne sposobnosti, ki zagotavljajo, da bo s svojim delom pripomogel k uresničevanju ciljev šole.

Ravnatelj bo imenovan za mandatno dobo 5 let.

Kandidati naj vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim opisom dosedanjih izkušenj pošljejo v zaprti ovojnici z oznako "za razpis ravnatelja" v roku 15 dni od objave tega razpisa.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 30 dni od dneva objave razpisa.

Kotiček za podjetništvo in regionalni razvoj

Podjetniški center Novo mesto

Svetovanje in razvoj d.o.o., Ljubljanska 26, 8000 NOVO MESTO
tel.: 07 3372 980, tel./fax: 07 33 72 981, E-mail: podjetniski.center.nm@siol.net

SODELOVANJE S HRVAŠKO

Podjetniški center Novo mesto je na podlagi najustreznejše ponudbe z Ministrstvom za gospodarstvo Republike Slovenije podpisal pogodbo za izdelavo Skupnega programskega dokumenta o čezmejnem sodelovanju z Republiko Hrvaško. Gre za projekt, s katerim skuša Vlada Republike Slovenije vsaj delno izenačiti pogoje čezmejnega sodelovanja za območja, ki mejijo z Republiko Hrvaško, s tistimi območji v državi, ki mejijo na Avstrijo, Italijo in Madžarsko, kjer tovrstni projekti že potekajo. Zakonodajca namreč narekuje skladen regionalni razvoj in prav gotovo je pospešitev sodelovanja z bivšo sosednjo republiko iz skupne države eden od mehanizmov, ki bo lahko spodbudil obuditev ne le nekaterih "zamrznjenih" vezi, pač pa tudi nastajanje novih projektov, ki upoštevajo sodobne trende, narekovane predvsem s strani Evropske unije.

Analični del projekta je že v polnem teku, kar pa zadeva operativno izvedbo, je načrt Podjetniškega centra Novo mesto kot nosilca projekta, da še v letu 2001 skliče **tiskovno konferenco** s predstavniki tako slovenske kot hrvaške vlade, nato pa izvede tudi **delavnice** na terenu, pri čemer bo skušal pokriti vsa slovenska območja oziroma regije, ki mejijo na Republiko Hrvaško.

Projektne partnerje Podjetniškega centra Novo mesto kot nosilca vloge **regionalne razvojne agencije za Jugovzhodno Slovenijo** bodo poleg individualnih ekspertnih zunanjih sodelavcev še regionalne razvojne agencije za območje Posavja, Pomurja in Obalno-kraške regije: **Regionalni pospeševalni center Posavje, RRA Mura Regionalni razvojni center Koper**. V sodelovanju z naštetimi bodo konec novembra in v začetku decembra izvedene delavnice, na katerih bodo udeleženci (predstavniki lokalnih skupnosti, združenj, razvojnih institucij...) na podlagi analize trenutnih razmer ter ocene potencialov določili **strateške prioritete** tega čezmejnega sodelovanja, ki bodo osnova za **izdelavo omenjenega dokumenta**. Ta bo predvideval tudi operacionalizacijo postavitev sekretariata, ki bo koordiniral spodbujanje in spremljanje izvajanja tovrstnih projektov.

KZ KRKA, z.o.o., Šentjernejska cesta 6, Novo mesto, objavlja v okviru dejavnosti PRODAJE VOZIL in LEASINGA javno licitacijo poškodovanih in rabljenih vozil, ki bo **v soboto, 24.11.2001, na Knafelčevi 2, Novo mesto, v prostorih OC Agroservisa.**

Zap.št.	Znamka in tip vozila	Letnik	Izkl. cena v SIT
1	RENAULT CLIO 3,0-V6	2001	3.500.000
2	CLIO 1,4	2001	650.000
3	RENAULT THALIA 1,4	2001	800.000
4	TAM 130 T 11 BK	1985	900.000
5	HYUNDAI SONATA 2,5	1999	2.500.000
6	FIAT DUCATO 2,8 TD	1999	2.400.000
7	TAM 80 A 50 PREKUCNIK	1992	800.000
8	TAM 110 T 10	1980	200.000
9	ELEKT. ČRPALKA GROCO ZA PLESKARJE	1999	700.000
10	ŠKODA FELICIA 1,3 COMBI	1999	900.000
11	CITROEN XANTIA 2,0 i	1997	1.600.000
12	IMV TRAFIC T 1200 D	1992	200.000
13	SEAT ALHAMBRA 1,9 TDI	2000	4.200.000

Licitacija bo **v soboto, 24.11.2001, ob 9. uri v prostorih Agroservisa, Knafelčeva 2, Novo mesto**. Oglede vozil bo **v petek, 23.11.2001, od 8. do 12. ure** ter eno uro pred začetkom licitacije. 10-odst. vplačila sprejemamo eno uro pred začetkom licitacije. Vozila in oprema pod zap. št.: 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 in 13 so rabljena in v brezhilnem stanju.

KZ Krka z.o.o. Novo mesto

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek in tast

**IVAN
BAJER**

iz Novega mesta, Nad mlini 3

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam ustno ali pisno izrazili sožalje in se zadnjič poslovili od pokojnika na pokopališču v Ločni. Hvala vsem, ki ste sodelovali s pesmijo, glasbo ali lepo besedo ob njegovem zadnjem počivališču. Posebno se zahvaljujemo vsem tistim, ki ste namesto cvetja in sveč nakazali svoj prispevek na Ž.R. 52100-678-80737 - Sožitje- Društvo za pomoč duševno prizadetim Novo mesto.

Žalujoci: žena Iva, sin Janek, vnuka Jure in Miha ter snaha Nivenka

ZAHVALA

1. novembra je v 78. letu po težki boleznini preminil naš dragi mož, ata, brat in stari ata

**JOŽE
GRABRIJAN**

iz Livolda 45 pri Kočevju

Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na zadnjo pot, nam izrazili sožalje in podarili cvetje in sveče. Najlepše se zahvaljujemo tudi čebelarstvu društvu Kočevje, gasilcem in ZB s praporščaki za častno stražo, obema govornikoma, Pihalnemu orkestru Kočevje, pevcem in Zoranu za zaigrano Tišino.

Pogrešale ga bomo: žena Angela, hčerke Cvetka, Minka in Zorka z družinami in sestra Marica

ZAHVALA

*Kje si, ljuba mama,
kje tvoji mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?*

V 76. letu starosti nas je zapustila draga žena, mama, stara mama in sestra

**MARIJA
ZALOKAR**

roj. Pucelj

Dol. Brezovica 16

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem za izraze sožalja ter darovano cvetje, sveče in sv. maše. Posebna zahvala g. dekanu za lepo opravljen obred, dr. Slavici Vizec Žibert ter medicinski sestri Cvetki za lajšanje bolečin. Hvala pogrebni službi Oklešen, kolektivom Revoz p.4, TPV Johnson Controls, Hipot-PSEMS in KZ Krka Šentjernej. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

*Odšel si tja, kjer ni gorja,
kjer ni trpljenja ne solza,
nam ostaja bolečina
in tiha solza večnega spomina.*

V 67. letu starosti nas je zapustil

**STANISLAV
ŠTUKELJ**

Tribučje 25

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za podarjeno pomoč, izraze sožalja, cvetje, sveče in darovane sv. maše. Posebna zahvala kolektivu Mercator Market Semič, I.P. Iskra Semič, GD Tribučje, pevcem, g. župniku in pogrebni službi Malerič. Pristrčna hvala vsem, ki ste nam bili v oporo v času slovesa in ste našega Stanka pospremili na zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 89. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, tašča in sestra

**JOŽEFA
LUMPERT**

roj. Zevnik

iz Vel. Brusnic 29

Ob boleči izgubi naše mame se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in vaščanom za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče ter vsem, ki ste pokojno pospremili na zadnji poti. Zahvala g. Banu za besede slovesa, organizaciji ZB Brusnice, Društvu upokojencev, g. župniku, pevcem, izvajalcu Tišine in pogrebni službi Oklešen. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: vsi njeni

tedenski koledar

Četrtek, 22. novembra - Cilka
Petek, 23. novembra - Klemen
Sobota, 24. novembra - Janez
Nedelja, 25. novembra - Katarina
Ponedeljek, 26. novembra - Konrad
Torek, 27. novembra - Virgil
Sreda, 28. novembra - Jakob

Lunine mene

23. novembra ob 0.21 - prvi krajec

kino

BREŽICE: Od 22. do 25.11. (ob 17.30) Vitezova usoda. Od 22. do 26.11. (ob 20. uri) Corellijeva mandolina. 27. in 28.11. (ob 18. in 20. uri) Nikogaršnja zemlja.
ČRNOMELJ: 23. (ob 19. in 21. uri) Planet opic. 25.11. (ob 17. in 19. uri) Jurski park 3.
DOBROPOLJE: 23.11. (ob 18. in 21. uri) ter 24.11. (ob 17. uri) Pearl Harbour. 25.11. (ob 15. uri) Rop stoletja. 25.11. (ob 17. in 20. uri) Preprodajalci.

GROSUPLJE: 23.11. (ob 19. uri) Preprodajalci.
IVANČNA GORICA: 22.11. (ob 19. uri) Preprodajalci.
KOČEVJE: 24.11. (ob 19. uri) Rop stoletja. 26.11. (ob 17. in 20. uri) Preprodajalci.
KRŠKO: 22. in 25.11. (ob 18. uri) ter 23.11. (ob 20. uri) Dr. Dolittle. 22.11. (ob 20. uri) Preprodajalci. 27. in 28.11. (ob 18. uri) Zverina. 27. in 28.11. (ob 20. uri) Luknja.
NOVO MESTO - Dom kulture: Od 22. do 25.11. (ob 17., 19. in 21. uri) ter od 26. do 28.11. (ob 18. in 20. uri) Ameriška ljubljena.
NOVO MESTO - KC Janeza Trdine: Od 23. do 28.11. (ob 18. uri in 20.15) Moulin Rouge.
RIBNICA: 24.11. (ob 21. uri) Preprodajalci.
SEMIČ: 23.11. (ob 17. uri) Jurski park 3. 25.11. (ob 17. uri) Planet opic.
TREBNJE: 23.11. (ob 20. uri) in 25.11. (ob 17. uri) Munje.
VELIKE LAŠČE: 24.11. (ob 19. uri) Preprodajalci.

KUPIM

PRAŠIČA, črno-belega, cca 80 kg, krške pasme, kupim. ☎ (07)30 89 109. 2423

POSEST

V NOVEM MESTU v poslovni zgradbi oddamo v najem pisarniške prostore, 114 m², in konferenčno sobo, 125 m², samostojni vhod. Najemnina 2000 SIT/m² na mesec, ☎ (041)786-444.
NOVA GORA pri Krškem, prodamo zidanico, vinograd, urejen, skupne površine 3456 m². ☎ (041)538-235.
VINOGRAD z zidanico v Gor. Straži prodam. ☎ (031)633-588 ali (040) 284-867. 2416
DOBRO UREJENO hišo v Vel. Orehku, takoj vseljivo, z gospodarskim poslopljem, prodam. ☎ (041)720-194. 2422
3-SOBNO stanovanje na Vrtači pod Hrastom, 200 trt in 12 sadik sadja, garaža, prodam. ☎ (07)30 23 121. 2426
PODKLETENO HIŠO z dvosobnim stanovanjem, garažo, vinsko kletjo, 1000 trt vinograda, na Vrtači pod Hrastom prodam. ☎ (07)30 23 121. 2433

PRODAM

30 M³ suhih bukovih drv in telico sivko, brejo 3 mesece, prodam. ☎ (041) 548-577. 2406
SUHA bukova drva in obsušena drva po izbiri prodam. ☎ (07)30 79 760.
MEŠANA suha drva ter sadjevec prodam. ☎ (041)272-506 ali (07)30 65 433. 2413
ZELO UGODNO prodam oblačila za dojenčka do enega leta. ☎ (07)30 28 040. 2425
SUHA bukova razžagana drva za centralno prodam. ☎ (07)30 88 303.

RAZNO

GRADITELJI! Po konkurenčnih cenah in kakovostno izdelujemo strojne flake, strojne omete in termo fasade. ☎ (031)623-000, Tržan Dušan s.p., Ledina 40, Sevnica. 2049
HITRO IZPLAČILO gotovine z nizko provizijo pri prodaji delnic, ki kotirajo na ljubljanski borzi, nudimo. BPH Medvešek Pušnik, d.d., Ljubljana, poslovna Mestna ulica 1, prodam. ☎ (07)393 02 62. 2330
OPREMLJEN frizerski salon v Novem mestu oddam. ☎ (031)625-280. 2417

Prodajni center podov
PCP PUREBER
PARKETARSTVO
Foersterjeva 10, Novo mesto

07/33-24-945

Garancija: • avtomobili
• plačilne kartice • pokojnina
• osebni dohodek • nepremičnine

GOTOVINA TAKOJ

Pon-čet: 9.00-17.00, pet: 9.00-12.00
GOLDINVEST, d.o.o., Malgajeva 2, Celje
PE Glavni trg 14, Novo mesto

DEŽURNE TRGOVINE

Mercator Dolenjska, d.d.

Livada 8, Novo mesto

ob sobotah: od 7. do 13. ure:

- vse živilske prodajalne
- od 8. do 20. ure: Hipermarket Cikava
- ob nedeljah: od 8. do 12. ure:
- Hipermarket Cikava
- od 8. do 11. ure: PC Ločna, Market Drska, Market Smrečnikova, PC Kandjijska

Kmetijska zadruga Krka, z.o.o.

ob nedeljah: od 7. do 12. ure: ZNC

- od 7. do 11. ure: Samopostrežba Mima Peč
- od 8. do 11. ure: samopostrežbe Brusnice, Straža (vsako drugo nedeljo), Dol. Toplice, Škocjan
- od 8. do 11. ure: samopostrežba Bršljin

OBVESTILO

Kmetijska zadruga
Trebneje

o b v e š č a

vse svoje člane, da bo
IZREDNI OBČNI ZBOR v
nedeljo, 25. novembra
2001, ob 9. uri v prostorih CIK
Trebneje (stara osnovna šola).

Vljudno vabljeni!

Upravni odbor

GOTOVINSKA POSOJILA
kratkoročna

D&DD Novo mesto, d.o.o.
Muzejska 3, Novo mesto

PE Zastavljavnica MONETA
Muzejska 3, Novo mesto

Tel. 07/33-21-751
Del. čas: 8.-12., 13.-17.

REALIZACIJA TAKOJ

ROLETARSTVO
BAYER
Bayer Aleksander, s.p., Stopiče 37 a
07/30 80 210
040/202 868

DOMAČE PECIVO, potice, piškoti, torte za razna praznovanja, silestrovanja! Rogliček, Gor. Kronovo 8, Otočec. ☎ (07)30 73 083 ali (041)746-330.

POSLOVNI PROSTOR (stavba), 90 m², s parkirnim prostorom, 900 m², prodam ali oddam. ☎ (031)290-986.

ŽENITNE PONUDBE

34-LETNI kmečki fant bi rad spoznal deklo za skupno življenjsko pot. ☎ (041)392-735. 2418

SUZUKI Avtomehanika
Jurij Murn, s.p.

Resslova 4, Novo mesto
☎ 07/30 24-791

Akcija: 15% popusta
HANKOOK, KUMHO, SAVA, BARUM, DUNLOP
Brezplačna hramba vaših gum.

Možnost plačila na 3 obroke s kartico American express in Magna.

VULKANIZERSTVO

Neodplačna objava

Papilot

CENTER ZA POMOČ ŽRTVAM KAZNIVIH DEJANJ

vam je na voljo vsak dan v tednu 24 ur na dan!

Če ste bili žrtev kateregakoli kaznivnega dejanja (rop, tatvina, spolni napad, ogrožanje varnosti), če se nad vami izvaja nasilje (fizično, psihično, spolno), če ne vidite poti iz situacije, v kateri se počutite kot žrtev, ne glede na to, ali je storilec znana, neznana oseba ali institucija:

POIŠČITE POMOČ!

Prijazne svetovalke so vam med delovnim časom na voljo osebno, nenehno pa na telefonski številki

☎ 07/33-74-030, Florjanov trg 2, Novo mesto

☎ 07/49-93-576, Černelčeva 3a, Brežice

Izvedeli boste vse, kar vas zanima.

POMOČ JE ZAUPNA IN BREZPLAČNA!

SLUŽBO DOBI

NA OBMOČJU Metlike iščemo šiviljo.

☎ (07)33 75 600, od 8. do 15. ure, Alfa Novo mesto, d.o.o., Nahtigalova 5, Novo mesto. 2410

VESTNEGA FANTA za delo s knjigi zaposlimo. Stanovanje in hrana v hiši. Pisne ponudbe pošljite na naslov: Hotel Kanu, d.o.o., Valburga 7, 1216 Smlednik, ☎ (01)36 27 011. 2427

KUHARICO in NATAKARICO zaposlimo v novomeški okrepčevalnici Caffè de Paris. ☎ 07/33 22 765 ali 041/628 385.

KUHARJA (-ICO) in natakarja (-ico) zaposlimo. Žazelene izkušnje. Možnost stanovanja. Pivnica AS, Prelesje pri Šentrupertu, ☎ (031)304-661.

DEKLE za strežbo v lokalu iščemo. Polni delovni čas! Bar boter, Kandjijska 9, Novo mesto, ☎ (041)628-416.

SLUŽBO IŠČE

DELO na domu sprejem (lepljenje, pakiranje idr.). Delam hitro in kvalitetno, akviziterstvo odpade. Imam prostor in čas. ☎ (07)33 21 934. 2432

STANOVANJA

NOVEJŠE, obnovljeno, delno opremljeno enosobno stanovanje na Vidmu, telefon, CK, KATV, oddam. ☎ (031) 209-144. 2412

ENOSOBNO STANOVANJE oddam v najem. ☎ (040)570-689. 2436

V NAJEM oddam enosobno stanovanje, prenovljeno, delno opremljeno. ☎ (07)33 24 266 ali (031)278-529.

ŽIVALI

ČRNO-BELEGA bikca, starega 14 dni, prodam. ☎ (07)30 65 255. 2403

TELICO SIVKO, brejo 8 mesecev, prodam. ☎ (031)835-877. 2408

KRAVO SIVKO v devetem mesecu brejosti in bikca limuzin za nadaljnjo rejo prodam. ☎ (07)30 78 533.

PUJSKE, težke 130 do 150 kg, domača krma, prodam. ☎ (07)30 71 342.

10 DNI starega črno-belega telička prodam. ☎ (041)863-035. 2420

PRAŠIČE, 130 in 160 kg, kolerabo, hlevski gnoj in kompost prodam. ☎ (031)789-538. 2428

BIKCE SIMENTALCE, 200 kg, prodam. ☎ (041)482-403 ali (07)30 71 222. 2429

PRAŠIČA, 160 in 180 kg, domača hrana, prodam. ☎ (07)30 73 039.

KRAVO za zakol ter meso polovice krave prodam. ☎ (07)30 71 296.

PRAŠIČE, težke 90 do 150 kg, ter starejše svinje za zakol prodam. ☎ (041)581-864. 2437

PRAŠIČA, 130 kg, prodam. ☎ (041) 488-264. 2439

ČRNO-BELEGA BIKCA, starega 7 dni, prodam. ☎ (07)30 83 358. 2441

PRAŠIČA, 160 kg, za zakol, krmiljenega z domačo krmo, prodam. ☎ (07)30 73 000 ali (041)833 359. 2435

PRAŠIČE, 100 do 120 kg in 170 kg, ter odojke za nadaljnjo rejo prodam. ☎ (07) 30 71 247. 2421

KOZLA, starega leto in pol, prodam. ☎ (07)30 40 042. 2444

2 PRAŠIČA, težka okoli 240 kg, domača hrana, prodam. ☎ (07)49 67 328.

MOTORNIA VOZILA

CITROEN Xantia karavan, 2.0 16 V, letnik 1997, vsa oprema, prodam. ☎ (041)259-260. 2364

CLIO 1.4, letnik 1997, prodam. ☎ (040)381-192, popoldan. 2404

LADO 1.7, letnik 1996, prodam. ☎ (07)30 50 750. 2415

R 4 GTL, letnik 1992, registriran do 11/02, prodam. ☎ (041)280-312. 2446

PREPIS VOZIL
041/546-159

DOLENJSKI LIST

Št. 47 (2726), leto LII • Novo mesto, četrtek, 22. novembra 2001 • Naklada 15.786 izvodov

Izdajatelj: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o., časopisno založniška družba
Naslov: Dolenjski list, Germova ulica 4, 8000 Novo mesto, p.p. 212
Direktor: Drago Rustja

Uredništvo: Jožica Dornič (odgovorna urednica), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Breda Dušič Gornik, Tanja Jakše Gazvoda, Mojca Leskovec-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc, Igor Vidmar in Mojca Žnidaršič

Izhaja ob četrtek. Cena izvoda v kolportaži 240 tolarjev; naročnina za 26 izvodov v 2. polletju 5.980 tolarjev, za upokojenca 5.382 tolarjev, za pravne osebe 11.960 tolarjev; za tujino letno 70 evrov oz. druga valuta v tej vrednosti. V ceni kolportážnega izvoda oz. naročnini je upoštevan 8-odst. DDV.

Naročila in pisne odpovedi sprejemamo samo s prvo številko v mesecu. Oglasi: Cena 1 cm v stolpcu za oglas (in mali oglas pravih oseb) 3.100 tolarjev (v barvi 3.300 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 6.200 tolarjev (v barvi 6.600 tolarjev); za razpis 3.700 tolarjev. V ceni oglasa oz. razpisa ni upoštevan 19-odst. DDV. Mali oglas do deset besed 2.000 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 200 tolarjev. V ceni malega oglasa je upoštevan 19-odst. DDV.

Poslovni račun pri NLB, d.d., Divizija Dolenjska: 02970-0011425116 (tolarski); 01000-0000200097-970-7100-4405/9 (devizni)

Telefoni: tajnica 07/39 30 500, direktor 39 30 502, odgovorna urednica 39 30 528, propagandna služba 39 30 514, naročniška služba 39 30 508 in 39 30 510, mali oglaš in osmrtnice 39 30 512, računovodstvo 39 30 504 in 39 30 506

Telefaks: 07/39 30 540

Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet: http://www.dol-list.si
Računalniški prelom: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.
Tisk: DELO, d.d., Ljubljana, Dunajska 5

Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo.

Če želite vsak četrtek v letu prejeti vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga bere blizu sto tisoč ljudi, izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov: **Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Germova ulica 4, p.p. 212.** Za vse drugo bomo poskrbeli mi, vi pa pazite, da si ne bo ob četrtekih sosed iz vašega poštnega nabiralnika pred vami "izposodil" vašega Dolenjskega lista.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

Ime in priimek: _____ Upokojenec: da ne

Naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

Pošta: _____

Naročnik izjavlja, da naročilo res velja zanj, dokler naročnine ne bo pisno odpovedal, sicer pa bo naročnino plačeval osebno ali s posebno položnico, ki mu jo bo postal Dolenjski list.
Naročnik bo časopis začel prejemati od prve številke dalje v mesecu: _____ 2001

Kraj: _____ Datum: _____ Podpis: _____

V času od 5. do 12. novembra so v novomeški porodnišnici rodile: Simona Badovinac s Suhorja pri Dol. Toplicah - Urbana, Branka Cekuta iz Zameškega - Katjo in Ksenijo, Martina Pavlič iz Orehovice - Meliso, Darinka Blatnik iz Šahovca - Andraž, Maja Gričar iz Tribuč - Sarasvati, Katarina Zaman iz Kočevskih Poljan - Marka, Maja Hodnik iz Gor. Brezovice - Neja, Metka Jaklič iz Birčne vasi - Jana, Anka Blatnik Gorenc iz Jelendola - Moniko, Vilma Klobučar iz Verduna - Mašo, Anica Trlep iz Biča - Aljaža, Darja Obrstar iz Kočevja - Mateja, Gordana Šoronda iz Malega Lešca - Aleksandro, Suzana Pirih iz Kočevja - Tajo, Tatjana Ravnih iz Velikega Orehka - Nejc Martina, Marija Ogulin z Osojnika - Valerijo, Milena Turk iz Trebnjega - Andreja, Marta Bevc iz Šmalčje vasi - Karmen, Simona Colarič z Broda v Podbočju - Andrejo, Janja Habjan iz Šmihela pri Žužemberku - Anamarijo, Jožica Janževič iz Gor. Brezovice - Leo.

Iz Novega mesta: Helena Kotnik, Seidlova 30 - Saro, Mojca Žnidaršič, Pod Trško goro 77 - Nejo, Jožica Novak, Šegova 10 - Tajdo, Suzana Zorko, Vidmarjeva 7 - Aleksa.

Čestitamo!

V času od 30. oktobra do 16. novembra so v brežiški porodnišnici rodile: Karmen Abram s Senovega - Luka, Jasminka Blažič iz Gaberja - Tima, Martina Arh iz Hrastja - Emo, Marija Glas iz Rožnega - Tamaro, Renata Kozole iz Dolenjega Leskovca - Aneja, Katarina Cvetko iz Dobove - Milo, Jožica Zakšek iz Dol. Brezovega - Evo, Marija Klavdija Šetinc s Sel - Damira, Ivanka Tomše iz Globočič - Urško, Andreja Marolt iz Breg - Lucijo, Klavdija Škoberne iz Brestanice - Mio, Marjana Šoln iz Brestanice - Marušo, Mojca Salmič s Senovega - Gregorja, Natalija Iljaž z Malega Obreža - Aljo, Monika Žgalin iz Dednje vasi - Vida, Simona Kruplež iz Hotunj - Saskio Aleksandro in Alenka Stanič iz Brežic - Nika.

Čestitamo!

Skrival pištolo

OBREŽJE - 8. novembra so na mejnem prehodu kontrolirali 43-letnega voznika osebnega avta A. H. iz Bosne. V avtu je policist našel plinsko pištolo znamke M 8 Detective, kal. 8 mm, in šest pripadajočih nabojev.

V SPOMIN

*Prazen dom je in dvorišče,
zaman oko te naše išče.
Nič več ni tvojega petja in smehljaja,
le trud in delo tvojih
pridnih in dobrih rok ostaja.*

18. novembra je minilo tretje leto,
odkar si nas zapustil, dragi mož,
oče in stari oče

FRANC JEVNIKAR

iz Dola pri Trebnjem

Hvala vsem, ki se ga spominjate, obiskujete njegov grob
in mu prižigate sveče.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 42. letu starosti nas je zapustil
dragi mož, oče, brat in stric

MIHAEL MIRTIČ

iz Dolnjega Kota 8

Ob boleči izgubi iskrena hvala vsem, ki ste se od pokojnega
poslovali s spoštovanjem, nam izrazili sožalje in pokojnemu
darovali cvetje in sveče. Posebno se zahvaljujemo Policijski
upravi Novo mesto in Lovski družini Plešivica - Žužemberk.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je zapustila
naša draga mama, stara mama in
teta

DRAGOTINA DRAGICA ŠTAJDOHAR

iz Črnomlja

Iskrena hvala sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem,
ki so našo mamo pospremili na zadnji poti, za izraze sožalja,
darovano cvetje in sveče. Hvala ge. Sajetovi za poslovilne
besede, pevcem za zapete pesmi, izvajalcu Tišine, nosilcem
praporjev in pogrebni službi Malerič ter vsem, ki ste pokojno
pospremili na zadnji poti.

Žalujoci: sin Tone z družino, sin Srečko s sinovoma in ostalo
sorodstvo

ZAHVALA

Ob tihem in bolečem odhodu našega ljubega

MARJANA RECLJA

iz Novega mesta,

Smrečnikova 22

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, gimnazijskim sošolcem, sostanovalcem iz Smrečnikove ulice 22 in vsem znancem za ustne in pisne izraze sožalja, za darovano cvetje in sveče ter svete maše. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti na šentjernejskem pokopališču. Najlepša hvala vsem, ki ste se trudili za njegovo zdravje: dr. Tereziji Krese, sestri Mileni Urek, dr. Hečimoviču in vsemu zdravstvenemu osebju na pljučnem oddelku v Novem mestu. Zahvaljujemo se dr. Remškarjevi in dr. Omanovi ter vsem sestram na Golniku, ki ste mu tako človeško in požrtvovalno pomagale v poslednjih dneh življenja. Hvala g. dekanu Antonu Trpinu za sočutno opravljen obred, nekdanjemu sošolcu Franciju Cvelbarju za tople poslovilne besede, Vinogradniškemu oktetu za zapete žalostinke ter pogrebni službi Oklešen. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Malči, sin Boris s Sonjo, hčerka Marjanca, vnuka Taja in Matija, brat Janko in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 80. letu nas je zapustil naš dragi oče, stari oče in pradedek

JANEZ ČARMAN

z Bučke 46

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, podarjeno cvetje, sveče in svete maše ter za spremstvo pokojnega na zadnji poti. Posebna zahvala LD Bučka in ostalim LD, pevcem, rogistom, g. župniku in g. Blatniku za lepo opravljen obred, govorniku g. Gorencu za poslovilne besede. Hvala sodelavcem kolektiva Revoz, d.d., in Mercator skladišča, d.o., Novo mesto. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je zapustil naš brat in stric

ALOJZ STRAJNAR

z Dolnje Težke Vode 18

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ker ste z nami delili žalost, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje, sveče ali za sv. maše ter ga v tako velikem številu in spoštljivo pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala gospodu župniku za pogrebni obred, pogrebni službi Oklešen, pevcem in sosedu Jožetu za poslovilne besede. Pristrčna zahvala vsem, ki ste mu bili hvaležni za njegova dela in pomoč ter ste ga ohranili v lepem spominu.

Žalujoci: vsi njegovi

Dolnja Težka Voda, Novo mesto, Ljubljana, 15. novembra 2001

OSMRTNICA

Po hudi bolezni je mnogo prezgodaj umrl naš upokojeni sodelavec iz Sektorja za tehnično oskrbo in energetiko

ANTON PETJE

iz Novega mesta, Kastelčeva ul. 11

Od upokojenega sodelavca smo se poslovili v soboto, 17. novembra 2001, na pokopališču v Srebrničah. S hvaležnostjo ga bomo ohranili v trajnem spominu.

Delavci in upokojenci Krke, tovarne zdravil, d.d., Novo mesto

OSMRTNICA

V 75. letu nas je za vedno zapustil naš upokojeni sodelavec

STANISLAV KREJAN

cestar v Področju Vzdrževanja cest, Sektor Krško

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO, d.d.

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš upokojeni sodelavec

IVAN ŠPEGEL

cestni in gradbeni delavec v Področju Vzdrževanja cest, Sektor Krško

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO, d.d.

Marija Dragovan

Ko se je Marija Dragovan turobne februarske sobote leta 1979 iz Bušinj vasi poročila na sosednji Grabrovec, je po blatu gazila v svoj novi dom, pomislila: "Le kam sem prišla!" Danes se tega dogodka spominja z nasmehom, saj se je podoba vasi v dobrih dveh desetletjih povsem spremenila. Postala je lepo urejena, z asfaltiranimi potmi, z rožami na balkonih in oknih ter prijetnimi vrtovi okrog hiš. K temu so veliko pripomogli ljudje s sodobnimi nazori, zlasti pa postaja Grabrovec vse bolj prepoznaven v zadnjih letih, ko so tudi vaje v krajevni skupnosti prijeli v roke mlajši. A karkoli se dogaja v vasi, ki je s 156 prebivalci tudi najmanjša krajevna skupnost v metliški občini, je povsod zraven Marija Dragovan.

Marija zase pravi, da nikoli ne zna reči ne, zlasti še, kadar ljudje potrebujejo pomoč. Tako je bilo tudi jeseni leta 1991, ko so začeli v metliško občino množično prihajati begunci iz sosednje Hrvaške. Ko je takratna predsednica Območnega združenja Rdečega križa Metlika Anica Pezdirc zaposlena v otroškem vrtcu zaprosila za pomoč, je Marija takoj prikimala. Videla je, da so se v Metliki hitro pripravili na sprejem beguncev, nekoliko manj pa po vaseh, zato se ji je zdelo njeno poslanstvo vaščanke toliko pomembnejše. Takrat je postala tudi predsednica krajevne organizacije Rdečega križa Grabrovec, ki prej ni delovala. A hitro je spoznala, da je ta humanitarna organizacija v vasi še

kako potrebna. Ne toliko zaradi beguncev, ki so kmalu odšli, ampak zaradi domačinov.

Zanimivo je, da Dragovanova kar sama opravi vse aktivistično delo. Njena prednost je gotovo v tem, da dobro pozna vse kraje in ve, kaj potrebujejo. "Večina jih živi z ostalimi družinskimi člani in so materialno preskrbljeni. Potrebujejo pa pozornost, družbo, toplo besedo, pogovor. Komu pripeljem tudi kaj iz trgovine," pravi. Sicer pa se tudi sami zatekajo k njej, kadar potrebujejo pomoč. Vedo, da jim je ne bo odklonila. Zgodi se, da se kdo pri njih celo naje. Dragovanova hiša je namreč središče vasi, tako prostorsko kot družabno in duhovno. Na njihovem vrtu pripravljajo vsake pikenke, pozimi so v njihovi hiši sestanki Gasilskega društva, saj je mož Jože njegov predsednik. Velikokrat se ljudje ustavijo pri njih zgolj zato, da pomodrujejo. Prav sedaj ima Marija doma z otroki vaje za vaško družabno srečanje, ki ga bo Rdeči križ sredi decembra pripravil skupaj s krajevno skupnostjo.

Čprav ima Marija izreden čut za starejše ljudi, ni nič manj dopadljiva otrokom. Kako tudi ne, ko pa poklicno dela z njimi že štiriindvajseto leto, najprej kot vzgojiteljica v otroškem vrtcu, sedaj v metliški osnovni šoli. Tudi kadar obiskuje bolne in ostarele vaščane, vse pogosteje povabi s seboj otroke. "Da se bodo navadili pomagati," pravi Dragovanova, ki najmlajše uči, da ne smejo biti nikoli slepi za ostarele. Dobro pa se zaveda, da jih največ nauči z lastnim zgledom.

Marija ne taji, da je najbolj srečna, ko dela z ljudmi. Velikokrat jih sama poišče in naveže z velikimi stiki, zlasti s tistimi bolj zaprtimi. Vesela je, kadar jo sprejmejo, vprašajo za nasvet, potrditev. Ker je odkrita in nosi svoje srce tako rekoč na dlani, jo ljudje spoštujejo, dobro vedo, da je njena pomoč zares iskrena. Topel stisk roke, sijoče oči, hvaležen nasmeh pa so bili doslej edino plačilo in tudi najbolj dragoceno priznanje. Na sobotni osrednji prireditvi ob metliškem občinskem prazniku se ji bo za vse, kar je naredila dobrega, z zlatim znakom zahvalil tudi Rdeči križ Slovenije.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Med najboljšimi tudi Novomeščan Franci Kek

"Najboljše iz Slovenije 2001"

LJUBLJANA - Revija Mars je za leto zaključila izbor "Najboljše iz Slovenije 2001". Posebnost izbora je, da niso izbirali Slovenca ali Slovenke leta niti slavnih in bogatih ali za vsako ceno drugačnih in posebnih ljudi. Iskali so ljudi, ki jim rečemo, da so naši, se z njimi ali njihovim delom, znanjem in prepričljivostjo radi postavimo in jih z lahkoto izvozimo, če hočemo.

Med desetimi Slovenci, ki so najbolj zaznamovali leto 2001, so: Srečko Katanec, trener nogometne reprezentance, Danijel Hočevar, producent filmov V leri ter Kruh in mleko, Adrian Košir, znanstvenik, Sergej Racman, lastnik ljubljanskega Koloseja, in tudi Novomeščan Franci Kek, pod čigar izbor so zapisali, da ni samo zanimiv, nenavaden in duhovit, temveč je kot organizator največjega slovenskega festivala Rock Otočec Dolenjsko postavil na zemljevid Evrope. Odmevno je bilo predvsem njegovo zavzemanje proti nasilju, nestrpnosti in uživanju prepovedanih drog. Omenjajo tudi njegove igralske sposobnosti in vlogo producenta pri filmih Milice in Na svoji Vesni.

Izkoristila zaupanje banke

NOVO MESTO - K. P. iz okolice Novega mesta je utemeljeno osumljena kaznivega dejanja izdaje nekritega čeka in zlorabe bančne ali kreditne kartice. Osumljenka je marca letos zaprosila Dolenjsko banko d.d., Agencijo Kandija, za izdajo zlate plačilne kartice Activa - Eurocard/Marstercard. Banka ji je za obdobje od 4.1.2001 do 1. 1. 2002 odobrila prekoračitev sredstev na tekočem računu v višini 1.700.000. tolarjev. Osumljenka je v tem obdobju večkrat uporabila plačilno kartico in na tekočem računu je bilo 3. oktobra izkazano negativno stanje v višini 15.489.796,14 tolarjev. Sledi kazenska ovadba.

LESKOVČANI SO PREJELI PRIZNANJE - Pokroviteljica tradicionalne akcije Ljudje odprtih rok Štefka Kučan z vaščani Leskovca pri Brusnicah, ki so na svečanosti v Narodni galeriji v Ljubljani prejeli priznanje Darovalci leta 2001.

Dolenjci med dobrotniki

Že 8. akcija "Ljudje odprtih rok" revije Naša žena - Priznanje Darovalca 2001 vaščanom Leskovca iz KS Brusnice

LJUBLJANA - Tudi v letošnji 8. akciji "Ljudje odprtih rok", ki jo organizira revija Naša žena v sodelovanju z ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve, so imeli Dolenjci in Posavci svoje predstavnike. Od 35 predlogov za priznanje ljudi odprtih rok se jih je v ožji izbor uvrstilo 29. Med temi tudi učiteljica Rut Zlobec iz osnovne šole v Pišecah na Bizeljškem, specialna pedagoginja Jerica Medved z Mirne in vaščani Leskovca iz krajevne skupnosti Brusnice. Ti so prejeli tudi priznanje Darovalca 2001.

Med dobrotnike leta so se uvrstili s plemenitim dejanjem, saj so prvi obrok ekološke rente, ki jo prejema jo kot nadomestilo za okrnjeno neposredne okolice, kjer je danes deponija, namenili družini Oštir. Laskavo priznanje naj bo spodbuda tudi vsem drugim za vsestransko sodelovanje pri dobrih delih.

Truda-Jerica Medved se že desetletja posveča ljudem s posebnimi potrebami, pri tem pa je njena skrb namenjena tudi predšolskim otrokom, njihovim staršem in tudi odraslim ljudem s posebnimi potrebami, ki so po obveznem šolanju dolgo ostajali brez prave strokovne pomoči. Za pomoč njim in njihovim družinam organizira društvo Sožitje, ki ga je ustanovila,

vsako leto dobrodelni koncert. Učiteljica Rut Zlobec je pobudnica neštetihih dobrih del, ki so zajela ne le šolo prof. Pleteršnika, kot se imenuje OŠ v Pišecah, ampak cel kraj. Pri njih so našli zatočišče mnogi begunci, od tam prihaja pomoč otrokom v Gani, v Pišecah so tabori Unescovih šol, katerih geslo je Korenine in krila: zavedati se zavetja svojega kraja in biti odprt za cel svet, skratka, biti človek.

Po izboru strokovne komisije je naziv Izjemne osebnosti leta prejel Tomo Križnar, borec za zaščito Nub, Dobrotnice leta je Darinka Dominšek iz Solkana, ki se razdaja bolnikom z rakom, Dobrotnik leta pa je Tone Planinšek iz Šmartna pri Litiji - invalid, ki skrbi za druge invalide, bolne in osamljene ljudi. Darovalci leta pa so vaščani Leskovca.

Vsi ti so prejeli zlato okrasno zaponko iz 5. stoletja, ki so jo našli na Ajdni nad Potoki, vsi ostali pa so prejeli zahvalne listine. Priznanja je predala Štefka Kučan, ki je tudi vsakoletna pokroviteljica te plemenite akcije. V svojem nagovoru je opozorila na nujnost večje občutljivosti do socialnih stisk in na to, da svet potrebuje sodelovanje in več človečnosti.

LIDIJA JEŽ

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Čakajoč na osemenjevalca - Zadnje besede komandanta Staneta - Šolarji z Jerman Vrha brez strehe - Cenzura za suhorskega Željka - Drago cepljenje - Tujci v Danfossu

Prejšnji četrtek zvečer je bil za našega dežurnega novinarja zelo "ploden": telefon je v času dežurstva zvonil kar naprej; dva naša bralca zaradi zasedenosti celo nista mogla priklicati novinarja in sta potem svoja prispevka poslala kar po pošti.

Bralec Franci iz Brusnic se je pritožil, ker je cel dan zastoj čakal osemenjevalca. "Kljub temu da mi je prejšnji dan obljubil, da pride, ga ni bilo in tudi ni sporočil, da ga ne bo. Medtem ko sem ga čakal, bi lahko kaj drugega delal." Tudi naslednji dan ga ni bilo. Krava se pa goni!

Partizanski borec Jože iz okolice Mirne je zadovoljen, da je njegov soimenjak iz Bele krajine za dan mrtvih prižgal svečo pri spomeniku partizanskemu komandantu Stanetu Rozmanu na Lokvah pri Črnomlju in se mu za to zahvaljuje. "Spomenik našemu komandantu bi morali bolj vzdrževati!" pravi Jože, ki je bil zraven, ko se je komandant Stane smrtno ponesrečil. Še danes se spominja njegovih zadnjih besed, ko so ga nosili proti bolnici v Kanižarici: "Fantje, pohitite, če hočete, da bomo še kdaj skupaj!" Ranjenemu generalu Novljanu pa je Jože tiščal rano, da ni izkravel.

Bralka z Jerman Vrha pri Bučki pa se pritožuje, ker šolarji iz tega kraja na avtobusnem postajališču nimajo strehe nad glavo. "Iz naše vasi se jih v šolo vozi 12 in revčki vedno čakajo na avtobus na prostem, naj bo sonce, dež ali sneg. Povsod drugod pa, vidim, otroci čakajo avtobus pod streho."

Stane Željko s Suhorja v svojem "halo" pismu pravi, da ga ljudje sprašujejo, zakaj ga v javnosti ni več slišati. Jezični Željko to pripisuje cenzuri, ki da še zmeraj vlada v časopisih. Na to, da njegovi zapisi morda niso vedno in kar naprej zanimivi in objavljeni, seveda vrti Stane niti ne pomisli. Tokrat je natresel: gradbene napake pri bencinskih črpalkah v Metliki, le nova metliška Sparova trgovina ima po njegovo pravilno urejen dovoz, vse ostalo v tem okolišju "temelji na starih napakah". "Manjka tudi prehod za pešce med črpalkama,

kjer se narod oziroma turisti sprehajajo čez cesto!" Prva nora krava v Sloveniji je po njegovo "izmišljena za škodo slovenskemu kmetijstvu". "Iz slovenske zgodovine je razvidno, da ne moremo gospodariti brez pomoči tujcev!" resignirano ugotavlja Željko, ko razglablja o našem vstopu v Evropo.

O norih kravah je eno ali dve povedal tudi Franci iz Krškega, ki se v tej rubriki v večkrat po svoje odziva na aktualne dogodke. "Kako, da morajo naši strokovnjaki pošiljati material v analizo v tuje laboratorije, da ugotovijo, ali je krava res nora? Do sedaj so zagotavljali, da je domača kontrola učinkovita. Torej smo lahko, ne da bi vedeli, pojedli že 20 ali 30 norih krav!" pravi

Bralka iz Dolenjskih Toplic pa bi rada vedela, koliko res stane cepljenje proti gripi. "Z možem sva stara skoraj 70 let in prebrala sva, da za starejše od 65 let cepljenje stane 1000 tolarjev, v resnici pa smo vsi, ki smo bili v ambulanti plačali po 2 tisočaka ne glede na starost. Nikakor za to ne dolžim zdravnika ali sestre, očitno niso dobili natančnih navodil. Lani sva kot starostnika plačala cepljenje proti gripi 500 tolarjev, letos pa kar štirikrat več."

Bralka iz Črnomlja, sicer delavca iz tamkajšnje tovarne Danfoss, moti, da je v tej tovarni zaposlenih toliko tujcev, medtem ko precej domačinov zastoj prosi za službo. "Ne samo to," trdi, bralec, "poleti so odpustili kakih 40 ljudi, v glavnem domače ljudi."

A. B.

NAŠA NARAVNA DEDIŠČINA

Srčanka ali "človeško srce"

Fosili ali okamnine so ostanki in sledovi organizmov, rastlin in živali, ki so živeli v geološki preteklosti. V kamninah so se ohranili na različne načine in pod določenimi pogoji. Najpogostejši so v sedimentnih kamninah zemeljske skorje. Večina fosilov so le ostanki prvotnih trdih delov rastlin ali živali, kot so lupine, hišice, kosti, zobje, listi, semena ali leseni deli rastlin. Med fosile pa prištevamo tudi dokaze o obstoju nekdanjega življenja, kot so sledovi lazenja, vrtnanja, prehranjevanja, odtise stopal in kamena jedra.

Na Dolenjskem, v okolici Šmarjete in Mokric, je pogosto najdeno kameno jedro miocenske školjke rodu *Glossus*. Pri tej školjki najdemo lupino le izjemoma, skoraj vedno pa je dobro ohranjeno njeno notranje jedro. Obe lupini školjke sta skoraj enaki, kar pri školjkah ni običajno. Odtisa lupin sta navadno skupaj in dajeta videz srca, zato tej školjki pravimo tudi "človeško srce". Okoli te školjke so se pletle najrazličnejše bajke, ki so ji pripisovale magično moč, saj so jo imeli za okamenelo srce čarovnice. Školjki rodu *Glossus* je uspelo preživeti od miocena (15 milijonov let) do danes in je pogosta prebivalca evropskih morij.

Školjka rodu *Glossus* iz okolice Mokric, velikost 55 x 53 mm, starost 15 milijonov let. (Foto: Bogdan Kladnik)

In kako nastane kameno jedro? Ko mehki deli organizmov kmalu po smrti razpadejo, prazno lupino zapolni usedlina. Vse to na morskem dnu prekrije nova usedlina, ki pa zaradi določenih fizikalno kemijskih pogojev kasneje okamni. Prvotna lupina se tako uniči, zdrobi ali raztopi, ohrani pa se nam notranje jedro.

ANDREJA ŠKEDELJ - PETRIČ
Enota za varstvo narave
ZVNKD Novo mesto

Halo, tukaj je DOLENJSKI LIST

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki

07/ 39 30 522

vas čakamo vsak četrtek med 18. in 19. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.